Ivan Suić
svećenik

Priručnik seoskog propovjednika

ZAGREB 1953

27166

IVAN SUIĆ
~ SVEĆENIK ~

PRIRUČNIK SEOSKOG PROPOVJEDNIKA

~ Svezak I. a ~

Broj:3451.

I M P R I M A T U R

Zagreb, 11. VII.1953.

Generalni Vikar:
J. Lach.

Umnožemo kao rukopis za isključivu upotrebu svećenstva !

S A D R Ž A J

PRVA NEDJELJA ADVENTA

I. Smisao utjelovljenja sina Božjega str. 1.
II. Božanski život čovjeka " 5.
III. Sud Božje pravde " 9.
IV. Sud Božjega milosrdja " 15.
V. Smisao adventa (nacrt) " 21.
VI. Dies magna (nacrt) " 22.

O b r a n a v j e r e

1. Ne čudite se prigovorima protiv vjere " 23.

O b r a n a C r k v e

1. Osnivanje Crkve Kristove " 27.

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

I. Ljubav i pravda Božja u zagrljaju " 3o.
II. Plodovi milosti " 34.
III. Činite pokoru " 39.
IV. Da li se mogu dogadjati čudesa? " 41.

O b r a n a v j e r e

2. Naš pothvat je od najveće važnosti " 44.

O b r a n a C r k v e

2. Ustrojstvo Crkve " 48.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

I. Blagodati utjelovljenja " 51.
II. Posljedica gubitka milosti " 55.
III. Kršćansko junaštvo " 6o.
IV. Kršćansko veselje " 64.

O b r a n a v j e r e

3. Ne smijemo biti bez oružja, kada nam protivnik napada vjeru " 67.

O b r a n a C r k v e

3. Papa u Evandjelju " 7o.

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

I. Ljubite se " 73.
II. Značenje krštenja " 77.
III. Blizu je Gospodin " 84.
IV. Uzeo oblik sluge " 87.

O b r a n a v j e r e

4. Nemojmo govoriti o tomu " 91.

O b r a n a C r k v e

4. Papa je neprevarljiv " 95.

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

I. Prikazanje Isusa u hramu " 1oo.
II. Isus - propast grešnika, uskrsnuće pravednika " 1o5.

S A D R Ž A J

III. O nama ovisi: da li će nam Spasitelj biti propast ili uskrsnuće str. 1o9.
IV. Časna starost " 112.

O b r a n a v j e r e

5. Nema Boga " 118.

O b r a n a C r k v e

5. Što je Papa Hrvatima? " 122.

BEZGREŠNO ZAČEĆE MAJKE BOŽJE

I. Istočni grijeh " 127.
II. Posljedica istočnoga grijeha " 13o.
III. Raj utjelovljenja " 134.
IV. Što znači bezgrešno začeće Majke Božje " 137.
V. Čist naraštaj (Djevojkama) " 141.
IV. Čist naraštaj (Mladićima) " 145.

BOŽIĆ

I. Značenje Božića " 149.
II. Mladi kralj (Na poldanici) " 152.
III. Vrijednost djeteta (Na večernjici) " 154.
IV. "Tako je Bog ljubio svijet" " 157.
V. Ljubimo Ga i podjimo Njegovim stopama " 158.
IV. Vrijednost djeteta " 161.

SVETI STJEPAN

I. Tragom Učitelja " 162.
II. Naš stav prema našim protivnicima " 165.

STARO LJETO

I. Bog čeka grešnika (nacrt) " 168.
II. Bog zove grešnika (Nacrt) " 17o.
III. Reže se konop " 171.

NOVO LJETO

I. Budite sretni! " 173.
II. Budite sretni? " 175.
III. Budite sretni! " 176.

TRI KRALJA

I. Vjera svetih Triju Kraljeva i vjera mojih župljana (nagovor) " 178.
II. Blago svete mise " 179.
III. Dodjite da Mu se poklonimo! " 183.
IV. Svjetlost ih je obasjala " 188.

PRED PRESVETIM

Bog s nama " 193.

OBLJETNICA POSVEĆENJA CRKVE

Hram Duha Svetoga " 197.

MLADA MISA

Glasnik velike Kristove ljubavi " 2o1.

P R E D G O V O R

"Oj vi gorski svećenici,
Neshvaćeni mučenici,
Nitko ne zna vašu tugu,
Nit vam jade ne poznaje;
Vi možete drug tek drugu
Isplakati svoje vaje;
Sretnima vas ljudi misle,
A vas teške bijede stisle!"
J.Hranilović.

Kada sam se odlučio na ovaj posao, dugo sam premišljao, bi li izradio samo skicu propovijedi, ili je pak u cjelosti obradio. Odlučio sam se za ovo drugo, iako je to mnogo teži posao. Imao sam pred očima mlađu braću svećenike, koji ne znaju stranih jezika, a ako ih i znaju, nijesu u stanju nabaviti strane auktore, da bi time upotpunili praznine, što izbijaju iz svake skice.

Jedina novost za ovakovu vrst priručnika jest ta, što sam za svaku nedjelju obradio po dvije apologetske propovijedi, koje nijesam povezao sa evanđeoskom perikopom dotične nedjelje, jer sam smatrao da to nije bitno. To sam učinio i zato, da pomognem braći svećenicima, koji već dugo vremena tumače Evanđelje svojim vjernicima, pa su se na tome polju već iscrpili, a do drugih auktora ne mogu doći.

U apologetskim propovijedima držao sam se u glavnome msgr. Gibiera //prevod sa francuskoga/ : "Le obbiezioni conteporanee contro la religione" /2.sv.V.izd./ i "Le obbiezioni contro la Chiesa"/6.sv.III.izd./ - Torino, Roma. - Casa editrice Marietti, 1930. Doduše msgr. Gibier govorio je francuskoj inteligenciji,dok sam ja morao govoriti seljacima. Radi toga te sam propovijedi morao tako obraditi, da me seljak može shvatiti. U obrađivanju tih propovijedi služio sam se i našim domaćim auktorima: prof. dr. fra Božom Vuco: Obrana moga vjerovanja, Zagreb, 1943. i dr.J.Oberški:Osnovi kat. vjere, Zagreb, 1943.

Opisujući događaje iz Isusova života, držap sam se msgr.dr. Vimera: Život Isusov, a i Papinia. Što se tiče Vimera, smatrao sam za potrebno, da ga skoro uvijek navedem doslovno. Puku je to divno djelo namjenjeno, pa neka ga puk primi onako, kako je izašlo iz pera uvaženog profesora. Uostalom bila bi za mene luda preuzetnost pokušati nešto bolje.

Mnogo sam se puta poslužio i "Kat. Tjednikom". Uistinu nenadoknadiva je šteta, što je pero uvaženog "Dr.Insa" i "Č" presušilo! Veliko se propovjedničko blago krije u njegovim člancima. Preporučio bih mlađoj braći svećenicima, ako imaju "Kat.Tjednik", da sastave abecedni registar svih tema /sa kratkim sadržajem//, što ih obrađuje "Kat.Tjednik, a za koje drže da bi im mogle poslužiti za propovijedi. U nedostatku domaćih propovj. auktora, to će im dragocjeno blago vrlo dobro doći, kao što je i meni.

Daleko od mene svaka pomisao, da će se svima ove moje propovijedi sviđati. Kao što ni svaki kroj odijela ne pristaje uz svaki struk, tako ni svaka propovijed ne pristaje svakome propov-

jedniku. To je tako jasno, da o tome ne treba ni govoriti, a pogotovu ako se radi o pisanoj propovijedi. Živa riječ je akcija, koju čitanje ne može zamjeniti. Kada živu riječ zarobi napisana rečenica, tada ona gubi život, naglasak, snagu i jakost. Pogotovu je osjećaj sasvim drugačiji u nama, nego kada ga predamo papiru, kao i svaki jezik preveden na drugi. U nizovima ispisanih rečenica, kao u kakvim kanalima, duh izgubi jakost i toplinu.

Ugodna mi je dužnost, da se ovom prigodom toplo zahvalim svome bivšem duh. pomoćniku, vlč. g.Mirku Matuliću, koji mi iz svoje bogate kolekcije, neprestano šalje primjere, kojima upotpunjujem svoje teme. Zahvaljujem se također vlč.g. Mati Blaškoviću, župniku, koji mi je ustupio sva Monsabreova djela /24.svezaka/: Exposition du Dogme Catholique, Paris /VI. d./, P.Lethielleux, 1921. kojima sam se više puta poslužio. Naročitu pak hvalu izričem msgr.Anti Marušiću, župniku, koji me je potaknuo, da objelodanim ove svoje propovijedi. Sud i poticaj takva svećenika, bio je za mene jako mjerodavan.

Nadam se, da će braća svećenici, koji sav svoj pastoralni rad posvećuju selu, primiti ovaj moj pokušaj, da im taj rad olakotim, sa istom tolikom ljubavlju, s kojom im ga posvećujem.

Zagreb, na dan Uznesenja Majke Božje, 1953.

P i s a c .

PRVA NEDJELJA ADVENTA

I. SMISAO UTJELOVLJENJA SINA BOŽJEGA

"Ljubav Božja prevelika
primi na se put čovjeka;
S neba sidje dolje radi grešnika,
rodi se u štali radi čovjeka."
(Bož.crk. pjesma)

Božić!

Dragi moji vjernici, eto nam Božića! Eto nam uskoro Božića! Da li barem donekle shvaćamo, što znače te silne draga, a ujedno i velika i nedokučiva riječ-Božić! Božić- mali Bog! Zar može veliki, silni, jaki, mudri, pravedni, presveti Bog, postati mali Bog, Božić? Zar može Onaj, u čijoj ruci leži sva sila, sva moć svijuh vjekova; - zar može Onaj, koji svemogućom svojom desnicom tvori, drži i ravna sve svjetove i sve vjekove i njom ih mrvi; zar Onaj, bez čijeg znanje ne mine niti jedan časak, niti kapljica vode kane, niti listak šušne, niti ptica pisne, niti misao krene, niti srce kucne - može postati Mali?

Bog postaje Božić! Stvoritelj svega zar se hoće sniziti toliko, da ga može Njegovo stvorenje obujmiti, zagrliti i na svojim rukama nositi?

Zašto? Zašto?

Evo dragi vjernici, tajne, najuzvišenije, najpotresnije tajne, u koje neprodorne dubine mi ćemo pokušati - u koliko to uzmognemo - u ove svete adventske dane prodrijeti, da bi nam Božić bio dan, ne samo izvanje sjetilne radosti, već i blagdan velike duhovne koristi.

Zašto je Bog htio postati čovjekom, ja ću vam govoriti u sve ove četiri nedjelje adventa. Danas ću vam govoriti o tome: koji je cilj dragi Bog imao pred sobom, kada je odredio da druga Božanska Osoba, Sin Božji, sidje s neba na zemlju i postane čovjekom.

1. S nama Bog

Da li ste vi, dragi moji vjernici, kadgod pomislili da je Bog mogao i ne stvoriti ovaj svijet i sve ove divne ljepote, što su u njemu, a da bi On uza sve to, bio neizmjerno i jak, i mudar, i svet i blažen? Zar Bogu treba ovo divno zvjezdano nebo, što u noći gori i trepti nad vama? Zar Njemu treba ovo žarko sunce, što hrani zemlju, zajedničku majku sviju nas, a koju vi oživljujete i natapate svojim znojem? Zar Njemu trebaju ove divne naše gore, obavite zelenilom, pune cvrkuta ptica i šaren sag cvjetova i trava po našim pašnjacima? Sve te ljepote Njemu ne trebaju, jer je On sama ljepota i bez toga. Sva raskoš i ljepota raznolikih bića, bilo neživih, bilo živih, sve je to odraz jedne jedine i prave ljepote i raskoši - Boga. On je jedini izvor, iz koga svi ti životi teku. On je prvi uzrok svega na svijetu i posljednji mu cilj. Sve bogatstvo i sva je ljepota u Njemu. On ne treba ni koje stvari, ni kojega čovjeka, da bude sretan. Sva hvala i sva ljubav Njegovih stvorova ne može povećati Njegove sreće. Naprotiv svi stvorovi dobivaju od Njega svoje bogatstvo i svoju ljepotu. Ako zaista hoće biti sretni, moraju svoju sreću od Njega tražiti, ili, ostaju nezadovoljni i vječno nesretni.

Kruna pak svega stvorenoga jest čovjek, za koga je zapravo Bog stvorio sve ove ljepote. Čovjek te ljepote promatra, u njima uživa

njima se služi, pa zar tada da ne postavi sebi pitanje: "Odakle to? Kako to? Zašto to?

Eto: vi jutrom rano polazite na rad u svoja polja. Tamo na istoku proplamsalo crveno rumenilo, kao daleki odsjev požara, kao da je netko nebom prosuo živu žeravicu. Zar vam se toga časa nije oteo usklik: "Bože, kako si mudar i lijep, kada si toliku ljepotu vatrom svoga sunca užario!" Eto, vi ste, dragi vjernici, toga časa Boga spoznali, ali ne izravno, jer Ga nijeste ugledali licem u lice (kao što će to biti u vječnosti), već neizravno, preko Njegovih stvorova. Ali vi tu ne zastajete, već kao razumna bića, ovako dalje umujete: "Zašto opstoje te ljepote, kada nije ništa "onako"; Kada nije ništa tu, a da mu netko nije dao da opstoji? Zar je sunce samo od sebe postalo? Zar se ono samo od sebe pokrenulo? Je li razlog njegova opstojanja u njemu samome, ili izvan njega? Zar mrtva tvar može odjednom sebi dati život? Zar može samu sebe pokrenuti, i to po strogo utvrdjenim zakonima?

Eto vidite, dragi vjernici, da vi promatrajući stvorove, dolazite do zaključka, da ih je nečija ruka stvorila, i to ne bez razloga. A razlog je taj, da preko njih Boga upoznamo, pa da Ga svim srcem uzljubimo.

Da li je ta naravna spoznaja Boga, čovjeku dovoljna? Da li je ona dovoljna, da ugasi njegove žedji za uvijek nečim višim i boljim? Zar je to najljepše stvorenje Božje - čovjek - ta kruna, to remek-djelo Njegova svemogućstva i dobrote, preodredio da samo za trenutak pogleda po ljepotama ovoga svijeta, a da nikada ne ugasi svoje žedji na izvoru svih ljepota - u Bogu? Zar orao da plazi po zemlji polomljenih krila, mjesto da se vine nebu pod oblake? Da, dragi vjernici, čovjek kruna remek-djelo Božje, stvoren na sliku i priliku Božju, obdaren razumom, da spozna Boga; ljubavlju, da Ga uzljubi, slobodnom voljom, da uz Njega pristane; besmrtnom dušom, da ga u vječnosti uživa, preodredjen je od Boga - a bez ikakvih svojih zasluga - da upozna Boga, poznavajući, da Ga svim srcem uzljubi, a ljubeći Ga, da se nikada od Njegove ljubavi u vječnosti ne rastavi.

Kako je kod čovjeka prirodjena ta čežnja za Bogom, pa bio i na najnižem stepenu uljudbe, zapravo koji i ne zna što je uljudba, jer živi daleko od svijeta, evo vam za to dokaza u molitvi, koju pjevaju Pignejci, pleme patuljasta rasta u divljim prašumama Filipinskih otoka: "Knvm, o Knvn, ti si gospodar na svima, gospodar drveća, gospodar stvari! Knvum, o Knvum, ti si gospodar, a mi maleni, mi smo tvoji podanici. Zapovjedaj, i mi ćemo slušati, o Knvum! Ti si gospodar, gospodar nad svime, gospodar ljudi, o Knvum"! (Dr.Fr.Šanc D.I.:Najstariji narodi i vjera u Boga. - "Život", god.XVI.str.27o.)

Ti isti divljaci kadą govore o Bogu, ovako se o Njemu izražavaju: "Bog je bio, Bog će biti! Duhovi gore, ljudi dolje, Bog sam za se...Bog to je Bali, koji daje život i toplotu; Bog to je Mha, Silni, onaj, koga nitko ne može pobjediti. Bog,to je Gah, Svemogući!" (Ib. str.269.)

A što je sve to? A što bi drugo moglo biti, već čežnja, krik duše na Najvećim Bićem. Čežnja, krik duše divljih stanovnika prašume za "Neiznjernim", za "Silnim", za "Svemogućim".

A zar nije ta čežnja, daleka jeka one čežnje, što je ispunjala srce svega Božjega naroda, kada je preko usta svojih proroka proroka vapio: "Rosite,nebesa, s visine i oblaci neka dažde pravednika, neka se rastvori zemlja i neka iz nje nikne Spasitelj?"(IZ.45,8.)

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Zar nije ta čežnja, daleka jeka one usplamtjele nade, što je ispunjala srca svega Božjega naroda, kada je preko usta svojih proroka kliktao: "Recite onima, koji su duhom klonuli: Budite jaki! Ne bojte se! Evo Bog vaš! On će sam doći, da vas otkupi!" (Iz.35,4). I čovječanstvo, umorno, klonulo od toliko duga čekanja, širi ruke prema najvećem Dobru i kliće: "Evo Boga! Evo Emanuela! S nama je Bog!"

"I Riječ je tijelom postala i prebivala medju nama, i vidjesmo slavu Njegovu, kao jedinorodjenoga od Oca, puna milosti i istine." (Iv.1,14.)

"Da pokazala se milost Božja, koja spasava sve ljude"(Tit.11) pokazala se u štalici Betlehemskoj, pokazala se u Nazaretu, pokazala se u Judeji i Galileji, pokazala se na Taboru i na Gori blaženstva, pokazala se, objavila i svima se nama dala, jer se za nas žrtvovala. "Da, od punine Njegove svi mi primismo"/Iv.1,16/.

2. "Poništio je sebe, uzevši bit sluge"(Flp.2,7)

S nama Bog?

Je li moguće? Je li moguće da će sam Bog doći, da nas otkupi? Je li moguće da Onaj koji sjedi na prijestolju svoje slave, kome nema ni početka, ni svršetka, kome je stanom vasioni svijet; koji je car neizmjernosti; kome nema ni para, ni premca, ni takmaca; koji je beskrajno moguć, beskrajno mudar, beskrajno dobar, beskrajno pravedan i lijep; je li moguće da će Bog sam doći na ovu zemlju, koju je mržnja, i nepravda i gruba sila pokrila ognjem, suzama i krvlju? Je li moguće da će na sebe uzeti čovječje tijelo, sniziti se toliko, upravo se poništiti, uzeti bit sluge i postati sličan ljudima, a vanjštinom biti [illegible] kao čovjek?

Svatko bi mogao misliti, kada bi imao doći, da će na Njegov dolazak uzdrhtati zemlja i potresti se u svojim stožerima; da će pred bljeskom Njegova dolaska "nastati tutanj i gromovi, sijevanja munja i potresi"?(Otkr.1,7.); da će svi vjetrovi, sve vode, i sva mora zahuktati, zašumiti i ustalasati se, te tim svojim veličanstvenim užasom najaviti Njegov dolazak; da će sva stabla i sve šume prignuti svoje krošnje, kada On bude mimo njih prolazio; da će sve cvijeće iz svojih rosnih čašaka liti svoj opojni miris pred Njegovim nogama; a On kralj velik i silan, dijelit će svakome svoje milosti, dok će zahvalno čovječanstvo, u svetom drhtaju ushita, u Njemu gledati svoga Otkupitelja, svoga prijatelja, svoga brata.

Ništa od svega toga!

Ništa, ama baš ništa!

Nikakva bljeska, nikakva sjaja, što nas bijednike toliko zanosi, ne će biti na Njegovu dolasku, već - da li da vam to reknem? - Kada će doći, da "prebiva medju nama", medju svoje će doći, a svoji Ga ne će primiti(Lk.1,11.). Ne će čak imati, kamo svoju glavu da zakloni (Lk.9,58). A kada će htjeti da se prvi put objavi svijetu, i to baš u obliku djeteta, Njegov će mu narod zatvoriti vrata u lice(Lk.2,7), i Mati Njegova bit će prisiljena, da svoga Sinčića, svoje blago i svoju bol, nadu i spasenje svijeta, zakloni u jednu staju i položi ga na slamu. A kasnije kada će liječiti svaku bol, otirati svaku suzu, preliti melemom svaku ranu, Njegov će mu narod za uzdarje dati: dvije unakrsne grede, tri čavla, trnovu krunu i - grob.-A najljepša uspomena, koju će ponijeti s ovoga svijeta Ocu, bit će pet velikih rana, koje će Ga potsjećati koliko je On volio one, koji su Ga mrzili.

3. Otkup za grijeh

Dakle, kako i sami vidite, dragi moji vjernici, u dolasku Sina Božjega na ovaj svijet, nema nikakva izvanjskog bljeska, što zanosi bijednu ljudsku oholost i taštinu. Mjesto tutnja i praska gromova, - tiha, zvjezdana noć; mjesto huktanja i zavijanja vjetra, - pjevanje andjela i dozivanje pastira; mjesto strave i užasa, - sveti ponoćni mir.

Pitate me: "Zašto Bog Sinu svome nanjeni tolika poniženja, tolike patnje i boli, te konačno križ i smrt? O, dragi moji vjernici, On Mu je to nanijenio zato, jer dolazeći Sin Božji na ovaj svijet, naišao je na svoga jedinoga i najvećeg neprijatelja, na grijeh, kojim je čovjek bio raskinuo sve veze s Bogom. Kidajući te veze s Bogom, čovjek je sama sebe isključio iz posjedovanja Boga. Čovjek je odlučio da vječno bude bez Boga, dok je Božja volja bila da čovjeka što tjesnije priljubi uz sebe, da se potpuno s Njim sjedini, učinivši ga dionikom svoje sreće, svoga blaženstva, pa čak i svoga božanskog života. Prezrevši čovjek toliku nedokučivu ljubav, pogodio je, da se čisto po ljudskimizrazimo, Boga usred srca, te Mu prema tome nanio toliku uvredu, da se veća ne može zamisliti. Za-to Druga Božanska Osoba, Sin Božji, koji je Bog kao i Otac, uzima čovječju narav na sebe, da po toj naravi pruži Bogu dostojnu zadovoljštinu za grijehe, što ih je ta narav počinila. Time ponovo uspostavlja vezu izmedju Boga i čovjeka, te vraća čovjeku dostojanstvo Božjega posinka, na koje ga je dostojanstvo bio uzdigao, dok još nije bilo grijeha na njegovoj duši. Sin je Božji dakle, ono Janje Božje, koje na sebe prima grijehe svijeta, a za koga veli sv. Pavao apostol: "Njega, koji nije poznavao grijeha, Bog za nas grijehom učini"(II.Kor.5,21.) Gledajte sada, dragi moji vjernici, na djelu to Janje Božje, koje odnima grijehe svijeta! Kazna za grijeh, poniženje, smrt, pa i sam grijeh služe Mu, da Sebe proslavi i nas da proslavi. Smrt, koja toliko ponizuje našu ljudsku narav; smrt, koja razdvaja i uništava; smrt, koja je najveći zločin na Sinu Božjemu, pere sve naše zločine; smrt, koja je za nas kazna za grijeh, postaje na Sinu Božjemu otkup za grijeh. Smrću smo kažnjeni, ali smrću smo i otkupljeni. To su tajne tako velike, tako duboke, da su - po riječima sv. Pavla apostola: "Židovima sablazan a poganima ludost", ali je: "Ludost Božja mudrija od ljudi i slabost Božja jača od ljudi"(I.Kor. 1.24. i 25.)

Zato, dragi moji vjernici, kod dolaska Sina Božjega na svijet, nema nikakva sjaj, nikakva bljeska, ničega, što našu pustu taštinu zanosi, već On prigrljuje najveću bijedu, progonstvo, poniženje i oskudicu, znoj i žuljeve, nezahvalnost, prezir, mržnju i izdajstvo, te sve te beskrajne patnje okrunjuje tužnim i krvavim završetkom na križu, odakle će stoljećima pružati svoje probodene ruke prema zatvorenim vratima naših srdaca, dok će toliki i toliki otkupljeni sa vijati svojim grijesima čavle Njegovih ruku na drvetu križa, kako Mu se ruke ne bi otrgnule, da ih zagrli.(Papini).

Kako da odgonetnemo toliku tajnu Božjeg poniženja? Ljubavlju, dragi vjernici, samo ljubavlju! "Tako je Bog ljubio svijet" - veli sv. Ivan apostol- "da je Sina svoga jedinorodjenoga dao". Jest, dragi vjernici, Bog je više ljubio svoje sinove, nego svoga Sina, svoje sinove, ljude, nego svoga Sina, Boga - kao što je On; više svoje posinke, nego svoga Jedinorodjenoga; svoje sinove bez ljubavi, nego svoga Sina, koji je sama ljubav! Zar nije Sina žrtvovao, da spasi sinove? (R.Plus D.I.:Život s Bogom, str.82.)

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Da je ljubio nekoga , koji će uzvratiti ljubav, to je shvatljivo. Ali ljubiti nekoga, koji vrijedja, koji se odriče, koji izdaje, koji živi u posvemašnjoj nezahvalnosti, zaboravu, kukavičluku, pa čak i mržnji, to su prosto ponori ljubavi, kojima čovjek ne može dna sagledati.(Ib.)

Zaključak

A što mi na to? Kako, čime da odvratimo tolikoj ljubavi? Ljubavlju i samo ljubavlju! Ljubavlju, koja će biti tvrdi dokaz naše duboke zahvalnosti, ali i duboke boli, što smo toliku ljubav prezreli i zabacili.

Evo sada u Adventu pruža nam se lijepa prilika, da u skrušenoj ispovijedi okajemo svoju nezahvalnost, svoje crno izdajstvo.

Zašto se na to ne bi odlučili, pa da onda na Božić uznognemo iz pune duše, iz puna srca zapjevati:

"Ljubav Božja prevelika
Prini na se put čovjeka;
S neba sidje dolje radi grešnika,
Rodi se u štali radi čovjeka."Amen.

/Vidi nastavak u prvoj propovijedi II.ned.adventa!/

II: BOŽANSKI ŽIVOT ČOVJEKA

Kamo sreće kada bi svi moji župljani shvatili pravi smisao Božića, pa mu se veselili ne onako, kako mu se djeca vesele - radi darova i poslastica - već da mu se najviše vesele zato, što se Bož. Spasitelj nastanio u njihovoj duši svojom svetom milošću, a to biva tada, kada u njima ne bi bilo teškog grijeha. To bi bio Božić! To bi uistinu bio pravi Božić! O, kamo sreće, kada bi svaki moj župljanin mogao reći i na Božić i uvijek: "U meni je uvijek Božić, jer u mojoj duši stanuje - nevidljivo, ali stvarno - sam Bož. Spasitelj, pošto u mojoj duši nema teškoga grijeha."

Da bih, dragi moji vjernici, u vama pobudio pravo shvaćanje Božića, te u vama postavio duboki temelj izgradnje duhovnog života, odlučio sam da vam u ove svei adventske nedjelje govorim o prisutnosti Božjoj u nama po posvetnoj milosti, koja se neizreciva nazočnost može donekle usporediti s nazočnošću Sina Božjega u krilu Bl.Dj.Marije. Bog je doduše u krilu Bl.Dj. Marije bio tjelesno nazočan svojim božanstvom i svojim čovječanstvom, dok u kršćanskoj duši, koja nema teškoga grijeha, Božja nazočnost je posve duhovne naravi, jer se tjelesnim očima ne da vidjeti. Ali je ipak i tu stvarno nazočan, jer je On sam to rekao u uzvišenom govoru na posljednoj večeri: "Ako me tko ljubi (T.j.ako živi u stanju milosti) moj će ga Otac ljubiti i k njemu ćemo doći i nastanit ćemo se u njemu"(Iv.14,23). Iz čega slijedi da je svaki kršćanin po Božjoj odredbi bogonosac, jer u svojoj duši nosi Boga, jer je svetohranište Božje. Dakle: duša, koja je u stanju milosti(T.j. koja nema teškoga grijeha) jest neprestano krilo Marijino, nutarnji Betlehem bez kraja (R.Plus D.I.: Moja svagdanja molitva,str.18 i 32.)

Silno je važno i zamašno ovo pitanje, dragi moji vjernici, bez koga nema prave kršćanske izgradnje; nema pravog kršćanskog života u vama. Stoga lijepo vas molim, da pažljivo saslušate, a ja ću se potruditi da me što bolje razumijete.

PRVA NEDJELJA ADVENTA

1. Bog u meni

Dok ste još bili u osnovnoj školi, vaš vam je velečasni tumačio, kada je premudri i svemogući Bog odlučio stvoriti čovjeka, da je rekao: "Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju!" (I.Moj.1,26) Od kada ste čuli ove riječi, pa do danas, prošlo je mnogo godina. Vi ste sigurno te značajne riječi zaboravili, ali eto sada je čas, da se tih riječi sjetite, da im smisao shvatite i da ih nikada ne zaboravite. One u sebi kriju jednu veličanstvenu Božju osnovu. U onu šaku "praha zemaljskoga", iz kojega je svemoguća Božja desnica sazdala tijelo čovjeka, "Bog je udahnuo duh života"(I.Moj.2,7.) t.j. stvorio nu je dušu, koja je oživila tijelo Adamovo, i "tako postade čovjek biće živo".(Ib.) Ove su riječi, dragi vjernici, tako velike, tako svete, da bi ih čovjek morao izgovarati i slušati klečeći. One u sebi sadržavaju ne jedno čudo, već čitava čudesa. Čitava čudesa Božjega svemogućstva i nedokučive Njegove ljubavi prema čovjeku.

"Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju!" - što to znači? To znači ovo: "Mi, sve tri Božanske osobe - Otac, Sin i Duh Sveti - načinimo čovjeka, čija će duša biti nama slična; čija će duša biti dionik same naše božanske naravi; dajmo toj duši svoj božanski život; pobožanstvenimo je!" Riječ u jedno: "Učinimo od čovjeka jedno božansko biće, bogonosca, živi hram, živo svetohranište sviju nas Triju: Oca, Sina i Duha Svetoga! "K njemu idimo i kod njega se nastanimo"(Iv.14, 23.) t.j. u njegovoj duši.

Dogod ove čudesne riječi dobro ne shvatimo, dogod se ne odvažimo u njih tvrdo vjerovati, dotle ne ćemo nikada shvatiti svoje uzvišeno, zaprávo božansko dostojanstvo. Niti ćemo shvatiti svu strahovitu težinu grijeha, jer jedino grijehom - mi, vlastiti krvnici, i zatornici svoje prave sreće, ubijamo u sebi taj božanski život. Ali o tome kasnije.

To božansko dostojanstvo čovjeka, tu veliku milost Božju - po kojoj čovjek postaje bogonosac, živi hram Božji, upravo dijete Božje, mi nazivamo posvetnom milošću i vrhunaravnim ili nadprirodnim darom.

1. Posvetnom milošću, jer čini čovjeka svetim. Kako ne bi postao čovjek svet, kada na tajanstven način Bog stanuje u njemu!

2. Milošću nazivamo zato, jer Bog taj dar daje čovjeku ne zato što bi čovjek imao pravo na taj dar, ili zato što je taj i toliki dar čovjek zaslužio, već zato što mu ga Bog daje, jer je beskrajno dobar i jer hoće da čovjeka učini dionikom svoga blaženstva u vječnosti.

Da bi ovu veliku istinu mogli shvatiti, evo vam primjera:

U nekom selu živi bogati gazda. U njega veliki posjed, do 50.jut.zemlje, sve u jednom komadu. Nema djece. Da bi mogao obradjivati

---

Mislim da se ne bih prevario, ako ustvrdim, da se malo našim vjernicima govori o milosti posvetnoj, o nutarnjem božanskom životu čovjeka. Kada bi naši vjernici na selu stekli pravi i duboki pojao o velikom dostojanstvu čovjeka, mislim da bi župniku bila mnogo uspješnija borba - naročito protiv kletve i bijele kuge, što tako nemilo rastače dušu naših vjernika. Zato se u svojim propovijedima često navraćam na tu prevažnu temu.

vati tako veliki posjed, treba mnogo slugu i najamnika. Medju tolikim slugama jedan mu je naročito vjeran. Zato ga posinjuje i čini ga jedinim baštinikom svega svoga posjeda.

Pitam vas: Da li taj sluga ima kakvo pravo na to posinjenje i baštinstvo? Svakako nema. Kao sluga on ima pravo na pravednu plaću i na lijep postupak, ali ni u kom slučaju nema pravo od svoga gospodara tražiti, da ga posini i da mu zapiše sav svoj posjed.

I nas, dragi moji vjernici, Bog posinjuje u sakramentu sv. krsta. Po tom posinjenju mi postajemo djeca Božja i baštinici njegova posjeda u nebu. Po tom posinjenju struji u nama božanski život, što ga On sam u sebi ima. Iz Njega - kao trsa - struji u nas životodavni sok Njegove milosti, po kojoj - jer smo jedno s Njim- postajemo Njegova djeca, dionici Njegove božanske naravi (II.Petr.1,4), pa prema tome i Njegovi baštinici.

To je više, mnogo više nego li posinjenje kako ga mi ljudi shvaćamo. Kada je onaj seoski gazda posinio svoga slugu, nije u nj prelio svoju krv, svoja svojstva, svoju narav. U posinjenome ne struji život posinitelja. Dok u nama - po posvetnoj milosti, (koju primismo u sakramentu sv.krsta)postajemo uistinu djeca Božja, i kao takva - ako u toj milosti umremo - Bog će nam da-ti i sebe i svoju baštinu u nebu. Po toj milosti mi postajemo živi hramovi Božji, jer u nama stanuje nevidljivo ali stvarno sam Bog (I.Kor.3,16); po toj milosti Duh Sveti stanuje u naša srca (Gal.4,6); po toj milosti"ljubav Božja izlila se u srcima našima Duhom Svetim, koji nam je dan"(Rim.5,5); po toj milosti mi smo živa svetohraništa Božja, a naše je tijelo živi hram Božji.(I.Kor.3,16;6,19) u kome je pohranjena tolika svetinja. Kada bi nam Bog, kojim čudom otkrio dušu, koja na sebi nema teškoga grijeha t.j.koja je u milosti Božjoj, mi bi pred njom morali pokleknuti, kao što pokleknemo, kada prolazimo pored svetohraništa, u kome se čuva presv.Oltarski Sakramenat.

2. Ja u njemu

Što je dakle, ta posvetna milost, taj vrhunaravni, nadprirodni dar, to čudo, to veliko čudo našega sjedinjenja s Bogom?

To je Bog, koji stvarno, ali nevidljivo stanuje u nama. Kao što vatra prodire u željezo, zagrije ga, sažiže ga, učinivši ga potpuno sebi sličnim, tako i Bog - kada smo u Njegovoj milosti - prodire u našu dušu, zagrije je i čini je Sebi sličnom (P.Monsabre O.P.:Exposition du Dogme Cotholique, Paris - P.Lethielleux,1911.-Conf.XVIII.)

Što je posvetna milost? To je Bog, koji nevidljivo dolazi u našu dušu, te kao što svijetlost prodire u prozirna tjelesa, tako isto i milost prodire u našu dušu, te ona na taj način postaje odsjev Njegove svijetlosti i Njegove ljepote.

Što je posvetna milost? To je Bog, koji u našu dušu dolazi, u njoj ostavlja svoj trag, kao što najodabraniji miris ostavlja svoj trag u posudi, koju je čas prije ispunjao.(Ib.)

Što je posvetna milost? To je Bog, koji urezuje svoju sliku u našoj duši, kao što pečat urezuje svoj otisak u još vrući vosak(Ib).

Što je posvetna milost? To je Bog, koji oblikuje našu dušu na svoju sliku i priliku, i prema tome - po toj milosti - naša je duša odsjev Njegove ljepote, kao što je pogledalo odsjev sunačanog sjaja, kada se u njemu odrazuje.(Ib.)

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Konačno: posvetna je milost Presveto Trojstvo u nama, jer sam Bož.Spasitelj reče: "Ako me tko ljubi"(T.j. ako će tko biti u mojoj milosti) "I Otac će moj ljubiti njega, i k njemu ćemo doći i kod njega ćemo se nastaniti"(Iv.14,23.). Ovo su dragi vjernici, tako uzvišene i lijepe riječi, da uzvišenijih i lijepših nema, jer ako je veliko čudo utjelovljenje Sina Božjega, ako je veliko čudo naše otkupljenje po Sinu Božjemu, ali je najljepše čudo ovo naše sjedinjenje s Bogom.

Blago nama, dragi moji vjernici, ako na ovo često mislimo! Blago nama, ako nas ova divna istina potpuno, potpuno prožme! Blago nama ako često mislimo na prisutnost Bož.Gosta u našoj duši! Tada nam se ne će tako lako dogoditi da Ga bud zašto iz svoga hrama istjerano, a dano mjesta Njegovu neprijatelju.

No, možda će tkogod reći: "Čemu onda sv.pričest, ako je Bog u nama prisutan po stanju milosti?" O, nemojte tako govoriti, dragi moji vjernici, jer se sv.pričest i posvetna milost divno nadopunjuju. Kada se naime pričešćujemo, mi primamo tijelo Kristovo, i to Njegovo presveto tijelo ostaje u nama tek kratko vrijeme (dok se prilike kruha u nama ne rastvore), dok onaj, koji živi u posvetnoj milosti, posjeduje božanstvo Oca, Sina i Duha Svetoga, ne četvrt sata, već kolikogod hoće i ako hoće za uvijek.(R.Plus D.I.Život s Bogom,str.45.)

Osim toga mi imamo i dušu i tijelo, pa se moženo s Bogom i duhovno i tjelesno sjediniti. Duhovno se s njim sjedinjujemo, kada se činom vjere sjetimo da je On u nama prisutan posvetnom milošću, a tjelesno se s Njim sjedinjujemo, kada Ga u sv.pričesti primamo. Svetu pričest moženo dostojno primati samo tada, kada smo u posvetnoj milosti(t.j. kada u našoj duši nema teškoga grijeha), dakle: kada je Bog po svojoj milosti prisutan u nama. Što to znači? To znači da Bog može jedino dostojno u nama dočekati Boga - čovjeka. Zamislite, dakle, u kolikoj je cijeni u Božjim očima naša duša obdarena posvetnom milošću! Ona je tako velika, nježino je nadnaravno dostojanstvo tako veliko, da joj za hranu treba ništa manje nego tijelo Sina Božjega. (Nav.dj.str.46

Da li vam je sada jasno, dragi vjernici, koliko je veliko, bezgranično veliko naše dostojanstvo, kada je naša duša u milosti Božjoj? Da li vam je sada jasno, koliko se moramo radovati Božiću, kada slavimo dolazak na svijet Sina Božjega, koji je postao čovjekom, koji se ponizio, upravo poništio, da nas pobožanstveni? Da li vam je sada jasno, koliko je naše dostojanstvo, kolika je neizmjerno velika vrijednost posvetne milosti, kada Sin Božji postaje robom (formam servi accipiens), da mi - robovi grijeha - postanemo djeca Božja? Da li vam je sada jasno, zašto mi svećenici, u ovo sveto adventsko doba, potičemo svoje vjernike na sv.ispovijed, gdje ponovo bivamo zaodjenuti u pirnu haljinu posvetne milosti, ako smo tu haljinu zaprljali blatom grijeha? Da li vam je sada jasno: zašto molitva, zašto ispovijed, zašto pričest, zašto misa, zašto propovijed, zašto tolika neiscrpiva sredstva milosti u svetoj Crkvi Božjoj, ako ne zato, da se svima tim sredstvima poslužimo, kako bi tu milost u sebi usčuvali, a ako smo je po nesreći grijehom izgubili, da je ponovo zadobijemo u skrušenoj ispovijedi? Da li vam je konačno jasno, zašto svećenik, i po najružnijem vremenu, a i uz pogibelj života, leti bolesniku? Zar ne znate, da dušu bolesnika očisti od grijeha, zaodjenuvši je haljinom posvetne milosti da bi tako u pirnoj haljini stupila pred lice Božje?

Zaključak

Dragi vjernici! U ovoj prvoj nedjelji adventa upućujem vam divne riječi svetoga Pavla apostola, koje ste čas prije čuli. Te riječi glase: "Probudimo se od sna, jer je noć na iznaku, a dan se približio. Odbacimo dakle djela tamna, a obucimo se u oružje svijetla". (I.Rim.13,11. i 12.)

Prekinimo jednom za svagda s običajem da se Božiću veselimo isključivo zato, što nam donosi toliko sjetilnih radosti. Božić nije jelo i piće; on je veliki dan Gospodinov. Dan, kada u nas i k nama dolazi Kraljevstvo Božje. Kada Bog hoće da se nanovo rodi u našim dušama. Kada nas oslobadja ropstva djavla i grijeha. Kadą nam donosi život milosti, te nam tako otvara vrata vječne sreće.

Pouzdano se nadam, da se neće nitko medjú mojim vjernicima naći, koji se ne bi u ove svete dane probudio od sna grijeha, da bi tako dočekao veliki dan, što se evo približuje, obućen u svečano ruho posvetne milosti. Amen.

(Vidi nastavak u II-oj propovijedi druge nedjelje adventa)

III. SUD BOŽJE PRAVDE

"Koliki trepet bit će tude,
Kada Sudac stigo bude,
Da po pravdi sudi ljude!"

(Posljedica na misi za mrtv

Još je bila noć, još su na nebu sve zvijezde treperile, kada sam se jutros rano uputio prema crkvi. Veliko je zvono budilo moje župljane na prvu misu zornicu. Pred crkvom nekoliko ljudi s upaljenim svjetiljkama u ruci. Čekali su, da im otvorim crkvu. To su bili prvi glasnici adventa, prvi vjesnici da je noć na iznaku, a dan da se približuje, kada treba odbaciti djela tamna, a obući se u oružje svijetla (I.Rim.13,11. i 12.).

To su bili prvi vjesnici, da treba poravnati staze pred Gospodom, koji dolazi.

Dok sam silazio u crkvu, puče preda mnom prizor, što uvijek tako snažno na me djeluje. Gledao sam u vedroj jesenskoj noći, kako se po okolnim visovima tu i tamo pojavljuju svijetla upaljenih svjetiljaka, pa kako se za čas gube, a čas opet pojavljuju sve više, sve jasnije, sve brojnije, spuštajući se prema crkvi.

To je Božji narod silazio prema Gospodnjem hramu, da pripravi put Gospodinu, koji evo dolazi, da pohodi narod svoj.

Crkva puna vjernika, kao da je ponoćka. Vidim im na licu kako jedva čekaju, da zabruje orgulje, da zvona zazvone, pa da zaori iz svega glasa, snažno i gromko, sveta adventska pjesma:

"Padaj s neba, roso sveta,
Padaj s rajske visine!"

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Ali tome veselom i svećanom raspoloženju trebalo bi - zar ne? - odgovarati i današnje Evandjelje?

Baš protivno? Ono nam danas svojom ozbiljnošću ulijeva u srca strah. Strah od kojeg će ljudi "izdisati"; strah od nebeskih sila što će se pokrenuti", strah od Sina čovječjega, koji se ne će javiti svijetu kao malo djetešće u štalici, već kao neumoljivi sudac na oblacima nebeskim "sa velikom silom i slavom".

Pitate me, dragi vjernici,: "Kakva je veza izmedju današnjeg sv.Evandjelja i onog radosnog predbožićnjeg raspoloženja?" O dragi vjernici, veze ima, i to kakve veze! Sv. mati Crkva želi nam ovim današnjim sv.Evandjeljem reći: "Pazite djeco moja, što radite! Ako ne primite i ne priznate Sina Božjega, kao blaga i milostiva Otkupitelja, morat ćete ga na sudnjem danu priniti i priznati za svoga strogog i neumoljivog suca. Primite, stoga, darove Njegova svetog otkupljenja, da ne bi zavrijedili primiti kaznu Njegova osudjenja!"

Mi ćemo se stoga, dragi vjernici, danas pozabaviti razmatranjem ovoga drugog dolaska Sina Božjega, da bi nas ta misao potaknula e bi se dostojno pripremili na ovaj prvi Njegov dolazak.

1. Isusu pristaje vrhovna sudačka vlast

Što vi radite, dragi vjernici, kada vas netko teško uvrijedi? Recimo: opsuje vas, ili vas udari? Vi ga tužite sudu. Zašto to činite? To činite zato, da povratite sebi pogaženu čast, pogaženo ljudsko dostojanstvo.

Ali ako se radi o uvredama nanesenih - recimo - državnome poglavaru, pogotovu ako je to kralj, tada je kazna stroža i teža. A što su - pitan vas - svi kraljevi i moćnici ovoga svijeta, što su sva zemaljska "veličanstva" prema neograničenoj moći i veličanstvu Isusa Krista Sina Božjega, koji od vijeka sjedi na prijestolju svoje slave, moću svoga božanskog podrijetla i moću neotudjivih, vječnih prava?

Već vjekovima širi se u svemir iz duša otkupljenih Njegovom krvlju, vjetar pobune, vjetar prave oluje, nereda i smrti protiv Njegova Božanskog Veličanstva. Već Mu vjekovima i vjekovima ljudi okreću ledja, sramote Ga, grde i progone, pa zar da vječno šuti? Zar da jednoga dana ne prekine tu svoju dugu i mučnu šutnju i ne rekne, kao što ono reče u Getsemanskom vrtu: "Ja sam!" - da se onda pred Njim "pokloni svako koljeno onih, koji su na nebu i na zemlji i pod zemljom i svaki jezik prizna na slavu Boga Oca: Isus Krist je Gospodin."(Flp.2,lo.-ll.) Zar On, tako beskrajno velik u svojoj moći; zar On, tako beskrajno velik u svojoj nauci; zar On, tako beskrajno velik u svom trpljenju kao i u svojoj slavi; zar On da vječno šuti prema onima, koji su ga zatajili, izdali i ubili, i danomice Ga zatajivaju, izdavajuni ubijaju svojom nevjerom i svojim izdajstvom? Došao,je k nama, da nam donese novo svijetlo očima i srcima, pokret nepokretnima, zemaljski i nebeski kruh gladnima, čistoću nečistima, radost ucviljenima zdravlje umiručima, da bi nam konačno ostavio najuzvišeniju poruku, koju su i sami anđjeli čuli - poruku ljubavi. No Njegovo neizmjerno velikodušje nije bilo zadovoljeno, već nam je darovao svoje tijelo za jelo i

svoju krv za piće. Grijeh je bio umnama zamračio božanski lik i On nam je vratio negdašnju sličnost s Ocem. Sve je podnio, sve je rekao sve nam je dao, svaki je naš dug podmirio: nikakvo ljudsko srce ne će moći nikada zamisliti da bi manjkao samo trenutak u udjelu, što ga je primio na sebe u djelu otkupljenja (Papini: Druga molitva Kristu,"Vrbosha",1945.,brl-2.str2o), pa zar On nema pravo jednoga dana tražiti račun za toliko poniženje, za tolike patnje, za toliku ljubav?

Svima je nama poznato, dragi vjernici, da Bog od nas traži da budemo sveti kao što je On svet. Zato nam reče: "Budite sveti, jer ja sam svet(Lev.11,14). Ali Bog nam je u svjetlu svoje slave nedostižan i nedohvatan. Doduše često nam se puta čini, kao da ćemo Ga rukom dohvatiti ali ipak On nam izmiče sakriva se u nepristupačnome šatoru svoje beskonačnosti; nestaje Ga u tajni i ostaje nam zagonetka, koja nas muči, boli, uznemiruje. (A.Bangha D.I.:Svijet i nadsvijet,str.62)

Da bi ipak barem nešto od Njegove ljepote i savršenosti u sebe primilii postali Mu slični, poslao nam je svoga Sina, koji je "vanjštinom bio kao čovjek"(I.Kor.13,12), da bi se u Nj ugledali, da bi po Njemu svoj duševni lik oblikovali, da bi po Njegovu tragu prispjeli do svoga konačnoga cilja - blažene vječnosti. On nam je kao Božji poslanik i Božji sin, rasvijetlio kao munjom tajne iza vječne koprene i digao zastore od čudesnog Božjeg lica. On nam se objavio "pun milosti i istine"(Iv.1,14.), urešen svim krepostima u najvećem mogućem stupnju. Njegovo siromaštvo, njegova poniznost, Njegova poslušnost, Njegova čistoća, Njegova blagost, Njegovo strpljenje, Njegova ljubav prema patnjama, Njegova revnost za slavu Božju i spasenje duša, sve su to čudesa neuporediva savršenstva, koja nas neprekidno podsjećaju na one divne riječi, što ih je uputio svojim učenicima, kad se od njih praštao:"Dao sam vam primjer,kako ja učinih vama tako da i vi činite"(Iv.13,15).

Zašto? Zašto - recite mi - zašto toliko bogatstvo, toliko obilje, tolika raskoš primjera i poticaja? Zar zato da im se samo divimo? Zar nam ti primjeri rječito ne govore: "Znam, sinko, da su uska vrata i tijesan put, koji vodi u život"(Mt. 7,14), ali sam se i ja kroz ta uska vrata probio i tim tijesnim putem udario, pa zašto ne bi i ti, a pogotovu što ću uvijek biti uz tebe, da ne posustaneš i ne kloneš?" - Zar On, koji po riječima sv.Pavla ap. (Hebr.5,9.):"Postade svima nama početak vječnoga spasenja", nema sveto i neosporno pravo od nas tražiti računa što nijesmo udarili tim Njegovim putem - već udarili"kroz široka vrata i prostrani put, koji vodi u propast"(Ib.) Zar u Njegovim rukama nije i punina sudačke vlasti? Zar za Nj ne reče sv.Pavao ap. (Hebr.1,2): "Bog je Njega postavio baštinikom svemu, po kojemu stvori i svijet"? - pa zar nema pravo od nas tražiti, da mu položimo račun zato, što nijesmo htjeli prihvatiti ruku, koja nas je htjela spasiti? Zar nema pravo suditi tolikim samoubojicama, koji su prezirali Njegovu riječ, koji su prezreli Njegove primjere, koji su ranjavali Njegovo srce "puno ljubavi", koji su više voljeli neutaživu žedj osudjenih na pakao, nego da se napiju na izvorima "vode što struji u život vječni?"(Iv.4,14.)

Ali eto, Onaj, koga i sami Njegovi protivnici priznaše: "Rabijen - Učiteljem; Onaj, uz koga i sami protivnici priznaše: "Nikada čovjek nije govorio, kao ovaj čovjek"(Iv.7, 46.),bi osudjen od ljudi,

Njemu su sudili ljudi i osudili Ga; samu svetost proglasili su "zločincem"(Iv.18,13.)

Ali laž i nepravda i gruba sila ne mogu vječno kliktati, ne mogu vječno pobjedu slaviti. Žar i vi ne velite: "Božja je pravda spora, ali je i dostižna?" Da će pravda nad Isusom svoje slavlje slaviti, Isus je to jasno kazao, kada je stajao pred onima, koji su Mu sudili. U [illegible] času svoga najvećeg poniženja On reče: "Odsad ćete [illegible] vidjeti Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane sile Božje i dolazi u oblacima nebeskim"(Mt.26,63.) Što je drugim riječima značilo: Sada Ja stojim pred vama i vi meni sudite, ali će doći dan, kada ćete vi stajati preda mnom, i kada ću ja vama suditi, ali ne više u obliku pogaženog crva, kakva me sada gledate, već zaogrnut čašću i vlašću, koju sam Bog ima. Dakle: savršeno izmjenjene uloge! Savršena uspostava pravde! Osudjeni će biti sudac, dok će suci biti osudjeni. Ništa zato što će u njima nemoćni bijes kipjeti i siktati; ništa zato što će zubima škripati i ginuti! Niti njihov bijes, niti njihov jad, ne će moći svratiti pažnju savršenog mira i veličanstvenog dostojanstva neumoljivog Suca. Da, "bezbožnik gledat će to pun jeda, škripat će zubima i ginuti. Želja bezbožnika će propasti"(Ps.111.10.)

Da li nam, dragi vjernici, ovog časa ne prolaze tijelom ledeni trnci strave i užasa, kada pred sobom gledamo Sina Božjega u stavu osvetnika svojih vječnih prava, svoga pogaženog veličanstva? Kada je u Getsemanskom vrtu stao pred svojim protivnicima, pa kada im reče: "Ja sam, uzmakoše natrag i popadoše na zemlju"(Iv.18,6.). Popadoše nazemlju, a na Njemu ni traga nije bilo kakve sile i moći. Štaviše On im se tog časa predavao u ruke, jer je bio nastupio Njegov čas i "vlast tame" (Lk.22.53.). Ali što će istom biti, kada će otkucnuti Njegov čas? Što će istom biti, kada će nastupiti vlast istine, vlast posvemašnje pobjede dobra nad zlom, vlast posvemašnje pobjede pravde nad nepravdom, i to, kada tu vlast uzme u svoje ruke Onaj, kome je dana "sva vlast na nebu i na zemlji?"(Mt.28,18.) Kako,inače, tumačiti ovu Njegovu mučnu i dugu šutnju nad tolikim i tolikim uvredama, što ih u toku dugih i dugih vjekova prima od svojih stvorova, ako ne tako, da će uistinu biti strašan i strahovit onaj dan, kada će tu svoju šutnju prekinuti, te "naoštriti mač svoj i u ruku svoju uzeti sudjenje, učinit osvetu na tlačiteljima svojim i vratiti onima, koji mrze na Nj" (V.Moj.32.41.). Uistinu:

"Kolik trepet bit će tudo,
Kada sudac stigo bude
Da po pravdi sudi ljude!"

Kada je Bog progovorio Izraelskome narodu na brdu Sinaju i davao im svoje zapovijedi, veli sv.Pismo (II.Moj. 19,18.) da je "gora Sinaj bila sva u dim ovijena, jer je bio Gospod u ognju sišao na nju. Sva se gora tresla veoma", i narod je drhtao od straha. Sve se to zbilo zato, da narod prione uz Gospoda Boga svojega, držeći se Njegovih zapovijedi. Na gori Sinaju se u takovu užasu objavio svijetu u svojstvu Zakonodavca, a što će istom biti tada, kada se objavi svijetu, kada se objavi kršiteljima svoga zakona, kao sudac i osvetnik?

"Što ću jadan tada moći?
Komu ću se molit poći,
Gdje će jedva dobri proći?"

2. Kakav će biti sud?

Pitate me, dragi vjernici, "kakav će biti taj sud?"

Kakav? Na to nam je odgovorio sam Sin Božji, koji reče: "Vidjet ćete Sina čovječjega, gdje sjedi s desne strane sile Božje" (Mt.26,64.) Time nam je sve rekao. Ni riječi ne treba više. Grešniku će suditi sam Bog U strahotnome svome čveličanstvu. A ako je to tako, a jest tako, zar Njegova mudrost ima granica? Zar On - kao što veli sv.Pismo(Ps. 146,4.) - ne "odredjuje zvjezdama broj njihov i sve ih zove imenom?" Zar On jedini ne ispituje srca ljudi? (Ps.7,16.) Zar On ne prodire svakog časa umnajdublje ponore naše duše? Zar je moguće Njemu što sakriti, ili krivicu svoju zanijekati, ili je opravdati? Njemu, samo Njemu ništa ne izmiče. Mravka u polju On prati svojim pogledom, a kamo li ne će čovjekovu misao i njegova srca otkucaje? Pred tamnim bezdankama, u kojima je grešnik skrivao pred pogledom ljudi svoja zlodjela, odjednom zabljesnuti će takovo svijetlo, kao što zabljesne u olujnoj noći sijevanje munje, prije no što zatutnji prasak groma. U takovoj svjetlosti otkrit će se pred ljudima sve najdublje tajne naše duše. "Gospodin će rasvijetliti, što je sakriveno u tami i objavit će odluke srca (I.Kor.4,5.).

Dakle: Da li ćemo moći Njegovu pogledu što sakriti? Ne! Da li svoju krivicu opravdati? - Ne! Da li je umanjiti? - Ne! Nikako ne! Jer onaj, koji sudi, Bog je svemogući. Jer Onaj, koji sudi, Bog je sveznajući i svevideći. Zato nam i poručuje po Ezekijelu proroku "Izlit ću jarost svoju na te: iskalit ću gnjev svoj na tebi, sudit ću ti po putovima tvojim. Onda ćete spoznati, da sam ja Gospodin, koji bije"(7,8-9).Zar tada, dragi vjernici, da se pozoveno na svjedoke, koji bi svojim svjedočanstvom otupili oštricu naše krivice? O takvih svjedoka ne će trebati sveznajući Sudac. On će se sam pozvati protiv nas na jednoga strašnoga svjedoka, čije svjedočanstvo ne ćemo moći nikako osporiti. Taj svjedok bit će naša savjest. "Ti si to učinio", - ona će nam tada spočitnuti - "i sada te karam i stavljam ti to pred oči" (Ps. 49,21.). Da, Njemu ne će trebati svjedoka, jer je On nepreštano bio uz nas. Sve je On vidio, sve je On slušao, ništa nije zaboravio. Kada će izbiti čas strašnoga suda, On će reći: "Lazare, izidji napolje!" - i grešnik sav u ranama, što mu ih je prouzrokovao grijeh sav u smrtnom strahu pojavit će se pred licem neumoljivoga Suca i reći će: "Gospodine, evo me!"

Grešnik će vidjeti. Da, vidjet će u pravom svijetlu sve svoje grijehe, u punoj njihovoj rugobi i strahoti. Gledat će ih, morat će ih gledati, i ako je za čitavog svog života kršio zapovijedi Božje od njih odvraćao svoj pogled. Gledat će kako je svega svoga vijeka kršio Božje zapovijedi, kako je sve kršćanske kreposti obesčastio. Gledati će kako je ludo proigrao tolike lijepe naravne darove, što mu ih je Bog bio dao, da čini dobro drugima i svoju dušu spasi. Gledati će kako je u ruševine pretvorio sveti hram svoje duše, koju je Isus Krist otkupio krvlju svojom. Da se od svega srca pokajao, mogao je ponovo iz tolikih ruševina podići novi hram Duhu Svetomu, ali nije htio. Bilo mu je milije hodati zemljom sav uprljan i zablačen, - nego li nositi na sebi carski griniz i carsku krunu sinova Božjih. Kolika li bezumlja! Kolike li strahovite nesreće!

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Grešnik će vidjeti! - Da vidjet će! Božje svijetlo u tren oka rasvijetlit će najtamnije zavijutke njegove duše i on će gledati kao da u ogledalu gleda, sve one ružne misli i grešne želje, što su ga toliko zaokupljale u časovima napasti, a na koje je tako lako privolio i grešno se u njima nasladjivao, dok je jedna jedina bila dovoljna, da zada smrtni udarac njegovoj duši.

Grešnik će vidjeti! - Da vidjet će! Nutarnja svijetlost, što će ga odjednom obasjati, biti će previše jaka, a njegova svijest odviše duboka, da bi i samo pokušao što iznijeti u svoju obranu. Ako bi se odlučio da što reče u svoju obranu, mogao bi samo reći ovo: "Stigoše me grijesi moji; ne mogu ih pregledati; ima ih više nego kosa na glavi mojoj; sva me srčanost ostavlja!"(Ps.39.13.) I tada će božanski sudac ustati savršeno miran i neumoljiv, kao što sama Pravda može biti savršeno mirna i neumoljiva, kada pred sobom gleda zločinca, koji je potpuno svijestan svoga zločina. I pasti će konačno presuda, a presuda će glasiti: "Idite od mene, prokleti, u oganj vječni!" (Mt.25,41.)

Idite!

Od koga "idite"? Od čega "idite"?

Idite daleko od Istine, daleko od Dobrote, daleko od Ljepote, daleko od Ljubavi! A što,onda za vas preostaje? - Vječna, neodoljiva, plamena čežnja za Istinom, za Dobrotom, za Ljepotom, za Ljubavlju, koja nikada ne će vaša srca zasititi! Vječno će ono za njom težiti, dok će ona vječno pred njim uzmicati. Strahovite li muke, neizrecive li patnje!

"Idite od mene!"
Od koga to?
Od Spasitelja svoga, od Oca svoga, od Boga svoga!

Tisuće svetaca trpjelo je za mene; tisuće prognanika i ucviljenih bića rado su prihvatili bol i suze, križ i patnje svake ruke, da bi postali dostojni moje ljubavi, dok vi? Vi ste svojim grijesima pljuskali po mojem licu, bičevima ste ranjavali moje tijelo, kopljem ste probadali moje srce, koje vam je samo dobro želilo i činilo. A sada? Sada se čaša prelila. "Idite, idite od mene, prokleti, u oganj vječni!"

Kamo to? - U oganj vječni!
Besmrtnu svoju dušu žrtvovali ste, da bi grešnim nasladama zadovoljili svoje tijelo, milosti moje žrtvovali ste da bi grešnim nasladama zadovoljili svoje tijelo. Mene samoga žrtvovali ste da svome tijelu ni jedne grešne želje ne uskratite, da bi mu robovali, njesto meni da služite. Neka ono sada vječno gori u plamenu, e bi upoznali, da sam Ja jedini Gospod i da drugih bogova nema, osim Mene! Idite, prokleti, u oganj vječni! Idite.....

Zaključak

Uskoro ćete gledati,dragi vjernici, u ovoj crkvi jaslice, a u jaslicama Sina Božjega u obliku djeteta, kako širi prema vama svoje ručice i veli vam: "Dodjite!" Još imate vremena da birate: ili pasti pred Njegove noge, kajući se za svoje grijehe, ili pak svakog časa strepiti da malo božansko Djetešce odjednom ne postane neumoljivi Sudac, koji će nad vama prelomiti štap svoje pravde i reći: "Idite

od mene, prokleti, u oganj vječni!"

"Idite" i "dodjite"?

Još imate vremena da birate kojoj presudi da privolite. Medjutim još danas, još večeras, još istog ovog časa kleknite, sklopite ruke i skrušena srca zavapite:

"Ti što kazniš ljudske zlosti,
Višnji Suče, po milosti
Prije suda meni prosti.

Uzdišući gledam nice
Grijeh mi stidom žari lice,
Očisti me od krivice.

Klečeć smjerno dižem glase,
Molim srca skrušena se:
U skrajne me čuvaj čase." Amen.

VI. SUD BOŽJEGA MILOSRDJA

"Pristupite prijestolju milosti, da primite milosrdje i nadjete milost".
(Hbr.4,16.)

Stariji se ljudi svakako vrlo dobro sjećaju, kada je u našem selu postojao "Sud dobrih ljudi", Sam je narod bio taj sud izabirao, da riješi njegove manje sporove. Rado se naš narod pokoravao pravorjeku toga suda, jer je bio svjestan da su to mahom čestiti i ozbiljni ljudi, sa mnogo životnog iskustva, koji će suditi narodu, ne - ono što se veli - po babi i stričevima, već po pravdi Boga velikoga.

A kada se pak radilo o većim i težim sporovima, tada se narod obraćao državnom sudu, što je samo po sebi razumljivo.

A sada pretstavimo ovo:

Neki naš nještanin imao krupne račune sa svojim susjedom. Radilo se o nekom težem sporu smetanja posjeda. Gruba povreda prava bila je očita. Da ne bi došlo do gusta, oštećeni je sve sile uložio, da se sa protivnikom sporazumije. Moli, kuni, preklinje, ali ništa ne ponaže. Toliko su se porječkali i posvadili, da jedan od njih smislio strašnu osvetu. Potpalio je protivniku plastove šijena. Plamen planuo, pa i gospodarske zgrade zahvatio. Kada je vidio u kakvu je nevolju uvalio svoga susjeda, bi mu od srca žao. Toliko ga savjest pekla, da je iz onih stopa pošao sucu istražitelju, da prijavi svoj zločin. Ovaj videći njegovu ljutu bol i kajanje, veli mu: "Vidim da ti je žao. Ako želiš izbjeći kazni i da svijet ne dozna što si učinio podji pred suca tvoga njesnoga suda. Iznesi mu u povjerenju što si učinio. On će ti odnjeriti jako blagu kaznu i - razumije se - naknadu štete. Ako on prihvati tvoje priznanje, a usto se uvjeri da se za svoj zločin kaješ, sve će ti se oprostiti. Takvi su kod nas zakoni."

PRVA NEDJELJA ADVENTA

Ne vjerujete, dragi vjernici, da bi igdje na svijetu mogli postojati tako blagi zakoni u pogledu kažnjavanja teških zločina. Ne vjerujete - ja to znam - da bi igdje na svijetu mogli postojati blagi zakoni, koji bi se samim priznanjem i kajanjem opraštali i predali zaboravu i najteži zločini. Ljuto se varate, ako tako mislite! Pogledajte onamo onu malu drvenu kućicu ispod onoga velikog taspela! Što je ono? - Ono je, velite, ispovjedaonica! A zar ni smijete osporiti da ono nije sudnica? Zar tamo ne sluša ispovjednik, kao Božji predstavnik, vašu optužnicu, kojom se sami pred Bogom optužujete radi prekršaja Njegova zakona? Pitam vas: što vas je potaklo da protiv sebe iznesete tako tešku optužnicu? Svakako - velite - Božji glas, koji vam veli: "Slušaj, sinko! Ja bih te morao, radi tvojih teških zločina osuditi na vječnu robiju u paklu. Ja bih te morao na sudnjem danu pred cijelim svijetom osramotiti, otkrivši tolike tvoje grijehe, za koje nitko ne zna, osim Mene i tebe. Sada biraj: ili ćeš pred mojim zastupnicima iskreno priznati i od srca se za njih pokajati, ili ću Ja pred cijelim svijetom otkriti sve tvoje grijehe, a zatim te osuditi na vječne muke u paklu."

Snebivate se, čudite se što je Božja pravda spram grešnika tako blaga, a Njegovo milosrdje tako veliko? Zašto bi se snebivali, kada je to tako i nikako drugačije! A da li je to tako odmah ćemo se uvjeriti. Uvjerit ćemo se, naime, da je Božje milosrdje tako veliko, da uvijek možemo birati: ili sud Božjega milosrdja u sv. ispovijedi, ili sud Božje pravde na strašnom Božjem sudu. Poslušajte me!

1. Božji sud u sv. ispovijedi

Kada će nad opustjelim svijetom, pretvorenim u ruševine, odjeknuti glas s neba: Ustajte mrtvi, dodjite na sud!" - tada će svi mrtvi ustati iz svojih grobova i stupiti pred lice Sina Božjega, da im sudi.

"Gromki glas će truba dati,
Iznad svih će raka zvati,
Sve pred prijesto prinukati."

Da, "prinukati"! jer tko smije Božjoj pravdi pružiti otpora, kada je konačno osvanuo njezin dan? Grešnik joj se do tada bezočno opirao i otimao, ali mu je konačno presječen svaki uzmak. On će konačno pred njom stati i njoj odgovarati. Ako se ljudska pravda, kadgod ushtjedne , smije poslužiti silom, da pred svoje lice predvede krivca zar Bogu, vječnoj Pravdi, da osporimo to pravo i to jednom za uvijek?

Ali, ako je Bog pravedan, On je i milostiv, i baš zato "nije mu milo da umre bezbožnik, nego da se vrati sa svoga puta i da živi"(Ezek. 38.11.), a i sam Bož. Spasitelj reče: "Bog nije poslao Sina svoga na svijet, da sudi svijetu, nego da se svijet spasi po Njemu"(Iv.3,17.). Stoga Božja pravda i Božje milosrdje vele grešniku ovako: "Pokaži se mojemu predstavniku u ispovijedi. Njemu otkrij sve svoje krivice, da bi ti za njih - njesto mene - mogao suditi. Ne pristaneš li na to, ja ću na sudnjem danu otkriti tvoje krivice pred cijelim svijetom i osudit te na vječne muke u paklu. Biraj!" Nevjerojatno! Grešnik u svojoj ludoj bezočnosti i tolikoj se dobroti i popustljivosti opire. Opire joj se upravo ludjačkom upornošću. Čak ne pristaje ni na to, da se jednom u godini pojavi pred sud Božjega milosrdja u sv. ispovijedi. I to mu je mnogo. Gledajte što se

sada događja. Sada se Bog služi prinudom. Čudesne li prinude! Kada se okrivljeni opire pristupiti pred lice ljudske pravde, tada ga ona pred sebe predvodi oružanom pratnjom. Čak mu zna metnuti i lisice na ruke. A Bog? Kakva je Njegova prinuda? Kakva je Njegova oružana pratnja, kojoj se On obično služi, da pred Sebe predvede upornog kršitelja Njegova zakona? Njegova prinuda i oružana pratnja to je - križ! Ono što su za ljudsku pravdu okovi i oružana pratnja, to su za Božju pravdu: bol, trpljenje, suze, bolest, siromaštvo, pa čak i smrt.

Čudne li prinude - zar ne?

A zar je i vi sami, dragi moji vjernici, nijeste te blage okove na sebi više puta iskusili? Zašto velim "blage"? Velim "blage" zato, jer ste im se i tada mogli oiprati. Toliko Bog u vama poštuje vašu slobodu i vaše ljudsko dostojnastvo. Recite mi: zar nije vas često puta kakva teška bolest, ili razočaranje, ili ljta nevolja, ili čak i smrt nekoga od vaših najmilijih, predvela pred sud Božjega milosrdja na sv. ispovijed? Da nije toga Božjega križa bilo, zar bi bili pali pred Njim na koljeha? Koliki bi i koliki išli svijetom, kao da su ga svega uzeli pod zakup, ali eto, Bog ih je čudesnim svojim okovima prikovao ili uz onaj krevet, ili uz onaj križ, podignut nenadano nad onim prerano otvorenim grobom, pa sada mu se otmi, ako možeš? Nema druge, nan kleknuti pred njim, sklopiti ruke, te udarajući se u prsa reći: "Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najnilije dobro!" Kako se, dragi vjernici, Božja pravda čudnom oružanom pravdom služi, da nas predvede pred lice svoje! Kako se uistinu Božja pravda s malim zadovoljava! Da, "spasio nas po svome milosrdju kupelju preporoda i obnove Duha Svetoga! (Tit.3,5.)

Rekoh: "Božja pravda s malim se zadovoljava", dok ljudska pravda da li se uistinu s malim zadovoljava? O, ne! Ona ne diže svoju tešku ruku od svoje žrtve, dok je ne pretvori u ruševine, dok se ubije u njoj ono, što je u svakomu čovjeku najsvetije - njegovo ljudsko dostojanstvo.

Ne znam, dragi vjernici, da li ste kadgod prisustvovali kakvom velikom suđjenju, kada pred porotom odgovara kakav veliki zločinac. Ne ćemo govoriti o tome, koliko je onaj jadnik doživio sramote i poniženja, dok je još bio u istražnom zatvoru. Kada je već jednom prešao trnovitim putem istrage, eto - sada se opet po tome istome putu još jednom mora vratiti, da bi njegove rane i njegova poniženja bila još dublja i još bolnija. Iza njegovih ledja stoje čuvari zakona, kruti i neumoljivi. A za njima? Za njima znatiželjna svjetina, koja ga pije i srče pogledima. A ispred njega? Ispred njega sjede tri suca, tri predstavnika Pravde. Iz njihovih lica odsjeva ravnodušnost i bešćutnost. Sudska dvorana, u kojoj se sve to odigrava, to je hram Pravde. Da, Pravde, koja stoji i čeka, da zamahne mačem nad svojom žrtvom. Da li će točno i pravedno da odmjeri ili premjeri, tko će nu to znati!

Ali, kao da svega toga nije dovoljno: i sudaca, i svjedoka, i porotnika, i odvjetnika, i kojekakva svijeta, među kojima može biti i težih zločinaca od samoga zločinca, kome se ovoga časa sudi - eto ustaje sada jedan čovjek, koji zastupa veličanstvo povrijedjena zakona. Taj se čovjek zove: državni tužilac. Za toga čovjeka optuženi je neprijatelj društva. Zato ga treba pošto - poto maknuti iz njegove sredine, i to: ili zauvijek, ili za izvjesno vrijeme. Da državni tužilac postigne tu svrhu, opisuje optuženoga najtamnijim bojama, tražeći za nj najstrožu prinjenu

nu zakona. Da li će branitelj optuženoga, koji govori u ime milosrdja, uspjeti obraniti svoga štićenika od udaraca mača Pravde? Tko zna! To će se za koji čas doznati. Medjutim već su se porotnici sabrali na vje čanje. Za optuženoga je to čitava vječnost nade i strepnje. Konačno puče presudą. Kriv je! Svršeno je! Pravdi je udovoljeno! Za to nora svatko znati. Zato ga Pravda okiva u okove i na nj udara žig sramote. Udara mu na robijaško odijelo broj. U očima Pravde to više nije čovjek, to je broj. A i u slučaju da izdrži kaznu, njegov se zločin ovjekovječuje za sva vremena, jer se u sudskim spisima čuva sjećanje na njegov zločin.

A sada pitam vas: da li tako postupa Božja Pravda, kada je u pitanju prekršitelj njezina zakona? Da li tako Bog postupa s grešnikom, kada dolazi pred njegov sud u ispovjedaonicu? - Isti Isus Krist, isti onaj božanski Sudac, koji čeka grešnika na pragu vječnosti, sjedi sada na sudačkoj stolici u ispovjedaonici, jer je Njemu jedinomu "dana sva vlast na nebu i na zemlji"(Mt.28,18.) jer jedino "Sin čovječji ima vlast na zemlji opraštati grijehe" (Lk.5,24.). Ali, da se ne bi grešnik pred tolikim veličanstvom zastrašio i od Njegova suda odbio, eto - On mu se objavljuje u obliku jednoga čovjeka, koji se je možda čas prije no što je saslušao ispovijed okrivljenoga, i sam pokajao pred Bogom i Njegovim zamjenikom za svoje grehe. Baš takvome čovjeku Vječni Sudac reče: "Kako je mene poslao Otac, tako ja tebe šaljem. Kome ćeš ti oprostiti grijehe, Jaću mu oprostiti". Tim riječima podijeljena je ispovjedniku ista sudačka vlast, koju sam Sin Božji ima. Što je dakle, ispovjednik u ispovjedaonici? On je u ispovjedaonici poniženi i poništeni Isus Krist, koji se toliko ponizuje i poništuje, da bi izravnao sve nezajazive bezdanke, što Njegovo presveto Veličanstvo dijele od grešnika. On sam sve bezdanke ispunja, da bi Mu mogao grešnik lakše i što brže pohrliti u zagrljaj. O čudo nad čudesima Božje nedokučive dobrote i milosrdja! Kralj kraljeva, Gospodar gospodara toliko se ponizuje, da bi mogao ponilovati bezočnoga kršitelja svoga zakona! Ne samo to! Još više, još mnogo više: hoće da [illegible]ga posini i učini nasljednikom svoga božanskog carstva. A da se taj sretni bijednik ne bi zbunio radi tolike časti što mu je u dio pala, očituje se grešniku - On svet i presvet - u obliku grešnika, da grešnik ni časa ne bi oklijevao skinuti sa sebe robijaško odijelo sljedbenika sotone, a navući na sebe carski grimiz djeteta Božjega.

Ako, imate snage i odvažnosti, povucite sada, dragi vjernici, uporedbu: kako ljudska Pravda postupa sa kršiteljima svoga zakona, a kako Božja Pravda postupa, a zatim sudi te: Zar Božja Pravda smije imati smilovanja u "dan srdžbe, nevolje i bijede, u dan veliki i vrlo gorak", kada osvane čas konačno obračun za tolike beskrajne pokušaje da grešnika dovede k svijesti? Upamet, vi grešnici! Doista, mlinovi Božji rijetko, posve rijetko melju, ali jao onome, koga stanu mljeti, jer - Kristove su riječi (Mt.21,44.): "Tko pade na taj kamen, razbit će se, a na koga on padne, satrt će ga".

A da li se ovim - što smo čas prije rekli - iscrpljuje Božje neiskazano milosrdje? O, ne! Ono se ovim ne iscrpljuje, već tek sada postaje nedokučivom tajnom.

Čim je Bog grešnika - po obavljenoj ispovijedi - ponovo primio u svoj zagrljaj i ponovo ga učinio dionikom svoga božanskoga života, daje u ruke svome predstavniku svoje presveto Tijelo i veli mu: "Ovim ćeš mojim Tijelom prirediti gozbu mojemu dojučerašnjem protivniku u dokaz da je između Mene i njega uspostavljeno najsrdačnije prijateljstvo, kao da ništa među nama nije bilo." I svećenik, primajući u svoje ruke presv.Isusovo Tijelo, obraća se grešniku i veli: "Evo Jaganjac Božji, evo, koji oduzima grijehe svijeta!" Što drugim riječima znači: "Evo grešniče, božanske gozbe! Prilazi, pristupi, veseli se i kliči, jer sin bijaše mrtav, pa oživje; jer ovca bijaše izgubljena, pa se našla; jer dragocjena drahma, neocjenjeno blago čovječje duše, opet je dobilo svoju prvotnu vrijednost. Svi uzvanici veselite se, radujte se,i kličite: evo gozbe, evo znaka izmirenja, evo dokaza, da je sve oprošteno i predano zaboravu; evo Jaganjac Božji, evo, koji oduzima grijehe svijeta!"

Što vi na to, o grešnici? Da li bi vi imali tolike duševne snage da sjednete za istim stolom sa svojim dojučerašnjim protivnikom i da se hranite iz iste zdjele, iz koje se i on hrani? Da li bi imali tolike snage, i ako vas je čas prije zamolio za oproštenje? Zar ne bi tada svaka žilica u vama treperila od uzbudjenja, a krv vam u valovima udarala u lice?

2.Slavlje Božjega Milosrdja NAD Božjom pravdom

Što,dakle,čekate? Što stojite? Što još premišljate, da li bi pristupili"s pouzdanjem prijestolju milosti, da primite milosrdje i nadjete milosrdje!"(Hbr.4,16.) Što stojite? Što čekate? Zašto ne pohrlite sami k tome sudu Božjega milosrdja, kada tamo puno slavlja slavi Božja dobrota nad Njegovom Pravdom? Zašto se dajete nagovarati, zašto čekate da dodje Božić i Uskrs, zašto svakog dana ne čekate u dugim nizovima pred ispovjedaonicom, kada znadete da se upravo na srcu ispovjednika roče Božja neumoljiva Pravda i beskrajna Njegova Ljubav, da jedna drugoj padnu u zagrljaj?

O, govorite, govorite, vjernici moji, svome ispovjedniku! Govorite mu, iznesite mu bez ikakva straha i kolebanja sve što vam je na duši! Njemu ne treba svjedoka, kao što ih treba ljudska pravda, koja samim tim priznaje da nije neprevarljiva. Sudac istražitelj u ispovjedaonici punu vjeru poklanja vašim iskazima, vašem svjedočanstvu i vašem priznanju. Tko zato smije tvrditi da "ispovijed ponizuje čovjeka?" O, ne, ne, ne ponizuje ispovijed čovjeka, već dok se on sam ponizuje, ona ga uzvisuje, poštivajući u njemu njegovo i ljudsko i božansko dostojanstvo.

Govorite, govorite, vjernici moji, svome ispovjedniku! Iznesite mu sve što vam je na duši! Ne bojte se! Ne podiže on parnice protiv vas, već prepušta vama, da je vi sami protiv sebi podignete. Nemojte se zato nimalo uzrujavati, ako vas je izdalo pamćenje; ako u vašoj optužnici inade velikih praznina. Tko vam zato može zamjeriti kada možda već godinama i godinama nijeste sastavljali takove optužnice sebi u korist? Tko bi vam mogao zamjeriti, što vas je izdalo pamćenje, kada bi za sebe mogli reći ono, što reče za sebe sv.prorok David: "Stigoše me grijesi moji, ne mogu ih pregledati, ima ih više

nego kosa na glavi mojoj" (Ps.39,13.).Koje je onda čudo, ako vas je zato "sva srčanost ostavila?"(Ib.) Ništa zato, dragi vjernici, ništa zato! Svemogući računa na našu slabost, i da na nju ne računa, ne bi bio ustanovio ovaj sakramenat nedokučiva Njegova milosrdja.

Govorite, govorite, grešnici - braćo moja, svome ispovjedniku sa puno povjerenja! Ne bojte se! Sveta vas ispovjedna tajna štiti neprobojnim štitom! Ako ćete se morati i zastidjeti radi svojih slaboća, zar ne pretpostavljate da se, možda, i vaš ispovjednik morao zastidjeti pred Bogom radi svojih slaboća, i to čas prije no što je saslušao vašu ispovijed? Ako ste za pobjedu dobra nad zlom pali i rana dopali, zar ne pretpostavljate da i vaš ispovjednik nema na sebi ožiljaka, koji ga neprestano potsjećaju, da je i on, možda, u istoj ili sličnoj borbi pao i rana dopao? Zar ga ti ožiljci ne upozoravaju da prema vama bude blag i dobar, kao što je Bog bio prema njemu blag i dobar?

Govorite, govorite, vjernici moji, svome ispovjedniku! Iznesite mu posve iskreno sve svoje grijehe, pa ne znam kako bili teški. Podignite vi sami optužnicu protiv sebe! Što će biti iskrenija, to će osuda biti blaža! Što će biti češća, to će biti kraća! Blago vama, ako na nju kane i po koja vaša suza! To je znak da je Svemogući raskrilio svoje ruke prema vama, još prije nego ste pali pred Njegove noge.

Govorite, govorite, vjernici moji, svome ispovjedniku, otkrivajući nuniskreno svoje rane, kao što bi ih otkrili liječniku, za koga znate da vas može i hoće izliječiti. Ako vam postavlja pitanja, nije to zato da iznudi od vas priznanje, koje bi za vas bilo sudbonosno, već da vam na taj način zajamči Božje pomilovanje.

Zaključak

Što mislite, dragi vjernici, što je bolje za vas: Da li da se dobrovoljno podvrgnete blagom sudu Božjega milosrdja u sv. ispovijedi, ili strogome sudu Božje pravde na posljednjem sudu? Ja mislim da će biti mnogo bolje za vas, ako se podvrgnete sudu Božjega milosrdja, kojega će glasiti presuda: "Ja te odrešujem od tvojih grijeha", nego da se podvrgnete strašnome sudu Božje pravde, kojega će presuda glasiti: "Idite od mene, prokleti, u oganj vječni!"

Nemojte, ja vas preklinjem, odugovlačiti s odlukom, jer božanski sudac reče, da zna nenadano doći kao tat (II.Petr.3,10. i Sol.5,2.), a tat ne najavljuje dolazak. Možda još ove godine, možda, dok će se uskoro u ovome svetome hramu razlijegati sveto božićne pjesme, mi ćemo već ležati u grobu. Zato što prije "pristupite prijestolju milosti, da primite milosrdje i nadjete milost"(Hebr.4,16.) Amen.

PRVA NEDJELJA ADVENTA

V. SMISAO ADVENTA
(Nacrt)

"Padaj s neba roso sveta,
Padaj s rajske visine!"
(Crkv.pjesma)

1.Mislim da bi lijepo bilo predočiti vjernicima teška bolesnika. Upotrijebio sve moguće domaće lijekove. Ništa mu nije pomoglo, već odmemoglo. Čuje za vješta liječnika, koji ga može ozdraviti. Šalj po njega. Jako mu je zlo. Noć je. U toj dugoj, besanoj noći, željno ga očekuje. Ta se noć u nedogled otegnula. Na seoskoj cesti čuje konačno drndanje kola. On je! Sama pojava liječnika, ulijeva mu čvrstu nadu u ozdravljenje, I ozdravlja ga. Njegovome veselju i dubokoj zahvalnosti nema kraja.

2. Ili ne bi bilo zgorega predočiti vjernicima utamničenik. Dugo čami u zatvoru na pravdi Boga. Nekoji mu vele, da će uskoro na stratište, dok drugi da će uskoro biti pomilovan. Nada i strah ispijaju mu i posljednju kap života. Dani straha i čežnje za domom otegli su se u beskonačnost. Konačno klonuo. Sasvim. Kad eto odjednom otvaraju se vrata čelije. "Slobodan si!" - odjeknu suhi glas tamničara. Zateturao se od iznenadjenja. Dugo ne može doći k sebi. Tek kada ga je udario u lice svježi val hladnoće zimske zvjezdane noći, dolazi do svijesti da je slobodan. Kolike li sreće!

Ili moglo bi se predočiti vjernicima zarobljenika u strano zemlji. Čežnja za rodnim krajem, za domom ga ispija. Piše svojima, ali nema odgovora. Nema, pa nema! Da svisne. Čuje da je sklopljen mir, ali njega ne puštaju u domovinu. Tko da opiše njegove patnje?! Kada je izgubio i posljednju nadu, kada je sasvim klonuo, eto slobode.

I.

I svijet je bio prije dolaska Kristova težak bolesnik i na tijelu, a najviše na duši...Letimični pregled na društveno i duševno stanje svijeta....Svijet je čeznuo za istinom, za pravdom i dobrotom, ali svega toga nije bilo...Ako je i zasinulo po koji časak svijetlo, nastao je opet crni mrak...Ropstvo....Tiranija....Pravo jačega...Čovjek čovjeku vuk...Bespravnost žene...Djeteta...i t.d. i t.d.

Čovjek je bio pravi utamničenik, okovan u vlastitim okovima svoje strasti. Imade li većeg ropstva do robovanja samome sebi?

Čeznuli su vjekovi za spasenjem. Čuo se krik: "Rosite nebesa ozgora i oblaci izlijte nam pravednika; nek se rastvori zemlja i nek nam iz nje iznikne Spasitelj", ili: "Padaj s neba roso sveta, pada s rajske visine." Očekivani od sviju naroda konačno stiže..."I Riječ je tijelom postala i prebivala medju nama i mi vidjesmo slavu Njegovu. Na tu"slavu " Njegovu mi se eto spremamo. On će svakako doći ...On već dolazi, samo što nije došao. On, naš dugoželjkovani liječnik koji će dati melema svakoj rani naše duše....

Dolazi čas slobode...Čas slobode djece Božje...Pomilovanje je već potpisano. Morali smo u smrt radi tolikih naših grijeha i uvrede neizmjernom Božjem veličanstvu, ali eto On nam se smilovao, pošto-smo Ga se toliko načekali.Načekali smo Ga se toliko, da bi bili svijesni svoje bijede, a Njegove neizmjerne dobrote i velikodušnosti....

Što duže dar očekuješ, to više dobiva on na vrijednosti.....

Još samo četiri tjedna i On će nam doći, ne kao osvetnik i sudac, već kao milostivi Otkupitelj. A da ne bi protrnuli od straha nad našom bijedom i Njegovom Pravdom, On će nam doći u obliku djeteta....da bi Ga zamilovali, a ne da bi ga se bojali...Doskora pred jaslicama našega Spasitelja moći ćemo u svetoj velikoj Noći uskliknuti: "O sretna li grijeha što zasluži imati tolikoga Otkupitelja!"

II.

Bili bi u velikoj zabludi kad bi mislili, da je dolazak Spasitelja nešto, što se nas više ne tiče. Davni, davni događaj, koji nam je tek ostao u blijedoj uspomeni...Dolazak Spasitelja nam je uvijek potreban...Njegov mir nam je tako potreban, jer smo Ga izgubili, i zato smo tako bijedni, nesretni, a potreban nam je mir s Bogom, s našim bližnjim i nama samima.

Da bi se na taj mir pripremili, odredjeno je od svete Crkve ovo adventsko doba..."Evo, sad je vrijeme obilne milosti, evo, sad je vrijeme spasenja" (II.Kor.6.2.)....Liječnika ne moramo dugo čekati... Može ga uvijek naći u ispovijedi. Tu sve rane zacjeljuju...Odnah... pa i one najsmrtonosnije...Tu ćemo dobiti pravi mir....U ispovijedi raskinut će se svi naši okovi, koji su nas uz grijeh sputavali. Tu ćemo dobiti pravu slobodu djece Božje.

Dodjite! On vas čeka....Mi smo dugo čekali Njega, a sada On u ispovijedi, u sv. pričesti, čeka nas...On je nama progovorio...Kazao nam je sve što nam je imao kazati, a sada mi moramo reći Njemu: "Oče, sagriješio sam....Oprosti mi....Dodji i donesi svoj sveti mir mojoj duši, koju je razapela čežnja za Tobom, moj liječniče i izbavitelju"!

VI. DIES MAGNA

(Nacrt)

Opiši vjernicima kakav strašan prizor prošlog svjetskog rata, pogotovo ako su taj prizor doživjeli. Recimo: bombardiranje. Noć. ...zujanje bombardera....Strah....Mole i oni, koji do tada nisu molili...Topovska paljba....Štektanje strojnica....Bombe....Vatra....Užareno nebo...Ludo, bezglavo bježanje....Zaponaganje....Smrt...Zatim tišina poslije uništavanja. Blijeda slika strahota posljednjega suda...

Cijelog svog života nijesmo htjeli voditi računa o Njemu... Ali će doći dan kada će nas On primorati da vodimo računa o Njemu.

Kako će biti strašan taj dan! U Maslinovom vrtu On samo reče svojim neprijateljima: "Ja sam"! i svi popadoše na zemlju...Tog časa On je bio blagi Spasitelj, koji je polazio u smrt za nas, a kakav će istom biti taj Njegov "ja sam", kada će se pojaviti na oblacima nebeskim "u slavi velikoj i veličanstvu", da sudi svijetu.

Koliko nam puta On veli: "Ja sam! Hoćeš li me sinko?" A mi koliko Mu puta velimo: "Ne ću te!" Ne poznam te!" Bacamo Ga grijehom napolje, ne damo Mu da nam bude milostivi Spasitelj, pa zar nema On prava, da nam bude jednoga dana, jednoga strašnoga dana, strogi sudac?

PRVA NEDJELJA ADVENTA

"Ja sam! Hoćeš li me!" - veli nam On toliko puta: Nadahnuća .....Poticaji....Ispovijed....Pričest....Uspomene roditelja...Pouka svećenika.....Crkva....pa čak na samrti pripravan je doći k nama i sve nam oprostiti...sve nam zaboraviti.....Dosta da Mu reknemo i u posljednjem času: "Oprosto mi!" Ali ni to ne ćemo da Mu kažemo..... ni u tom posljednjem času nismo voljni, da Ga priznamo za milostiva Spasitelja, pa zar da On, Bog silni, jaki i pravedni, zar da On nema prava ustati u obranu svojih prava, pa da nam dovikne: "Dosta je! Dosada sam ti bio Spasitelj, a sada sam ti sudac!"

Tko nas je stvorio? On! Tko nas u životu podržava? On! Tko nas je otkupio? On! Mi smo cijena Njegove krvi...Tko nas posvećuje? On! - Zar otac nema prava reći svome sinu, koji se sav istrošio da osigura lijepu budućnost svome djetetu, zar otac - velim - nema pravo reći svome sinu, kad ga više ne će da sluša: "Više nijesi moj sin! Ne priznajem te više za svoje dijete! Nosi mi se s očiju!"

Kako mora da je strašno za sina, kada vidi da ga otac tjera od sebe....da ga se otac odriče...da ga otac razbaštinjuje! Kakav će biti strašan dan za nas, kada će nas Otkupitelj naš tjerati od sebe, da nas razbaštini za navijeke!

Da nas ne bi ta strašna nesreća snašla, eto, zašto nam sveta Majka Crkva ove prve nedjelje adventa predočuje atrahote posljednjega suda. Ona kao da hoće kazati: "Sinko, kćeri, upamti dobro! Ovo malo slatko Djetešce, koje će se doskora roditi u štalici, biti će ti jednoga dana strogi sudac, ako ga sada ne priniš i ne priznaš za Spasitelja!" Na pogled betlehemskog Djeteta sve nas k Njemu privlači. Kroz pune četiri nedjelje On će nam preko naše svete majke Crkve dovikivati: "Sinko, kćeri, hoćete li me?" A mi što ćemo Mu odgovoriti? "Hoću Te, dragi moj Spasitelju! Udji slobodno u moju dušu, koja je cijenom Tvoje krvi otkupljena, U skrušenoj sv.ispovijedi ja ću Te moliti za oproštenje...Hoću da mi budeš Spasitelj, da mi ne bi bio na strašnome sudu strogi i neumoljivi sudac".

Vjernici! još imate vremena, da birate; ili milosrdje ili pravdu...Ili krotko Božje Janje, ili strašna suca. Ako ćete Ga priznati i priniti za Spasitelja, ne ćete trebati da Ga se bojite kao suca.

O B R A N A V J E R E

1. NE ČUDITE SE PRIGOVORIMA PROTIV VJERE

Došao narodni zastupnik u neko selo, medju svoje birače, da ih izvjesti o "političkoj situaciji". Okupili se oko njega njegovi sumišljenici, ali i njegovi protivnici. Jedan od ovih postavlja mu slijedeće pitanje:

- Dosta nam je već te vaše "političke situacije". Da, nu sada recite: što ste sve tamo u skupštini za narod poduzeli?

- Pa tamo sam postavio 193 pitanja raznim ministrima.

Na to nu ovaj, uz pljesak sviju prisutnih, odvrati:
- Po tome se vidikolika ste neznalica!

Tko mi od vas, dragi moji vjernici, može poreći, da i danas u pogledu vjere, ne pljušte kao kiša, razni prigovori na račun našega vjerskoga uvjerenja? Ti prigovori pljušte u gradu, a iz grada na sto vrata dopiru i u naša sela. Zar da se tomu čudimo? Vjera je ustanova tako razgranjena, tako sveobuhvatna, tako za mnoge i nelagodna, a tako uopće nepoznati, da je samo po sebi razumljivo, što ona nailazi na mnoge i čudne prigovore.

Ja ću se u toku ove godine, i to svake nedjelje, na te prigovore osvrnuti i pobijati. Zto vas molim, da mi poklonite svu svoju pažnju. Molite se za mene, da moja riječ, potkrijepljena milošću Duha Svetoga, padne u podatnu zemlju i da donese obilan plod.

Uspjeh moje riječi ne ovisi samo o Bogu i o meni, već i o vama. Radi toga zbijte svake nedjelje još čvršće svoje redove ispod ove propovijedaonice. Bilo bi svakako poželjno, da ne svi moji župljani čuju. Ništa zato ako ste u manjini! Nijesu rijetki slučajevi, da mala, ali hrabra četa, natjera jakoga protivnika u bijeg. Vi mala, ali, odvažna četa Božja, natjerajte neprijatelje Božje i naše svete vjere u bijeg, svojim zbijenim redovima, svojim dubokim vjerskim osvjedočenjem i svojim javnim i neustrašivim ispovjedanjem toga osvedočenja. Tvrdjava ne može pasti tako lako u ruke protivnika, ako je brane junaci, jer junaka Bog ponaže, a kukavica se sam upropasti. Vi i ja poduzmimo sve, što je u našoj moći, da u ovoj našoj župi ne bude ni jednog vjerskog protivnika. Ako mi, u ton velikom pothvatu poduzmemo sve što je u našoj moći, Bog će sa svoje strane nadoknaditi ono, što nije u našoj moći. Ja i vi ispunjajmo svoju dužnost, pa ćemo sigurno otupiti oštricu svojih protivnika; izbiti mu oružje iz ruku i nagnati ga, da poštuje naše vjersko uvjerenje.

Da predjemo odmah na samu stvar.

Mnogi su prigovori protiv vjere, glupi i neslani, dok su neki ozbiljni, pa vas zato mogu dovesti u nepriliku. Neka vas ništa ne plaše ni jedni ni drugi.

1. Mnogi su prigovori glupi i neslani

Zar nijeste i sami opazili, da ima i takovih čudaka na svijetu, koji hoće da se petljaju u stvari, koje nikako ne razumiju. Otkada su svršili osnovnu školu, nijesu ni zavirili u vjeronauk, pa ipak, kada je u pitanju vjera ustoboče se pred tebe, kao da su svršili najviše škole. Jedva znaju potpisati svoje ime, pa već misle, da im svećenik, koji je tolike škole svršio, nije ni do koljena.

Neznam da li vam je poznata ona naprava, onaj vrtuljak, kojim se služe ptičari, da namame ptice na lijepak. Vrte oni taj vrtuljak, a iz njega izbijaju raznovrsni ptičji glasovi. Ptica misli, da je to ptičji glas, a kad tamo, to je zamka, pa zato, luda, pane u klopku. Zar nijeste nikada promislili, da i štampa, bezbožna štampa, može biti za neuke ljude vrtuljak, da po njoj pjevaju onako, kako im ona svira, a zašto je, dakako, dobro plaćena. Ne prodje dan, a da takva štampa ne

okreće taj svoj vrtuljak, da po njoj pjevaju
okreće taj svoj vrtuljak, da bi lude ptice naletile na njen lijepak. I nalijeću da je nilina! Najlakše oni, koji svojom glavom ne misle. Ima i u našem selu takovih ptica i ptičica, koje pjevaju kako bezbožna štampa hoće, pa stoga budno pazite, da i vi ne naletite u njihovo jato, a kamo li da vas navije, da i vi pjevate onako, kako ona svoj vrtuljak vrti.

Kada vam takove ptice zapjevaju kakvu pjesmu na račun vjere, što morate raditi? Ili im se slatko nasmijati, ili ih zaskočiti kakvom dosjetkom. Čuli ste svakako za onu dobru bakicu, što je odbrusila protivniku, kada se vraćala sa hodočašća s Marije Bistrice. Naletila u željeznički vagon na takvu jednu ptičicu, mlada fićfirića, koga je dobro navila protuvjerska štampa. On će ti njoj:

- Majkice, a jeste li vidjeli u Bistrici Majku Božju?

- O, jesam, sinko! - odvraća mirno baka. I ne samo Majku Božju, već i svu svetu obitelj. Baš onako, kao da je gledam u Betlehemskoj štalici, samo tamo nije bilo magarca, ali eto - Bogu mome hvala, što sam se baš sada na njega namjerila!

Nasta urnebesan smijeh, i protivnik, kao oparen, tog časa utihne, kao da ga nije ni bilo. Nekud odmaglio i više se nije pred baku pojavio.

Kada vam se pruži sličma prigoda, i vi učinite tako. Nemojte dati, da vas zasrami protivnik. Ako je prigovor neozbiljan, tada mu se nasmijte kakvom duhovitom doskočicom.

2. Ako vam ti prigovori izgledaju ozbiljni i zamršeni

tada po nijednu cijenu ne uzmičite i nemojte se nikako dati zastrašiti. Protivnik zna nastupati kadgod i bučno, samosvijesno, pa i ujedljivo. Ništa se zato ne bojte! To je unaprijed dobro smišljena taktika, t.j. način nastupanja, kojim hoće da vas iznenadi, da vas unaprijed obeshrabri i razoruža, da bi on lakše nastupao protiv vas. Nemojte se dati zastrašiti od te paljbe sa slijepim nabojima, već i vi ozbiljno i samosvijesno, dakako bez vrijeđanja, stupite u protivnapad, pobijajući protivnika na svoj način, kako najbolje znate i umijete. Ja vrlo dobro znam, da bi vi znali svojom prirodnom seoskom bistrinom, ono što se veli i muhu potkovati, pa kamo li ne ćete svoga protivnika pobiti.

U svemu ovome najvažnije je to, da u vašem srcu bukti živi plamen svete vjere, pa ćete naći i puta i načina, kako da je obranite. Ali, ako ta vjera u vama tek tinja, lako je u nju dunuti. Ali dajte, ako ste kadri, dunite u plast suha sijena, kada se rasplamtio.

Kada netko napada na vaš obraz, vi se znate i te kako boriti. Kada netko napada na čast i ugled vaše kuće, vi se znate i te kako braniti. Kada dođje poreznik u vašu kuću, da vas udari po djepu, vi se znate i te kako braniti, da ste tobož veliki siromasi, da nemate ni prebijene pare kod kuće, pa da i imate u hambaru žita, u podrumu vina, a pod krovom i po koji nasni svinjski but. Tada vas ne bi u rječitosti ni Salamon nadmudrio. Zašto onda da zanijemite pred protivnikom, koji napada na čast vaše svete vjere, i koji vam je toga časa hoće da otme.

Nemojte stoga biti kao oni mlaki, razvodnjeni kršćani, koji se, kada je u pitanju vjera, tako vladaju, kao da oni imaju krivo, pa zato izbjegavaju borbu. Plašljivo se uklanjaju i izmiču raspravi, stide se izaći pred protivnika kao osvjedočeni katolici. Mjesto da s punom svješću nasrnete na zablude, sa puno dostojanstva, zašto, ako vam protivnik spočitava, da ste "popovci", "mračnjaci", "nazadnjaci" i sl., zašto se tada vladate kao djeca, kada ih se zatekne u kradji? Zašto se povlačite u obranu, mjesto da prvi nasrčete? Zašto da izgubite napadački duh, pobjedničku svijest? Bez te svijesti ne može se dobiti rat. Pobjednički rat nije nikada samo defenzivan, t.j. obrambeni. Tko je svijestan pravedne i svete stvari, za koju se bori, taj umire, ali se ne predaje.

Velite: "Ali protivnik je spreman i oboružan jakim razlozima, pa mi često puta ne znamo, kako da odgovorimo na sve njegove prigovore!" To je baš ono, što sam želio da mi priznate! Ako je on spreman, zašto i vi ne biste bili spremni? Zar takvo priznanje nije sramota za vas? Vi doduše nemate vremena da se vjerskim pitanjima bavite ali baš zato nitko vam ne priječi, da ovamo dolazite svake nedjelje, pa da vas ja poučim, kako ćete svojim vjerskimprotivnicima na njihove prigovore odgovarati. Zar mislite da protivnik ne računa sa tim vašim neznanjem, i da baš to vaše vjersko neznanje je najslabije mjesto u tvrdjavi, koju on nanjerava osvojiti. Ako još k tomu to osjetljivo mjesto kukavički napuštate, onda je vaš poraz gotov.

Nemojte tvrditi, da su njegovi razlozi, "jaki razlozi". Bo- reći se on protiv onoga, što je u vama najljepše i najsvetije, protiv svete vjere, vaš vjerski protivnik zna upadati u tolike besmislice, u tolika protivurječja, tolike praznine zjape iz svih tih njegovih tobožnjih "razloga", da ga upravo čovjek mora istinski žaliti. Pogledajte samo kakvo je držanje vjerskih protivnika, kakav je njihov rječnik, kako često puta pribjegavaju i psovkama, što je očiti dokaz, da iz njih ne progovara uvjerenje, već samo mržnja. A kada te protivnik mrzi, znači da priznaje tvoju nadmoć, a svoju slabost. Tko gubi, ima pravo da se ljuti.

Zaključak

Svršavam sa jednim savjetom.

Nemojte misliti da ste dužni odgovarati na sve prigovore, koje vam vaši vjerski protivnici upućuju na račun vjere. U vjerskim raspravama, sa vjerskim protivnicima, ako vam nije do borbe, ograničite se barem na to, da sačuvate potpunu slobodu svoje savjesti, svoga vjerskoga osvjedočenja, pa stoga njima recite: "Ja ne kopkam po vašoj savjesti, pa zato ne dozvoljavam, da vi kopkate po mojoj." Dakle: gore glave! Pred nikim u stavu "mirno", već jedino pred Bogom! Vi imate svoje Vjerovanje! Budite za to ponosni i ispovjedajte ga uvijek zahvalna, radosna i neustrašiva srca. Amen.

PRVA NEDJELJA ADVENTA

O B R A N A C R K V E

1. OSNIVANJE CRKVE KRISTOVE

Crkva! Kršćanska katolička crkva! Koliko se u naše dane o njoj govori, ili, da se točnije izrazimo, koliko se protiv nje govori i piše. Tko ima više neprijatelja od nje? Doduše svi znamo, da katolička Crkva ne mrzi nikoga, pa ni najokorjelije svoje protivnike već sve ljude obuhvaća svojom materinskom ljubavlju, ali uza sve to mnogi ne će da je priznaju za svoju majku, ne će da o njoj uopće išta znadu, ne će da imaju bilo kakva dodira s njom, a ako baš moraju o njoj govoriti, govore o njoj samo zato, kako bi je ruglu i preziru izvrgavali.

A ipak, kako je dobra ta naša majka, sv.katolička Crkva! Kako ona nas, djecu svoju, u stopu prati od kolijevke pa do groba! Koliko joj čovječanstvo duguje! Zbrišite iz povijesti kat.Crkvu, zbrišite sve što je ona učinila za dobrobit čovječanstva, pa da vidite koliko će tu praznina, koliko pustoši nastati!

Zašto ipak toliki, ne samo što ne vole Crkvu, već je čak mrze i proganjaju? Većinom zato, dragi moji vjernici, jer je ne poznaju.

Upravo zato govorit ću vam kroz ovu cijelu crkvenu godinu, koja počinje ovom nedjeljom adventa o našoj Crkvi katoličkoj. Jedini mi je cilj, da tu Crkvu upoznate, pa da je iz svega srca zavolite; da budete dragom Bogu zahvalni, što ste imali tu rijetku sreću, da ste se u njoj rodili. I da budete pripravni sve prije izgubiti, nego li se od njezina materinskog krila otrgnuti.

Danas ćemo promotriti: Kako je Isus Krist, Sin Božji, osnovao Crkvu.

1. Potreba osnivanja Crkve

Najsavršeniji dar, što nam je s neba donio Sin Božji, Spasitelj naš Isus Krist, jest Njegova božanska nauka, koja je trebala da se među ljudima trajno očuva čista i nepokvarena. Ali mi znamo, da se čovječanstvo tokom dugih stoljeća, a prepušteno svojoj slobodi stalo udaljivati od izvorne čistoće najstarije objave Božje, te je doskora palo u krivovjerstvo i potpuno neznaboštvo. To se moglo dogoditi i s kršćanstvom, kao najsavršenijom vjerom, koju je sam utjelovljeni Bog, Isus Krist, objavio ljudima. Da je kršćanstvo prepušteno samo ljudskom ugledu, ono bi se bilo posve iskvarilo, i prema tome Kristovo djelo otkupljenja bilo bi pronašeno. Da se to ne bi dogodilo, bilo je potrebno da se na neki način osigura trajni opstanak kršćanstva. Božanski Učitelj kršćanske vjere, Gospod naš Isus Krist, doista se u svojoj mudrosti i dobroti pobrinuo, kako će se kršćanstvo, kao objavljena vjera, uščuvati za sva vremena čista i nepokvarena, i kako će se po Njemu započeto djelo spasenja čovječanstva, nastavljati kroz sva vremena, doklegod bude ljudi na svijetu. On je u tu svrhu osnovao božansku ustanovu, koja se zove Kristova Crkva.

2. Krist je doista osnovao Crkvu

Već su proroci naviještali, da će Krist biti osnivač novoga, vječnoga i slavnoga kraljevstva, koje će biti rašireno po svoj zemlji. "Bog s neba osnovati će kraljevstvo, koje ne će propasti do vijeka"(Dan. 2,4.)."I Gospod će kraljevati po svoj zemlji" (Zak.14,9.). "I vladati će od mora do mora, i od rijeke do krajeva zemaljskih...i klanjat će mu se svi kraljevi zemaljski, svi narodi će mu služiti"(Ps.71,8 i 11.)

a) Isus Krist je veoma često u svome propovijedanju spominjao "kraljevstvo Božje", ili "kraljevstvo nebesko", a naročito, kad je narodu govorio različite"priče o kraljevstvu nebeskom". Tako na pr. crta kraljevstvo nebesko u pričama: O sijaču, opšenici i kukolju, o zrnu gorušičinom, o kvascu, o mreži, o zrnu bisera, o sakrivenom blagu i t. d.Prispodablja sebe s dobrim pastirom u jedinom spasonosnon ovčinjaku. Iz svega toga vidi se Njegova nakana, da osnuje neku društvenu zajednicu, u kojoj će biti povezani svi sljedbenici Njegove nauke.

b) Isus je izričito rekao, da će osnovati svoju Crkvu. To se vidi iz riječi, što ih je rekao Petru: "Ti si Petar, i na toj stijeni sagraditi ću crkvu svoju i vrata je paklena ne će nadvladati"(Mt.16,18.) Drugom zgodom opet govori o crkvi kao uredbi, koja već postoji: "Ako li njih ne posluša, kaži crkvi, a ako crkve ne posluša neka ti bude kao neznabožac"(Mt.18,17.)

c) Da je Krist doista imao nakanu osnovati Crkvu i uistinu je osnovao, vidi se takodjer iz njegovih djela. Krist je počeo odmah od početka svoga javnoga djelovanja okupljati oko sebe učenike. Izmedju njih odabrao je napose dvanaestoricu apostola i predao im posebnu vlast, da budu poglavari u Njegovoj crkvi. Njih je i točnije poučio u svojoj nauci, te ih ovlastio i naložio im, da u Njegovo ime i druge naučavaju. Evo što in On veli: "Kao što je Otac poslao mene, i ja šaljem vas (Iv.2o,22.) "Idite dakle i naučavajte sve narode!" (Mt.28,19.) "Tko vas sluša, mene sluša, i tko vas prezire, mene prezire"(Lk.1o,16.) Svojim apostolima dao je vlast, da donose zakone u Crkvi Njegovoj, i to ovim riječima: "Štogod svežete na zemlji, bit će svezano i na nebesima, i štogod razrješite na zemlji bit će razriješeno i na nebesima"(Mt. 18,18.) Najposlije dao je svojim apostolima i svećeničku vlast, da prinose žrtvu i djele sv.sakramente. Iz svega ovoga se vidi, da je Spasitelj naš Isus Krist zaista osnovao novu, kao društvo uredjenu vjersku zajednicu, s vidljivim poglavarstvon, kome je predao trostruku vlast: učiteljsku, upravnu (kraljevsku) i svećeničku.

d) Najposlije iz djela apostolskih i povijesti prvih kršćana vidi se sasvim jasno, kako ova vjerska zajednica uistinu postoji, pod vodstvom i upravom apostola, zatim kako se sve većna umnožava i raste. Prvi porast te zajednice nastaje na Duhove, kada se krštava oko 3ooo ljudi i pribrajaju se toj novoj vjerskoj zajednici, Kasnije se osnivaju nove općine po raznim gradovima i pokrajinama, a svi se smatraju članovima iste vjerske zajednice, koju su prozvali Crkvom.

3.Krist je oshovao samo jednu Crkvu

Kadgod Spasitelj naš Isus Krist govori u pričana o "kraljevstvu nebeskom", uvijek govori o tome kraljevstvu u jednini,ili kad izričito govori o Crkvi, govori takodjer samo o jednoj Crkvi; Izričito pa ističe, da je

samo jedna Njegova Crkva, kad govori,o jednom . . . . . ovčinjaku i jednom pastiru. Svojoj Crkvi ostavlja nadalje jednoga vrhovnoga poglavara, svetog Petra apostola. Osobito se pak jasno vidi da je htio osnovati samo jednu crkvu, kada je u oči svoje gorke muke, žarko molio za jedinstvo apostola i sviju vjernika u vjeri. To jedinstvo moguće je samo,onda, ako postoji samo jedna Kristova Crkva. Jedinstvo katoličke Crkve osobito ističe i sveti Pavao apostol, koji prispodablja Crkvu Kristovu jednom živom tijelu, i naziva ga otajstvenim tijelom Kristovim, kome je glava Krist, a pojedini vjernici su udovi toga tijela. (I.Kor.12.27.)

Zašto sam vam sve ovo istaknuo, dragi moji vjernici? Sve sam vam ovo istaknuozato, da jasno vidite, da ne može postojati više kršćanskih zajednica, koje se u učenju medjusobno razilaze, da sve budu istinite i prave crkve Kristove, nego izmedju svih može da bude samo jedna prava Crkva Kristova. To dobro upamtite i to nemojte nikada zaboraviti.

4. Krist je osnovao svoju Crkvu za sva vremena.

Neka vas ništa ne plaši to, što neprijatelji Crkve proriču njezin skori svršetak, i neka vas ništa to ne zabrinjuje. Priželjkuju joj to ima već 2000 godina, pa im se nade još nijesu ispunile, a i ne će. Već sama svrha Crkve Kristove, t.j. čuvanje i navještanje prave objavljene . . . vjere i spasavanje čovječanstva, zahtjeva, da Crkva Kristova treba da opstoji za sva vremena, dokle god bude ljudi na svijetu. Zato je i sam Isus Krist izričito izjavio, da Njegove Crkve "ne će nadvladati vrata paklena"(Mt.16,18.), t.j., NIKAKVA SILA SVIJETA! Osim toga obećaje svojim apostolima, a potom i njihovim nasljednicima, da će ostati vazda s njima: "I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta"(Mt.28.3o.) Ona je dakle zgrada sagradjena na nepokolebivoj pećini, koju ne mogu da sruše ni najžešći vjetrovi i oluje.

Zaključak

Ne plašimo se dakle, ako vidimo,da je proganjaju. Proganjali su njezina božanskog . . - Utemeljitelja, pa će i nju. Ne bojte se! Još nije salivena kugla, koja bi imala da usmrti Crkvu Kristovu. A oni, koji bi tu Crkvu Božju htjeli ukloniti s ovoga svijeta, sto puta su veći ludjaci nego što je bio onaj nesretnik, koji se isprsio ispred brzoga vlaka u namjeri,da ga zadrži. Ostanimo dragi moji vjernici, u tome osvjetljenom vlaku, koji svom brzinom juri naprijed, da nas dovede do obale vječnosti. Neka nas ništa ne plaši to, što taj vlak kadgod nailazi na prepreke, što kadgod mora smanjiti brzinu, ili ako se kakav kvar dogodi na njemu. Nevidljivi strojovodja toga vlaka je sam Isus Krist, koji bdije i nad svojim vlakom i nad svojim putnicima. Usprkos sviju poteškoća, Crkva nastavlja svoj put i dovest će nas - u to nema sumnje - k svome cilju.

Amen.

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

I. LJUBAV I PRAVDA BOŽJA U ZAGRLJAJU

Sjećate li se dragi moji vjernici, kada ste ono bili još nejaki, pa gledali na dalekom obzorju zalaz sunca. Zar vas nije tada osvojila želja: "O, kada bi se tamo, na daleku goru popeo, upravo bih se rukom užarena neba dohvatio!" Ali, kada ste se u zrelim godinama zaista na onu daleku goru popeli, pukli su pred vama još viši, još ljepši i širi vidici, te su vas prirodne ljepote toliko zanijele, da niste zapravo znali na koju bi stranu svratili svoj pogled.

I pred nama, dragi moji vjernici, velika tajna Utjelovljenje Sina Božjega pruža neslućene vidike tolikih ljepota i sjaja, da smo primorani uskliknuti: "Zar je moguće, da nas je Bog toliko ljubio, da nam je Sina svoga dao!" Mi doduše za tu veliku istinu, za tu temeljitu istinu naše svete vjere znamo, ali je nažalost gledamo iz velike daljine, kao da se ona nas ništa ne tiče. Ali ako se odvažimo, da u nju malo dublje zaronimo, tada nam istom ona odkriva krajeve neslučenih ljepota.

Prošle nedjelje sam vam govorio: kako se i radi čega se Sin Božji utjelovio; a danas ću vam govoriti: kako nam se naročito u toj velikoj Božjoj tajni otkrivaju dva Božja svojstva: Njegovo milosrdje i Njegova pravda, koje se grle na srcu našega Bož.Otkupitelja.

1. Smrt, otkup i kazna za grijeh.

Kada je Bog stvarao svijet, da se čisto po ljudski izrazimo, nij naišlazio na nikakve poteškoće, jer - kako veli sv. Pismo - "On reče i postade nebo i zemlja", ali kada je stvorio čovjeka, pred Bogom se našlo jedno biće razumnoi još k tome slobodno, koje je moglo činiti, ono što sam Bog ne može učiniti, a to je - zlo.

Kada je prvi čovjek sagriješio, to je zlo postojalo, te se toga časa neizmjerna Božja mudrost našla pred tim zlom. Stvarajući vidljivi i nevidljivi svijet, Bog je punom rukom djelio svojim novostvorenim bićima, razumnim i nerazumnim, živima i neživima, blagodati svoje mudrosti i dobrote, ali onoga časa, kada je čovječja nezahvalnost i pobuna postala nagradom Njegove dobrote, javlja se u Njemu od vijeka jedno svojstvo, koje do tada nije na nikoga prinjenio (osim na pale andjele), a to je pravda.

Da ne razumijete, evo vam prinjera: jedan vas je sin poslušao, dok drugi nije. Nije potrebno istaknuti, kako pravednost traži, da svakome od njih date ono, što ga ide: onome, koji vas je poslušao - pohvalu, odnosno nagradu; onome, koji vas nije poslušao - ukor, odnosno kaznu. Kada vi to ne bi učini, ne samo što bi u očima svojih sinova izgubili svaki autoritet, već bi vaši sinovi imali pravo zaključiti: "Našemu je ocu svejedno, da li ga slušamo, ili ne slušamo, pa ćemo od sada raditi ono što se nama svidi."

A sada recite mi, dragi moji vjernici, ako vi ne smijete ostati ravnodušni prema zlu, što su ga počinili vaši sinovi, nego ih morate kazniti, da bi svoj autoritet pred njima sačuvali, i da bi ih odvratili da to drugi puta ne čine, zar će Bog ostati ravnodušan, kada je u pitanju Njegovo Presveto Veličanstvo, pred kojim se usudio sićušni Njegov

crvičak - čovjek - isprsiti i reći Mu: "Ne ću da Te služim! Ne ću da se pokorim Tvojoj zapovijedi!" Uvreda je silna, nedokučiva, beskrajna, pa stoga treba da je i kazna beskrajna.

Zar, dakle, da Bog beskrajno teškom kaznom kazni najljepše i najdragocjenije djelo svoga svemogućstva i ljubavi - čovjeka? Zar da ga odbaci od sebe, dok mu je otvorio carstvo svoje slave, gdje se njegovo oko imalo opajati njegovim ljepotama i srce uzdrhtati od zanosa i radosti? Pa i da je čovjek grijehom duboko pao, ali je ipak nekada ljubio Boga, pa i za jedan dan, pa i za čas...Iako je čovjek buntovni sin, ostaje uvijek sin. Njegovo tijelo i njegova je duša remek-djelo Božje mudrosti i milosti. Pod tolikim ruševinama, što ih je u duši čovjeka izazvao grijeh, ipak izbija po koja zraka svijetla....Još se zapažaju daleki, blijedi tragovi, nekadašnje ljepote, i u srcu milostiva oca još uvijek trepti nada da bi mogao toga odmetnoga sina privući k sebi ljubavlju. Ljubav juriša na srce duboko uvrijedjena Oca i veli: "Prigrli ga! Tvoj je to sin!" Pravda s druge strane juriša na srce Očevo i veli: "Odbaci ga, kao što je on Tebe odbacio!"

Što da Otac učini, dok Ga s jedne strane privlači buntovnome sinu dobrota, a s druge strane odbija ga osjećaj te iste uvrijedjene dobrote? Kako da se ova dva suprotna Božja svojstva - Božja pravda i Božje milosrdje tako očituju u čovjeku, da to očitovanje bude u isto vrijeme i očitovanje Njegove pravde, koja kažnjava i ljubavi koja prašta? Postoji li nešto, i ako postoji, gdje da to potražimo, što bi uskladilo i jedno i drugo, pa da se Božjoj pogaženoj pravdi udovolji do kraja, a u isto vrijeme da se propali čovjek spasi do kraja? Gdje da pronadjemo to nešto, što će u isto vrijeme biti i mač pravde koji sječe i slatki zagrljaj Njegove ljubavi, koja sve oprašta.

Prignite, dragi moji vjernici, svoje čelo i sagnite svoja koljena pred nedokučivom Božjom mudrošću, koja jednim zamahom i kažnjava i oprašta! To iznašašće Božje mudrosti je smrt!

Smrt!

Pitate me: kako smrću Bog u isto vrijeme i kažnjava i oprašta grešniku? Kako može biti smrt i mač Božje pravde, koja kažnjava grešnika i slatki zagrljaj Njegove ljubavi, koja sve oprašta grešniku? Da smrću Bog kažnjava grešnika, nekako razumijemo, ali da bi smrću Bog ponilovao grešnika, to nikako ne razumijemo.

2. Pravda i milosrdje Božje u zagrljaju.

Evo, da vam to objasnim!

Slušajte!

Što je smrt? Smrt je prisilni rastanak duše od tijela. Smrt kida vezu izmedju duše i tijela. Kod smrti, duša - koja je životno počelo u čovjeku - veli svome drugu: "Sbogom". Ta se dva, tako usko povezana prijatelja, uz užasan krik, rastaju, tražeći jedan drugoga, ali uzalud. Smrt kida veze izmedju duše i tijela, odvajajući dušu, a razarajući tijelo, pretvarajući ga u prašinu. Od tijela biva kao i od glazbala, koje ne daje više glasa, jer mu je jedna okrutna ruka pokidala strune.

Promatrajući smrt sa ovoga gled išta, zar ne dolazimo do zaključka, da je ona potpuno opravdana kazna za grijeh? Recite mi, dragi vjernici: zar grijehom duša ne kida svaku vezu s Bogom? Zar Bog nije životno počelo našega tijela? Zar grijehom nijesmo rekli Bogu (ako ne riječima a to svakako djelom): "Ti si morao biti sva moja sreća, ali se ja te sreće odričem, da bih u sebi, u svome grešnom zadovoljstvu našao sreću. Stoga Te ne trebam...Idi!"...Kad bi Bog, uvrijedjen radi tolike naše nezahvalnosti, koja se ne da riječima ocijeniti, nama toga časa odmjerio istom mjerom, kao i mi Njemu, mogao bi nam odmah oduzeti život, i tako bi mi odmah platili Božjoj pravdi dug za svoje odmetništvo i nevjeru...Ali dobri naš Otac nebeski, ne će da nas liši nezasluženo dara, da budemo dionici Njegove vječnosti, pa nas stoga i dalje pušta na životu, ali za kaznu što smo grijehom pokidali svaku vezu s Njim, svojim najvećim Dobrom, On kida vezu naše duše sa ovozemnim životom, koju vezu mi smatramo svojim najvećim dobrom, da tako osjetimo barem nešto od onoga strahovitog ništavila, u koji nas je Bog mogao vratiti, kada smo grijehom, zaista za jedno ništa, sve izgubili Svakoga puta kada pogledamo otvoren grob, moramo se sjetiti, koliko je strašan grijeh i koliko je strahovito bezumlje svojevoljno rastajati se s Bogom. "Smrt je dakle plaća za grijeh". veli sv. Pavao. (Rim.6,23.) I pred tom riječi čovjek sagne duboko glavu i zašuti, obuzet svetim strahom pred Božjim uvrijedjenim Veličanstvom.

Smrt je dakle kazna za grijeh, i to sasvim dosljedna kazna, ali - pitate me - kako bi mogla biti smrt otkup od grijeha, i - kako ste vi, velečasni rekli, - slatki zagrljaj neiskazane Božje ljubavi spram grešnika?

Slušajte me sada pažljivo. No prije nego što vam to objasnim, moram vam postaviti jedno pitanje: "Što mislite, kada može čovjek dati drugome čovjeku, koga uistinu nesebično voli, najveći dokaz svoje ljubavi?" Vi odgovarate: "Kada se za njega toliko žrtvuje, da je pripravan čak i svoj život dati za nj. To je najveća ljubav, to je najveći dokaz ljubavi. Za takovu ljubav, reče i sam naš božanski Spasitelj: "Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko položi svoj život za svoje prijatelje" (Iv.15,13.) A sada gledajte, dragi moji vjernici, to se kod Boga dogadja. On je odlučio, da nam dade najviši dokaz ljubavi, to jest, da umre za nas i da nas tom svojom smrću otkupi od grijeha. Ali kako će On umrijeti, kada nema tijela i kada Bog uopće nemože umrijete? Eve, što On sada čini. Da se po ljudski izrazimo, On nam na neki način zavidja što mi pošto imamo tijelo, možemo, kao najveći dokaz svoje ljubavi, za nekoga žrtvovati to svoje tijelo, taj svoj život, pa stoga Druga Osoba Presv. Trojstva, Sin Božji, koji je Bog kao i Otac, veli Ocu svomu nebeskomu: "Oče, evo me!...Ja idem dolje na svijet, medju one jadne grešnike, koji su Tebe odbacili i radi čega bi ti morao njih odbaciti. Ja ću uzeti na sebe tijelo, postati ću čovjek, pa Ti, Oče moj, na mene saspi sve kazne, koje si Ti na njih morao sasuti u pravednom svome gnjevu. Mene ne štedi, a njih poštedi. Neka moje muke, oslobode njih svih muka, koje su grijehom zaslužili! Neka moja smrt bude njima život i spasenje, posljednji i najveći dokaz moje ljubavi"! Da li sada shvaćate, dragi moji vjernici, kako smrću Sina Božjega, Bog kažnjava na Sinu svome grijeh i tom istom smrću Bog oprašta grijeh.. Nepojmljiva i čudesna li susretaja! Na umirućem srcu Božanskoga Otkupitelja, susreću se i grle i Božja pravda i Božje milosrdje. Božja Pravda na Sinu Božjemu kažnjava grijeh, i Božje milosrdje, koje radi Sina svoga, oprašta grijeh; Bog, koji udara je u isto vrijeme i Bog koji miluje; Bog

koji kažnjava, je i Bog koji prašta; Božje beskrajno poniženje postaje beskrajno čovječje uzvišenje; kazna za grijeh postaje ujedno i otkup za grijeh; Pravda Božja kažnjava Pravednoga, koga - po riječima sv.Pavla apostola /II.Kor.5,21./ "Za nas grijehom učini, da mi budemo pravedni pred Njim u Njemu."

3.Tko je onaj koji dolazi iz Edona?

Vi ste, dragi moji vjernici, zamišlja li da bi kod silaska Sina Božjega na ovaj svijet, morala uzdrhtati i postresti se u svojim stožerima zemlja; da bi pred blijeskom Njegova dolaska morao "nastati tutanj i gromovi i sijevanje munja i potresi"/Otkr.1.7/ da bi svi vjetrovi, sve vode i sva mora morala zahuktati, zašumiti i ustalasati se, te tim svojim veličanstvenim užasom najaviti Njegov dolazak. A sada recite mi: da li bi vam oh izgledao ljepši, neiskazano ljepši u blijesku svoje velike slave, ili kao malo dijete, položeno u jasle, a kasnije razapet na križ i sav u ranama? Recite mi, dragi moji vjernici; što vas više privlači; gora Sinajska, koja pali munje i baca gromove, ili štalica betlehemska nad kojom lete andjeli i blistaju zvijezde? Što vas više privlači: gora Horebska u plamenu, ili gora Golgotska nad kojom Bog izgara u plamenu ljubavi "za nas ljude i za naše spasenje?"Oh, u Betlehemu i na Golgoti On nam je neiskazano ljepši i privlačniji, kao ono vladar, silan i moćan, voljen od svojih podanika, koji - kada bojna truba zatrubi - silazi sa svoga prijestolja, te leti na granicu svoga carstva, da se postavi na čelo svoga naroda, braneći ga od neprijatelja. Lijepo Ga je doduše bilo gledati u bliještećem sjaju prijestolja, okružena ljubavlju svojih podanika, ali zar ne, da je dsada mnogo ljepši, kada - prvi medju prvima - stoji na braniku domovine, pripravan da i život svoj položi za njezinu čast i slobodu. Ali, ako se u posljednjem ljutom kreševu, o kome je zavisio ishod borbe, sam domogne rana, te je na čelu svoje vojske krvav i izranjen, natjerao u bijeg neprijatelja i prisilio ga na predaju, tada nema sumnje, da će ovjenčan lovor vijencem pobjede, pridobiti srca sviju svojih podanika.

Tu slavu, dragi moji vjernici, vječni Bog nije htio uskratiti ni preljubeznom Sinu Svome i Spasitelju našem Isusu Kristu Tom slavom i tom pobjedničkom krunom On ga je htio okrunuiti, jer je ustao na obranu jednoga carstva, što ga je htio zauzeti smrtni Njegov neprijatelj - grijeh. "O sretna li grijeha", kliče sveta Majka Crkva,"što je zavrijedio imati tolikoga Otkupitelja!" Sin Božji, već od prvoga časa svoga zemaljskoga života, stupio je u borbu s tim neprijateljem. Borba je bila teška, te je izgledalo da Njegova slava potamnjuje, kao što i Njegov život. Izudaran, krvav, mučen, izdiše nad pobjedjenim neprijateljem, ali bogo ustaje iz groba, vraća se k svojima i veli: "Uzdajte se, ja sam nadvladao svijet"!/Iv.16,33/.

Sveti Božji prorok gleda Ga, kako se, zaodjenut slavom, vraća s ljuta kreševa, pa zato uskliče: "Tko je onaj, što dolazi iz Edoma, u haljinama poprskanim krvlju? Kako je sjajan u svojoj odjeći, ponosno koračajući u silnoj snazi svojoj! Zašto je dakle, Sine Božji, tvoj plašt crven a tvoje haljine kao u čovjeka, koji gazi grožđje? - Grožđje sam ja gazio - On odvraća. - Od mojih nije nitko bio sa mnom ja sam sam izgazio svoga neprijatelja. Krv mi je

njegova poprskala haljine. Tako sam iskaljao svu svoju odjeću. Dan moje osvete bio je u mojem srcu, - evo godina otkupljenja mojega!"

Oh, kako je neiskazano lijep, noseći svoj teški križ Spasitelj naš i Bog naš, okrunjen trnovom krunom! "On je slika Boga nevidljivoga, prvorodjeni prije svakoga stvorenja" /Kol. 1,15/ "On je baštinik svega" /Hebr.1,2/ "On je sjaj Očeve slave i živa slika bivstva Njegova" /Ib.3./. Ali, kada Ga gledamo svega krvava i izranjena, kada Ga gledamo, kako se vraća kao pobjednik nad grijehom i smrću, ovjenčan slavom i čašću, tada ne možemo a da Ga ne uzljubimo svim srcem i svom dušom svojom, a to je baš ona neiskazana blagodat, koju mi crpimo, promatrajući tajnu Božjega Utjelovljenja i spasenja.

Zaključak

Eto, dragi moji vjernici, mi smo se danas u promatranju tajne Božjega Utjelovljenja, popeli još više, još mnogo više, da bi iz te visine zagledali u krajeve neiskazanih Božjih ljepota, koje moraju potresti našom dušom, ako nam srce nije od kamena. Sjetite se ovih divnih istina, što sam vam ih iznio, kada ćete se skorih dana klanjati utjelovljenom Bogu, koji će radi nas ležati kao malo nejako Dijete u jaslicama. Bog postaje za nas mali, da bi mi postali veliki, tako veliki da bi već na ovome svijetu postali dionici Njegova božanskoga života, a zatim da bi živili u Njemu i s Njim u vječnosti.

Kako bi strašno bilo za pravoga kršćanina dočekati Božić dočekati sv. tajnu Božjega Utjelovljenja s grijehom na duši i time tu nedokučivu Božju milost učiniti uzaludnom....Zar možete, dragi moji vjernici, zamisliti čovjeka, koji stoji pred kolijevkom jednoga djeteta, a snuje i vreba čas da ga ubije? Zar će se medju mojim župljanima naći i takovih koji će se tako odnostiti pred Božanskim Djetetom? Svi dakle skorih dana na sv. ispovijed, da bi u prijateljstvu s Bogom dočekali taj sveti blagdan, da bi nam tako bio izvor milosti i spasenja!

/Vidi nastavan u prvoj prop. III-će nedj. adventa/

II. PLODOVI MILOSTI

Nahrupili su poljski poslovi, a jadan otac ne zna kud će prije. Ima doduše dva sina, ali baš danas kao da ih nema. Jedan mladji, pošao nekud neodloživiin poslom, dok na starijega i ne pomišlja, jer je oca toliko uvrijedio i ražalostio, da ga je otjerao iz kuće, i već se zanosi mišlju, da ga i razbaštini. Zamislite: digao je prošlih dana ruke na oca, a ni zašto!

Starac se susjedima ne može obratiti za pomoć jer su svi u poslu.

Nema druge, već čekati mladjega dok dodje. I došao je u ručano doba. Tolikim se marom prihvatio posla, kao da ga se već za prvoga svitanja primio. Ocu bi to drago. Umalo da ga ne zagrli, pa nunnatiho reče: "Neće meni nitko kao moje dijete!"

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

Mi svi, dragi moji vjernici, imamo na nebu dobroga Oca nebeskoga, koji nas beskrajno voli, naročito kada smo u milosti, t.j.kada nemamo teškoga grijeha na duši. Sve što mi radimo u takvome stanju, sve je to Njemu i milo i drago, kao što je drago ocu gledati svoje dijete, kada sa ljubavlju radi kakav posao, a namjera mu je da mu omili. Kada smo u milosti Božjoj, svako je naše djelo pred Bogom zaslužno djelo,t.j. mi tim djelom toliko ugadjamo Bogu, u tolikoj je cijeni to djelo u očima Božjim, da nam je za to - po riječima sv.Pavla apostola - /II.Timot.4.8./ "pripravljen vijenac pravde, koji će nam dati Gospodin".

Posljednji put smo vidjeli kako je duša, koja je u posvetnoj milosti, živi hram Božji, živo svetohranište Presvetog Trojstva: Oca, Sina i Duha Svetoga. Danas ćemo poći korak dalje i promotriti; kako sva dobra djela, što ih čini čovjek u stanju te posvetne milosti, jesu čisto božanska djela, jer su djela osobe, koja je čisto pobožanstvenjena i koja prema tome zaslužuje božansku nagradu.

1. Ucjepljenje božanskog života u nama.

Sigurno da je netko medju vama, dragi moji vjernici, imao u svojem voćnjaku, ili vrtu, koju divlju voćku. Recimo jabuku ili krušku. Ta se divlja voćka u proljeće rascvjetala i dala plod.Ali za te plodove nijeste marili, niti ste ih brali, a,kamo li ih trošili, jer su ljuti, trpki, kržljavi. Što ste zatim učinili? Da bi tu divlju voćku oplemenili, vi ste na nju nakalamili cijep /navrtak/ plemenite voćke. No gle čuda? Poslije izvjesna vremena stablo je propupalo, prolistalo i cvijećem se osulo. Eto konačno i plodova, ali nijesu više kržljavi, sitni, trpki, već veliki i jedri, da ih je milina pogledati, a kamo li usta njima zasladiti. Pravi med! Čudne li promjene, zar ne, Zemlja ostala ista, stabljika ostala ista, ali čim je sok sa divlje stabljike prostrujio kroz njezin oplemenjeni dio, sok se iz temelja mijenja,. Dok sok nije dopro do cijepa, bio je trpak i gorak, ali čim je prostrujio kroz plemeniti cijep, postao je sladak, i tu svoju slatkoću prenio je u plod, pa je uslijed toga i plod postao plemenit i sladak. Eto vam, dragi moji vjernici, približne slike čudesnog preobražaja, što se u nama zbiva, kada kroz našu dušu prostruji životodavni sok posvetne milosti, Kao što je u vašoj oplemenjenoj voćki korijen/predjašnji/ ostao isti, a i stabljika ostala ista, tako i u nama - dolaskom posvetne milosti - naše duševne moći (razum i volja) ostaju iste. Ali, kada se na te naše duševne moći usjepljuje cijep Božje milosti, pa se to dvoje ujedno slije i sljubi, tada nužno mora doći do neke divne preobrazbe, kao što je došlo do preobrazbe s onom divljom voćkom, kada si je plemenitim cijepom oplemenio i preobrazio.

Kao što se životni sok one divlje voćke iz temelja mijenja, kada prostruji kroz oplemenjeni cijep, a da ipak korijenje i stablo divlje biljke ostane isto, tako se i naše duševne moći /t j. razum i slobodna volja/, so kom posvetne milosti ne mijenjaju, već se preobrazuju, poprimajući novu sadržinu, novu vrijednost, novu pljepotu, sjaj i slatkoću. Riječ u jedno: jer je u nama po posvetnoj milosti ucjepljen božanski život, božanski cijep, sve su naše misli, riječi idjela, koja činimo u takvome stanju, čisto božanska

djela, jer aBog živi u nama, a mi Njemu Njemu.

Ljuto bi se varali, dragi moji vjernici, kada bi držali da je ta divna posvetna milost nešto što se daje očima vidjeti, ili rukama opipati. Ljuto bi se prevarili, kada bi zamišljali da je posjedovati Boga isto što i osjetiti da je u tebi. Recite mi: zar zbilja treba da vidite dragoga gosta, koji je u vašu kuću ušao da vas posjeti,,pa da se uvjerite da je on zaista tu? On može biti i u drugoj sobi, on može i ne dati glasa o sebi, niti vam se javiti, a da ipak vjerujete i tvrdo držite,da je on pod vašim krovom. Pa zar onda da posumnjamo u prisutnost toga božanskoga gosta u našoj duši po posvetnoj milosti, kada je On to sam rekao, kada su tu istinu njegovi učenici naučavali i kada nas to sveta Crkva uči, neprevarljiva učiteljica Božje istine?

2. Težnje čovjeka za pobožanstvenjenjem

A da to i nije rekao naš Božanski Spasitelj; da tu veliku i utješljivu istinu nijesu naučavali Njegovi učenici; da nam tu nauku ne tumači sv. Crkva, recite mi: zar se u najdubljim dubinama našega srca nije pritajila živa težnja za Bogom i za što užim sjedinjenjem s Njime, te samo čeka pogodan trenutak, da taj neizmjerni, nepresušivi izvor beskrajnog života, koji šutke ključa u nama, odjednom prolomi i izbije na površinu, pa da mi iz toga vrutka vode žive pijemo, dok svoju žedj ne ugasimo?

Vama ovo govorim , dragi moji vjernici, jer znadem da je sad više, sad manje, ali skoro uvijek vaša duboka želja stalno okrenuta prema Bogu. Ja znadem da medju vama imade odabranih duša, koje osjećaju Boga na svakom koraku, jer im se On objavljuje u prirodnim ljepotama, koje ih sa sviju strana okružuju, pa zato i Njega ljube i k Njemu teže. Jest, hvala Bogu, imade medju no jim vjernicima i takovih duša, koje vole sklapati ruke, kajati se, zvati Boga slatkim imenom: "Tatek naš nebeski - ili " slatki naš Bogek".. O, nijesu ga se te odabrane duše odrekle, jer u najdubljim dubinama svoje duše još uvijek osjećaju, da im je Bog više nego sve ostalo, potreban. Takovim dušama On se objavljuje - kako već rekoh - u svojim djelima, u ovoj divnoj prirodi, koja se sva oko nas raspjevala pjevaju ći skupa s nama, slavu i ljepotu Njegovu. Ali pogledajte, dragi moji vjernici; sva ova divna priroda, kroz koju se vama ljepota i bogatstvo Božje otkrivaju, preveć je - rekao bih - sironašna dojilja. , koja bi mogla mlijeko prave sreće u nas usuti, Radi to ga je potrebno da nas sam Bog privine na svoje grudi, da bi nas Sebe sanim zasitio. Ovdje, na ovome svijetu - kako veli sv. Pavao apostol - djelomično, a tamo u vječnosti potpuno. I eto otuda ono vaše, - rekao bih - maglovito, , nejasno spoznavanje Boga, koje ipak često izbija iz vas, iznićući ipak vašoj pažnji, jer ne znate da "medju vama" - zapravo u vama - stoji Onaj koga vi ne znate", i jer vas brige sa životom toliko ispijaju, da se ne znate i njima poslužiti, da ipak svoga Boga u sebi nadjete, i time ispuniti trajnom srećom svoje srce, koje je pozvano da živi u neizmjernosti, i dok ga neizmjernost ne ispuni, ono će uvijek ostati,prazno. Jest, dragi moji vjernici, duboko je ukorijenjena u čovjeku težnja za Bogom, a u srcu seljaka najviše, jer se on kreće medju Njegovim,ljepotama i čudesima, i od njih i za njih živi. Zar zbilja nije tome dokaz i povijest sviju vjera, pa i neznabožačkih naroda, za koje

veli sv. Pismo, da još uvijek "sjedc u tami i u sjeni smrtnoj", I ČIJA SU BOŽANSTVA "djelo ruku čovječjih". Pa ipak oni se tim svojim božanstvima klanjaju i žrtve im prinose. A što znači sve to? To nije ništa drugo, već krik, očajni krik duše čovjekove: "Bože mi Te želimo imati pored sebe....Dodji!... budi porednas... Tijesno uz nas....da Te zuzmognemo gledati... Da se uvjerimo, da si Ti naš, a mi Tvoji, jer smo bez Tebe neizrecivo nesretni, očajno siromašni i neizlječivo bolesni!"

Recite mi, čemu ta težnja, ta žedj za Bogom, kada se On na nju ne bi osvrnuo, a On je tu narav čovječju stvorio i tako sazdao, da teži za Njim i da ne posustane sve dotle, dok ne opočine u Njegovu krilu. Čemu ta stalna žedj za Njim, a da je On ne ugasi? Zar On sam ne reče: "Tko je žedan, neka dodje k meni da pije!"/Iv.7.37)Dakle i On gori od želje, da se približi svome najmilijemu stvorenju - čovjeku - da uspostavi s njim i u njemu svoje kraljevstvo, a kraljevstvo Njegovo je ljubav, pa kako da ga uzljubimo, ako On nije naš, posve naš, a mi Njegovi, potpuno Njegovi! "Mi u Njemu - kako On sam reče - a On u nama". Mi loze na čokotu Njegovu; mi udovi na Njegovom tijelu, iz koje ga u nas struji Njegov život "da bi se ispunili svom punino Božjom"/Ef.3,19./; mi divlje, trpke, zakržljale biljke, ali ipak i baš zato oplemenjene, preporodjene, preobražene, pobožanstvenjene nakalamljenim kalemom Njegove milosti. Još više, još mnogo više; mi djeca Njegova, koju On uzima pod svoju /Rim.8 15-23./, koju je On preodredio da postanu Njegovom djecom /Ef. Mi - kako reče sv. Petar apostol /II.1./:"Dionici Njegove božanske naravi".

3. Praktične primjene

Kada je jednom jedan crkveni dostojanstvenik, inače svetac Božji, razgovarao se sa svetim župnikom Arškim, o tajni Boga, koji po milosti posvetnoj živi u nama, dobri nu svetac stisne ruku i plačući od uzbudjenja reče: "Oh, kako je to dobro, kako je to lijepo! Sve je u tome!" Možda je isto tako, dok sam vam ovo, dragi moji vjernici, govorio, koja dobra duša usklikmula:"Oh, kako je to dobro, kako je to lijepo! Ali, dajte, velečasni, pokažite nam put, kako da do toga sjedinjenja s Bogom dodjemo. Kako da se mi u to uživimo, kada smo toliko zaokupljeni poslom, i to teškim poslom!

"Ništa lakše od toga, dragi moji vjernici! I baš zato jer ste zaokupljeni poslom, i to teškim poslom, i jer zato nemate vremena da se posvetite molitvi, hoću da vam pokažem kako svaki vaš posao, kako svaki vaš rad, može postati zaslužan pred Bogom, kao da Mu se molite.

Najvažnije su u tome dvije stvari:

1. Da se čuvate teškoga grijeha, jer smrtno sagriješiti to bi značilo svojom rukom otrgnuti plemeniti cijep na već nakalamljenoj voćki vaše duše. Samo se po sebi razumije, da ona više ne bi mogla davati oplemenjeno i slatko voće zaslužnih i bogoljugodnih djela. A ako po nesreći padnete u grijeh, treba da se odmah pokajete iz svih dubina svoga srca, i tvrdo odlučite, da ćete se čim prije ispovjediti.

2. Da naročito ujutro, čim ustanete, a bilo bi dobro i veoma korisno, da češće kroz dan, pobudite dobru nakanu, koja se sastoji u tome, da u sebi pobudite odluku, da sve što ćete kroz dan raditi, da ćete raditi na Božju slavu. Dobru nakanu možete ovaku u sebi pobuditi: "Bože, Oče moj nebeski, sve što ću danas raditi, neka je na slavu Tvoju!"

Ako imate ovo dvoje u vama: milost posvetnu, /t.j.ako nemate teškoga grijeha na duši, ili ako ga imate pa ste se od svega srca pokajali, što ste Boga svoga uvrijedili/ i ako, osim toga pobudite dobru nakanu, onda budite posve sigurni, da je to vaše djelo ugodno dragome Bogu, a za vas zasluženo.

Evo vam primjera:

1) Ujutro ili predvečer dvorite blago. Svijesni ste, da na duši nemate teškoga grijeha. Kada stupite u štalu, velite: "Bože, neka je ovaj moj posao na slavu Tvoju". Otac vaš nebeski toga časa gleda na vas milim i slatkim pogledom, kao da bi vi gledali svoje dijete, kako se trsi da vam učini nešto po volji, da vas time razveseli. Ne gledate vi toga časa što vam dijete radi. To je za vas posve sporedno, već gledate kako on radi, njegovu nakanu gledate i ta vam je nakana draga, mila, jer vam je vaše dijete drago i milo. Vi ga po obavljenom poslu zagrlite i velite: "Neće nitko meni kao moje dijete!" Dakako, da vi dobrotu svoga djeteta dobro upamtite, pa ga, kada dodje za to vrijeme, i nagradite, kupujući mu nešto čime ćete vi sada njega razveseliti. On je vas razveselio, a sada ćete vi njega.

2) To što smo rekli, za dvorenje blaga, to isto vrijedi za svaki vaš posao, bio on tegotan ili lak, bilo da, recimo, orete ili da sjekiru ili pilu brusite. To vrijedi i za svaki posao domačice, bilo da šije, kuha, redi kuću, krpi i slično. Uopće za svako djelo, za koje se može reći da je dobro.

Samo, se po sebi razumije, da to djelo ne bi bilo "dobro", kada bi vi - recimo - brusili sjekiru i rekli: "Bože, neka je ovo na slavu Tvoju!" a brusite je u namjeri da s njome sjutra sasječete kolje u tudjem kolosjeku, ili domačica dok šije, to isto moli, a šije u nedjelju, a da joj to nije potrebno.

Zaključak

Naoko - zar ne - dragi moji vjernici, ovo izgledaju neznatne stvari. Ali ako su neznatne u očima ljudi, nijesu u očima Božjim, koji reče: "Bilo dakle da jedete ili pijete, ili što drugo činite, sve na slavu Božju činite" /I.Kor.10,31./ Nije ovo neznatna stvar, jer sve što radite, radite u životnoj vezi sa samim Bogom, jer Bog u vama živi, i prema tome sva su vaša djela božanska, božanske vrijednosti. Nije ovo, dragi moji vjernici, neznatna stvar, kao što nije neznatna stvar onaj na oko neznatni cijep na voćki. Istrgneš li ga, tek onda znaš koliko je on vrijedio.

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

Ne zaboravimo nikada da je neizmjerni Bog u čovjeku. A ipak-eto vidite- koliko imade ljudi - - pa i medju kršćanima, koji neizmjernoga smatraju ništicom. Ne budimo kao oni! Postupajmo s Bogom kako zaslužuje. On je vrijedan toga. Naša je duša puna blaga, samo to nitko ne bi rekao. Vrijedimo tako mnogo, a cijenimo se tako malo.

Dakle: u ime Božje, dragi moji vjernici! Još odmah danas počnite se u tom vježbati, pa ćete ubrzo osjetiti riječi koje je Bog zapisao u sv.Pismu: "Kad me ustražite, naći ćete me. Jest, tražite me svim srcem i dat ću vam se da me nadjete, govori Gospod"/Jer.29.13/.

/Vidi nastavak u drugoj propovijedi III-će nedj.adventa/

III. ČINITE POKORU

Ivan Krstitelj! Tko da zamisli toga čovjeka, za koga sam Spasitelj reče: "Nije ustao izmedju rodjenih od žene, veći od Ivana Krstitelja"/Mt.11,11./.Tko, velim,da zamisli toga čovjeka, a da ne zadrhti od svetoga uzbudjenja? Visok, košćat, svega ga sažeglo pustinjsko sunce. Duga kosa rasplivala mu se niz ramena, a velika brada zahvatila mu skoro cijelo lice. Ispod gustih obrva sijevaju mu kao munje dva živahna oka, a kada počne sipati silne riječi strahovite prijetnje, tada ti zastane dah u grudima, jer naslućuješ da iza njih riječi krije nešto velika, nešto što ima doskora doći, kakav veliki dogadjaj, koji je eto na pomolu, a čim se zbude, da će svakolika zemlja izmjeniti svoje lice.

Ivan, svijestan da je na domaku veliki čas, kada ima da se pojavi Spasitelj svijeta, mjesto da bude, ako ne baš zahvalan, ali barem obziran prema ljudima, koji dolaze svakog dana da ga u sve većem broju slušaju, u tako daleku pustinju, on ih bez ikakve poštede svojim riječima čisto sažiže i veli:"Činite pokoru....vi legla gujina.....jer se približuje kraljevstvo Božje".

1. Zašto moramo činiti pokoru

Činite pokoru!

Kada bi sveti Ivan došao kojim čudom u ovu moju župu, zar mislite, dragi moji vjernici, da bi upotrijebio blaže riječi, nego što ih je nekada uputio onome okorjelom narodu, koji nije htio da pozna "dan pohodjenja svojega"?/Lk.19.44./

Koliko je milosti Bog tome narodu dao! Kolika je čudesa činio "rukom jakom" /Ex.13.9./, da ga priljubi uz sebe, da ga odvrati od neprijatelja svojih! Pa ipak narod Božji zaboravi Boga svoga i prione uz krive bogove. A sada, kada je došao čas da se pojavi "spasenje Izraela", još taj narod hoće da se opire Bogu svome. Kao uvijek, tako i sada ne će da prizna Ivana, posljednjeg

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

Božjeg poslanika, koga Bog šalje, da javi narodu, da je čas milosrdja već kucnuo. Stoga taj sveti prorok Božji viče u pustinji: "Činite pokoru, činite pokoru, jer se približuje Kraljevstvo Božje!"

Činite pokoru! I ja vama, dragi moji vjernici, upućujem isti poziv, isti povik!

Činite pokoru! Zar nemamo razloga, da se odazovemo tom pozivu, sada pogotovu, kad u ovo sveto adventsko doba razmatramo neiskazanu Božju ljubav, koja nam eto samoga Sina svoga šalje, da nas spasi svojom smrću, da nam objavi božansku blagodat svoje nauke, da nas posveti tolikim sredstvima milosti!

Činite pokoru! Zar nemamo razloga da je činimo?

Koliki i kakvi su naši grijesi! (Ovdje možeš nabrojiti najglavnije, a naročito one u koje tvoji vjernici često padaju, kao na pr. :kletva, blud, pijanstvo, nepoštivanje dana Gospodnjega, i t.d./.

Koliko je tu grijeha! Strašnih grijeha! Svagdanjih grijeha! Zar da s kraljem Davidom ne zavapimo Bogu:"Jer krivnja moja izadje vrh glave moje, kao teško breme pritiskuje me!"(Ps. 38.5).

Iako nam je Bog, po beskrajnome svome milosrdju, u sv. ispovijedi oprostio sve grijehe, ipak moramo Mu dati zadovoljštinu za počinjene grijehe, bilo na ovome svijetu, bilo na drugome - u čistilištu. Bolje da zadovoljimo pravdi Božjoj ovdje, na ovome svijetu, nego li na drugome, jer Božja zapovijed veli: "Ako ne budete činili pokore, svi ćete propasti!"(Lk.13.5) Ovo je zapovijed izričita....Stroga....Koliki je zaboravljaju!

2. Kako da činimo pokoru?

Pitate me: "Kako da činimo pokoru?" Zar da svi krenemo u pustinju, poput Ivana Krstitelja, pa da se hranimo divljim medom i skakavcima, kao što se on hranio? Ni najmanje!

1) Pokora se prije svega sastoji u tom što osjećamo duboku bol, što smo Boga uvrijedili. Ako srce nije"skrušeno i poniženo", nema prave pokore. Bol, duboko kajanje za naše grijehe je dar Božji, a jer je dar Božji, moramo ga od Boga isprositi molitvom....Dovoljan je samo jedan grijeh, da izgubimo dušu.. Nebo...A koliko smo ih do sada počinili?...Kakva bi dakle morala biti naša pokora!

2)Pokora se sastoji u tome, da se potpuno odreknemo grijeha. Kakav ćeš biti pokajnik, ako nastaviš griješiti?("Ubi emendatio nulla, poenitentia vana". - Sv.Augustin). Bez dvuomljenja, bez poštede, navijestiti rat svakoj vrsti grijeha, a naročito onome grijehu, u koji često upadaš...A zatim, izbjegavaj grešne prigode, jer "tko ljubi pogibelj, u nju će pasti." (Eccl.3.27.).Je li to dovoljno? Nije.

3) Već je potrebno, da i mi sami sebi nametnemo koju pokoru u vidu molitve, milostinje, posta, i t.d.....Ispunjajmo savjesnije dužnosti svoga zvanja, i primimo kao najzaslužniju onu pokoru, onu kušnju, koju nam Bog šalje, a naročito podnosimo do -

Mnaće križeve, jer su ovi kadkada najteži, ali i najzaslužniji pred dragim Bogom. "Rodite rod dostojan pokore"(Mt.3.8).

Zaključak

Dragi vjernici! Prosimo u Boga milost, da dobro shvatimo veličinu pokore, te da nam ona bude uvijek draga sestrica, mila pratilica! Što ćemo je više ljubiti, uz nju prionuti, to će ona postati postepeno sastavni dio našega života, i ne će nam tako teška biti, kao u prvome početku, kada smo se na nju odlučili.....Ne možete sebi predstaviti koliko nam ona duševne radosti....Mira ..... i vedrine donosi! Djavo se nje najviše boji....U početku predstavit će nam je u odbojnom svijetlu....Ne plašimo se, Tek na smrtnom času blagosiljat ćemo onaj sretni čas kada smo se na nju odlučili.

IV. DA LI SE MOGU DOGADJATI ČUDESA?

"Idite i javite Ivanu što čujete i vidite: slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju."
(Mt. 11.5.)

U crkvenoj godini, koja je - evo - prošle nedjelje započela, imat ćete časnu prigodu da promatrate pojedina čude sa našega Gospodina. Danas imamo pred očima sadržaj svih čudesa Isusovih, prema Njegovim riječima: /Ut supra..../!

Zgodna je ovo prigoda, da koju riječ kažemo o čudesima uopće, a zatim da vidimo, da li je zaista naš Gospodin činio čudesa.

Odmah moramo napomenuti, da je za neprijatelje naše svete vjere čudo kao takvo, pravo strašilo, jer čim im napomeneš riječ "čudo", nakostriješe se kao ježevi, bijesne, praskaju, ili nam se pak sažalno smiješepa nam vele: "Vidi se da ste pravi mračnjaci i natražnjaci, kada u dvadesetom stoljeću u takve bajke vjerujete!" Da vidimo sada tko ima pravo?

Prije svega ćemo vidjeti: mogu li se dogadjati čudesa a zatim da li je Isus Krist činio čudesa?

1. Što je čudo i može li se ono dogoditi?

Vidite, dragi moji vjernici, ima takovih dogadjaja, koje nikako ne može da proizvede ni jedna naravna sila ili zakon, pa smo prisiljeni da ga pripišemo naročitom Božjem utjecaju. Ovakove dogadjaje smatramo čudesima. Te dogadjaje smatr shvaćamo kao izuzetke, koje je sam Bog u nekojim slučajevima učinio na uštrb općenitih zakona, koje je nametnuo svim stvorenim stvarima. Prema tome za čudo možemo reći: da je izvanredno očitovanje Božjega svemogućstva u djelu, koje potpada pod naša osjetila, a nadilazi bilo koju naravnu silu.

Na pr.:

1) Uzmite kamen i bacite ga u zrak. Po prirodnim zakonima taj bi kamen morao pasti na zemlju, jer ga zemlja vuće sebi, ali eto, mjesto da taj kamen padne na zemlju, on lebdi u zraku. Vi velite="To je čudo!"

2) Imate pred sobom slijepca od rodjenja. Sve je učinio i sve je pokušao, pa i kod najboljih liječnika je bio, da bi od te bolesti ozdravio. Zaludu! Odjednom je progledao... Vi velite, da je to čudo. I jest čudo!

3) Imate pred sobom 5ooo gladnih ljudi. Ako ih brzo ne nahranite, velika je pogibelj, da svi, pomru od gladi. Odjednom se pred njima nadje čovjek, koji ima kod sebe samo pet hljebova. Sa tih pet hljebova hahrani sve te tisuće, i još mu mnogo kruha ostaje. Što vi velite na to? Vi velite, da je to čudo! I jest čudo! jer po prirodnom zakonu svi su ti ljudi morali od gladi umrijeti, da im se brzo, na bilo koji način, nije priteklo u pomoć.

E, sada nastaje pitanje: mogu li se takova, ili slična čudesa dogadjati?

Mogu, jer je to isključivo u Božjim rukama, pošto je Bog gospodar prirodnih zakona, pa On, koji je odredio te zakone može učiniti takav izuzetak od tih zakona.

Bacite kamen u zrak. Po prirodnim zakonima taj bi kamen morao pasti na zemlju. Zašto? Jer svako tijelo teži k zemlji po prirodnom zakonu zemljine teže. Tko je taj zakon stvorio? Bog! Tko od toga zakona može da učini izuzetak? Bog! Jer Onaj, koji je taj zakon stvorio, od toga zakona može da učini izuzetak. Tko može učiniti više, može učiniti manje. Tko stvara prirodne zakone, on može stvoriti izuzetak od tih zakona. Pitam vas: što je lakše zadržati sunce na obzorju, da ne zapane ili stvoriti sunce? Je li lakše Bogu stišati valove na moru, ili zadržati beskrajno more u svojim granicama? Je li teže Bogu nahraniti ljude umnažajući kruh, ili prehraniti ga na taj način što umnožava ili rasplodjuje svakog dana ono sjeme što ga vi bacate u zemlju? Je li teže Bogu povratiti nekome život, ili mu ga dati? Imate pred sobom mrtva čovjeka. Tijelo toga mrtvog čovjeka je doduše savršena našinerija, ali je zastala, ne pokreće se više. Po prirodnim zakonima ono bi se tijelo imalo raspasti, ali eto nadolazi sada svemoguća riječ Božja i onaj mrtvac oživi. Tko bi se usudio reći, da to Bog ne može učiniti? Ponavljam: onaj, koji je čovjeku dao život, onaj mu ga može oduzeti, ali, može mu ga i vratiti. Ako Bog hoće da učini kakav izuzetak od prirodnih zakona, tko mu smije i može prepriječiti put. Bog je sve stvorio, sve može, ako hoće, i uništiti. Do voljno mu je samo jedna riječ i kad stvara i kad uništava.

Ali, nekoji prigovaraju: čudo se protivi Božjoj mudrosti, jer čudesa uzrokuju promjene u poretku što ga je sam ustanovio. Drugim riječima; čudesa pretpostavljaju promjenu Božjih odredaba.

Na ovaj prigovor odgovaram ovako: jednim istim činom svoje volje Bog je ustanovio sve zakone i sve izuzetke glede tih zakona, koje će ispuniti u odredjenom času. Mi možemo na pr. htjeti da se nešto sada dogodi, a nešto kasnije, a da ne mijenjamo kod toga svoje volje. Volja bi se promijenila tek onda, kad bismo kasnije htjeli neku drugu stvar, koju u početku nijesmo htjeli. /Ti zasiješ na svoju oranicu pšenicu, ali dok je siješ, misliš u isto vrijeme, ako ti ona ne iznikne, da ćeš posijati djetelinu, Kada siješ djetelinu jer ti pšenica nije uspjela, ti ne mijenjaš svoju volju, već to radiš zato, što si ti to već unaprijed bio odlučio/.

Bog, dakle, činići,čudesa, ne mijenja svoje odredbe, već ih točno ispunjuje.

2. Je li Krist činio čudesa

Pošto smo ustanovili, da se čudesa mogu dogadjati, da vidimo sada; da li je Isus Krist zaista činio čudesa. Vi znate za ta čudesa, koja je On činio. Skoro ih svake nedjelje slušate. Mislim da bi vas uvrijedio, kada bi vam na dugo i široko tome govorio razglabao.

Čudesa što ihnje Isus činio, dokazuju:

1) Da je On gospodar prirode. Mijenja vodu u vino; par hljebova zasićuje hiljade...Hoda nad vodom...Jednom riječju stišava oluju na moru.....

2) On je gospodar života čovječjeg. Slijepi gledaju, hromi hodaju i t.d. "I sav je narod tražio, da Ga se dotakne, jer je iz Njega izlazila sila i sve je iscjeljivao"/Lk.6.19/.

3) On je gospodar smrti. Naim...Jairova kćer... Lazar....

4) On je gospodar nad dušama. Na jednu samu Njegovu riječ Njegovi učenici sve napuštaju i idu za Njim. Pred bljeskom Njegovih očiju i,veličanstvom Njegova pogleda, prodavaoci u hramu bježe...Nemoćni bijes naroda gleda Ga kako mirno prolazi izmedju onih, koji su ga htjeli sunovratiti u ponor. "Ali On prodje izmedju njih i otide" (Lk. 4,3o.)

Isus ta čudesa čini pred velikim mnoštvom, pa i pred svojim neprijateljima. Dovoljan je primjer slijepca od rodjenja Sam slijepac tvrdi, da se slijep rodio. To isto tvrde i njegovi roditelji. Zar ne tvrdi njegov najljući neprijatelj, veliki svećenik, pred vrhovnim vijećem: "Ovaj čovjek čini mnoga čudesa" (Iv. 11,47). Istina je, Evandjelisti navode Isusova čudesa, ali mi nemamo ni najmanje razloga da posumnjamo u njihovu istinoljubivost. Pisci sv. Evandjelja pisali su život Isusov, dok su još bili u životu suvremenici Isusovi. Nitko od tih živih svjedoka nije se usudio, da ih utjera u laž. Štaviše, mnogi učeni ljudi i ugledna roda, obratili su se na kršćanstvo i umrli su mučeničkom smrću. Sve to dokazuje,da su čudesa Isusova istinita A što je najglavnije: On tim svojim čudesima dokazuje, da je od Boga poslani Mesija, dakle Bog, i prema tome s punim pravom mogao je za sebe kazati izaslanicima sv. Ivana Krstitelja: "Idi te i javite Ivanu što čujete i vidite: slijepi gledaju, hromi

hodaju, gubavi se čiste, gluhi čuju, mrtvi ustaju"(Mt.11,5).

O B R A N A V J E R E

2. NAŠ POTHVAT JE OD NAJVEĆE VAŽNOSTI

Dragi moji vjernici!

Već se punih devet godina navršilo otkako vam s ovoga svetog mjesta tumačim riječ Božju. U prvim četirima godinama tumačio sam vam apostolsko vjerovanje, deset zapovijedi Božjih i sedam svetih sakramenata. To jest: tumačio sam vam sve što morate vjerovati i činiti da se spasite, te kakvim milosnim sredstvima morate se služiti, da bi postigli svoje vječno spasenje.

Poslije toga, kroz četiri pune godine, tumačio sam vam one odlomke iz svetoga Evandjelja, što ih svake nedjelje slušate, da bi divnu Kristovu nauku što dublje u svoja srca usadili i po toj nauci živjeli.

U ovoj devetoj godini svoga boravka medju vama, odlučio sam - kako sam vam to prošle nedjelje napomenuo - da se osvrnem na one prigovore, koje često slušate na račun vjere. Ti prigovori mogu na vas jako štetno djelovati, pogotovu tada, ako nijeste dobro i temeljito poučeni u vjerskim istinama. Prevažan i preozbiljan je ovaj pothvat, u kome svakako vi morate sudjelovati svojim redovitim dolaženjem u crkvu, i svim silama poraditi, da dodju i oni, koji više u crkvu ne dolaze. Baš takovi najviše su na udaru svojim vjerskim protivnicima.

Mnogo mi je stalo do toga, da redovito i u što većem broju ovamo dolazite, jer ćete ovdje steći potrebno znanje i odvažnost, da se ozbiljno i dostojanstveno suprostavite svojim vjerskim protivnicima. A ako baš i do toga ne bi došlo, ove će vas moje propovijedi još dublje učvrstiti u vjeri.

1. Treba nam vjerskog znanja i odvažnosti

a) Vi dobro znate, da se klin klinom izbija. Tako vam je i u pogledu vjere. Ako je čovjek skrenuo s puta vjere, privest ćeš ga na pravi put, ako njegovim zabludama suprostaviš istinu. Laž se samo istinom pobija. Kad po našem selu blude posve krivа i neispravna mišljenja o bilo kojoj vjerskoj istini, ta mišljenja treba pod svaku cijenu suzbiti i pobijati, da se taj otrov ne bi dalje širio. Nikakove koristi od nas nema ni vjera, ni Crkva, kad se ugibamo s puta vjerskim protivnicima, kada od njih bježimo, kao od šugavih ovaca; kada protiv njih govorimo, gdje nas oni ne čuju, a ovamo ravnodušno puštamo da siju po selu do mile volje svoj protuvjerski otrov. Naša je dužnost u tom slučaju, da svima dokažemo riječju i djelom, da je bezvjerska propast za pojedinca i za čitave narode, a da je u Bogu i vjeri

Jedina, prava i trajna sreća pojedinaca i naroda. Kako ćeš to dokazati, ako te vjera nije svega prožela, ako o vjeri i o vjerskim pitanjima imaš sasvim blijedi pojam, ako slabo mariš za svoju vjeru i nekoje njezine propise vršiš iz pukog običaja, a ne iz duboka i čvrsta uvjerenja. Kako vas je lijepo slušati, kad ono sa puno topline i ljubavi govorite o svojoj zemlji, o svome gospodarstvu, o svome blagu i t.d. To ste znanje stekli od svojih starih, a stekli ste ga i dugogodišnjim iskustvom. Često puta sam vas slušao, kako se o tome razgovarate sa kotarskim agronomom ili veterinarom, kao sa sebi ravnima. Takve stručnjake u svojoj struci znate često i pobijati, i to vrlo lijepo pobijati, jer su oni svoje znanje stekli najviše iz knjiga, a vi iz života: ono što se veli na terenu. A sada recite mi: zar je vjera tako neznatna stvar, da joj čak ni toliko pažnje ne posvećujete, koliko posvećujete svome blagu i gospodarstvu? Zar ona ne zasjeca u vaš život? Zar se ona ama baš ništa vas ne tiče? Zar još nijeste uvjereni da o njoj ovisi ne samo vaša vječna, nego i vaša vremenita sreća? Zar ne računate s tim, da ćete jednom morati ostaviti svoje blago i svoje gospodarstvo, a da ćete jedino na onaj drugi svijet ponijeti ono blago, što ste ga na ovome svijetu stekli baš putem vjere, i da će od vrijednosti toga blaga, ovisiti vaša vječna sreća?

Da li sada uvidjate, koliko je važno da ovamo svake nedjelje redovito dolazite, i to ne samo zato, da bi se uspješno suprostavili svojim vjerskim protivnicima, već da bi se i vi sami, još bolje učvrstili u vjeri, nije isključena mogućnost da se i po vašoj glavi vrzaju kojekakve poteškoće baš u pogledu vjere.

b.) Ako ćete ovamo u što većem broju dolaziti, dobit ćete snage i odvažnosti, da svoju vjeru neustrašivo ispovijedate. Nije dovoljno da čovjek bude poučen u vjeri, već je potrebno da vjera tako duboko i istinski prožme čitava čovjeka; tako obuhvati i prožme sve njegovo htijenje, da je u svakom svom času pripravan i najteže žrtve podnijeti, da bi uvijek u sebi očuvao tu vjeru. Tko u sebi nema jake i čvrste volje, taj malo ili nimalo ne vrijedi. Kada je čovjek sam na udaru protivnika, on se može vrlo lako pokolebati, ali kada vidi oko sebe veliko mnoštvo ljudi, koji jedno misle, jedno osjećaju, tada on u sebi osjeća neslomljivu snagu, da se bori za ideju, koju zastupa. Ljudi su jaki, ili postaju jaki kada se udružuju, kada prilaze jedan drugome, kada ih je mnogo na okupu. Nemojte se, dragi moji vjernici obmanjivati! Nemojte misliti, da svi oni, koji ne misle kao vi, koji ne dolaze u crkvu kao i vi, da su svi ti ljudi ravnodušni prema tomu. Ima doduše i takovih, a tih je u pretežnom broju. Ali medju njima ima i takovih, kojima to mnogo smeta, koji to žele i hoće zapriječiti, jer vrlo dobro znaju, da onog istog časa kada vas odbiju od Crkve i svećenika, da oni mogu i agovati i pašovati po župi do mile volje. Kako ćete se tome suprostaviti? Držeći se svi za jedan štap, za pobjedu Kristova kraljevstva medju ljudima. Kada smo sami i osamljeni, tada smo kao prašina, kojom vjetar vitla i raznosi na sve strane, ali kada smo udruženi, tada smo kao hridina, koju nitko ne može maknuti.

Dakle: slušajući redovito propovijedi svake nedjelje, stičete potrebno vjersko znanje i sve se više i jače u vjeri učvršćujete, a osim toga, kako vidite da u tome plemenitom nastojanju nijeste sami, tada stičete snagu i oduševljenje, da se borite za svoju svetu vjeru.

Dakle: svake nedjelje ovdje vas čekam, da vidim koliko vam je stalo do pobjede Kristova kraljevstva u vama, u vašim obiteljima, u cijelom župi.

2. Mi ćemo taj svoj veliki posao obavljati skupa

Ja ispred sviju vas, a vi svi, kao jedan, sa mnom: Opašimo čvrstim nasipom ovu našu župu, ovaj dio kraljevstva Božjega na zemlji, da u nj ne bi provalila mutna bujica bezvjerstva i svu je razvalila. Kada ste vodili svoje bolesno blago u Zagreb na veterinarski fakultet, vi ste opazili malo niže Vatrogasni dom. U stara vremena, kada nije bilo telefona, podizali su se uz vatrogasne domove visoki tornjevi. Tamo možete vidjeti jedan toranj, a na vrhu tornja osmatračnicu. Sa te osmatračnice dežurni bi vatrogasac budno pazio, da se nije gdje u gradu pojavio požar Tada bi zasvirao u trubu. To je bio znak vatrogascima, da podju gasiti požar.

I mene je, dragi moji vjernici, Spasitelj naš Isus Krist, preko mojih crkvenih poglavara postavio, da s ove svete osmatračnice budno pazim ne će li se gdje pojaviti požar nevjere i nećudorednosti. S pravom reče sv.župnik Arški: "Ostavite za dvadeset godina jednu župu bez svećenika i svi će se ljudi klanjati životinjama". Svećenik u župi predstavlja Evandjelje i na taj način spašava kršćansku uljudbu. Svećenik sa propovjedaonice predstavlja kršćansku istinu i spašava kršćansko čudoredje. Eto moje zadaće! Eto što, ja ovdje radim punih deset godina. Svake nedjelje izlazim pred vas da vam drobim i dijelim kruh istine. Ne samo što vam odavde govorim, već - ne skanjivam se to reći, u tu svoju riječ unosim sve svoje srce i svu svoju dušu.

Jedan uzorni francuski biskup (Dupanlu) govorio je ravnatelju sjemeništa, kada ga uvodio u novu dužnost: "Vidjet ćete kako ćete im govoriti, kada ćete svoje pitomce zavoliti!" Ako moje riječi imaju odjeka u vašoj duši, to je zato što volim ovu svojunžupu, koja je na nekoji način moja duhovna obitelj koju je Bog mojoj duhovnoj brizi povjerio.

Jamačno ste primjetili, da kada vam s ovoga svetoga mjesta govorim, da vam svega sebe dajem. Primjetili ste svakako i to, da pred sobom nemate govornika, koji hoće da vas zablješti kićenim riječima, već prijatelja, brata, koji vam pravu sreću želi. Ne zaboravite to nikada, kadgod upirete svoj pogled u mene.

Ja vam, dakle, u svojim propovijedima poklanjam svu svoju dušu, a vi meni, dragi moji, poklonite za uzvrat svu svoju pažnju. Blagoslovljeni plodovi ovoga moga rada ovise o meni, ali i o vama, t.j. o vašem dolasku u crkvu, o vašem držanju i o vašem apostolatu.

DRUGA NEDJELJA ADVENTA

O, kad bi naš narod shvatio, da je nepobjediv, kada je složan, kada suprotstavlja organiziranom bezboštvu svoje stisnute redove, prignutih koljena i sklopljenih ruku! Zar niste osjetili, kako kroz cijelo vaše biće struji val zanosa, kada u velikim blagdanima izlazite iz ove crkve, u čvrsto zbijenim redovima, dok se na vašem licu odsjeva žar oduševljenja prema vjeri vaših otaca? Kada se ono zanjišete, izlazeći iz crkve, kao raženo klasje kada vjetar u nj dune, koliko sam puta bolno uzdahnuo i u sebi rekao: "Bože, što bi se sve dalo od ovoga naroda napraviti, kada bi u ovolikom broju svake nedjelje dolazio u crkvu, a ja u njima raspirivao žar vjere, što u njima tinja pod tako debelim naslagama pepela! Da, kroz cijelu godinu samo tinja, dok se o velikim blagdanima odjednom rasplamti, da se onda nenadano skoro posve ugasi.

Upamtite to dobro! uspjeh Božje riječi ovisi o meni, ali i o vama. Kada vas gledam, kako se pobožno držite u crkvi; kako ni uvijek poklanjate punu pažnju, a naročito kada slušam vaše zanosno pjevanje, kako ono provaljuje iz svih vaših grla i udara snažno, golemo, usrdno u nebesa, dok orgulje grme iznad vas kao da se zemlja trese, otimaju se iz moje duše takvi krikovi, za koje nijesam nikada slutio da će tako snažno iz mene proloniti, jer sam mislio, da ih uopće ni nema. U tim svećanim časovima, kad cijela moja župa stoji pred veličanstvom Božjim, upućujući Mu zanosne poklike vjere i ljubavi, janačno da tog časa prostruji medju vama blagotvorna - usudio bih se reći - zaraza dobra primjera. Nije se rijetko dogodilo, da koji strani župljanin navrati tada u našu crkvu, pa zavidi i vama i meni, što je u tolikom broju posjećujete. Ali ne zna jadan, koliko ja još ovaca imam, koje mi treba privesti u ovaj ovčinjak! Ovo stado, što se oko svoga pastira okuplja svake nedjelje, nije još ništa, prema onim mojim ovcama, koje ne će da čuju moj glas, koje su se razmilile po otrovnim pašnjacima grijeha, pa može svakoga časa na njih naletiti vuk, da ih raznese.

I stoga, da bi svi moji župljani prionuli, kao jedan, uz Boga i Božju stvar, treba da vi postanete apostoli. Ja mogu malo ili nimalo bez vaše pomoći, bez vašeg sudjelovanja u širenju i učvršćivanju Kraljevstva Božjeg u ovoj župi. Da je Isus Krist, Sin Božji samo htio, mogao je objaviti svim ljudima svoju nauk izravno i na čudesan način. Ali On to nije učinio. On se u tomu velikom poslu poslužio ljudima. Poslužio se apostolima i njihovim pomoćnicima. Mnogi medju njima nisu bili svećenici, već svjetovnjaci.

Kada je jednom u jedno sjemenište bio postavljen jedan civilni profesor, upravitelj sjemeništa ovim ga riječima pretstavio djacima: "Predstavljam vam čovjeka, kome ispod civilnog odijela kuca svećeničko srce". O, kada bi, dragi moji vjernici, ispod vašeg seljačkog odijela kucalo svećeničko srce, ova bi župa za kratki čas postala župa svetaca.

Zaključak

Dakle: zbijte svake nedjelje svoje redove ispod ove propovijedaonice! Svi na svome mjestu, vršeći svoju dužnost! Čuvajte kao zjenicu oka svoga, svoju svetu vjeru! Propovijedajte je onima, koji su je izgubili, svojim primjerom isvojim složnim na-

stupom u crkvi i van crkve! Podižite duhove i jačajte volju onih koji su duhom klonuli. Ovdje u crkvi mi obavljamo jedan prevažan posao, koji je ujedno i vjerski i narodni: Bogu moramo privesti Hrvatsku, jer ovo dvoje: Bog i Hrvati, uvijek je bilo jedno. Daj Bože, da i u buduće to bude jedno. Amen.

O B R A N A C R K V E

2. USTROJSTVO CRKVE

"Vlast Njegova trajati će
vječno i ne će nikada proći"
(Dan. VII. 14)

Prošle nedjelje smo vidjeli: kako je zaista bilo potrebno da Krist osnuje svoju Crkvu kao pohraniteljicu i čuvaricu Njegove nauke, i kako je On zaista tu Crkvu osnovao. Osnivajući svoju Crkvu, imao je Krist pred očima onu najznamenitiju svrhu i zadaću, zbog koje je sam sišao s neba na zemlju i postao sličan ljudima, a to je spasenje čovječanstva. Budući da je Crkva Kristova društvo sastavljeno od ljudi, a njezina glavna svrha namijenjena je ljudima, najprirodnije je, da to društvo bude vidljivo.

Ali - kako mi svi znamo - ni jedno društvo ne može postojati, a kamo li napredovati, ako nema nad sobom jednoga poglavara, koji tim društvom upravlja. Krist to društvo naziva različitim imenima, a ponajčešće "svojim kraljevstvom", i baš u ovome nazivu - "kraljevstvo" - jasno razabiremo izvanjski oblik, što ga je Krist namijenio svojoj Crkvi.

Da vidimo sada: kakav oblik daje Krist svojoj Crkvi?

I.

Krist je kralj svoje Crkve, ali ne kralj od danas do sutra, kao što su svi zemaljski kraljevi, već vječni kralj, koji nikad ne umire, a kao što On nikad ne umire, tako i to Njegovo kraljevstvo ne će nikada umrijeti, odnosno nikada prestati. "I kraljevstvu Njegovu ne će biti kraja" (Lk. 1, 33).

On je doduše nevidljivi kralj toga svoga kraljevstva, ali to kraljevstvo živi od Njega i napreduje samo po Njemu. Nevidljiv kao što je nevidljivo Njegova Providnost, kojom On upravlja svijetom, jednim samim svojim pogledom On vidi sve djelove svoga rasprostranjenog kraljevstva; broji svoje podanike, kojima nameće svoje zakone; prožima ih svojim milostima; okuplja ih u svetu zajednicu vjere i vjerskoga života; rasvijetljuje njihov um; potiče njihovu volju, da dobro prigrle a zlo odbace; ispravlja njihove greške; brani ih od zabluda; daje im snage u progonstvima. Riječ u jedno: strogo ispunja riječ, koju je dao svojoj Crkvi u osobi svojih apostola: "I evo ja sam s vama sve do konca svijeta". (Mt. 28. 2o.) Ali pošto je On uzašao na nebo, pošto je On sada nevidljivi među nama, a pošto Crkva mora i dalje nastav-

ljati djelo spasenja medju ljudima, bilo je potrebno, da On ostavi ovdje na zemlji svoje vidljivo predstavništvo.

Postoji li to vidljivo Njegovo predstavništvo? Postoji. Čujmo što On veli: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučavajte sve narode...učeći ih, da drže sve što sam vam zapovijedio."(Mt.28.18-2o)."Što god svežete na zemlji, bit će svezano i na nebu, i što god razriješite na zemlji, bit će razriješeno i na nebu"(Mt.18,18)."Tko vas sluša, mene sluša, tko vas prezire, mene prezire"/Lk.1o,16.).

Kako i sami vidite, naš Spasitelj nije nam mogao jasnijim riječima označiti, da nam je ovdje na zemlji, mjesto Sebe, ostavio svoje predstavnike, i da je tim svojim predstavnicima dao istu vlast, koju i On ima. Zato i sv. Pavao ap. veli svojim vjernicima: "Mi smo poslanici mjesto Krista, kao da Bog opominje po nama"(II.Kor.5,2o). Dakle: apostoli naučavaju, Krist je Onaj, koji naučava; oni sude, Krist je Onaj koji sudi; oni zapovijedaju, Krist je onaj koji zapovijeda. Ali, pošto su apostoli morali umrijeti, ove važne Isusove riječi ne bi imale smisla, da Isus Krist, dajući njima svoju vlast, nije njima dao i pravo, da tu vlast prenose i na druge. I zato je On posvetio njihove ruke, i te posvećene, plodonosne ruke, položene na glavu novog pokoljenja, stvoriše biskupstvo(episkopat). Tome biskupstvu sveti ap. Pavao upućuje one svećane i potresne riječi: "Sada evo znadem, da ne ćete više vidjeti lica mojega vi svi, kroz koje sam prolazio propovijedajući kraljevstvo (Božje)....Pazite na sebe i na stado svoje, nad koje vas Duh Sveti postavi biskupima, da pasete Crkvu Božju, koju steče krvlju svojom."(Dj.2o,28).

Apostoli, dakle, mogu slobodno umrijeti. Oni produžuju svoj život u svojim nasljednicima - biskupima, koji takodjer svoju vlast mogu prenijeti na svoje nasljednike.

Pozdravite i poklonite se, dragi moji vjernici, časnom plemstvu, što ga Duh Sveti postavi na upravu svoje Crkve! Pozdravite to biskupstvo, kojega su sve članovi zajedno, nosioci one vlasti, što ju je zbor apostolski izravno primio od Isusa Krista.

II.

Promatrajući sveti red biskupstva, nismo još dovršili promotriti veličanstvenu zgradu, veličanstveno ustrojstvo Isusove Crkve.

Krist je kralj i radi toga vlast Njegove Crkve ima da se očituje u obliku kraljvstva ili monarhije. To traži samo uredjenje i svrha Crkve. Krist je naime osnovao samo jednu Crkvu. Da se uzmogne očuvati njezino izvanjsko jedinstvo i cjelina njezine društvene organizacije, neophodno je bilo potrebno, da joj na čelu stoji jedan vrhovni, vidljivi poglavar. Osim toga da se očuva i unutrašnje jedinstvo u naučavanju vjerskih i čudorednih istina, Krist je osnovao crkvenu upravu tako, da je postavio na čelo crkvenog poglavarstva jednoga vrhovnog poglavara.

Prvi taj Isusov namjesnik, koji je imao upravljati Crkvom Kristovom, poslije Isusove smrti, bio je sveti Petar ap. "Ti si stijena...." "Pasi ovce moje...". Petar je dakle vidljivi Krist na zemlji.

Iz ovih riječi slijedi, da

1) Isus Petra naziva stijenom ili pećinom. Što je stijena zgradi, to je Petar zgradi Crkve. Stijena daje zgradi čvrstoću i t.d. i t.d.

2) Isus daje Petru ključeve svoga kraljevstva. Kada ti dajem ključeve jedne zgrade, znači da sam te uveo u posjed te zgrade.

3) "Vezati","odrešivati" znači: dajem ti zakonodavnu vlast naredjivanja, vlast izdavanja odredaba korisnih za život Crkve, ili vlast dokidanja odredaba, koje više nijesu potrebne za promicanje crkvenog života.

III.

Ali osim pape i biskupa, mi vidimo u Crkvi Božjoj i svećenike. Svećenici pomažu biskupe u vršenju njihove službe, i to prema naročitom ovlaštenju biskupa. Oni su u vršenju službe u svemu podredjeni svome biskupu, te ne mogu bez biskupova dopuštenja redovno i dopušteno vršiti ni jedne službe. Biskup povjerava svećenicima svoje biskupije, da na pr. kao župnici vrše duhovnu pastirsku službu u odredjenim crkvenim općinama, koje se zovu župe; ili kao župnički pomoćnici, pa pomažu župnicima, ili kada kao vjeroučitelji, ili upravitelji različitih vjerskih društava, vrše duhovnu pastirsku službu prema posebnim potrebama dotičnih vjernika. Tako je, dakle, sva crkvena podjela po činovima, po starješinstvu (hijerarhija) jedinstveno povezana prema sustavu dobro uredjene monarhije. No ta monarhija ima obilježje najšire demokracije obzirom na to, što je svakome, ako je čudoredno dostojan, omogućen pristup u sve, pa i u najviše redove crkvene.

Iz svega ovoga što sam vam, dragi moji vjernici, do sada govorio, vidimo, da je ustrojstvo Crkve i crkvene uprave osebujna pojava u čitavoj povijesti čovječanstva. Nastajala su kraljevstva i opet propadala. Nikla su prijestolja, ali su se tijekom vremena porušila. Zablještale su carske krune, ali su izblijedile i izginule brzo. Samo je jedno kraljevstvo ostalo i nadživilo sve: kraljevstvo Kristovo, Crkva Kristova.

Ali ipak ne zaboravimo nikada, dragi moji vjernici, da unatoč tomu što Crkva ne može propasti nikada, ipak pojedinac katolik može propasti. Crkva ostaje nosilac prave vjere Kristove, ali pojedinac katolik može izgubiti ovu pravu vjeru. Vjera je milost, prava vjera je najveća milost. Radi toga pazimo dobro, da tu milost ne izgubimo svojim nedostojnim životom, da se po nesreći, i nad nama ne bi ispunile strašne riječi Kristove: "Kraljevstvo Božje uzet će se od vas i dat će se narodu, koji donosi rodove njegove."(Mt.21,43.).Amen.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

I. BLAGODATI UTJELOVLJENJA

Bog nas ljubi i Bog hoće da Ga ljubimo! Eto, dragi moji vjernici, zaključka, do kojega dolazimo, promatrajući tajnu utjelovljenja Sina Božjega. Da nas je Bog ljubio, postavši čovjekom, i to toliko ljubio, da nam veće ljubavi iako je Bog - nije mogao iskazati, to vam iz mojih predhodnih propovijedi mora biti posve jasno. Ali da Bog prosi našu ljubav, da je Beskonačnome stalo do osjećanja našega srca, da Najvećega nad svim veličinama, smijemo ljubiti i imati Ga za svoju najčistiju i nikad nepresušenu radost, to prosto čovjek, koji je svijestan svoje neizmjerne bijede, zastane i ne zna što bi dalje mislio.

Da li to shvaćate? Da li shvaćate što bi značilo: imaš recimo - znanca u dalekome svijetu. Prije no što je tamo pošao, svalio si na njega strahovitu nesreću. Recimo: poharao si mu imanje, ili zapalio kuću. Bacio si ga na prosjački štap. To ga je natjeralo da tamo ide. Medjutim čuo je da si u strašnoj bijedi, da si se domogao i zatvora. Prevaljuje silan put, da ti u nevolji pomogne. Oslobadja te dugova. Oslobadja te zatvora. Šta više, on sam ide u zatvor mjesto tebe. Pitaš ga: "Kako da ti uzvratim?" Odgovara: "Nemoj me više vrijedjati, i voli me! To će mi biti najmilija plaća za moju veliku ljubav!"

Blijede i bijedne usporedbe! Jer ovdje se ne radi o neznancu, već o Bogu, koji ne samo da naniruje sve naše dugove pred Bogom, već koji umire, i to kakvom smrću! Za koga? Za svoje najveće neprijatelje, da bi im dao Sebe i učinio ih dionicima svoje sreće.

Bog, postavši za nas čovjekom, očituje nam svoju veliku ljubav i time traži od nas da Ga uzljubimo. Ta ljubav, koju On donosi svijetu, ima da postane rasadište tolikih ljepota, tolika raskošja kršćanskih kreposti, da ni to jedva možemo naslutiti. Riječ u jedno: svojim Utjelovljenjem Bog je htio ne samo da otkupi svijet, već da ga sasvim preobrazi.

Da vidimo to.

1. Silan preokret kod pogana

Jednoga dana, dok su poganski narodi hrlili u veličanstvene hramove svojih bogova, da im prinesu žrtvu i pale pred njihovim oltarima miomirisam kad; - jednoga dana, dok su ti narodi u svojim hvalospjevima veličali svoja božanstva, i njih smatrali besmrtnima, nenadano je doprla do njih vijest, uistinu nevjerojatna vijest, koja se silnom brzinom prenosila od zabata carskih utvrda, pa do kolibe najvećeg siromaha: -"Bog je umro! Bog je umro!" Nemojte se dakle više zaklinjati na besmrtnost svojih bogova, niti tvrditi za naša bpžanstva da su besmrtna. Ona to više nijesu, jer je "Bog Umro"! On je umro! Vi se smijete? Nemate zašto, jer inade ljudi koji su vidjeli kako Bog umire i k kako se mnogim svojim prijateljima poslije smrti ukazao, kao da i nije umro. Nijesu to plaćenici, niti zanešenjaci, već potpuno trijezni i ozbiljni ljudi, koji čak umiru u dokaz te tvrdnje.

I na tu riječ: "Bog je umro!", sve se iz temelja preokrenulo. Sve je poprimilo novi oblik, novu sadržinu. Nije više istina, što se prije držalo za istinu, jer je samo jedna istina da je "Bog umro". Neka svaka ljudska mudrost zanijemi. Neka se svako čelo prigne, neka se svaki hram sruši, neka svačije srce uzdrhti, neka se svako koljeno pokloni: "Bog je umro"!

Da li, dragi moji vjernici, možete sebi predstaviti kakav je silan, preokret izazvala ta vijest u srcima ljudi! Do tada se čovjek bojao Boga, bojao ga se toliko da mu je čak prinosio, da ga umilostivi, ljudske žrtve. Ali od časa, kada je Bog umro za čovjeka, čovjek je uzljubio Boga, i toliko Ga je ljubio da je stao umirati za Nj, ne što Ga se plašio, već što Ga je silno ljubio.

Čovjek je do tada mrzio čovjeka, ali od časa kada je čovjek doznao, da je Bog umro za čovjeka, i čovjek je počeo ljubiti čovjeka, pa čak i umirati za njega. Od časa kada je Bog umro za čovjeka, zacarila se u njemu ljubav, ali ne strastvena ljubav, već kreposna ljubav. Ljubav, koja sve daje, a za uzvrat ništa ne traži. Ljubav, koju veliča sveti Pavao ap., a za koju veli, "da je dugotrpna, da je dobrostiva, da ne zavidi....da ne traži svoje, ne misli o zlu, ne raduje se nepravdi, a raduje se istini."(Kor.13,14-7.).

Čovjek se do tada klanjao ljepoti tijela, a od toga časa stade se klanjati ljepoti duše, u kojoj se Božja ljepota odrazivala. Do tada se cijenilo samo ono, što je pod sjetila palo, a od toga časa se najviše cijeni ono što pod sjetila nije potpalo - carstvo duša, briga za duše, život i smrt za duše... Pošto je "Bog umro" jer je ljude ljubio, ljubav je preobrazila smrt, dala joj novi oblik, prosto joj otupila oštricu, te obe: i ljubav i smrt u srdačnom sestrinskom zagrljaju, nastanivši se u srcu čovjeka, od toga srca napravi se pravo čudo, jer je ljubav, pa da i teži, da vječno živi, prigrlila je smrt, pošla je u smrt da bi vječno živila. Ljubav se do tada nije bojala smrti a od tada je tražila smrt.

Ima, dragi moji vjernici, već dvadeset stoljeća, da taj "mrtvi Bog" podiže apostole, mučenike, djevice, priznavaoce, svece, koji se dobrovoljno izlažu neiskazanim patnjama, da bi Mu zasvjedočili svoju ljubav. Da ih ovog časa zapitate: "Odakle vam toliko hrabrosti, da izdržite tolike patnje?" Jednostavno će vam odgovoriti: "Mi trpimo za druge, jer je Bog trpio za nas! Mi umiremo za druge, jer je Bog umro za nas!" Svaka njihova žrtva, svaka njihova patnja odgovara jednoj zakrvavljenoj rani onoga Boga, koji je za njih trpio i umro. Da li ste, dragi moji vjernici, na sve ovo promislili, kada ste toliko puta čuli govoriti, kako je Bog za nas postao čovjekom i kako je htio trpjeti i umrijeti za nas? Da li ste i izdaleka slutili, da se u tajni Božjega utjelovljenja kriju tolike nenaslućene ljepote? Da li ste izdaleka mogli naslutiti, da će toliki preokret i preporod čovječanstva uslijediti, nakon što je Bog odlučio da postane čovjekom, da trpi i da umre za ljude? Kada ćete skorih dana prolaziti pored jaslica, da li će vam onda biti barem približno jasno: zašto ono božansko Djetešce leži u njima? Tko god je, dragi moji vjernici, odvratio svoj pogled od tajne Božjega utjelovljenja, ostao je onakav, kakav je i bio: oholica, raskalaše-

nik, grešnik. Ali ko god se uživio u ovu tajnu nad svim tajnama taj zaista iz nje crpi snagu, da se preporodi u čisto novi život i preobrazi u ponizna, blaga, čista, sveta čovjeka, prijatelja Božjega, slugu svoje braće, koji živi na ovome svijetu kao da i ne pripada svijetu.

Da li sada, dragi moji vjernici, barem približno shvaćate: kolike je blagodati donijelo čovječanstvu Utjelovljenje Sina Božjega? Da li sada shvaćate zašto je toliko milijuna pogana, u prvim stoljećima kršćanstva pošlo tragom raspetoga Krista i dalo svoj život za Njega, i za sve one koje je On toliko ljubio?

2. Ravnodušnost kršćana

Da, oni su davali neštedimice svoj život za Njega, a mi što Mu dajemo i što smo Mu pripravni dati u znak svoje zahvalnosti za tolike potoke ljubavi što ih je On po presv. tajni svoga Utjelovljenja izlio u naša srca, jer da nije bilo te ljubavi i te milosti, tko zna do kakva bi nas ponora dotjerali naši životinjski nagoni? Zar vi, moji vjernici, da ostanete pred tolikom ljubavlju ravnodušni? Zar će doći i proći božićni blagdani, i vi ćete i nadalje ostati ravnodušni pred utjelovljenim Bogom, koji se prosto poništio, da bi nas uzvisio, i koji je uvijek pripravan, da oprosti sve, svakome i uvijek, pa čak i da ne pamti više što nam je sve oprostio, samo da bi Mu opet pali u zagrljaj?

Kad su pogani prvi put čuli, da je Bog postao čovjekom za nas i umro za nas, oni su odmah prigrlili kršćansku vjeru. A prigrliti tu vjeru, koja se klanjala raspetom Bogu, značilo je u ono doba izložiti se sigurnoj smrti, jer tko je bio kršćanin, smatrao se neprijateljem države. Dok današnji kršćani, pa da im nikakva pogibelj ne prijeti, ne samo što ostaju posve ravnodušni prema ovim najpotresnijim istinama naše vjere, već svojim teškim i čestim grijesima odriču se milosti Božjega Utjelovljenja. Kojim bi imenom vi okrstili onoga nesretnika (o kome sam vam na početku ove svoje propovijedi govorio) kome negdašnji prijatelj dolazi iz daleka, da mu pomogne u nevolji, da mu podmiri sve dugove, da ga izvede iz zatvora, žrtvujući čak svoju slobodu . njemu za ljubav, dok nesretnik, mjesto da mu padne pred noge i zahvali mu za toliku dobrotu, - prezirno ga odbija od sebe i veli mu:"Ne trebam te. Meni je bolje ovako!"

Da, da, nažalost, bolje nam je - velite - ovako, i bez Boga i bez milosti Njegova Utjelovljenja! Zato i jesmo tako beskrajno bijedni, svoji vlastiti krvnici, jer pretvorismo ovu zemlju, koju ni sunce ne bi smjelo više grijati, u plameni pakao, dok junje Sin Božji svojim Utjelovljenjem htio pretvoriti u predvorje neba.

Zar ćete i vi, moji vjernici, poći tragom tih bijednika, koji vole više okove grijeha, nego li slobodu djeteta Božjega? Zar je moguće, da vas skorih dana ne će dirnuti tajanstvena veličina božićne noći? Zar vas ne će dirnuti tajna nedokučive Božje ljubavi, koja nije mogla ostati zatvorena u se,

nego se eto utjelovila u sićušno Dijete, što ga opora slama naših staja žulja i grebe, da Ga unapred upozori, kako ćemo Ga mi dočekati, mi - otkupljenici Njegovi? Zar medju nas da dodje, a mi da Ga ne primimo, ili ako Ga baš i primimo, zar da ostanemo ravnodušni prema tolikom čudu ljubavi?

Zar možemo ostati ravnodušni prema Njemu, kada, evo, On otvara svoje srce svima našim bolovima, i hoće da nam ono bude utočište u svim našim nevoljama? Zar da budemo prema Njemu ravnodušni, kada nas On svojom smrću, okrunjenom slavom, poziva, da se nje ne plašimo, jer nas ona vodi preko slave uskrsnuća u Njegov zagrljaj. Recite mi: zar nijesmo bili izgubili svaki pojam o svom dostojanstvu, obesčastivši ga tolikim teškim grijesima? Ali sada, kada Sin Božji uzima na sebe čovječje tijelo, i kada ćemo Ga skorih dana gledati "uništena" (Filip.2,7) na Djevičinom krilu, zar ne ćemo doći do spoznaje u kolikoj smo cijeni u Božjim očima, i kako je veliko naše dostojanstvo?

Veliko je zaista naše dostojanstvo, jer, po tajni Utjelovljenja opet nam je povraćeno dostojanstvo Sinova Božjih, opet smo postali dionici Božje naravi, opet smo ucjepljeni u Bogu, opet s Njega u nas struji Njegov božanski život, opet smo postali jedno tajanstveno tijelo s Njim, da po Njemu, u Njemu i s Njim već ovdje na zemlji udjemo u najuži dodir s Bogom, čiju beskrajnu prisutnost nosimo u najdubljoj dubini svoje duše dotle, dok smrtno ne sagriješimo.

O, dragi moji vjernici, kada bi mi upoznali svoje dostojanstvo, kada bi se mi znali diviti samima sebi, kada bi imali ispravan pojam o svojoj vrijednosti, brzo bi mi prestali biti ovakve mlakonje, kao što jesmo, te bismo brzo postali sveci. Recite mi: zar nije velik onaj, za koga se Bog posve dao?

Bog nam se posvema dao, kada je odlučio doći na ovaj svijet, da nas spasi; posvema nam se dao kada je uzeo ovo krhko tijelo na sebe i postao čovjekom; posvema nam se dao, kada je u obliku Djeteta došao k nama; kada je na sebe uzeo sve naše boli i sve naše patnje. Ali to Njegovo ponižnje, postalo je naše uzvišenje, jer je udovoljio dubokoj težnji čovjeka, da vidi Boga, da čuje Boga, da Ga dodirne, da Ga obujmi, da zaroni u Njega, da živi u Njemu, da se združi s Njim. Riječ u jedno: da može reći Bogu: u sebi Te nosim i sebe u Tebi.

Zaključak

Jesu li vas dirnule ove moje riječi, dragi moji vjernici? Jesu li vas one trgnule iz vašeg mrtvila? Hoćete li se i nadalje zadovoljiti, da živite ži voton prosječnih kršćana, koji smatraju, da su svoju kršćansku dužnost ispunili, kada su par očenaša na dan izmolili, nedjeljom i to ne redovito došli u crkvu, i najviše se dva puta godišnje ispovjedili i pričestili? Kamo sreće, kada bi i to bilo, ali kod dobroga djela mojih župljana ni toga nema. Koji je tome uzrok? Zašto toliki moji župljani hodaju u svjetlosti, u punoj svjetlosti vjerskih istina,

jer su te istine njima poznate, i često čuju o njima govoriti, a ipak "vole više tamu, nego li svijetlo"?(Iv.3,19) Grijeh, grijeh, dragi moji vjernici; grijeh je ko gusta magla obavio mnoge duše mojih župljana, i on im ne da "jer su djela njihova zla" kao što veli sv.Ivan ap.(Ib),"da vide svijetlo" - svijetlo divnih vjerskih istina -"kako svijetli u tami".(Iv.1.5) "Ali, sada kada se bliži naše spasenje...Sada, kada je noć na izmaku, a dan Utjelovljenja i Spasenja već je na pomolu"(Rim.13,13) "odbacimo, dragi moji vjernici, djela tame - t.j. grijeh - a obucimo se u oružje svijetla"!(Ib.)Odbacimo od sebe, u skrušenoj ispovijedi, taj prokleti grijeh, koji nas sprečava, da ne živimo "kao djeca svijetla"(Ef.5,8), da ne vidimo - jasno, u svoj njihovoj ljepoti i raskoši, divne istine naše svete vjere, a naročito istinu Utjelovljenja Sina Božjega, koja čitave rukoveti nebeskog svijetla baca na našu dušu, i od ove jadne kukavne zemlje, čini pravim predvorjem neba.

O, dragi moji vjernici, reći ću vam sa dragim našim Spasiteljem: "Dok imadete svijetlo, vjerujte u svijetlo, da budete si novi svijetla."(Iv.12,36) Dok imate svijetlo svoje svete vjere, koju je u vašu dušu ulio Isus Krist, koju Crkva njeti i potiče, vjerujte u te istine, gledajte da vas te istine dubo-ko prožmu, da po njima i živite, da bi tako zaistinu bili pravi sinovi svijetla, da bi slijedeći Gospodina na ovome svijetu hodali u svjetlosti, a na drugome "da bi Gospodin bio vječno vaše svijetlo.(Iz.6o,19)Amen.

(Vidi nastavak u prvoj propovijedi IV-te nedj. adventa)

II. POSLJEDICA GUBITKA MILOSTI

U prethodnim dvjema propovijedima, iako zato ne dosta-ju riječi, potrudio sam se, da barem približno shvatite, na koje nas je veliko dostojanstvo Bog uzdigao time što je htio, kako veli sv.Ivan ap.,(I.3,1.)"da se djeca Božja zovemo i jesmo". Ako smo bez teškoga grijeha na duši, t.j.ako smo u stanju milosti posvetne, Bog je prisutan u nama, On stanuje u nama, On živi u nama.O, dragi moji vjernici, mi nećemo nikada pravo shvatiti značenje tih riječi, jer smo odviše priljubljeni uz zemaljsko, odviše nas ova grešna zemlja vuče k sebi. Tako smo naviknuli na teške okove, u koje nas je grijeh i grešna navika okovala, da više niti ne osjećamo težinu tih okova. Zato i ne marimo, a i ne možemo da se uspravimo, e bi uprli svoj pogled prema nebu, odakle nam jedina i prava sreća dolazi. Ali, kada bi ozbiljno htjeli zaroniti mišlju u tu veliku i utješnu tajnu Božje prisutnosti u nama, i kada bi se htjeli, barem nekoliko puta na dan, toga sjetiti, Bog bi se sigurno našoj duši javljao. Dao bi nam osjetiti, da je On u nama.Možda taj slatki Gost naše duše to više puta i učinio. Zakucao je na naša vrata, a mi se nijesmo niti osvrnu li na Njegovo kucanje. Rekli smo Mu, da nas druge stvari kudikamo više zanimaju, nego što bi nas On mogao zanimati. I nije u tome sva naša užasna nesreća, što smo prema tome božanskome Gostu naše duše bili nepažljivi, pa i posve ravnodušni, već se mi znamo i neprijateljski odnositi prema Njemu, time što Ga,

pristajući uz grijeh, tjerano iz svoje duše, i tako, vlastiti neprijatelji i krvnici, ubijamo u sebi i u korijenu presahnjujemo božanski život u nama. Kakva li je strašna naša sposobnost: moći uzaludnom činiti Božju žalju, da Mu budemo slični! Otac izjavljuje želju svome sinu, da ga učini jedinim baštinikom svoga posjeda...Da mu namre svoju muku i svoj krvavi znoj, a sin veli ocu: "Ne treba mi toga!" i opsuje ga...Zar otac, da ne protrne od užasa nad tolikom drskošću i nezahvalnošću?

Eto, dragi moji vjernici, o čemu ću vam danas govoriti. Govoriti ću vam: o strahovitim učincima što ih izaziva u našoj duši grijeh, gubitkom posvetne milosti.

1.Gubitak Boga

Toliko ste puta čuli govoriti, kako je grijeh veliko, jedino, najveće zlo. A sada, kada sam vam u prethodnim propovijedima pokušao opisati ljepotu duše, okupane u suncu posvetne milosti, - hoćete li barem sada biti na čistu, koliko je neizmjerno veliko zlo grijeh, kada je on jedini kadar, da to Božje sunce, koje blista u vašoj duši, odjednom potamni, tako da u njoj nastane potpuni mrak? I ne samo mrak, već i strahovita pustoš, jer ste grijehom iz nje istjerali Božanskog Gosta, koji ju je oživljavao, koji je bio njezin život. Po milosti posvetnoj ona je bila odredjena za beskrajnu ljubav u beskonačnom s[illegible]a.ju, a sada kada je grijeh vašim pristankom u nju ušao, ona je odredjena za vječnu noć u vječnoj mržnji.

Vjernici moji! Da li vam je sada jednom za uvijek jasno, što vrijedi naša duša okupana suncem posvetne milosti? Djavo bi nesumljivo za tu dušu dao cijeli svemir, a Krist? - svu svoju krv!On ju je već do zadnje kapi dao.

Evo, Božić je blizu i vi mu se radujete, i imate zašto da mu se radujete. Ali ja bih želio znati, kada ćete doskora klečati pred jaslicama, koja će čuvstva ispunjati vašu dušu? Da li će vas pred jaslicama uhvatiti upravo jeza, sveta jeza, kada budete gledali kako se za tu vašu dušu Bog "poništio uzevši oblik sluge?"(Fil.2,3.) Da li ćete se sjetiti, da okamenjeni od čuda, uskliknete: "Zar je ljepota moje duše Boga toliko stajala da je i Sina svoga za nju dao?"

On, Bog silni i svemogući, da je stvorio svijet, bilo je dovoljno, da progovori, ali da ga otkupi, da tu vašu dušu oslobodi grijeha, da toj vašoj duši povrati njezin prvotni sjaj i ljepotu, trebalo je da kao Dijete leži na slami, da trpi od svoje kolijevke, pa do groba... Trebalo je, da Mu probiju ruke, noge i srce.

Sve je podnio, sve je rekao, sve je dao, sve je podnirio, da bi iz groba grijeha uskrsnula preporodjena na božanski život naša duša, pa zar da još uvijek ostaneno neponični i nijeni i hladni prema valu tolike Njegove milosti, koja je imala da nan povrati sjaj božanskoga posinovljenja? Zar da se i u ovoj mojoj župi nadje i takovih, koji će savijati čavle Njegovih ruku na drvu križa, kako se te Njegove ruke ne bi otrgle,

da nas zagrle, da nas privinu k sebi i dade očinski cjelov našoj preporodjenoj duši, okupanoj u nebeskom sjaju Njegove milosti?

Hoćemo li dakle već jednom biti, na čistu: što vrijedi naša duša obučena u pirnoj haljini posvetne milosti? Pa ipak strahovita li, ludila (jer samo ludjak to može učiniti): mi tu dušu, taj naslov sinova Božjih dajemo bud zašto - za jednu kletvu, za jednu nedjeljom i blagdanom neslušanu svetu misu....Zašto još? Za jedan mali, kratkotrajni užitak...i t.d.....I zatoto ništa, mi dajemo sve: i Boga, i dušu, i vječnost, i porodjenje i trpljenje, i muku, i smrt Sina Božjega. Sve! Uopće sve! Kidamo svojom vlastitom rukom božanski cijep, što ga je božanska ruka Oca, Sina i Duha Svetoga nakalamila na našu dušu, da bi rodila slatke plodove milosti i zasluga.

Što bi vi rekli za seljaka, koji, pošto je nacijepio sve voćke u svome voćnjaku, pa u tome i uspio, da ih odjednom počene trgati, jer da su mu milije plodovi sa divlje voćke? Zar ne, da bi za njega rekli, da je šenuo pameću? A zar ne ćete to isto reći za grešnika, koji nalazi svoje veselje u grijehu, mjesto da ga nadje u Bogu? Zar nije duši sjedinjenoj s Bogom obećano "mir i radost u Duhu Svetom"?(Rim.14.17). Zar ta radost ne "nadilazi svaki um" - kako veli sv. Pavao ap.?(Fil.4,7.). Recite mi, dragi moji vjernici; kada ste bili sretniji? Da li tada, kada ste se podali grijehu, ili tada, kada ste ga u sebi nadvladali? Kada se veća radost i nutarnje zadovoljstvo prelijeva po vašoj duši, da li tada kada ste se Bogu molili i u svojim poteškoćama Njega zazivali, ili kada ste Ga kleli? Da li tada, kada ste se kao slaba trstika povijali pred svakim povjetarcem svojih strasti i grješnih nagnuća, ili kada ste pobijedili u sebi zahtjeve svojih nagona? Padajući u grijeh, sakrivali ste se, bježali ste od svjetlosti, od milosti, kojom vas je Bog obasuo, pa da li ste u tome našli svoje smirenje i sreću? Jeste li dakle već jednom na čistu, da ne biti dobar s Bogom, ne biti u prijateljstvu s Njim, da to znači biti daleko od veselja?

"Svim na zemlji mir veselje!" tako ćemo doskora pjevati u svetoj božićnoj noći, ali upamtite dobro; toga veselja nema, gdje nema Boga, a gdje nema Boga, sva ostala veselja ostaju prazna.

Gubitak zasluga

Rekao sam vam, da grijehom gubimo posvetnu milost, t. j. da prestajemo biti djeca Božja, miljenici Njegovi i baštinici Njegova kraljevstva. A to zlo, to najveće zlo, koje može zadesiti kršćansku dušu, vuče za sobom strahovite posljedice pravoga opustošenja. Većega i strašnijega ne možemo ni zamisliti.

Evo u čemu je stvar:

1) Uzmite čovjeka, koji do svoje duboke starosti, nije počinio nikada ni jednoga teškoga grijeha. I ne samo što nije nikada počinio teškoga grijeha, već je nastojao živjeti pravim kršćanskim životom. Držao se strogo svih božjih i crkvenih zapovijedi. U njemu nije bilo nikakva prenema ganja, već se sve

sjalo životom i ozbiljnošću. Njegova je istinska pobožnost svakoga privlačila i osvajala. Narod ga je zato duboko poštivao i nazivao ga svecem. A svetac je i bio, i na riječi i na djelu. Gdje je god mogao, činio je dobra djela. Otkidao je sebi, a davao sirotinji. Možete zamisliti koliko je ta čestita i pobožna duša, pred Bogom zasluga stekla u dugome svome životu? Koliko je on kroz to vrijeme žarkih molitava izmolio, misa slušao, pričesti primio, hodočašća obavio, strogih postova izdržao? A da i ne spomenem, koliko je zasluga pred Bogom stekao time, što je toliku sirotinju utješio. Starost ga je već savila do zemlje, ali se on na nju ne tuži, već jedva čeka i uzdiše za časom, kada će ga dobri Bog k sebi prigrliti. I kako ne bi tu svetu dušu Bog k sebi prigrlio, kada je toliko bogata svetim i bogougodnim djelima?

Ali, gledajte nesreće! Baš u posljednjoj bolesti nešto mu nije bilo po volji, pa je svijesno i promišljeno izustio tešku jednu kletvu. Dakle: teškim grijehom uvrijedio Boga. Tog istog časa, kao da se osuo teški grad na njegovu dušu, te sve zasluge, što ih je u svome dugome životu stekao pred dragim Bogom sve je odjednom hametom poharan, te ako bi nepokajan umro, on bi za sve vjeke bio osudjen u paklu.

Zgražate se? Trnete od užasa? Imate i radi čega! Ali, kada bi pravo shvatili što je grijeh, prestali bi se zgražati. Jer što je prokletnik? Biće, u kome nema više Boga. Biće, koje je umrlo u nemilosti Božjoj, biće, koje je grijehom bacilo Boga napolje iz svoje duše; biće, koje će za sve vijeke biti bez Boga, jer ga se grijehom već na ovome svijetu odrekao, pa pošto se nije pokajao, to stanje je u smrtnome času u njegovoj duši ostalo, i ima da se produži u vječnost.

Nemojte se ipak zgražati, dragi moji vjernici, jer ako je Bog pravedan, ali je ipak i milostiv. Kraja nema Njegovoj pravdi, ali ni mjere nema Njegovu milosrdju. Pitate me: U čemu se sastoji, u ovom slučaju, Njegovo milosrdje? U tome, bračo moja, da ako se ovaj starac od srca pokaje po učinjenome grijehu, Bog mu oprašta grijeh, ponovno mu vraća posvetnu milost, i sva dobra djela, koja je grešnik umrtvio svojim grijehom, ponovo oživljuju. Grad je provalio usjeve, pa bi bili i sagnjili, da nije sinulo sunce, pa ih pridiglo i time ih spasilo. Starac se po učinjenom grijehu pokajao i skrušeno ispovijedio - akako i ne, kada je tako sveto živio - te će on na času smrti, kada će njegova duša stupiti pred lice Božje, sobom ponijeti sva svoja dobra djela. Drugim riječima: sunce Božje milosti pridignut će povaljeno klasje njegovih zasluga.

Dakle: smrtni grijeh, i Bog odilazi i sve se zasluge umrtvljuju. Pokajanje i odrešenje, i Bog se vraća u dušu i sve zasluge s njim oživljuju.

2) Vidim iovog časa na vašim licima, da mi hoćete jedno vrlo važno pitanje postaviti, a ja jedva čekam, da vam na to odgovorim. Naime, pitate me: "A što je, velečasni, kod nas jadnikakoji imamo po koji težjki grijeh na duši, pa ipak, kako vidite, trudimo se da budemo dobri kršćani, jer se molimo Bogu, ideno u crkvu skoro redovito, uzgajamo svoju djecu kako Bog zapo-

vijeda i t.d. i t.d.; pa ipak izlanemo kadgod i koju kletvu, srdimo se, u crkvu kadgod nedjeljom izostanemo, riječ u jedno, svijesni smo po kojeg teškog grijeha. Ah, vjernici moji, i djeco moja draga, ako ste u teškom grijehu, a nijeste se radi njega ni pokajali, ni ispovijedili, moram vam reći tešku istinu, da ako u takvome stanju učinite koje dobro djelo, da vam se ono pred Bogom ne upisuje u zaslugu. Pošto ste u teškom grijehu, vi ste pred Bogom duhovno mrtvi, pa prema tome sva su vaša, pa i dobra djela, mrtva. Za sticanje zasluga pred Bogom, potrebno je da ste u stanju milosti. Svi su vaši napori kroz to vrijeme ništavi, bezvrijedni za nebo...vi prosto u takovu stanju oponašate ludjaka, koji bi, imajući pune djdžepove zlatnika, bacio ih jednoga po jednoga s visokog mosta u rijeku. Nemajući života u sebi, vaša su djela mrtva. Svojom ste rukom otrgli s vaše duše cijep božanske milosti u vama, pa više ona ne rodi slatkim, plemenitim plodovima, koji jedini u očima Božjim imaju vrijednost. Loza se otrgla od čokota, a čokot je Bog, i ona, što je sasvim prirodno, ne samo što ne će uroditi rodom, već će se posušiti, a "svako drvo - veli Spasitelj + koje ne radja dobra roda, sijeće se i u oganj baca". (Mt.3,lo).

Zaključak

Ne klonite radi toga nikako, vjernici moji dragi! Čista, djevičanska duša, koja je u milosti Božjoj, nešto je neopisivo uzvišeno u Njegovim očima, ali i pokornička duša, ... nebojte se, privlači k sebi oči Božje, i svu je obliva svojim milosrdjem. Zar On ne reče: "Veća je radost na nebu, za jednoga grešnika koji čini pokoru, nego li za devedeset i devet pravednika, kojima ne treba pokore". Učitelj naš, Bog naš je to rekao, i mi u to moramo tvrdo vjerovati, jer naše računanje nije Njegovo računanje. Istina je, da je nešto doista vrlo lijepo, sačuvana nevinost, ali nevinost ponovo usvojena pokorom i molitvom, ima u sebi nešto još ganutljivijeg, snažnijeg, žarčeg, jer Bog naš i Spasitelj naš u ni jednoj prilici nam se ne pokazuje tako neodoljivo mio, kao kada širi svoje ruke, da u svoj zagrljaj primi izgubljenog sina i oblači ga u novu pirnu haljinu.

Ne klonite stoga dragi moji vjernici, pa i da vas l i krivnje vaše kao teško breme pritiskuju. On, Spasitelj naš, kroz koji dan dolazi, "da spasi što je izgubljeno", (Mt.18,11), pa stoga reći ću vam sa sv.Pavlom: "Pristupimo s pouzdanjem prijestolju milosti, da primimo milosrdje i nadjemo milost."(Hebr.4,16). Ovih vam se dana pruža divna prilika, da u skrušenoj ispovijedi zbrišete zauvijek s vaše duše svu njezinu rugobu, i da joj povratite njezinu nadnaravnu ljepotu. Dajte, učinite to, da bi se Bog - koji eto dolazi - proslavio u vama, a vi u Njemu, da bi bili ponovo ucjepljeni u Njemu, a On u vama, Amen.

(Vidi nastavak u drugoj prop. IV-te nedj.adventa.)

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

III. KRŠĆANSKO JUNAŠTVO

Ne znam draži moji vjernici, da li ste kadgod čuli za onoga velikoga junaka i diva, po imenu Herakla, koga spominju stare, prastare knjige grčke povijesti. On je za stare Grke bio utjelovljenje muževne hrabrosti i snage. Već u kolijevci htio ga je uništiti njegov neprijatelj: stavio je kraj njega dvije zmije, ali je snažni dječak zmije zadavio. Život je njegov pun junačkih djela. Zamislite: jednim zamahom ruke sasjekao je sedmoglavu aždaju, a bijesne bi lavove tresnuo o zemlju kao i vi kuniče. Pa ipak, tko bi rekao? Taj je opjevani junak bio veliki kukavelj, jer nije imao snage da nadvlada svoje strasti: oholost i srdjbu. Samo onaj, koji umije sebe da pobijedi, taj je pravi junak.

Danas nam sv. Evandjelje predočuje junaka, koji doduše nije jednim zamahom ruke sasjekao sedmoglavu aždaju, već koji je pobijedio samoga sebe, i ostao uspravan pred svojim najljućim neprijateljima.

Pitaju ga:
-Jesi li ti Krist, t.j. obećani Mesija?
-Nisam!
-Jesi li ti Ilija?
-Nisam!
-Jesi li ti prorok?
-Nisam!
-Što disi, dakle?
-Ja sam glas, koji viče u pustinji: Pripravite put Gospodnji!

Je li onda čudo, ako je taj neustrašivi junak, sasuo u lice svojim protivnicima: "Legla gujina, činite pokoru, jer vam je inače mač Božje pravde već za vratom!"

Je li onda čudo, ako je taj neustrašivi junak podviknuo kralju preljubniku: "Ne smiješ držati kod sebe ženu brata svojega!"

Je li onda čudo, ako se ta junačka glava, koja se pred nikim nije savijala, savila samo pred načen krvnika!

Koliki smo mi kukavelji pred tim gorostasom iz čijih očiju sijevaju munje, i čija usta sipaju silne riječi strahovite prijetnje! Bezkičmenjaci i vrtikape izdajemo svoje vjersko uvjerenje bud zašto. Često puta da izbjegnemo posmijehu ljudi i gorih od sebe.

Potrebno nam je junaštvo i u riječi i u djelu. Da vidimo to.

1. Junaštvo u riječima

Car Valent nastojao je iz petnih žila uništiti Crkvu Božju. Najviše mu briga zadavaše cezarejski biskup Bazilije, koga prepredeni car, ni milom, ni silom, nije uspio pridobiti za svoju stvar. Poslao je k njemu zapovjednika svoje straže, Domicija Modesta, na čijoj je duši ležalo osandeset pobijedih sveće nika.

- Dakle za tebe ne vrijede ništa odredbe moga cara? - viknuo je Donicije neustrašivom biskupu.

- Baš ništa, kada izdaje slučne naredbe, - ravnodušno odgovara biskup.

- Zar se ne bojiš kazne?

- Kakve kazne?

- Pa mogu ti zaplijeniti sva dobra, mogu te lišiti slobode, mogu te ubiti.

- Čudna ni čuda! - posve mirno odgovara biskup. - Ako ti je baš stalo do mojih dobara, evo ti moga odijela i mojih knjiga. Drugih dobara ni nemam. Hoćeš li me lišiti slobode? Liši slobodno, ali me Boga ne možeš lišiti, jer Njega uvijek u sebi nosim. Plašiš me smrću? Uzalud ti trud! Smrt će biti za mene dobitak, jer će me privesti k Bogu, za koga živim, kome služim i kome težim.

Bitku sam izgubio! - Misli u sebi Donicije, ali ipak ne misli na predaju, pa zato veli neustrašivom biskupu:

- Sutra ću još jednom doći. Ako i sutra ostaneš pri ovoj odluci, znaš što te čeka.

- Čemu da se trudiš! Ta ja ću biti sutra onakav, kakav sam i danas, nepopustljiv!

- Nitko mi nije ovako govorio! - odvraća Modesto, ali jako spuštenim glasom. A Bazilije prihvaća: Jer do sada nijesi se nanjerio na pravoga katolika.

Da li bi moji župljani ovako nastupali, kada je u pitanju Bog i Njegov sveti zakon? Da li bi ovako neustrašivo nastupali, kada je u pitanju vjera i vjersko uvjerenje? Da li bi ovako nastupali kada je u pitanju pravda i istina?

Ispitajmo svoju savjest: da li bi se psovka toliko razmahala po našem selu, da su joj moji vjernici u svakoj prilici navijestili rat bez ikakva obzira bilo prema kome? Ako psovača nije strah pred Bogom, zašto ga barem nije stid pred ljudima? Zašto ga nije ni strah ni stid? Jer vjernici i strahuju i stide se, ozbiljno i razborito nastuputi kada je u pitanju Bog i Njegovo sveto ime.

A što da reknemo za tolike dvomislene, nečedne i bljutave razgovore, što se vode bez ikakova stida u prisustvu mladih? Zar da se baš nitko u tom sumljivom društvu ne nadje, koji bi ustao u obranu kršćanske časti? Zašto da u ovakovim i sličnim prilikama ne pokažemo svo ga katoličkog lica? Zašto uvijek hodamo na prstima i šapćemo da nas nitko ne čuje? Zašto bježimo, čim se zadimi prva puška?

Gledajte Ivana Krstitelja! Gledajte i samoga našega božanskoga Spasitelja! On je uvijek junak! On je vjerovao u se, I onda, kada su ga svezali u vrtu, poveli kao razbojnika u Jeruzalem. On se ni tada nije bojao. Ni za čas nije izgubio samosvijesti i samopouzdanja. On je i tada dostojanstvem i nepopustljiv. On ne obara oči ni pred velikim svećenicima, ni pred Herodom, ni pred Pilatom. Svagdje je On, kada je došao Njegov čas, ponosno izdigao glavu i rekao: "Ti kažeš." Takav je Njegov preteča, sv. Ivan Krstitelj. Dok mi? Mi smo uvijek, kao i Isusovi učenici, na bijegu; učenici u pupi. Nikada u nama nema ni kršćanske samosvijesti ni samopouzdanja.

Zato su se Božji protivnici toliko osilili, jer se svakoga bojimo i pred svakim obaramo oči k zemlji. Svaki nam slugan imponira; svaka nam hr pa papira tjera strah u kosti. Mjesto da mi imponiramo protivniku, protivnik imponira nama. Da je na istini , pomozi Bož-e! Mjesto da mi njemu nametnemo svoje mišljenje, jer smo potpuno uvjereni da je ono istinito, on ga nameće.

2.Neustrašivost u djelima

Budite već jednom namčistu,dragi moji vjernici, da vam vaš kršćanski poziv nameće velike dužnosti, i velike odgovornosti, a sve to nije lako vršiti. Nije lako ići redovito na sv.Misu po blatu i nevremenu. Nije lako opraštati uvrede, i činiti dobro onome, koji te mrzi i progoni. Nije lako obuzdavati svoj jezik, koji hoće da očeše o koga bilo. Nije lako zatomiti svoje strasti, i držati na uzdi ovo bijesno papirče našega tijela, što bi i u zabran naletilo, da ga čvrsto ne držiš u šakama. Da, nije lako kada ti drugi napadaju Boga i Božje svetinje, a ti se sam isprsiš ispred napadača, uz cijenu da tepred svima uvrijedi i ponizi.

Za sve to treba junačke odvažnosti, ali ako su je sveci imali, zašto je i mi ne bi imali? Zar oni nisu bili sazdani od krvi i mesa, kao što smo i mi? Zar se oni nijesu radovali životu kao što mu se i mi radujemo?

Eto vam svetog Ignacija mučenika. Na ladji, kojom putuje u Rim, gdje ga čeka mučenička smrt, voze i lavove, koji će ga doskora rastrgati. Dok sluša riku lavova, piše svojim vjernicima:"Lavovi, žedni moje krvi, riču i zavijaju, dok ja jedva čekam, da me rastrgnu, da bih se mogao pridružiti Kristu."

Jeste li kadgod, dragi moji vjernici, čuli za mladog mučenika Venancija. Jedva ga prelila petnaesta godina, ali on, neustrašivi mladi borac, stoji uspravan, kao zelen borić, pred sucem, i ne skanjiva se priznati da je kršćanin. Na naročitoj spravi lome mu zglobove, dok neustrašivo ispovijeda Krista. Udaraju ga željeznim bičevima, a on još uvijek ispovidjeda Krista. Konačno meću ga na usijane rešetke, pod kojima bukti živa žerava, a neustrašivi junak Kristov, još uvijek ispovijeda Krista.

Što je bilo reći Ignaciju: "Odričem se Krista!" Što je bilo reći Venanciju:"Odričem se Krista!" Što je bilo reći Ivanu Krstitelju:"Jest, ja sam prorok! Ja sam Mesija!" Zašto je tolikom žestinom napadao ohe, u čijim je rukama bila njegova sudbina? Zašto je čak iz tamnice poručio krvoločnome kralju: "Ne smiješ držati žene brata svojega!"

Zato, dragi moji vjernici; "Jer kraljevstvo nebesko - po riječima našega božanskog Spasitelja - trpi na silje, i silnici ga grabe"(Mt.11.12.)

Zato, jer kad su Bog i vjera u pitanju, onda prestaju svi obziri i sva strahovanja.

Zato, jer Krist reče: "Koji god prizna mene pred ljudima, priznat ću i ja njega pred ~~Ocem svojim, koji je na nebesima~~."(Mt.lo,32.).

Što da tajimo? Danas kao nikada stoje pred svakim kršćaninom dva puta, jasno zacrtana. Izmedju Boga i neprijatelja. Njegovih opreke su danas potpune, svakome uočljive. Recite mi: što ćete birati? Uz koga ćete se prikloniti? Vi, moji vjernici, koji me slušate: Hoćete li svojim kršćanskim junaštvom da postanete kvasac obnove ove moje župe, ili gnjecavo blato truleži po kome svatko gazi. Je li vam draži lik Ivana Krstitelja, koji ne sagiba glave i ne stoji u stavu mirno pred nikim,,osim pred svojim uzvišenim pozivom Preteče Onoga, koji nas je prvi podigao na uzbunu protiv nepravde, - ili onaj vrtikapa i beskičmenjak, koji ulazeći u čaršiju, kima glavom na sve četiri strane veleći:"Pomoz Bog, čaršijo, na sve četiri strane?"

Nije junaštvo na maču ni jedino, ni najviše junaštvo. Takovo junaštvo može biti i obijest, i ludost, i drška razbojnička smionost. No, i kad to nije; i kad to junaštvo viteza i boraca za prag i za domovinu, ne da se ono, po svojoj nutarnjoj cijeni, ni usporediti sa duševnim junaštvom kršćanina, koji svladava sebe, koji vrši svoje kršćanske dužnosti, pa i po cijenu žrtava, koji mirno, ali ponosno i dostojanstveno brani istinu i pravdu, i onda, kada bi bila dovoljna samo jedna laž, samo jedna riječ uzmaka, samo jedan poklon, pa da te ljudi ne uznemiruju, da uznogneš sjediti udobno na dvjema stolicama, te služiti Bogu i djavlu, i paliti tamjan Krstu i nekrstu.

Zaključak

Jedne zimske noći dok je padao snijeg i zavijao vjetar, sv.Valerih, sav nokar i prozebao, udje u jednu gostionicu, moleći za prenoćište. Bio je mrtvo umoran, a usto i gladan. Ali čim se primaknuo vatri, počeše ga zadirkivati prisutni gosti i na njegov račun nečedne razgovore voditi.

- Ako ćemo morati Bogu položiti račun za svaku suvišnu riječ, kakav ćete vi iston račun morati dati Bogu za tako nepristojne razgovore?" - dobaci im svetac.

Kamo sreće,da se nije ni oglasio, jer sjuriše na njega i baciše ga u crnu noć.

Sveti se Božji ugodnik našao na cesti, nokar i gladan pod udarcima vjetra, što ga nemilosrdno šibao, dok je morao još dugi put prevaliti, da bi došao do cilja.

Ne klonite dragi moji vjernici, ako imate kadgod i da pretrpite za pravdu i istinu, za Boga i vjeru! Ne klonite, već naprijed. Svijet ne zna za vaše junaštvo i ne zapisuje ga u svojim novinama i listovima. Ali ga zapisuju andjeli Božji na nebesima. Amen.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

IV. KRŠĆANSKO VESELJE

"Radujte se svagda u Gospodinu; opet vam velim: radujte se."
(Filip.4,4.)

Kako lijepo pristaju ove divne riječi apostola svetoga Pavla ove treće nedjelje adventa, kada se eve približeno najradosnijem blagdanu u godini, porođenju Spasitelja našega Isusa Krista! Sveta majka Crkva u sve ove dane, što nas dijele od Božića, u svome bogoslužju zaista sva treperi od radosti, što se približu dani spasenja i otkupljenja roda ljudskoga. I zato nam dovikuje: "Radujte se svagda u Gospodinu; opet vam velim: radujte se.

Kao što se svaka majka oveseli radosti svoje djece; kao što svaka majka uživa kad joj se kuća ispuni veselim nestašlukom svoje mile dječice, tako i Crkva, naša brižna majka, hoće upravo ove nedjelje, što nas još dijeli od najradosnijeg dana u godini da nas potakne na radost, zato sam i ja, dragi moji vjernici, nakanio, da vas danas par riječi kažem: da li mi kršćani imademo razloga da uvijek budemo veseli.

1.

Recite mi: zar nijeste baš nikada osjetili Boga u svojoj duši? Zar vam On nikada nije progovorio? Zar nijeste nikada osjetili milinu Njegove prisutnosti i Njegova glasa? O, jeste? Javio vam se On i javlja vam se često, a da vi možda to ni ne primjetite i da toga uvijek niste svijesni. A zašto ga vi tako često spominjete? Zašto su vam puna usta Njegova imena? Zašto ga često puta od milošte nazivate: "Dragi Bogeg moj!" Ili "Dragi Otac naš nebeski!" Sve je to znak, da iako Ga ne vidite, da Ga u svojoj duši osjećate; da On vašu dušu ispunja svojom svetom prisutnošću, a prema tome i nekim veseljem, što se riječima ne da iskazati.

Eto, vidite, dragi moji vjernici, zašto sv. majka Crkva želi, da tim veseljem bude ispunjena vaša duša, i to uvijek, a naročito u ove svete dane, kada će nam se "pokazati milost Božja, koja spasava sve duše." (Titu 2,11.)

Recite mi: zar imade većega veselja nego služiti Bogu? Zar imade većega veselja nego kada si svijestan, da ti je Bog ne samo prijatelj, već i najmilostiviji dobročinitac? Zar imade većega veselja, nego kada si svijestan da te Bog čuva, da te Bog brani, da te Bog uvijek svojim očinskim pogledom prati? Zar imade većega veselja, nego kada si svijestan, da ti je Bog blizu, naročito kada si u nevolji i u stisci? Tada svakako mnogo bliži, nego što misliš, jer ako te i kara, On te i miluje, a svakako ne bi te karao, da te ne bi i milovao, kao što ne možeš reći za majku da svoje dijete ne voli, ako ga kadgod i pokara.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

Zar nemamo razloga da se veselimo, kada gledamo oko sebe tolika čudesa Božjega svemogućtva i neiskazane Njegove Dobrote? Po tim čudesima vi, dragi moji vjernici, tako rekuć gazite, pa tko zato ne bi bio Bogu zahvalan a i veseo? Veseo pogotovu zato, što vidi da se Bog za čovjeka toliko brine, pa i tada, kada čovjek, radi tolikih svojih grijeha, i tolike svoje crne nezahvalnosti, taku i toliku ljubav ne zaslužuje.

2.

Kada bi vi imali kakvu osobu uplivnu, jaku, veoma bogatu, na koju bi se mogli u svim svojim potrebama i nevoljama osloniti, od koje s uspjehom pomoć zatražiti, u nevolji joj se obratiti, zar ne bi to uvjerenje pobudilo u vama, pa i u najtežim časovima, veliko olakšanje i mir, jer bi bili sigurni, da će vas ta osoba zaštiti i u nevolji pomoći? A tko, recite mi: bogatiji, moćniji i mogućniji nego što je Bog naš? Tko nas više ljubi, nego što nas on ljubi, pa zašto onda da ne budemo uvijek veseli, kada znamo da On sav nama pripada, a mi Njemu? Zar nas On nije poučio, da Ga nazivamo slatkim imenom Oca? A ako je On naš Otac, zašto da naše srce uvijek ne klikta od radosti što imamo takova Oca?

Pogledajte, mili moji, samo na raspelo...Na one probodene ruke i noge...Na ono otvoreno srce...Pa tko da se neizmjerno ne raduje što, ima takova Oca i tolikoga Otkupitelja...Pogledajte na ispovijedaonicu, gdje nam je naš dobri Otac nebeski pripravan uvijek dati svoj slatki zagrljaj mira, kadgod uzželimo, pa zašto onda da ne budemo uvijek, uvijek veseli? A što da kažem o svetohraništu, o tihom i dragom šaputanju pred Njim? A što da pak reknem o svetoj Pričesti, tom čudu nad čudesima Njegove neizmjerne ljubavi prema nama? O onim slatkim časovima, kada je On u nama, a mi u Njemu? Pa zar nemamo razloga, da budemo veseli, uvijek veseli? O, zaista ima pravo sveta majka Crkva, da nam u današnjem bogoslužju dovikne: "Radujte se u Gospodinu; opet vam velim: radujte se!"(Fil.4,4.) Skorih dana, u svetoj božićnoj noći, On će nam doći u obliku djeteta, da bi nas poučio, kako i mi moramo biti djeca, ispunjeni veseljem i djetinjom radošću, pa nam zato i reče: "Ako se ne obratite i ne postanete kao djeca ne ćete ući u kraljestvo nebesko."(Mt.18,3).

3.

On nam eto skoro dolazi u obliku djeteta. Kako da Mu se ne radujemo? "Nije li nam Bog sve s Njim darovao?"(Rim.8,32.)U Njemu i po Njemu Bog je postao našim ljubljenim i brižnim Ocem, koji bdije nad nama, za ruku nas vodi, ljubazno i mudro upravlja. Po Njemu imamo svetu vjeru, sigurnu istinu, sigurnu nadu u vječni blaženi život na Očevim grudima. I to, uza svu našu nevrijednost i grešnost. Pa zar nemamo razloga, da se uvijek radujemo? Zar nema razloga, da nam i danas i uvijek naša sveta majka Crkva dovikuje: "Radujte se svagda u Gospodinu; opet velim radujte se!"(Filip.4,4)

4.

Da, mi ćemo se uvijek radovati, kao što se uvijek raduje dijete, kada je na majčinom krilu. Radovat ćemo se i tada, kada će nam biti teško, kada će i po koja krupna suza poteći niz naše lice, jer je svagda uz nas naš dobri Bog, i kada nam je najteže, onda nam je uvijek On najbliži.

Jeste li kadgod vidjeli dijete, kada se - recimo - uplašilo ...što je pas na njega naletio? Proplakalo je, uzdrhtalo je od straha, ali kada ga majka u naručaj primi, ono više ne plaće, već se čak i smije. Još mu se suze na punačkom licu nisu sasušile, a ono je već zaboravilo na pogibelj. Zašto? Jer je sigurno, da će ga majka obraniti,

I na nas, dragi moji vjernici, kojekakvi bjesni psi nasrću i laju; ti su psi: naše strasti, naše zle sklonosti, naši svakidašnji križevi i nepriliko, kojima je kao trnjem sav život ispunjen. Hitajmo tada u naručaj našega Dobroga Oca nebeskoga, da nas On zaštiti, a kada je On uz nas, tko će protiv nas? Zar ne reče Duh Sveti u sv.Pismu: "Onima koji Boga ljube, sve pomaže na dobro."(Rim.8,28.)U nevoljama, koje nas snadju, uočimo uvijek Njegovu Očinsku ruku, koja nas nikada ne pritješnjuje tolikim teretom, da ga ne bi mogli podnositi. Za r ne veli sv.Pavao apostol: "Vjeran je Bog, koji vas ne će pustiti, da se iskušate većma, nego što možete."(II.Kor.lo,13.).

- 5 -

Da, mi ćemo se uvijek radovati i u dobru i u zlu. Mi ne ćemo nikada biti tmurna, mračna lica, kao što su svi oni, koji su Boga svoga izgubili; na kojima se u prvi nah zapaža da su veliki sirotani, jer su ostavljajući Boga, svoj mir i svoju sreću izgubili, već ćemo se mi uvijek radovati, ali u Gospodinu da bi nam to veselje sačuvalo mir duše. Tražit ćemo svoju radost prije svega u skladu svoga života sa Božjim i crkvenim zapovijedima; tražit ćemo svoju radost u tome, da uvijek usklađimo svoju volju sa Božjom voljom, a naročito da se neprestano borimo i pobijedimo zlo u sebi, jer dok toga neprijatelja,ne svlada mo, pravoga mira, a prema tome i pravoga veselja ne ćemo imati. Iston tada "radovat će se naše srce i naše radosti nitko ne će od nas uzeti!"(Iv.16,22.)

\+

\+ \+

Pišu stare knjige, da se u Americ i nalazi jedno bisero jezero, koje su prastanovnici Amerike nazvali: "Voda smijeha", ili ako hoćete, "Voda radosti". U njemu se voda nikako ne uzburkava, ali nikad i ne miruje, no uvijek treperi, treperi, samo treperi, lako i nježno, kao da se smije. Zato su crveni ljudi i nazvali to jezero: "Voda smijeha".

Ali mi znamo za jedno drugo jezero, koje se zove Voda života. Osmjeh te vode nikada ne može nestati. Ono što raste oko te vode, nikada ne će ostariti, ni umrijeti. Tko se umije s ton

vodom, vječno će biti čist i svjetao. Tko nadnese svoje lice nad nju, vidjet će sebe ne kao smrtna čovjeka, nego kao besmrtna andjela. To nepresušivo jezero Vode živ'e jest Onaj besmrtni Spasitelj i Gospodar, koji je prizivao ljude vičući: "Tko je žedan, neka dodje k meni i pije!"(Iv.7,37.)

I danas On nas poziva i više svakome tko ima sluh da čuje: "Tko je žedan neka dodje k meni i pije!"(Iv.7.37.) Blago vama ako usćujete ove riječi! Blago vama, ako napustite mutne vode žalosti ismrti, kojima se griješnici napajaju, truju se i umiru dušom još prije tjelesne smrtui. Blago vama, ako pridjete ovom prečistom jezeru vode Života, da pijete iz njega i da se nikada do sita ne napijete, U njemu se blista smijeh vječne radosti i svjetlosti vječnoga života. I stoga pijte iz tog vrela života i - "radujte se u Gospodinu; opet velim: radujte se!" (Filip.4,4.).Amen.

O B R A N A V J E R E

3. NE SMIJEMO BITI BEZ ORUŽJA, KADA NAM PROTIVNIK NAPADA VJERU

Rekoh vam u pretposljednjoj propovijedi, da ćemo kadgod uspjeti razoružati svoga vjerskog protivnika, ako mu se jetko nasmijemo, ili ako mu se - dakako u granicama pristojnosti - pomalo i narugamo.

Ali može se koji puta dogoditi, da protivnik iznese takodjer prigovore, na koje mu ne možete odgovoriti, jer vam u prvi čas izgledaju opravdani.

Ni u takvom,slučaju ne smijete izgubiti prisutnost duha, a kamo li uzmicati. Zar naša školska djeca mogu srušiti zvonika, ako se nabacuju kamenjem na vrapce, koji su se tamo ugnjezdili? Takovi prigovori mogu pokolebati onoga, koji se ne može braniti, jer ne raspolaže potrebnim oružjem. To je oružje: znanje, vjersko znanje. Prošla su vremena, kada se vjerovalo, jer se vjerovalo. Prošla su vremena, kada čovjek nije sebi davao razloga zašto vjeruje i u što vjeruje. Danas čovjek traži posljednji uzrok svemu, pa i vjeri. A vjeri naročito, jer mu ona nameće ozbiljne i teške dužnosti. Stoga nije čudo, ako se bezbožnici pitajupinju, da stresu sa sebe taj jaram.

Da bi se dakle u vjeri mi učvrstili, pa je i od napada obranili, treba nam vjerskog znanja. To je najbolje oružje, kojim ćemo razoružati svoga protivnika.

1.I sama današnja zbivanja u svijetu,nameću nam tu dužnost

Mi danas živimo u doba velikih borbi. To je zakon života, a naročito zakon našega vremena. Treba biti slijep pred zdravim očima, pa to ne priznati. Štampa nam nameće tu borbu.

Štampa! Ona je moćnija od bilo koje vojske i bilo koje države. Ona je brža od vjetra. Njenom carstvu nema granica. Svuda ona raznosi, jednakom brzinom, istinu i zabludu, dobro i zlo, vjeru i nevjeru. Nema čovjeka, koji bi se oteo ovoj moćnoj sveslili. Štampa, tiskana riječ. živa misao, koja se oživotvorila na papiru, koju gutaju tvoje oči. a preko njih pobjedonosno ulazi u tvoj mozak, u tebe samoga, da bi u većini slučajeva - pa i da toga nisi svijestan - postala tvoja svojina.

Doista silna je snagaštampane riječi!

I javno mišljenje navodi nas na borbu. Javno vam je mišljenje kao kakav samozvani vladalac, koji ima neizmjerno mnoštvo poslušnih podanika, zapravo robova, kojima on dipla po miloj volji. Jedan misli ovako, drugi onako; jedan drži uz ovu stranku, drugi uz onu; jedno selo ima jedno mišljenje o bilo čemu, dok drugo sasvim protivno..Da bi na tomu ostali, i daj Bože! ali ta raznolika mišljenja na svim područjima života sudaraju se kadgod tako snažno, da oko njih bude i krvavih glava.

I Bezvjerstvo nam nameće borbu. Tu borbu mi smo, u većini slučajeva, dužni prihvatiti. Budite sigurni, da se neprijatelji vjere ne hvataju u koštac ni sa medaljicama, ni sa krunicama, ni sa molitvenicima. Oni se hvataju u koštac sa katoličkom vjerom i sa katoličkom Crkvom. Oni hoće, da je nestane, jer ona njima križa sve njihove račune.

Stoga mi bi bili na sasvim krivom putu, kad bi se tome čudili i duhom klonuli, što nas vjerski protivnici napadaju. Ova borba između vjere i nevjere traje punih dvije hiljade godina i trajat će do svršetka svijeta. U prošlosti bilo je mnogo teških časova, nego li u sadašnjem času. U veljači 1758. godine veliki francuski bezbožac Voltaire, pisao je svome prijatelju D'Alembertu: "Ne će proći ni dvadeset godina, i crkve katoličke ne će više biti." Točno dvadeset godina kasnije, 25. veljače 1778., Voltaire se trzao u posljednjem samrtničkom hropcu, i po svjedočanstvu protestantskog liječnika, koji se toga časa nalazio pored njega, vikao je i rigao: "Uniren, napušten i od Boga i od ljudi!" Bog dozvoljava svojim protivnicima da nasrću bjesomučno na Njegovu Crkvu, sad na ovom, sada na drugom kraju svijeta, ali - kako veli jedan veliki francuski biskup (Bosuete):"Kad kucne odsudni čas, kada izgleda da su sve nade izgubljene, kada su ljudi već posve klonuli i došli do ruba očaja, tada Bog jednim zamahom svoje svemoguće desnice baca u prah svoje protivnike, dok vjera i Crkva ustaju iz ruševina, još ljepše, još snažnije."

Da proživljujemo teške borbe! Što da radimo? Da se pouzdamo u Boga? To moramo, ali

2. Naša dužnost time ne svršava već istom počinje

Pomozi si i Bog će ti pomoći! - veli narodna poslovica. Bog ne će dozvoliti da vjere nestane, ali vjere može nestati u nama, ako je ne znamo čuvati i braniti. Ako ne znamo odgovoriti na prigovore, ako nijesmo prethodno oboružani temeljitim vjerskim znanjem.

TREĆA NEDJELJA ADVENTA

Nekada nogao se čovjek zadovoljiti sa vrlo jednostavnom vjerskom poukom. Znao je što mora vjerovati i nije tražio ni razloga, ni dokaza za to, jer je njegova vjera bila tvrda i stalna i živa. Ali sada više nije tako. Čovjek je prodro u mnoge prirodne tajne, pa hoće da prodre i u tajne naše svete vjere. Medjutim u tomu nastojanju, zastane, jer ne može svojim ograničenim pogledom prodrijeti u Božju beskonačnost. Um mu nije neograničen, već ograničen. Njemu je dano, da može naći istinu, ali mu nije dano, da ju može iscrpsti i potpuno obuhvatiti. On je stvoren, a istina je, u čitavom svom opsegu, nestvorena. Ona je Bog. Blago onome, koji tada sagne glavu i veli: "Vjerujem, pa i da ne razumijem!" Ali jao i naopako tada, kada čovjek veli: "Ne vjerujem i ne ću da vjerujem, jer ne razumijem!" U svojoj maloj šačici, u svome ograničenom umu, htio bi da ponese ocean Božje neizmjernosti, pa koje je onda čudo da se protiv toga buni?

Vjerske tajne, ostati će tajne, ali mi ipak možemo dokazati njihovu nužnost, njihovu razložnost. Da se one, naime ne protive zdravom ljudskom umovanju, već da u punoj mjeri odgovaraju najdubljim i najplemenitijim ljudskim težnjama. Radi toga - ponovo naglašujem - čovjeku treba znanja. A to znanje može steći

a) <u>čitanjem knjiga</u>. Medjutim vi se knjigom ne možete baviti. Vaša je najpoučnija knjiga sama priroda, koja uvijek stoji pred vama otvorena, a koja vas nužno dovodi do Božje spoznaje. Radi toga seljak teško može biti bezbožan. Ali baš zato jer se ne možete baviti knjigom, koja bi vas poučila u vjerskim istinama, vi zato imate

b) živu riječ svoga župnika, koji je u toku svoga dugog školovanja , teške knjige naslagao u svoj mozak. Ni jedna knjiga ne može nadomjestiti živu riječ. Vjera dolazi preko ušiju, reče sv.Pavao - jer je i njegovo slušateljstvo bilo mahom nepismeno. A što on reče za svoje slušatelje, to vrijedi i za vas, dragi moji vjernici. I stoga opet ponavljam: ako do Boga i do svoje vjere držite; ako što do svoje vremenite i vječne sreće držite, tada treba da redovito dolazite u crkvu i da do propovijedi isto toliko držite kao i do hrane kojom podržavate život. Tijelo bez zdrave okrepe, slabi i umire. Duša bez zdrave okrepe riječi Božje isto tako slabi i umire. Kao što se rado okupljate oko puna stola, tako se morate rado i redovito okupljati oko propovijedaonice, da vas ne spopahe teška i smrtonosna bolest vjerskog nehaja, koji vam polako, ali posve sigurno utire put bezvjerju. A to je za kršćanina najstrašnija nesreća.

Zaključak

Nemojte nikako oklonuti duhom, ako se mnogi naši župljani ne odazovu mojem pozivu. Gore po njih. Ne znate da po našim visokim školama imade i tako vrsnih profesora, koji se čitavu sednicu pripremaju za samo jedno predavanje, dok pred sobom imaju samo dvadeset učenika. Medjutim oni vrlo dobro znaju: kolika je dobrobit za narod, koji ima dvadeset dobrih liječnika dvadeset dobrih agronoma i dvadeset dobrih veterinara. Slično vam je i u župi, kada i u njoj ima, pa i samo dvadesetak odličnih muževa, prožetih živom vjerom, ali uz to i dobro poučenih u svim vjerskim pitanjima. O, kamo sreće, kada bih i ja imao takvu po izbor četu! Koliko bi se čudesa dalo s njom učiniti! Ja

prvi ispred njih, a oni svi za mnom, u borbi za ostvarenje Kristova kraljevstva u ovoj župi.

Vi, Dragi moji vjernici, morate biti ta "po izbor četa". Svojom tvrdom, stalnom i živom vjerom, morate opasati ovu moju župu, kao neprobojnim bedemom, da se u nju ne ušalja neprijatelj. Porazmjestite se po svim bedemima, t.j.po svim selima ovoga Božjega grada i budno čuvajte stražu nad svojim najvećim svetinjama. U Boga se uzdam, a i u vas, braćo i suradnici moji! Amen.

O B R A C R K V E

3. PAPA U EVANDJELJU

Prošle sam vam nedjelje ocrtao ustrojstvo Crkve. Pogledali smo onako - što bi se reklo - izdaleka, samo pročelje te veličanstvene zgrade, a da se nijesmo upuštali u promatranje njezinih sastavnih djelova, koji sačinjavaju tako skladnu i jedinstvenu cjelinu. A sada pristupimo bliže tome veličanstvenom djelu Božje mudrosti, pa potanje razmotrimo divan sklad njegovih razmjera, da bikonačno došli do zaključka, da ovo nije djelo ljudi, već uistinu djelo Božje.

Ono što nam kod te veličanstvene zgrade upada odmah u oči, jesu njezini neobični temelji. Mi vidimo, da te temelje nije postavila obična ruka, jer je sve to živa pećina, stanac kamen, koji može izdržati silan teret, i odoljeti, ono što riječ, zubu vremena.

Koji je dakle temelj te Crkve? Papa! Uistinu Crkva počiva, da se pravo izrazimo, na jednom jedinom čovjeku. Takva je bila zamisao Božja, jednostavna doduše, ali u isto vrijeme i smjela. Otvorimo svete Evandjelje, da vidimo kako je sam Bog odredio svojoj Crkvi vrhovnog poglavara. Otvorimo tu Božju knjigu i prisustvujmo onom velikom času u povijesti svijeta, kada je Isus Krist postavio temelje svojoj Crkvi, t.j. kada joj je davao vidljivog poglavara.(Mt.16,13-c19).

I.

Jednoga dana upitao je Isus svoje učenike: "Za koga drže ljudi Sina čovječjega?" Odgovoriše mu: "Jedni drže, da si ti Ivan Krstitelj, koji je ustao od mrtvih. Drugi vele da si Ilija, koji ima doći na svijet, prije obećanog Mesije. Treći kažu, da si Jeremija, jer je on nekoć korio vodje Izraelske. Napokon imade i takovih, koji govore, da si jedan od starih proroka."

Nijedan od tih odgovora nije kazivao, što je Isus uistinu bio: obećani Mesija i Sin Božji.

Dok su apostoli šuteći čekali, što će Isus reći, On in svećanim glasom postavi pitanje, kome je ono prvo pitanje služilo samo kao uvod: "A vi što govorite, tko sam ja?" Kao da in je tim riječima htio kazati: "Vi, moji najmiliji! Vi, koji ste uvi-

jek uz mene; vi, koje sam medju tolikima odabrao i posebno poučavao, što velite - tko sam ja?"

Prvi prekinu šutnju Petar, te nadahnut Duhom Svetim, svečanim glasom reče:"Ti si Krist, Sin Boga živoga!" Kao da je drugim riječima htio kazati: "Veći si ti, mnogo veći prorok i od Ivana Krstitelja, i od Ilije i od Jeremije. Veći, mnogo veći od svih proroka, koje nam je Bog do sada poslao. Ti si obećani Mesija, Ti si pravi Sin Božji, Tissi Gospod i Bog naš!"

Isus je primio tu ispovijest Petrovu, te potvrdio njegovu znamenitu izjavu ovim riječima: "Blago tebi, Šimune, sine Jonin, jer tijelo i krv nisu ti to objavili, t.j. nijesi ti to sam iznislio, već te je Bog ovog časa nadahnuo, da to rečeš!"

II.

Svojom izjavom Petar je zavrijedio, da ga Isus nagradi. I nagradio ga je na taj način, što ga je odredio svojim zamjenikom ovdje na zemlji. Evo što Isus veli Petru: "Ti si meni rekao da sam ja Sin Božji, a ja, Sin Božji, tebivvelim: Ti si Petar, to će reći stijena, pećina, i na toj pećini sazidati ću Crkvu svoju i vrata paklena ne će je nadvladati." Što drugim riječima znači: "Bog je tebi ovog časa objavio da sam ja Krist, Sin Boga živoga, a ja tebi - Bog i tvoj - objavljujem tebi i velim ti, da ćeš ti biti temelj moje Crkve, t.j. onoga društva, što ga ja ustanovljavam. Što je zgradi temelj, to ćeš biti ti (i tvoji nasljednici), mojoj Crkvi.

"I vrata paklena ne će je nadvladati", znači: carstvo sotonino i svi njegovi pomoćnici ne će moći da je sruše. Isus zna unaprijed, da će sve te paklnene sile neprestano jurišati na Njegovu Crkvu; da će nastojati, da od nje odvrate i zavedu što više vjernika, pa da je tako sruše. Ali ni krivovjerja, niti ikakva sila na svijetu, ne će moći nadvladati Crkvu Kristovu. Kada će nastupiti čas, da Petar odbije navalu, pomoći će mu Isus da suzbije neprijatelja.

Da pobliže označi kakvu vlast u Crkvi predaje Petru, Isus nastavlja: "I tebi ću da ti ključeve kraljevstva nebeskoga."

Da bi bolje razumjeli smisao ovih Isusovih riječi, moram vam skrenuti pažnju na jedan običaj, koji još i danas, postoji na Istoku medju Arapima. Tamo možete sresti na ulicama ljude koji nose snop ključeva, povezanih žicom. Ti im ključevi vise što na ledjima što na prsima, da tako pokažu svijetu, da su vlasnici više kuća. A u sv. Pismu St. Zavjeta Izaija prorok, koji je živio po prilici osamsto godina prije Krista, veli za Eliačima, upravitelja kraljevskog dvora: "Ključ Davidov nećem na pleća njegova da, kad on otvori, nitko ne zatvori, i kad on zatvori nitko više ne otvori" (Iz.22,22). Što znači, da predaje najvišu vlast dvorskom upravitelju. Sada će vam biti jasno, kako se moraju razumjeti Isusove riječi, kada predaje ključeve svoga kraljevstva Petru. Predajom naime, tih ključeva, Isus obećaje dati Petru svu vlast u svojoj Crkvi, a ta se vlast sastoji u tome, da širi i tumači Njegovu nauku, da vodi vjernike na putu spasenja, da su-

di njezinim čalnovima. Riječ u jedno: da ima istu vlast u Crkvi, koju sam Isus ima. Prema tome Petar je vidljivi Krist na zemlji.

III.

Na završetku Isus veli Petru: "Pa štogod svežeš na zemlji, bit će svezano na nebesima; i štogod razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima."(Mt.16,19).

Što se dublje, dragi moji vjernici, zadubljujemo u ove prevažne Isusove riječi, odmah na prvi pogled čini nam se nemoguće, da bi jedan smrtni čovjek mogao biti nosilac tolike velike vlasti nad dušama, koje je Isus svojom krvlju otkupio, jer navedene riječi ne znače ništa drugo, nego da štogod Petar nađe za shodno ili potrebno odrediti za Crkvu Božju na zemlji, to će Bog odobriti i na nebu. I štogod Petar zapovijedi ili rasudi na zemlji, to će Bog potvrditi i na nebu, a sam će se Bog postarati za to, da se Petrove odredbe slažu s odredbama Božjim. Riječ u jedno: ovim riječima Isus daje vlast Petru, da u Crkvi Njegovoj stvara zakone i da sudi.

Zadaća, dakle, učenika Petra - Pećine, točno je određena. Ustav Crkvi već je dan od samoga vječnoga Zakonodavca. U St.Zavjetu dao ga je na Sinaju, a u Novom Zavjetu dao ga je u Cezareji Filipovoj. Tamo Mojsija, koji vodi izabrani narod i kroz pustinju vodi ga do obećane zemlje, a ovamo Petar (i njegovi nasljednici), koji primaju od Boga zadatak, da izvedu i povedu vjernike, kroz uzburkano more životom u obećanu zemlju Istine, Pravde i Ljubavi, a kroz nju do sretnih obala vječnosti.

\+
\+ ++

Poklonimo se, dragi moji vjernici, toj mudroj i spasonosnoj odredbi Božjoj, koja eto preko svojih namjesnika ovdje na zemlji, utire nam pravi put k spasenju. Nek nas ništa ne plaši to, što na svoje oči gledamo kako se toliki neprijatelji okomljuju na tu Pećinu. Ima već skoro dvije hiljade godina što ona odolijeva tolikim olujama. O, vidjela je Crkva kako teče krv milijona njene djece, koja su junačkom smrću sjajno zasvjedočila njezino božansko podrijetlo. Nestalo je kraljevstva, padoše krune, izumriješe vladarske i kneževske porodice, čovječje uredbe nestadoše kao magla, - Crkva je ostala i ostat će, jer kao što smo vidjeli, nije ona djelo čovječje, već djelo Božje, koje počiva na jakim temeljima. Amen.

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

I. LJUBITE SE!

"Ovo je moja zapovijed, da se ljubite medju sobom, kao što sam ja ljubio vas."
(Iv.15,12)

Kada bih, dragi moji vjernici htio, da sve svoje tri prethodne propovijedi, u kojima sam vam govorio o tajni Utjelovljenja Sina Božjega, svedem u par riječi, da ih dobro upamtite i nikada ne zaboravite, te bi riječi glasile: Bog nas je neizmjerno ljubio! Ljubio nas je kao što jedino Bog može da ljubi! "Ljubio nas toliko, da nam je Sina svoga dao."(Iv.3,16.). Ljubio nas je toliko, "da nije vlastitoga Sina poštedio, nego ga predao za sve nas."(Rim.8,32.)

Ali, nikoga se ne ljubi na slijepo, a kada Bog nas ljubiznači da je tu jedan veliki razlog po srijedi, razlog da ne može biti veći i uzvišeniji.

Zašto nas je dakle Bog ljubio? On nas je ljubio zato, da i mi Njega ljubimo, a u Njemu i radi Njega sve one, koje On ljubi jednako kao i nas same, a radi kojih je On sišao s neba na zemlju, postao čovjekom, trpio i umro. A to su svi ljudi, sva razumna stvorenja, Kristovom krvlju otkupljena. Po Njemu i u Njemu svi su ljudi naša braća; po Njemu svi zajedno sačinjavamo jednu obitelj, pozvanu sa svim članovima, bez razlike, na zajedničku sreću i vječni život u slavi s Njim.

Recite mi, dragi moji vjernici: da li je Bog došao na ovaj svijet, da nas uputi kako da bježimo iz života? Kako da bježimo jedni od drugih? Da li je sišao s neba na zemlju, da nas pouči, kako da je prezremo? Da li se On umješao medju nas, postao jedan od nas, da nas otrgne od svijeta, da otrgne čovjeka od čovjeka? Ne, dragi moji vjernici, nikako ne! Već je on došao, da nas uputi u pravi smisao života, da nam pokaže, kako da taj život posvetimo; kako da nas preko nas obogati životnim sokom ljubavi. Zar nije On sam kazao: "Ja sam došao, da imadu život i da GA IMADU izobilje."(Iv.1o,1o.)A zar se recite mi, život prenosi i raznosi mržnjom? Ne, već samo ljubavlju! Jer ljubav daje život održava život, ovjekovječuje život.

I o toj ljubavi, po kojoj će svijet sigurno poznati da smo Božji, da Božji život u sebi nosimo, ja ću vam danas nešto reći, a što proizlazi iz mojih prethodnih propovijedi, jer - ponavljam - ako je Bog nas ljubio, i mi moramo Boga ljubiti, a ljubeći Boga mi moramo ljubiti i svoga bližnjega, koga Bog ljubi kao što i nas ljubi.

1. Bog nam zapovijeda, da ljubimo svoga bližnjega

kao što same sebe ljubimo. Doduše mi to znamo. Mi to znamo još iz osnovne škole, kada nas je naš.velečasni učio, da moramo Boga ljubiti iznad svega, a bližnjega svoga kao samoga sebe. Pa ipak? Zar mi ne ćete priznati, da je životinjska ljubav svakoga čovjeka prema samome sebi, svakoga staleža prema sebi

samone, svakoga naroda prema sebi samone, pokrila svu zemlju ognjen, dimom i kosturima? Zar ni ne ćete priznati, da je pravi kršćanski život skoro potpuno iz naše sredine nestao, jer se još uvijek opiremo velikoj, glavnoj Božjoj zapovijedi, da ljubimo bližnjega svoga? Što zar mislite, da bi u svijetu postojale tolike protuvjerske i protucrkvene struje, koje imaju toliko vatrenih sljedbenika, da su kršćani katolici izvršili svoju ulogu, da su uspostavili kraljevstvo ljubavi i pravde na svijetu? Što, zar mislite, dragi moji vjernici, da bi mnogome našem seljaku bio toliko zagorčen život, da ne kipi u njegovu srcu, i u srcu njegovih susjeda, domara, suseljana, tolika mržnja, koja ih je sve zatrovala i život im ogorčila?

Zar treba, da vam navedem, na koliko je mjesta naš božanski Spasitelj u sv.Evandjelju proglasio zakon ljubavi? O, da, nema u njemu stranice, koja ne bi bila iznutra i izvana njim ispisana. Zato je izabrao najjače i najnedvoumnije izraze, kada je o njoj govorio. Od ljubavi je učinio središte, jezgru, srčiku kršćanstva. "To je njegova najveća i nova zapovijed."(Mk. 12,31. i Iv.13,34.) Ne može k Bogu, tko ne ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe. Samo onima, koji su ljubili, oprošteni su mnogi grijesi. (Lk.7,47.) Zapisao ju je - Utjelovljeni Bog - željeznom pisaljkom na prvo mjesto, na ploče Nov.Zavjeta sa gore blaženstva. Sve što su radili stari, sve je prekriženo. Dignut je zauvijek zakon osvete i divljanje mača. Nitko se na to ne smije više pozivati. Evo što On veli: "Culi ste, da je kazano (starima) oko za oko, zub za zub i ljubi bližnjega svoga, a mrzi na neprijatelja svoga! A Ja vam kažem: Ljubite neprijatelje svoje; čini dobro onima, koji na vas mrze, i molite se za one, koji vas gone i opadaju".(Mt.5,38. 43-44.)

U samo predvečerje svoje smrti ostavio ju je kao oporuku svima onima, koji će u Njega vjerovati. Obilježio je njom, kao vatrenim, neprevarljivim žigom, sve svoje svete, i izabrane. Evo što On veli svojim učenicima, sa kojima se već rastajao: "A ovo je zapovijed moja, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja vas ljubio."(Iv.15,12.) "Po tome će svi znati, da ste moji učenici, ako se budete ljubili među sobom."(Iv.13,35).

Da li razumijete, dragi moji vjernici, važnost ovih Božjih riječi? "Po tome..." dakle ako te ljubavi prema bližnjemu u vama nema, vašom vas krivnjom svijet ne će prepoznati, da ste Božji, da Bogu pripadate, da ste udovi tijela Božjega. Da se ta ljubav, dragi moji vjernici, ukorijenila u nama; da bližnjemu nikada nikakva zla ne činimo, već da mu prema našim i njegovim prilikama činimo dobro; da plaštem svoje velike ljubavi uvijek i svugdje pokrivamo njegove mane i nedostatke, i za nas bi tada rekli, kao što su govorili za prve kršćane: "Gle, kako se ljube!" I ta bi naša ljubav tako snažna bila, da bi svi u nama prepoznali obrise Božanskoga lika našega Učitelja i životvorne zrake Njegova Evandjelja. A ovako?Dok smo zadojeni mržnjom i zavišću jedan prema drugome, koga da privučemo Bogu? Koga da privučemo k Evandjelju, kada svatko može za nas reći: "Gle, kako se mrze!" Gle, kako jedan drugome zavide, gle kako crna pjena klevete i ogovaranja izlazi iz njihovih poganih usta, a ovamo idu u crkvu i Bogu se mole".....

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

"Ja barem Bogu ne lažem!" - nijeste jedanput, već stotinu puta čuli ovu strašnu osudu od strane onih, za koje držite da su mnogo gori od vas, jer ne vrše kao vi, svoje kršćanske dužnosti. Ali vam medjutim nije nikada palo na pamet ozbiljna činjenica, da je kršćanstvo danas mnogo izgubilo na snazi svoje uvjerljivosti i privlačljivosti, sigurno i zato, možda i najviše zato, jer su današnji kršćani, jako daleko od evandjeoskog ideala ljubavi k bližnjemu. Zašto, zašto da svi oni, koji dolaze s nama u dodir, ne prepoznaju u nama obrise božanskog lica našega Učitelja i životvorne zrake u Njegova Evandjelja? Zar mi nismo slika Božja i odraz Njegove ljepote? Ta bi se slika Božja morala na nama vidjeti, primjetiti, a kad tamo, mržnja i zavist, koja kipi i pjeni se u našem srcu, prema našem bližnjem, unakazuje tu sliku isto onako, kao što u ludim pokladama iznakazuju djeca svoja lica, kada na sebe meću one nakazne obrazine.

Iz ljubavi prema nama Bog se utjelovio; postade On za nas utjelovljena ljubav, a koliko smo mi od te ljubavi utjevlovili u sebe? Koliko se ta ljubav, taj duh evandjelja u nama odrazuje?

Hoće li nam dakle jednom za svagda biti jasno, da je naša kršćanska katolička vjera, vjera ljubavi? Hoće li nam jednom za svagda biti jasno, da se ta vjera sva zasniva na djelotvornoj ljubavi i da smo mi kršćani katolici onoga istoga časa otpali od Boga, kada smo od Ljubavi Otpali, jer je Bog naš, Bog ljubavi? (I.4,16). Hoće li nam jednom za svagda biti jasno, da se Bog poistovjetio s našim bližnjim, i to s bližnjim obične svakdašnjice, s bližnjim, kojim se mi svaki dan susrećemo, pa i dosadjujemo? Zar ne znate, da će na sutrašnjem sudnjem danu, kada će se na oblacima nebeskim pojaviti u sili velikoj i veličanstvu pogažena Ljubav, da ćemo mi za tu pogaženu ljubav morati položiti posljednji obračun? U onom posljednjem, strašnom ogledu, On će se posljednji puta poistovjetiti s našim bližnjim i reći će nam: "Gladan sam bio i niste me nahranili, gol sam bio i niste obukli, žedan sam bio i niste me napojili; gost sam bio i niste me primili; bolestan sam bio i niste me pohodili...Idite! Idite od mene prokleti u oganj vječni, jer štogod niste učinili jednome od ovih najmanjih, ni meni niste učinili."(Mt.25,42-43; 45.)

Hoće li nam dakle jednom za svagda biti jasno, da sve ovo što činimo: što dolazimo u crkvu, što se Bogu molimo, misu slušamo, i t.d. i t.d., da je sve ovo pretvorstvo, laž, obmana prah u oči i Bogu i svijetu, ako ne ljubimo svoga bližnjega? Zar ne reče naš Spasitelj: "Ako prineseš svoj dar na oltar i ondje se sjetiš, da tvoj brat ima nešto protiv tebe, ostavi ovdje svoj dar pred oltarom i idi te se prije poniri s bratom svojim, pa onda dodji i prinesi svoj dar".(Mt.5,23.24).

2.Zašto moramo ljubiti svoga bližnjega

Čujem, kako mi velite: "Lako je vama,velečasni, govoriti, ali da znate kako stvari stoje...!" Znam, znam, kako te vaše stvari stoje i to vrlo dobro, pa nije ni potreba da mi ih pričate. Radi se, zar ne, o preoranoj medji, ili o sasječenoj jednoj šljivi, ili o izvadjenom jednom medjašu, ili o par hvati

zemlje...Radi se, zar ne, o jednoj djevojci, koja se bolje udala od one druge....Radi se....Što si brate, tu koješta nanizao! Reci lijepo hrvatski, da se razumijemo! Reci: radi se o hrvatskom jalu i poznatom seoskom papravdavštvu. Eto, o tome se radi! A kada je to u pitanju, zašto ne bi prodao i posljednju junicu, pa se čak na sudu i krivo zakleo, da bi što bolje "fundao" svoga bližnjega. To ste mi htjeli reći, zar ne?

A kad bih ja vas pitao, što bi vi meni odgovorili, kada bih vam ovo pitanje postavio:

Vjerujete li vi tvrdo u Boga, ili ne vjerujete? Vjerujete li da nam Bog sve daje, da sve što imamo, da je sve Njegovo: i sunce, koje nas grije, i zrak što ga dišemo, i zemlja, koja nam rodi i zdravlje što ga imamo? Recite mi: jesu li sve to Njegovi darovi, koje bi nam Bog mogao oduzeti, kadgod ushtjedne? Deder, sada nabrojite, ako možete sve ono strašne kletve, kojima Ga svakog dana, kao otrovnim strijelama ravno u srce pogadjate? Da vaše rodjeno dijete, koga hranite i uzdržavate, vas toliko vrijedja, kao što vi Boga vrijedjate, bili ga trpili kod sebe? Recite mi pošteno, bili ga trpili da i dalje jede vaš kruh i vašu muku? A Bog? Bog vas trpi, pa i da bi vas mogao tog istog časa upepeljiti. Pa ako vas Bog trpi, što ga toliko vrijedjate, zašto da vi ne trpite svoga bližnjega i to Bogu zaljubav kada ga i On trpi? Bog vas trpi, i ne samo trpi, već - pa i da ga vrijedjate - čuva vas i brani, pa zašto ne bi i vi čuvali i branili i pomagali, pa i ljubili svoga bližnjega, kada vas Bog ponaže i ljubi, pa i da to ne zaslužuje? Stavite ruku na srce i priznajte mi svojim poštenjem: Bili vi za ljubav vašega neprijatelja dozvolili da vas šibaju, da vas trnovom krunom okrune, i da vas konačno na križ razapnu? Bili vi tu muku podnijeli, za svoga neprijatelja, pa i kad bi znali, da će vas i dalje vrijedjati? Bog to od vas ne traži, da učinimo za svoga bližnjega, iako je On to za nas učinio, već samo traži, da mu ne činimo zlo, već dobro, kada je to u našoj mogućnosti. Je li to mnogo? Je li to nemoguće? Zar nas je postavio na ovaj svijet, da živimo sami za sebe, i da nam ne treba tudje pomoći? Zar nijesmo upućeni jedni na druge? Zar ja ne trebam, ili ne ću trebati tudje pomoći, kao što će drugi moje pomoći trebati. Pa ako smo upućeni jedni na druge, zašto da zagorčimo život jedan drugome? Tko, dakle, ne vidi svu opravdanost i svrsishodnost Božjega zakona, da ljubimo jedan drugoga, jer trebamo uvijek jedan drugoga? Da li nam dakle Bog ovom svojom velikom zapovijedi otešćuje život, ili nam ga olakšava? Ako dakle On hoće, da nam život olakša, zar nijesmo neprijatelji samih sebe kad ga svojom vlastitom krivnjom otežavamo i zagorčujemo?

Velite: "Pa on je prostak, pa on je divljak, pa on je tat, pa on je raspikuća i koješta drugo, radi čega ne zaslužuje niti moju pažnju, a kamoli ljubav?" Prostak! A zar nije najgore prostaštvo i divljaštvo psovati onoga, koji ti čini dobro? Tat! A zar mi nijesmo pravi, pravcati tati, kad sebi pripisujemo ono dobro, što nam ga je Bog dao? Zar nijesmo najgori tati, kada Bogu krademo Njegov dan - nedjelju - pa ni taj dan ne ćemo da Njemu damo, a On nam ih šest daje? On je, velite raspikuća, pa ga zato ne trpim! A zar nijesmo mi najveće Božje raspikuće, koji smo proigrali i pod noge bacili čitavo carstvo Njegovih milosti i blagodati, koje nam danomice daje? Zar nas

nije stid što Bog tako obilnom mjerom nama mjeri, dok mi tako uskom mjerom mjerimo svome bližnjemu?

"Zašto je on meni ovo! Zašto je on meni ono! Zašto je on meni ovako? Zašto je on meni onako!" Zato, brate, jer da je bilo i malo plemenitosti, širokogrudnosti i razumijevanja kod tebe, kada je medju vama buknula prva iskrica neprijateljstva, ne bi se ona bila razvila u tako veliki požar, koji sada sve guta i proždire. Zar ne znaš, da mržnja srce steže, a ljubav ga širi? Zar ne znaš, da mržnja čovjeka rasčovječuje, a ljubav ga obogotvori? Recite mi, dragi moji vjernici, zar se ikada pokajao,onaj čovjek, u kome je janje pobijedilo vuka? Zar ne znamo jadnici, da tko ne ljubi, taj uvijek živi u mraku, a tko ljubi, tome sije sunce i danjumi noću? Zašto tolikim mojim župljanima ne sije sunce sreće i veselja u kući, u susjedstvu, u selu? Jer im je mržnja i zavist zamaglila sreću i veselje, jer je ljubav svjetlost i toplina, a mržnja mrak i tmina.

Zaključak

Izlijevajmo stoga, dragi moji vjernici, svoju dušu u druge duše! Zagrijavajmo svojim srcem druga srca! To Bog od nas traži, to život od nas traži, to sama naša sreća od nas traži. Nikada, ni za cio svijet: "oko za oko", jer bi to dovelo sav svijet do sljepoće. Osveta je samo tada sveta, kada protivnika dovedeš do toga, da se zastidi pred sobom. I s toga, kada nas bijesan čovjek ugrize za srce, ne liječimo srca, nego izlijećimo blagom, slatkom riječi grižljivca od bjesnoće. Srce će nam tada samo zacijeliti.

Opraštajmo, kao što nam Bog oprašta. Zaboravljajmo kao što Bog nama sve zaboravlja. O, nosimo u svome srcu sav svijet; zagrijavajmo toplinom svoga srca sav svijet, pa se tada ne ćemo u nikoga nikada spotaknuti, i putevi će naši biti uvijek ravni i široki. Ljubimo, jer je Bog ljubav! Ljubimo, jer Bog nas ljubi! LJubimo, jer je naša vjera - ljubav! Ljubimo, jer je život neizdrživ bez ljubavi. Amen.

II.ZNAČENJE KRŠTENJA

Ne bi vjerovali, dragi moji vjernici, da me ozbiljno zazebe za srce kadgod mi donosite svoju djecu da krstim. Toga časa moralo bi biti moje svećeničko srce ispunjeno srećom, jer iman da preporod u Kristu i upišem u Njegovu vojsku novoga člana naše sveto zajednice, a kad tamo, na srce mi se nalegne teška tuga, jer se uvjeravam, ne znam već po koji put, da velika većina mojih župljana ne shvaća važnost ove velike kršćanske tajne.

Kada se Isus Krist krstio, veli sv.Evandjelje (Mt.3,16.) "I gle, otvoriše se nebesa." Zašto se otvoriše nebesa? - pita sv. Augustin. Zato, veli, jer što se vidljivo zbilo prilikom krštenja Isusova, to se isto nevidljivo zbiva prilikom krštenja

svakoga kršćanina. I nad njim se tog časa otvaraju nebesa, te se krštenik duhovnim načinom preporadja i posvećuje, te postaje, po posvetnoj milosti, dijete Božje i baštinik kraljevstva Božjega.

Ove ste riječi više puta čuli, a da li ste se, dragi moji vjernici, na ove riječi duboko zamislili? Rodjenjem, postao sam sin čovjeka i žene. Samo rodjen i ništa drugo. Dok krštenjem postao sam "Sin Božji" od Boga rodjen.(Iv.1,1o.)

O ovoj velikoj tajni ja ću vam danas govoriti, jer je ova sveta tajna kao kruna svih dosadanjih mojih propovijedi, u kojima sam vam govorio o posvetnoj milosti, o Božjem posinovljenju, što ga baš stičemo po sakramentu svetoga krštenja.

Malo riječi i par kapi vode dovoljno je da nam se "otvore nebesa" i da sve Tri Božanske Osobe= Otac,Sin i Duh Sveti dodju i nastane se u taj svoj novi hram...Ali, da bi do tog čuda došlo, trebalo je da Sin Božji postane Sin čovječji, da bi sin čovjeka postao sin Božji.

1.Sinovi srdžbe

Kada vas, o roditelji, Bog podari djetetom, tada ga vi šaljete na krst. Ulazi u crkvu, ali zastane na njezinome pragu. U hram Božji ne smije ulaziti, jer nije još kršćanin. Tada mu svećenik polazi ususret, i pita ga:

-Što išteš od Crkve Božje?
-Vjeru.
-Što ti daje vjera?
-Život vječni.

Ali osim djeteta i njegovih kumova, još se tu nalazi i jedna tajna, nevidljiva, strašna sila, kojoj predstavnik Božji zapovjedničkim glasom veli:

-Izidji od njega nečisti duše i daj mjesta Duhu Svetome Utješitelju.

Nečisti duh! Zar je moguće - začudjeni me pitate - da se u duši onoga nedužnog djeteta pritajila sotona. Jest, dragi moji vjernici, jer ljaga i krivnja istočnoga grijeha, što su ga počinili naši praroditelji, prenosi se radjanjem ljudske naravi na svakoga pojedinca. Zato je nekršteno dijete duševno mrtvo, jer njegova duša nema posvetne milosti, o kojoj sam vam govorio u prethodnim propovijedima. Bog se odvraća od toga djeteta, doklegod se njegova duša ne preporodi vodom i Duhom Svetim. Ljudska je narav osujetila milostivu nakanu Božju, da nas uzdigne na veliko dostojanstvo djece Božje, i zato se Bog odvraća od grešne ljudske naravi, koja je prezrela toliki nezasluženi dar. Tako smo svi mi postali po svojoj ljudskoj naravi, kako veli sv.Pavao ap. "sinovi srdžbe". (Ef.2,3.) A biti sin srdžbe to je isto što i biti u vlasti grijeha, odnosno u vlasti sotone. Zato, kao što sam vam prije napomenuo; svećenik prije krštenja veli djavlu: "Izidji iz njega nečisti duše i daj mjesta Duhu Svetome."

Ali djavao se ne da. Previše je dragocjena ova duša, da bi je dobrovoljno napustio. On zna vrlo dobro što ona može postati: Ili hram Božji, ili prljava jazbina sotone. On vrlo dobro zna, da je dječja duša ovoga časa mali, sitni pupoljak; ali zna i to da će taj pupoljak kroz kratko vrijeme propupati, pa ili svenuti radi otrova grijeha, što će mu ga sotona ubrizgati, ili razviti se u krasan cvijet, koji će u sebe upiti svjetlost i toplinu sunca Božje milosti, te radi toga svojom ljepotom zanijeti imnebo i zemlju. Djavao vrlo dobro znade, da će na tu mladu nježnu biljku, biti za koji čas ucijepljen Božanski cijep posvetne milosti, pa da će uslijed toga nestati sva gorčina i trpkost, što sada kroz nju struji, radi istočnoga grijeha, kojom ju je on zatrovao. Djavao vrlo dobro zna, da ta dječja duša ima već sada u sebi strašnu sposobnost, da se opredijeli: ili za Boga, ili protiv Boga; da uzaludnom učini Božju želju, da mu postane i ostane slična, pa se stoga grčevito uz nju drži i veli "Ovo je moj čas!" A svećenik u Božje ime opet veli: "Ovo je moj čas!" I oboje, tog presudnog časa stoje jedan drugome sučelice. Djavao bijesan u svojoj nemoći, svećenik dostojanstven i miran, svijestan svojih riječi svoga božanskog Učitelja: "U moje ime izgoniti ćete djavle."(Mk.16,17).

I borba o dušu djeteta nastupa. Evo što veli svećenik djavlu: "Zaklinjem te, svaki nečisti duše, imenom..."i t.d.

Svećenik vrlo dobro zna, da iako je neprijatelj ovoga puta poražen i prisiljen na uzmak, da će se opet vratiti, gledajući, da se na bilo koji način, donogne napuštena grada, u koji će sada ući Kralj slave. Te ljute okršaje regbi da predvidja duša krštenika, pa kao da veli Božjem predstavniku:

-Što onda, ako opet nasrne, a ja već izranjena i oslabljena grijehom? Tko da mu odoli? Čime?

-Ne strahuj! - odgovara svećenik. - Kao što su se nekada gladijatori u arenama nazali uljem, prije nego što bi se pograbili s neprijateljem, da nu ne bi podlegli , tako i ja tebe "mažen uljem spasenja u Kristu Isusu Gospodinu Našem" i njime pravim ti znak križa , na prsima, da nu se isprsiš; na plećima, da ih ne savijaš pod teretom svetih dužnosti, što ti sveto krštenje donosi. Ne strahuj dijete! Križ je pred tobom, križ je za tobom, križ je na tebi, križ je u tebi. Križem je pobijedjena sotona, križem ćeš ga i ti pobijediti.

2.Sinovi Božji

I eto, svećenik, snabdjeven svemoći Spasitoljevom, kao njegov službenik, izrekao je nad krštenikom divne, savršeno istinite riječi: "Izidji...Odstupi!" I djavao izlazi i odstupa. Zašto? Da duša krštenika "postane hram Boga živoga i Duh Sveti da stanuje u njoj". Ali pošto je Duh Sveti s Ocem i Sinom jedan Bog, to znači da će sada, ovoga časa, u dušu krštenika sići samo Presveto Trojstvo: Otac, Sin i Duh Sveti.

Sagnite koljena, dragi moji vjernici, sagnite koljena pred onom krstionicom, jer sada plodovi otkupljenja, plodovi muke i smrti Sina Božjega stoje poput nadošle bujice na vodobranu

da se sruše na onu dušu, da je okupaju vodom preporodjenja, te da tako zaista postane "hram Boga živoga, i živi Bog da stanuje u njoj".

Sagnite koljena, dragi moji vjernici! Sagnite koljena pred onom krstionicom, jer je sotona ovoga časa izgubio vlast nad onom mladom dušom, koja je - nema mnogo - tek otprhnula iz krila Božjega, i došla u ono malo klupće treperava mesa, da postane - što? Hram Boga živoga!

Kleknite.....

"Ja te krstim u ime Oca, i Sina i Duha Svetoga".

I dijete je krštено.

-Samo to? - pitate me u čudu.
-Da, samo to, i ništa više!
-Dakle: samo par kapi vode i nekoliko riječi, pa toliko čudo?

-Jest, vjernici moji, uistinu par kapi vode i nekoliko riječi pa čudo!

Ali, da bi se to čudo zbilo, pogledajte ovaj križ. Na njemu je trebalo, da visi i umre Bog, da bi ponovo zadobili dostojanstvo djece Božje. Pogledajte ispovjedaonicu, pogledajte ovu propovijedaonicu, pogledajte oltar, pogledajte na oltaru živoga Boga pod prilikama kruha! Sve nam je to dao Bog, da bi ili sačuvali, ili ponovo zadobili dostojanstvo Božjega posinovljenja. Da otkupljeni smo zaista i posvećeni cijenom velikom.

Kakvo se dakle čudo zbilo na duši onoga djeteta po svetome krštenju?

a) Nestalo je u njemu istočnoga grijeha, a ako je krštenik odraslo čeljade, koje je već sagriješilo, nestalo je u njemu svakoga drugoga grijeha, kao što nestaje magle pred sunčem. Čak mu se oprašta i svaka kazna, vremenita i vječna, koju je grijehom zaslužio. Dakle: generalna Božja amnestija u potpunom smislu riječi. Da je krštenik orohuli starac, koji ima na duši i više grijeha, nego li kosa na glavi, pa ako se pokrsti i odmah poslije krštenja umre, njegova duša ide ravno u nebo kao duša djeteta, koje je danas krštено a sutra umre.

b) U sakramentu sv.krštenja Bog nas posinjuje. Ali, skrećem vam pažnju, dragi moji vjernici, da posinovljenje kojim nas Bog u sakramnetu svetoga krštenja posinjuje, nesravnjivo je veće i uzvišenije od svakoga ljudskoga posinovljenja, jer i da poočim uzljubi svoga posinka kao da mu je rodjeno dijete, ipak kroz žile posinka, teče krv njegovih roditelja, sa svim možebitnim njihovim i opakim svojstvima. Poočim ne može, pa i da sastavi nebo sa zemljom, da promjeni narav svoga posinka, koju je on baštinio od svojih roditelja. Ono najviše što može poočim dati svome posinku, jest ime i izvjesna prava. Dok, kada nas dragi Bog u sakramnetu svetoga krštenja posinjujem to njegovo posinovljenje duboko zahvaća, prodire, prožima dušu našu, kao što vatra zahvaća, prodire, prožima željezo, kada ga svega užari i učini ga sebi sličnim. Željezo doduše ostaje uvijek željezo, pa i da ga vatra užari, ali na dodir vatre ono je postalo vatri slično. Tako i po sakramnetu svetoga krštenja čovjek ostaje čovjek, sa svim svojim bilo dobrim, bilo lošim osobinama, ali na

dolasku posvetne milosti u njegovu dušu, duša se, kao na dodir vatre, užari i Bog tada udari na nju biljeg svoje sličnosti, i taj biljeg ne može više nitko izbrisati. Kada dijete nosite u crkvu da se krsti, ono je sin čovječji; kada izlazite s njim iz crkve ono je dijete Božje i Bogu slično. Zato i veli sv.Ivan apostol:"Vidite, koliko nam je ljubav dao Otac, da se djeca Božja zovemo i jesmo" (Iv.I.3I.). Ili riječi sv.Pavla apostola: "Dakle više nisi rob nego sin; a ako si sin, i baštinik si po Bogu."(Gal.4.7.)

c) Znadem za jednu divnu kršćansku majku, - kamo sreće kada bi takovih bilo više, - koja nije htjela poljubiti svoje dijete, dok nije bilo kršteno. A kada su joj ga donijeli, klečeći ga primila u svoje ruke, ispunjena silnom, neokaljanom srećom posvećenog materinstva.

O, divna je ta majka znala, da je ono njezino dijete postalo sada, po svetome krštenju, kao svetohranište, u kome prebiva Presveto Trojstvo: Otac,Sin i Duh Sveti. Jest, dragi moji vjernici, po sakramentu svetog krštenja postajemo hram, živi hram Božji, i Bog u nama ostaje sve dok Ga smrtnim grijehom ne istjeramo iz svoje duše. To je treće i najveće čudo, koje se u nama zbiva, kada se u nama slila milost posvetna. Po njoj mi postajemo živo nebo, u kome stanuje sam Bog. Zar ne, da čovjek zadrhti od svetoga uzhićenja a i straha, kada pomisli, da radi, da se kreće, da jede, da spava u prisutnosti presv. Trojstva?

Prvi kršćani znali su za ovu veliku tajnu, da Bog, po milosti posvetnoj, stanuje u nama. Zato je sveti Pavao apostol pisao Korinćanima: "Ne znate li, da ste hram Božji i Duh Sveti stanuje u vama? Ako tko oštetiti hram Božji, upropastit će njega Bog, jer je hram Božji svet, a to ste vi."(I.Kor.3,16 i 17). A na drugom mjestu veli: "Ili ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama?"(Ib.6,17.)

3. Udovi tijela Kristova

Daleko bi me odvelo, dragi moji vjernici, kada bih vam istakao još i druge, velike tajne, koje se u našoj duši zbivaju kada po svetome krštenju, postajemo sudionici sa svojim Stvoriteljem u Njegovoj Božanskoj naravi. Samo još jedno hoću da vam istaknem, a to je: da po svetom krštenju bivamo učlanjeni u veliku zajednicu djece Božje, a ta zajednica jest naša sveta, katolička, apostolska i rimska Crkva. Nju sv.Pismo često nazivlje tijelom Kristovim, kome je On (Krist) glava, a mi udovi toga tajinstvenoga tijela.(Kol.1,18)Da bi mogli shvatiti ovu važnu istinu evo vam orinjera! Recite mi: zar nije svaka kvaša obitelj jedno tijelo, ako u njoj vlada sloga i ljubav? Zar nije kućedomaćin glava toga tijela, iz koje struji život u cijelome tijelu? Tko je drži na okupu, ako ne On? Tko s njome upravlja, ako ne on? U koga su uprte oči sviju članova, ako ne u njega? Ali opet, što bi on mogao i bi li on na sve prispio, da u svojoj obitelji nema više udova, odnosno više članova, koji ga pomažu u radu, da se njegova obitelj održi i napreduje? Eto, domaćica pazi kuću,

jedan sin radi u polju, drugi vodi trgovinu, jedna od kćeri šije i tka, druga nosi u grad trgovinu, da namakne kući novac, jedno dijete vodi blago na pašu, drugo dijete pomaže u kući, bilo oca bilo majku pri poslu. Jedan član obitelji ima važniji posao, drugi sporedniji, ali svi drže o jednome štapu, svi kao jedno tijelo rade na održavanju i unapredjenju toga tijela, a to je obitelj. Ako su svi članovi obitelji, t.j. svi udovi toga tijela zdravi i složni; ako se svi rado i sa ljubavlju pokoravaju i slušaju glavu, ta će obitelj, t.j. to će se tijelo ne samo održati, već i napredovati. To vam je donekle isto i sa svetom našom majkom Crkvom, u koju smo učlanjeni po sakramentu svetoga krštenja. Kao što je vaša obitelj jedno tijelo, koje se sastoji od mnoštvo udova, t.j. članova, koji ne žive svaki za sebe, već ponažu jedni druge i svi se medjusobno ponažu, tako i mi - svi katolici na zemlji, sačinjavamo jedno tijelo, koje je sastavljeno od djelova, koji su medjusobno ispravno i skladno svrstani, te se medjusobno popunjaju. Drukčije ne opisuje Crkvu ni apostol sveti Pavao, kada veli: "Kao što u jednome tijelu imamo mnogo udova, a svi udovi nemaju iste službe, tako smo mnogi jedno u tijelo u Kristu, a pojedini udovi jedan drugome."(Rim.12.4.)

Tko je glava tome tijelu, Crkvi Božjoj? Samo se po sebi razumije da je to Isus Krist. "On je - kako reče sveti Pavao apostol - glava tijela Crkve."(Kol. 1,18.) On je glava, po kojoj čitavo tijelo raste i napreduje.(Ef.4,16. i Kol.2,19.) A jer je On glava, On upravlja sam izravno svojom Crkvom i to na nevidljiv način, prosvijetljujući i jačajući njezine upravljače a naročito Njegova namjesnika na zemlji i vidljivu glavu Crkve, svetog Oca Papu, da uzmogne svatko, a naročito On, svoju službu vjerno i plodonosno vršiti.

Kao što je upravan, razborit i sposoban kućedomaćin prvi uzrok da njegova obitelj napreduje, jer je on drži na okupu, jer on kao glava sve udove svoje zajednice skupa povezuje svojom upravom, svojim radom, svojim primjerom, svojim savjetom, poticajima pa i naredjenjima i time oživljuje i pokreće svoju obitelj, tako isto, dragi moji vjernici, Isus Krist, koji je glava Crkve, daje život svojoj Crkvi. Čime? Svojim svetim milostima, koje se izlijevaju u duše vjernih, naročito putem svetih sakramenata, koji, kao nepresušivo vrelo spasenja, izviru iz Njegova srca i teku u naše duše, da je preporode i posvete.

Recite mi dragi moji vjernici, što bi od nas bilo, da Krist ne bi uzdržavao, upravljao i posvećivao svoju Crkvu, tajanstveno svoje tijelo, tolikim sredstvima milosti, koje iz Njega teku i u nas se slivaju? Što bi od nas bilo, da nema krštenja? Bili bi divlje, trpke biljke, koje bi radjale samo divljim plodovima. Svi bi mi bili odmetnici i razbaštinjenici, koji Očeva lica ne bi nikada sagledali i prema tome do prave i jedine sreće ne bi nikada došli. A što bi od nas bilo, da ne bi bilo sakramenta sv.ispovijedi, gdje se možemo, kadgod hoćemo, povratiti u Očev zagrljaj, te se ponovo ucijepiti u Božanski život, pa i da smo grijehom životodavni cijep Božanke milosti svojom rukom otrgnuli i tako sami od sebe lišili se milosnog života u nama?

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

Što bi od nas bilo da u Crkvi, živome tijelu Kristovom, nema reda sv.svećeništva, kroz koji teku u našu dušu čitavi vrutci spasenja i posvećenja? A što da pak reknemo o presv. oltarskom Sakramentu, o sv.misi, o sv. pričesti, gdje se sam Krist združuje, hrani i žrtvuje za to svoje otajstveno tijelo, ulijevajući u nj samoga sebe, i neprekidno primjenjujući na nj plodove svoga svetoga otkupljenja? Krist, dakle, kako vidite, dragi moji vjernici, hrani i podržava čitavo tijelo svoje Crkve pa i pojedine udove - već prema tome, koje mjesto u tijelu zapremaju - kao što čokot hrani i čini plodnima mladice, koje su s Njim spojene.

Što odatle slijedi? Odatle slijedi, da moramo biti neizmjerno zahvalni Bogu, što smo po sakramentu sv. krštenja pripojeni tom otajstvenom tijelu Kristovom, kroz koji struji u nas toliki život, toliko neiscrpivo bogatstvo milosti i života, da ga prosto ne možemo riječima izreći. Po krštenju dakle, postaje kršćanin živi ud Kristov; ucjepljuje se u Isusa Krista. Krist i kršćanin - to je istom potpuni Krist, kao što je deblo i grama potpuno stablo, jer grana - kršćanin -, živi od debla, a deblo je Isus iz kojega struji milosni život u grani. Da li smo dragi moji vjernici, mi još uvijek živa grana, koja raste, cvijeta i plemeniti rod donosi, jer smo još uvijek ucjepljeni na tome božanskome deblu? Ili smo se sami od tog debla otrgnuli grijehom, pa sada venemo i umiremo, lišeni soka posvetne milosti u sebi?

Zaključak

Evo, za koji dan je Božić, kada nam se pruža divna prilika, da putem skrušene ispovijedi opet oživimo, kao što smo živili tada, kada je voda preporodjenja potekla po nama i mi postali jedno s Kristom.

Ne zaboravimo više nikada, dragi moji vjernici, sakramenat svetog krštenja, po kome Bog živi u nama bez prekida, dok smo u stanju milosti. Kao što tvrdo vjerujemo u Gospodina svoga Isusa Krista, koji je kao Bog - Čovjek prisutan u nama nekoliko časaka nakon sv.Pričesti, tako moramo tvrdo vjerovati, da je On u nama sve dok smrtno ne sagriješimo. Nastojte na to često preko dana misliti, i ta je misao najviše kadra, da vas od grijeha očuva. Ako pak po nesreći, padnete u teški grijeh, nemojte očajavati, nemojte gubiti nade, već se odmah iz svega srca i iz sve duše pokajte, i onda prvom prilikom dodjite na ispovijed, ali nemojte - preklinjem vas spasenjem vaše duše - dugo ostajati u takvom grijehu, jer ste pred Bogom tada živi mrtvaci, i sva ona dobra djela što ih činite u takvome stanju - kao što smo to vidjeli - nisu vam ništa zaslužna za vječnost. Preko dana često pobudite dobru nakanu, t.j. recite: "Bože, sve ovo što radim, neka je na slavu Tvoju!" i sva vaša djela, i sav vaš rad, pozlaćen, posvećen,tom dobrom nakanom, dobiva naizmjernu vrijednost u očima Božjim, jer taj rad posvećujete Bogu i On ga rado prima, jer ga obavlja njegovo dijete, koje On nadasve voli, jer je u Njegovoj milosti, jer je ucjepljeno u Njemu, jer živi Njegovim životom.

Uvjeravam vas, dragi moji vjernici, da ćete me blagosiljati u vječnosti ako budete srcu primili ove divne istine, koje sam vam kroz ove četiri nedjelje adventa tumačio i razlagao. Što više, mogu vam slobodno jamčiti s ovoga svetoga mjesta istine, da će vaše srce biti uvijek ispunjeno savršenim veseljem, pa i da vas nalete kojekakve kušnje, boli i trpljenja, ako ćete se truditi, da živite u Bogu i s Bogom, u kome je prava, jedina, trajna i najveća sreća. Amen.

III. BLIZU JE GOSPODIN

Blizu je Gospodin, dodjite da Mu se poklonimo!

Ovo je poziv, što nam ga upućuje sv. Majka Crkva, u ove svete dane, što nas još dijele od blagdana porodjenja dragoga našega Spasitelja. Još malo, još sasvim malo i eto On će nam doći, a toliko smo za Njim čeznuli, jer nikada nije nam Njegov dolazak bio toliko potreban, kao danas. Ni u jednome vijeku, kao u ovome, nije čovječanstvo bilo ovoliko strahovito žedno kakvog nadprirodnog spasenja kao danas. On nam dolazi? Preteča Njegov u dolini Jordana pune četiri nedjelje pokazuje nam put kojim ćemo do Njega doći. Mi smo taj Njegov prijeteći glas slušali, a sada je konačno došao onaj svećani i sveti čas, da Ga primimo u svoju sredinu.

"Blizu je Gospodin, dodjite da Mu se poklonimo!"

Pretpostavimo, dragi moji vjernici, da nam je dragi naš Spasitelj najavio svoj dolazak baš u naše selo, u našu župu, te da smo se ovdje u ovom Njegovom svetom hramu sastali, da se dogovorimo kako ćemo ga što ljepše dočekati, što dostojnije dočekati.

I.

Prije svega bi trebalo da pregledamo put, kojim će nam On doći. Put, koji vodi u našu župu. Da li bi Mu mogli predložiti: "Dodji, Sine Božji, putem kojim mi ideno?" Bojim se, jako se bojim, da bi Mu smjeli to predložiti, jer mi svi, nažalost ideno putem grijeha. Tako smo se mi uz taj put priljubili, da i ne pomišljamo na drugi put, uzan, nelagodan, trnovit, koji nas jedini vodi k Njemu, a taj je put, put pokore i mrtvenja, put molitve i dobrih djela. Tko bi od nas mogao Njemu reći da ideno tim putem, kojega se On drži, jer On jedini tim putem ide, a zatim svi oni, koji Ga hoće slijediti.

Vi mi predlažete da put, kojim će On do nas doći, pospeno cvijećem i zastireno sagovima. To su doduše učinili, kada je On svečano ulazio u Jeruzalem, ali znamo iz sv.Evandjelja, da se On nije tome veselio, dapače znamo, da je tada zaplakao i kazao: "Jeruzaleme, Jeruzaleme, koji ubijaš proroke i kamenuješ one, što su poslani k tebi, koliko sam puta htio skupiti djecu tvoju, kao što kvočka skupija piliće svoje pod krila, ali vi ne htjedoste. Eto, ostavit će vam se kuća vaša pusta".

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

Recite mi, dragi moji vjernici, ne bi li naš božanski Spasitelj zaplakao, kada bi stupio na ponolu našeg sela? Kročio bi doduše cvijećem i zastrtim sagovima, a da li bi se tome veselio, ili bi se pak žalostio ili zaplakao, kada bi znao, da smo Mu doduše put posuli cvijećem iz naših vrtova, ali da u našoj duši nema mirisavog cvijeća kršćanskih kreposti, nego da je naša duša blatnjava kaljuža, u kojoj se nakotila svakojaka gamad i trulež, pred kojom bi se On zgrozio i gorko zaplakao, gledajući svu strahovitu pustoš, koju je izazvao Njegov neprijatelj u našoj duši, dok ju je On toliko volio, da je i svoj presveti život za nju dao.

Isus se zgrozio, i zaplakao nad Jeruzalemom, jer je ubijao proroke, koje im je On s vremena na vreme slao, da ga odvrate s krivoga puta i privedu na pravi put održavanja Njegova zakona. Ne bi li taj prijekor i mojoj župi mogao uputiti božanski Spasitelj? Zar i ovom mojem narodu ne šalje Bog svoje poslanike, svoje svećenike, da ga odvrate od krivog puta grijeha i zla? Narod ih doduše ne ubija tjelesno, ali ih ubija duhovno, što je mislim mnogo gore, jer ih spriječava u njihovom svetom pozivu: ubijajući njihov ugled, omalovažavajući njihov rad, radeći svim silama da njihov ugled potamni i da njihova riječ ostane bez učinka u dušama vjernih, dok on reče za svoje svećenike! "Tko vas sluša, mene sluša, tko vas prezire, mene prezire, a tko prezire mene, prezire Onoga, koji me je poslao." Oh, kolikima i kolikima je neprijatan taj svećenik, ta ura budilnica i to samo zato, jer ih ona opominje i budi da ne zaspu nad provalijom grijeha.

II.

Pretpostavimo na kakav bio put, kojim bi Spasitelj stupio u našu župu, da bi se ipak odlučio, da nas posjeti. Ipak sada bi trebalo naći medju vama čovjeka, koji će Ga u ime naroda pozdraviti, i to takvim govorom, koji bi Ga zaista razveselio. Taj govor bi morao biti posve kratak, i to tako kratak, da bi izrekao samo jednu misao, ali ta bi misao morala biti tako jednostavna, tako iskrena, ali i tako duboka, da bi uistinu obradovala našega božanskoga Gosta. O, kamo sreće, kad bi na tu riječ preletio blagi smješak na onome Licu, za kojim andjeli čeznu! Ja mislim, dragi moji vjernici, da bi najveću radost pružili Spasitelju, kada bi ga ovako pozdravili: "Sine Božji, neka je blagoslovljen Tvoj dolazak u našu župu! Mi Te s veseljem primamo, jer kod nas nema grijeha!" Potpuno sam uvjeren da bi Ga ova kratka dobrodošlica najviše obradovala. Ali jao! Tko bi Mu to smio reći, a da ne slaže? A tko smije lagati Onome, koji gleda istinu?

Mjesto da Mu kažemo: "Kod nas nema grijeha", morali bi Mu reći: "Kod nas je preplavio grijeh, i sve nas je u svoje mračne virove ponjeo. Preplavio je u tolikoj mjeri, da svi u njemu tonemo. Preplavila je kletva, preplavila nečistoća, i to u tolikoj mjeri, da je postala sastavni dio našega života, Preplavila je mržnja, preplavila je zavist, preplavila je gruba sila i osveta; preplavila je u tolikoj mjeri, da izjedamo jedan drugoga kao bjesna pašćad, mjesto da se u sjeni Tvoje velike ljubavi grlimo kao golubovi!"

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

Zar ovako da pozdravimo svog Božanskog Gosta? Zar da još većom bolju izranimo Njegovo srce?

III.

Kada se, dakle, nitko medju starijima ne usudjuje stupiti pred Spasitelja, da Ga ispred sviju pozdravi, poslat ćemo Mu ususret našu mladež, naše mladiće i djevojke. On će se njihovoj mladosti, nevinosti i stidljivosti najviše obradovati. Kako se ne bi obradovao, kada će iz njihovih nasmiješenih, svježih očiju kao rosa, gledati blistavu ljepotu njihove čiste duše kojoj se On najviše raduje.

Naprijed, dakle, naprijed, vi mladići i djevojke! Naprijed, vi prvi medju prvima ususret Onome, koji reče: "Blago onima, koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti"(Mt.5,8.) Svrstajte se u bojne redove, visoko dižite stjegove, neka se njihova djevičanska bjelina lepršа po ovim našim bregovima ususret Vašemu Kralju. Kudgod Njegova noga stane, posipajte ljiljane i palme. Vi, djevojke, u bijelim vjencima, stante na čelo povorke; vi je predvodite. To se vama i pristoji više no ikome, jer vi jedine imate pravo, da pratite Božje Janje, kudgod ono podje(Otkr.14,4.).

Što stojite? Što čekate? Što ne krenete?

O, nitko ne će da krene! Nitko od naše mladeži ne će da predvede povorku ususret našemu božanskome Kralju! Nitko ne će da uroni pogledom u one božansko očiste oči, koje sve vide....

Što sad?

Zar da se u ovoj mojoj župi nitko ne nadje, tko bi pošao ususret Spasitelju, tko bi Ga pozdravio u ime sviju? Zar da Mu uskratimo toliku radost, a sebi toliku sreću i blagoslov.

IV.

Još mi jedina nada preostaje. Preostaju mi naša djeca. Njih ću ja poslati ususret Onome, koji reče: "Pustite djecu i ne zabranjujte im dolaziti k meni, jer je takovih kraljevstvo nebesko"(Mt.19,14).

Djeco! Moja djeco! Tolika je neopisiva tuga mojim srcem obvladala, što nitko - evo - od mojih župljana nema smjelosti poći ususret Spasitelju i pozdraviti Ga u ime sviju sa dobrodošlicom, da sam na vas prosto zaboravio.

Kada je ono božanski Spasitelj ulazio svečano u Jeruzalem, vi stem djeco, bili prvi medju prvima, da Ga presretnete i pozdravite. S granama paoma u rukama, vikali ste tada i klicali: "Hosana Sinu Davidovu! Blagosloven, koji dolazi u ime Gospodnje: Hosana u visini!" Kidajte, stoga, rascvale grane sa naših voćnjaka, berite cvijeće sa naših livada, trgajte zimzelen s ograda naših trnaca, pa pohrlite na granicu naše

ga sela, da dočekate Onoga, koji je bio dijete kao i vi; koji za vas reče: "Jao onomu, tko sablazni jednoga od ovih mojih malih!"(Lk.17,2.)

Što ne krenete, djeco? Što ste stali? Što ste se uz mene pripili, kao da vas od nečega obranim? Zašto me tako čudno gledate, kao da mi imate nešto u povjerenju reći?

Jedan mi od te djece veli: "Ja ne mogu ususret Spasitelju, jer ja ga kunem!"

Drugi mi veli: "Ja ne mogu ususret Spasitelju, jer ja Njegovu krv kunem!"

Treći mi veli:"Jane mogu ususret Spasitelju, jer ja Njega kunem.

Četvrti mi veli: Ja ne mogu ususret Spasitelju, jer i Njegovu Mater kunem!"

Peti mi veli: "Ja ne mogu nikako ususret Spasitelju, jer ja i Njegov križ kunem!"

Dosta, dosta, djeco! Čaša gorčine već mi se prelila! Zar zbilja moram poručiti Spasitelju, da k nama ne svrati, jer Ga se nitko u ovoj mojoj župi ne usudjuje presresti i pozdraviti? Zar da Mu poručim, da ne dodje?

O, kleknite, kleknite, sklopite ruke i zavapite, da vas sve gore i svi bregovi čuju: "Dodji, Spasitelju! Mi te, uza svu svoju neizmjernu bijedu, ipak željno očekujemo, jer smo uvjereni, da ćeš nam ipak doći. Da ćeš nam ipak doći baš zato, jer znaš koliko je neizrecivo velika naša bijeda. Zar Ti ne reče: "Sin čovječji je došao da spasi, što je izgubljeno?(Mt.18, 11.) Zar Ti ne reče: "Ne trebaju zdravi liječnika, nego bolesni?" (Lk.5,31.) Zar ne vidiš Spasitelju, da si nam potreban Ti, samo Ti, i nitko drugi? Samo Ti, koji nas ljubiš i žališ, možeš sve nas, što toliko stradamo, žaliti onako, kao što svaki od nas žali sama sebe.

Mi Te ipak čekamo. I čekat ćemo Te, jer znamo da vodiš računa o našoj bijedi. Svih ovih dana mi ćemo Te čekati u dugoj , pokajničkoj povorci ispred Tvoje ispovjedaonice, jer znamo da je to ugovoreno mjesto, gdje ćemo te čekati i dočekati, Tu ćeš u naša izranjena srca izlijati svu svoju milost i svu svoju ljubav, jer samo preobiljem tvoje ljubavi možeš ublažiti našu duboku bol, našu neizmjernu bol, što smo svijesni da nijesmo dostojni Tvoje velike ljubavi. Amen.

IV. UZEO OBLIK SLUGE

"Sebe je poništio,uzevši oblik sluge i postao sličan ljudima, i vanjštinom je bio kao čovjek" (Flp.2,7.)

Još koji dan, dragi moji vjernici, još koji dan, pa ćemo u našoj Crkvi ugledati naše lijepe jaslice. Sva će se moja župa izre-

dati ispred jaslica. A da li će ton prilikom postaviti sebi pitanje: "Tko je Taj, koji leži u Njima? Tko je Taj, koji je za sebe izabrao toliko siromaštvo i toliko poniženje?

Ništa, ama baš ništa nema u toj štali, što bi čovjekovo oko zanosilo! Sve - samo beskrajna bijeda! Kada se radja i najveći siromah, ima krov nad glavom, i nešto mekana i topla ležaja pod sobom, dok Sin Božji nema ni toliko! Kolike li poniznosti, ali i koliko pouke za nas! Preko takve i tolike pouke mi ne smijemo olako preći. A ta pouka glasi: "Ljubite poniznost kao što sam je ja ljubio! Toliko sam je ljubio, da je ona u štalici betlehemskoj postala sva moja raskoš! Ljubite poniznost i budite ponizni, jer sam ja krotak i ponizna srca! Ljubite poniznost i budite ponizni, jer ćete time biti mojem srcu najbliži, pa prema tome i najmiliji! Ljubite poniznost, jer - kako vidite - u sv. božićnoj noći sebe sam poništio, uzevši oblik sluge i postao - iako Bog i Otkupitelj vaš - sličan ljudima!"

O sveta, divna poniznosti! Mirisavi cvijete, što si nam propupao tik do jaslica našega Gospodina, Nebeski pupoljče, što si nam procvjetao u siromašnoj štalici Betlehemskoj, tik do nogu novorodjenog Spasitelja i njegove presvete Majke, koja Ga je upravo radi svoje poniznosti toliko zanijela, da ju je za svoju majku izabrao! O sveta, divna, poniznosti, koja si nam u svetoj božićnoj noći s neba sišla na svijet kao dvorska pratilica Sinu Božjemu, koji te eto prvi put u ovaj svijet dovodi, da bi po tebi ispunio nebo izabranima, a svijetu dao divne primjere tvoje neodoljive ljepote.

Dragi moji vjernici! Vi već naslučujete o čemu bih vam danas želio govoriti. Velim: "Želio bih vam govoriti, jer tko zna, da li sam toliko vrijedan, da Duh Sveti ove moje slabašne riječi poprati svojim svetim rasvijetljenjem, da ja i vi uzljubimo ovu divnu krepost, koja je Bogu, a i ljudima mila. Ponizimo se pred Bogom, ponizimo se pred svojim bližnjim, pa ćemo na taj način pripraviti dostojan put svome Spasitelju u svoje srcu, koji evo već dolazi.

1. Ponizite se pred Bogom

U sv. Pismu Staroga Zavjeta čitamo, da je kralj Nabukodonosor bio dao sebi podignuti zlatan kip. Na dan posvete kipa glasnik povika: "Narodi, plemena i jezici, vama se zapovijeda: Čim čujete zvuk truba, frula, citara, harfa, psaltira, gajda i svihdrugih vrsta glazbala, imate se ničice baciti i poklo niti zlatnome liku, što ga je podigao kralj Nabukodonosor. Tko se ne baci ničice i ne pokloni se, bit će smjesta bačen u peć ognjenu užarenu."(Dan.3.4-6.)

Svakako, da je luda oholost natjerala Nabukodonosora, da sebe smatra bogom, i da od svojih podanika traži, da ga drže za boga. Nije prošlo dugo vremena i pravda ga je Božja dostigla. Obezumio je posvema, te je u tome svome bezumlju posve zanemario njegu svoga tijela. Dlake su mu narasle na tijelu kao ptičje perje, a nokti su mu se uvili kao pandje. U svome bezumlju utvarao si je, da je životinja, pa je prema tome i oponašao životinju. Pobjegao u šumu, pa stao pasti travu i urlikati i zavi-

jati kao životinja. Tko je htio sebe smatrati Bogom, pretvorio se u životinju.

Pogledajte oholicu, koji u svojoj ludosti i preuzetnosti smatra da mu i Bog nije do koljena. Zar to nije izobličeno biće, vrijedno ne samo sažaljenja, već i prezira?

Recite mi: zar i medju kršćanima nema mnogo takovih bezumnika? Ako ne riječima, a to svojim djelima vele: "Zašto da mi netko brani, da činim ono što se meni mili? Tko je taj Bog, koji bi meni mogao zabraniti, da činim ono što ja hoću i što se meni svidja? Ako ja, na primjer, želim živjeti u braku kako ja hoću, tko mi što može? I ako drugi ne rade u nedjelju, zašto ja ne bih radio? Neka dangube i ljenivci idu u crkvu, ja imam pametnijeg posla. Post? Molitva? Pa to su gluposti i praznovjerja, u koja pametan čovjek ne može vjerovati! Kakav Bog, kakva Crkva, kakva ispovijedi pričest? Ta to su trice i kučine, preko kojih pametan i savremen čovjek mora proći s prezirom."

Recite mi, dragi moji vjernici: zar takovi ljudi ne sliče u svojoj nadutosti kralju Nabukodonosoru, koji je podigao sebi zlatni kip, da mu se svi klanjaju? U ludoj i bezumnoj svojoj oholosti prkosimo Bogu, ni šačica praha i truleži, a zar ne znamo da svakoga dana primamo beskrajna Božja dobročinstva? Zar nas On ne uzdržava, kada nam daje snagu i pamet, da možemo raditi? Zar On ne blagoslivlja naš posao i našu obitelj? Zar nam On ne daje kruh naš svagdašnji? Što bi mi bez Njegova sunca, koje nas grije? Bez Njegove rose i kiše, koja naš znoj napaja, bez Njegove zemlje - majčice naše - koja nas hrani i poji? Što bi mi sićušni crvići zemaljski bez Njegove pomoći u napastima, bez Njegove milosti u sv. Sakramentima? Pred ljudima koji nam pružaju bilo kakvu pomoć, ili od kojih se pomoći nadamo, uvijamo se, previjamo i sagibamo, a Boga svoga, koji je naš najveći dobročinitelj, ne samo što Ga zaboravljamo, već u svojoj ludoj nadutosti psujemo, pa čak i mrzimo. Zar nije ovo oholost?

Kada na nas navali bolest, ili bilo kakva nesreća, tužimo se na Njega, i smatramo da nije pravedan što nas je obdario križevima svojima, a zašto ne pomislimo, kada bi mi i svoga najmilijega vrijedjali toliko, koliko Njega vrijedjamo, da bi nas taj, pa i da nam je rodjeni otac, iskorijenio sa lica zemlje, dok Bog ne samo što nas drži i trpi, već nas i nadalje obasipava svojim dobročinstvima! Recite mi: zar nijesmo kao luda, hirovita ždrijebad, koja treba da osjeti bič na ledjima, da ne bi skrenula s pravoga puta?

2. Budimo ponizni s našim bližnjim

Sv. Ivan Damašćanin, bio je visoki činovnik bizantinskog cara u Damasku. Bio je u slasti i lasti, čašćen, ugledan, svaka riječ zlata vrijedila, a kada mu se kroz pero na papir izlila, stani pa pani! Svega je imao, ali mira nije imao. Povukao se u pustinju, daleko od svijeta, da bude bliže Bogu. U slobodnim časovima, pleo je košare. Onaj, koji je svijet zanosio svojom rječitošću, onaj, koji je divne stranice ispisao u obranu kršćanstva onaj je sada pleo košarice, da bi sebe mogao prehraniti. Jednom ga zapala dužnost, da košare, koje je izradio, odnese na prodaju

u veliki grad Damask. A da bi poniženje bilo još veće, naredjeno mu je, da te košare mora prodavati uz dvostruko veću cijenu.

Sva se krv u njemu uzbunila, kada je to naredjenje primio. Zar on, nekadanji carski poklisar, kome su se svi klanjali, kada je gradskim ulicama prolazio, zar on sada da se obuće u priprosto redovničko ruho, i da nosi na svojim ledjima košare i nudja ih prolaznicima na prodaju? Ali u tome času strašna iskušenja i napasti, čuo je nutarnji jedan glas, koji mu je govorio: "Ivane, zar ja nijesam prije tebe ostavio nebeske dvore, da bih se rodio u siromašnoj stalici? Zar ja Pravednik nad pravednicima, nijesam tražio grešnike i izmedju dva razbojnika umro na križu? Čemu ti moji primjeri, ako se njih ne ćeš držati?"

Odazvao se Ivan tome nutarnjem glasu i radosna lica ušao u grad, noseći na svojim ledjima košare. Netko ga gledao sažalna lica, a netko mu se opet primicao, da bi kupio košare. Konačno ga je prepoznao njegov bivši sluga, pa i ne cjenkajući se s njim, kupio je košare za zatraženu cijenu.

Uvečer vratio se Ivan Damaščanin u svoj samostan i postao je svetac, te ga sv.Crkva slavi 27.ožujka.

Kolike li poniznosti u sv.Ivana Damašćanina! A mi?

Ako nas tko uvrijedi, pa i najmanjom riječju, ta mala uvreda - kao neznatna žeravica - mjesecima i mjesecima tinja u našem srcu, dok se konačno ne rasplamti u veliki požar, koji nas i našega bližnjega zna da sagori do temelja. Podjite u naše sudove, zatražite od tamošnjih pisara, da vam otvore one svoje velike pretince, koji su se nanizali po sudskim zidovima, pa ih pitajte: "Ljudi Božji, tko je tolike hrpe papira naslagao po tim vašim ormarima?" Što će vam oni odgovoriti?: "Luda oholost našeg seljaka, koji je kadar i svoju jedinu kravicu prodati, da bi se osvetio svome bližnjemu za nanesenu uvredu. "Pitam vas! At tko smo mi, da uz tako visoku cijenu naplaćujemo uvrede, koje nam se nanose?

I to nije dosta! Naša bolesna i neuravnotežena sebičnost ide još dalje! Ako kome i učinimo kakvu uslugu, pa ako se ta naša usluga brzo zaboravlja, ne prestajemo nikada tu uslugu svoju na vidjelo dana znositi, tako da u tome postajemo i smiješni. Zar da zaboravimo riječi našega Spasitelja: "Što učini desnica Tvoja, neka ne zna ljevica Tvoja!" Kad mi što dajemo, onda to klešemo u kamenu, a kad nešto od drugoga primamo, pišemo na ledu.

Isus dolazi! Poravnajmo mu staze! Nek se slegnu sve one nesretne izbočine, koje tako uočljivo strše u našem srcu! Činimo ono što je činio i sv.Ivan Damašćanin, t.j. zatomimo u sebi svoju oholost iz ljubavi prema našem Spasitelju, koji je "poništio samoga sebe, uzevši obilk sluge i postao sličan ljudima"(Fil.2, 7.)

Zaključak

Isus dolazi! Pođimo Mu ususret, svijesni svoga ništavila. On je onaj, koji nas je oslobodio ropstva i otvorio nam vrata neba, čije smo ključeve bili nekad izgubili.

Sv.Gerardo Maiella još kao dječak služio je kod biskupa Lacedonije. U to vrijeme dogodio mu se slijedeći slučaj, što ću vam ga sada ispričati, a utvrđen je zakletvom svjedoka, prilikom njegove beatifikacije.

Služio je dakle kod biskupa Lacedonije, ali eto nesreće: jednoga dana nadvio se nad zdenac, što se nalazio na glavnome trgu, pa mu ključevi kuće njegova gospodara padoše u vodu. Prosto se dijete ukočilo od straha, jer je znao što ga čeka, ako izgubi ključeve. Jao i nesretno za njega, ako ga gospodar istjera iz službe. Kud će jadno siroče, bez igdje ikoga? Sinu mu čudna misao. Odjuri u obližnju crkvu, dograbi kip maloga Isusa, koji je ležao u jaslicama, pa s njim ravno prema zdencu, te Mu počne govoriti: "Ti jedini možeš mi pomoći! Ti i nitko drugi! Daj, da dodjem do ključeva!" Zatim poveza kip maloga Isusa sa konopom zdenca, te Ga polako spušta u vodu. Kada je Isusa spustio u vodu povika iz svega glasa: "Isuse, čuješ li me? Donesi mi gore ključeve!" Kip maloga Isusa nije se više vidio. Spustio ga je mali Gerardo sve do dna zdenca i onda Ga polako počeo dizati. Ali gle čuda! Kada je kip maloga Isusa izgnjurio iz vode, u svojoj je ručici držao ključeve. Gerardo ga zagrli i svega izljubi, pa ponovo odnese u crkvu i položi u jasle, dao da ništa nije bilo.

Dragi moji vjernici! I ljudi radi svoje oholosti i neobuzdanosti izgubili su ključeve neba. Đavo im ih je oteo iz ruku i bacio ih u bezdan, odakle ih nije bilo moguće natrag dobiti. Ali, došao je Isus i On nam je te ključeve donio i s njima nam vrata neba otvorio. Da nam nije On došao, da nas On nije spasio, što bi od nas bilo? Ponižimo se, a ujedno i veselimo se! Našli su se ključevi neba. A ako bi se slučajno među vama netko našao, u čijem se srcu razjapio bezdan grijeha i u nj upali nebeski ključevi, neka zato ne očajava, već neka spusti Maloga Isusa u taj bezdan po skrušenoj ispovijedi. Ponovo će imati ključeve. Amen.

O B R A N A V J E R E

4. NEMOJMO GOVORITI O TOMU

A sada počnimo sa tim prigovorima, što ih naš narod tako često čuje protiv vjere.

Koliko se puta dogodi da majka reče sinu: "Zašto ne ideš u crkvu? Eto Uskrsa, a tebe na ispovijed nema! Zašto ne toliko žalostiš? Vidi onoga, pa onoga! Svi su svoju uskrsnu dužnost obavili! Samo ti.....!

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

Jadna majka zna često puta popratiti taj svoj prijekor dubokim uzdahom, a po katkad i suzama.

Ali sin - njezina velika nada i velika bol - ostaje uporan pri svojoj kobnoj odluci. Čak, šta više, zna ucviliti majku, pa reći: "Nemoj mi govoriti o tomu!"

Nemoj mi govoriti o tomu! Kako je to strašno majci čuti! A kakav užasan bol mora da bjesni u duši, koja tu riječ izgovara!

Potrudimo se, da joj odgonetnemo smisao.

Ta riječ može biti izljev srdžbe, a i izljev prezira.

1. Izljev srdžbe

U svako se doba, na svakom se koraku susreću vjera i nevjera. Kako bi moglo drukčije biti! Vjera je neugodna mnogima ljudima, a i nepočudna, kao što su vama nepočudni poreznici. Nitko njima ne pravi veselo lice, kad im nenadano banu pred kućna vrata. Unatoč tomu što svatko zna, da bez poreza nema ni škola, ni bolnica, ni željeznica, ni državnih cesta, ipak bi se svatko htio oteti porezu. Nešto slično vam je i sa vjerom. Ona sputava našu volju, kao što porez sputava naš džep. Koje onda čudo, ako čujete prigovor: "Nemoj mi govoriti o tomu!"

"Radije polumjesec, nego papinsku krunu!" To su rekli Grci, kada su Turci imali osvojiti Carigrad. Smatrali su u svojoj mdutosti i ludome bijesu, da će za njih bolje biti, ako Turci pretvore njihove veličanstvene Crkve u džamije, nego da u njihovim crkvama odjekne pjevanje latinskog bogoslužja. Njihove su se želje ispunile. Ali onoga časa, kada su ušli Turci u Carigrad, nestalo je silne grčke kulture, kojoj se i danas svijet divi.

Nemoj mi govoriti o tomu!

Otrag nekih dvijesto godina, bijesnio je u Francuskoj strahoviti rat protiv vjere i protiv Crkve. "Dolje Isus Krist" vikala je raspojasana svjetina. Svećenike su nemilosrdno proganjali. Mnoge su pozatvarali, mnoge slali u progonstvo, a mnoge i poubijali. Crkve su se zatvarale. Na oltare postavljali su bludnice, pred kojima su bezbožni kolovodje, obučeni u svećeničko ruho, palili tamjan. Rekao bi čovjek: "Eto, vjeri i Crkvi je odzvonilo!" U te dane uhvatiše nekog svećenika. Razbješnjena rulja stade vikati: "Na vješala s njim!" A on im mirno dobaci: "Zar mislite da ćete tada progledati? Zar mislite da će vam tada biti bolje, kada me smaknete?" O, ne, ne, narodu ne može biti bolje, kada ne dozvoljava da mu se govori o vjeri, već tada srlja iz zla u gore. Narod, koji je sa sebe stresao Božji jaram, taj je svaki čas spreman da sa sebe strese i svaki drugi jaram.

Vi znate što se dogadja, kada na bačvi pukne obruč, a u njoj kipi mošt. Eto vam slike i pojedinca i naroda uopće, kada sa sebe hoće da strese jaram Božjega zakona. Iz njega tada provale strasti, kao divlje zvjeri iz kaveza; kao mutna bujica, koju je do tada zadržavao nasip. Bukne, provali, prelomi, i - sve sobom ponese. Tako vam je to bilo uvijek i tako će uvijek i biti.

2. Izljev prezira

Ne mora biti čovjek zao, pa da rekne: "Nemoj mi to spominjati! Nemoj mi govoriti o Bogu, vjeri, o sakramentima i t.d." Takovi ljudi ne moraju uvijek mrziti vjeru. Oni su samo prema njoj ravnodušni. Takovih imade sva sila, pa i kod seljačkog svijeta.

Zar zbilja smatrate, da čovjek može biti ravnodušan spram vjere? Zar zbilja čovjek pametno govori, kada veli: "Nemoj mi govoriti o tomu"? Ja mislim, da pametno ne govori, jer samo vjera rješava krupna pitanja, koja se nas i te kako tiču, pa kako riješimo ta pitanja, takva će biti i naša konačna sudbina.

Zar možete biti ravnodušni spram kiše, ako se već zemlja raspucala od suše? Zar možete biti ravnodušni po kojoj ćete cijeni sutra prodati vino ili voće? Zar možete biti ravnodušni po kojoj ćete cijeni sutra prodati kravu ili volove na sajmu? Zašto prema tome ne možete biti ravnodušni? Ne možete stoga, jer se to vas i vaše obitelji tiče, jer se to tiče napretka ili nazatka vašega gospodarstva. A zar je vjera manje vrijedna od košare grožđja i par litara vina? Zar se to baš ništa tebe ne tiče, ako znaš, ako si potpuno uvjeren, da ćeš poslije smrti dalje živjeti, i da ćeš tamo u vječnosti žeti ono, što si ovdje zasijao? Zar se to tebe baš ništa ne tiče? "Nemoj mi govoriti o vjeri, o Bogu, o vječnosti i t.d." Je li to moguće? Ne, nije moguće, jer o tome svatko govori. Pogledajte dobro čovjeka, koji tvrdo vjeruje u Boga, kao i onoga koji u Nj ne vjeruje i to baš ako je taj čovjek seljak. Seljak, koji vjeruje u Boga, on Boga uvijek nosi u sebi, on Ga susreće na svakom koraku, on Ga vidi u svakoj travci, u svakome cvijetu. On Ga sluša u pjevu ptica i u žuboru potoka. On diže prema nebu svoj pogled, kada očekuje ili sunce ili kišu. Dok naprotiv pogledajte seljaka - ako se takav uopće može naći - koji u Boga baš nikako ne vjeruje. Njemu se ipak kadgod Bog javlja. Javlja mu se u svojim djelima, što ih je svugdje, oko njega svojom bogatom rukom razasuo. Zar mislite da se u njegovoj duši ne javlja sumnja: "Možda ipak Bog postoji! Možda ipak poslije smrti nešto mora biti! Možda ipak nije svejedno kad ja svršim ili kada moja krava ili tele svrši!"

Vidite, dakle, da i čovjek koji vjeruje u Boga, kao i onaj koji ne vjeruje u Nj, ipak o Bogu i o vjeri vode računa. Onaj prvi svijesno, a ovaj drugi nesvijesno.

"Nemoj mi govoriti o vjeri!" Je li to moguće? Ne, nije moguće, jer su svi narodi o tome govorili i još uvijek govore. Židovi su se borili za svoju vjeru, i kako su se ljuto borili? Grci su svete ratove vodili za svoje bogove. Rimljani su se borili za svoje hramove, kao što su se borili za svoja ognjišta. U srednjem vijeku čitava je Europa pohrlila u Aziju, uz bojni poklik: "Bog to hoće!" Čitavi su narodi tamo krenuli, da oslobode Božji grob od nevjernika.

Kada je car Napoleon, otprag sto pedeset godina pošao u Rusiju, da je upokori, pa kada je vidio kako ruska vojska ispred njega uzmiče, sav skrhan, utuče, reče: "Zašto ja ne mogu ovaj narod upokoriti?" Odvrati mu na to jedan njegov general: "Veličanstvo, probrojite sve crkve u Moskvi. Rusi su nepobjedivi, jer je to narod koji vjeruje u Boga."

A zar za Bure, nali junački narod, vjera nije ništa značila? Dvije se i po godine taj malen narod borio besprimjernom hrabrošću za svoju slobodu. Borio se i pobijedio silno Britansko carstvo. Taj je rat koštao Englesku 5 milijardi funti šterlinga i 35.000 vojnika, što poginulih, što ranjenih (A. Brunacci: Dizionario generale di coltura, Torino, 1913, str.196). A sada slušajte kakav su proglas izdali narodu predsjednici i vojskovodje toga naroda na dan svoje konačne pobjede: "Odlučujemo i naredjujemo da dan 8.kolovoza 1961. bude dan zahvale Bogu. Odlučujemo isto tako i naredjujemo, da dan 9.kolovoza bude dan pokore. U ime vlade i u ime naroda mi moramo dati Bogu zadovoljštinu za svoje grijehe!"

Ne trpe da im se govori o vjeri! Je li to moguće! Ne, nije, jer svi o tome govore. Svi su narodi o tome govorili i o njoj još uvijek govore. Šta više: sva mjesta o njoj govore. Prolistajte poštansku knjigu u kojoj su ispisani nazivi svih mjesta i gradova, u koja se raznosi pošta. Koliko ćete u tim imenicima naći mjesta, koja nose ime kakvog sveca.

Htio, ne htio to priznati, vjera se upila u svaku žilicu našega bića, u svaki kutičak zemlje, u svaku obitelj, uz sve naše običaje, uz svu našu prošlost. S njom i po njoj jesmo, što jesmo. Velik i slavan narod, kada smo je branili, plijen jačih kada smo se je odricali.

Došla stara baka sa sela, u posjete svojoj djeci, koja su se u grad preselila. Odmah prvi dan po dolasku, kada se spustio mrak, veli svojoj djeci: "Djeco, hoćemo li se pomoliti?" - "Hoćemo, hoćemo, bako!" - klekoše. I stara poče. "U ime Oca, i Sina.." - i odjednom stade. Stala se okretati i tražiti nešto po zidovima. - "Šta ti je, nano?" - pritrča gospodja. Stara se svejednako obazire i traži. "Ma kćeri, tražim raspelo. Pred kim ćemo se moliti? Ne ćemo valjda pred onom prezobraznicom," - i uprije prstom u jednu žensku sliku na zidu, prilično slabo odjevenu. - "Imate djeco carski namještaj, ali fali ono glavno." ("Kat.tjednik", god. 1935., br.9, članak: "Fali ono glavno".)

Zaključak

Da, dragi moji vjernici, onaj koji ne će da mu se govori o vjeri i o njegovim vjerskim dužnostima, tomu "fali ono glavno". Koje je onda čudo, ako, za to kadgod praska, iako se tomu kadgod i podruguje. Dodjite stoga redovito u crkvu, da i vama ne bi usfalilo ono što je čovjeku glavno, jedino glavno. Sve ono vrijeme što ga uložite u crkvi, ne bojte se dobro ste uložili! Ovdje u crkvi stičete znanje nad svakim drugim znanjem. Znanje, što morate činiti i čega se morate klonuti, da stknete svoju pravu, jedinu i trajnu sreću. Ovdje stičete znanje da dobro živite i da sveto umrete.

Naći će se svakako i takovih, koji će vam se nasmijati. Ništa zato! Taj potsmjeh je često puta znak pritajene ljutine, što oni nemaju hrabrosti krenuti vašim stopama. Kao što svakog jutra idete radosno na svoju zemlju, da je obradite i od nje kruha dobijete, tako svake nedjelje radosno polazite u svoju crkvu, da bi se riječju Božjom obogatili i zasitili.

Kada vam se pruži prigoda, govorite o tome i drugima. Povedite o tomu razgovor putem, dok se vraćate svojim kućama; dok

sjedite za stolom, da bi vam se ono, što ste čuli od svoga župnika, što dublje upilo u dušu. Veli sv. Pismo, da apostoli "nisu prestali svaki dan u hramu i po kućama da uče i propovijedaju Evanđelje o Isusu Kristu." (Dj.5,42.) I vi činite tako. I vi budite apostoli Kristovi i moji najbolji suradnici. Kako je časna i sveta ta vaša uloga! Vrijedno je, da joj se potpuno posvetite. Isplatit će vam se to i u vremenu i u vječnosti. Amen.

O B R A N A C R K V E

4. PAPA JE NEPREVARLJIV

Jedan je mladi pravnik polagao s odličnim uspjehom posljednji ispit iz pravnih nauka u prisutstvu Garcie Morena, predsjednika republike Ekvadora. Po položenom ispitu pita ga predsjednik: "Da li vam je, gospodine doktore, dobro poznat i Božji zakon, kada su vam tako dobro poznati svi državni zakoni?" Mladića iznenadi pitanje, pa nimriječi ne izusti. Predsjednik mu zatim reče: "Vi ste sada unapredjeni na čast doktora pravnih nauka, ali to svoje zvanje ne ćete vršiti dok dobro ne naučite vjeronauk."

Dragi moji vjernici! Kolikim bi mi katolicima mogli reći: "Naučite prije svega dobro vjeronauk, pa se tek onda sa tolikom preuzetnošću razbacujte vjerskim istinama, o kojima nemate pojma, a pogotovu kad je riječ o Papi, za koga velite da smo mi katolici napravili neko nadzemaljsko biće, koje čak ne može ni sagriješiti."

Stara je to pjesma da se protivnici katolicizma izruguju katoličkoj istini o papinskoj nepogrešivosti tako, što nam predbacuju da je ludost vjerovati, da je Papa bezgrešan. Tko ovo pitanje ovako postavlja, naglavce ga postavlja i ne zna lučiti pojam bezgrešnosti, od pojma neprevarljivosti, Mi za Papu nijesmo nikada tvrdili, niti ćemo ikada ikada tvrditi, da ne može u svome privatnome životu sagriješiti, već tvrdimo ovo: Sv.Otac Papa, - uslijed osobite i izvanredne pomoći Duha Svetoga, koji štiti Crkvu i njenog vrhovnog učitelja, - ne može se prevariti, kada kao vrhovni učitelj Katoličke Crkve svojim najvišim ugledom odlučuje, što treba da svi katolici vjeruju i čine, da se mogu spasiti.

To mi katolici za Papu tvrdimo i ništa više, i u to, kao članak vjere, tvrdo vjerujemo. Da bi pak u to tvrdo vjerovali i da bi sebi dali razloga zašto u to vjerujemo, evo me, da vam objasnim:

1. U čemu se sastoji papinska neprevarljivost
2. Tko mu je tu neprevarljivost dao.

Tko sebi svoje blago povjerava vodiću, znači da ima u nj povjerenja i da je vodić vrijedan toga povjerenja. I mi imamo vodića za put u nebo. Njega nam je dao Bog, , pa je zato isključena svaka mogućnost, da bi nas mogao odvesti stranputicom.

ČETVRTA NEDJELJA ADVENTA

1. U čemu neprevarljivost?

Svaki svijestan katolik mora znati o Papi tri stvari:

a) da je Isus Krist nevidljivi poglavar Crkve, dok je sv. Otac Papa njezin vidljivi poglavar.

b) da je Papa nasljednik sv.Petra apostola, prvaka apostolskog na stolici rimskoj. Sv.Petar bio je prvi rimski biskup i odatle je punih dvadeset i pet godina upravljao Crkvom. Tamo je i umro mučeničkom smrću. Jer je sv.Petar bio u Rimu, i ondje vladao Crkvom sve do svoje smrti, to svaki njegov zakoniti nasljednik na rimskoj biskupskoj stolici, dobiva samim tim sva njegova prava, t.j. postaje vrhovni poglavar Crkve, kao što je sv. Petar bio vrhovni poglavar Crkve. Dakle - upamtite ovo dobro: Rimski biskup samim tim što je rimski biskup, ujedno je i vrhovni poglavar Crkve, jer je nasljednik sv. Petra, prvaka apostolskoga, na stolici rimskoj.

c) tome vidljivom poglavaru Crkve, t.j. sv.Ocu Papi, pripada povlastica neprevarljivosti.

Ova treća točka sigurno vam nije jasna, a mora svakome svijesnome katoliku biti jasna, pa evo ne odmah, da vam je objasnim.

Što razumijemo pod tim, kada kažemo, da je netko neprevarljiv? Razumijemo to, da se ne može prevariti, niti može htjeti prevariti. Da je zaštićen od toga, da se prevari ili da prevari. Ali, pamtite dobro, dragi moji vjernici! Ako mi tvrdimo i kao članak vjere ispovijedamo, da je Papa neprevarljiv, mi tim ne tvrdimo, da Papa ne može sagriješiti u svome privatnome životu. I papa je u tome pogledu čovjek, sa svim ljudskim slabostima, i u njemu živi napast, i strast, i čitavo ono zlo sklonosti, što ga svaki čovjek nosi u sebi, iza istočnoga grijeha. I on se može u duši popeti k Bogu, svagdanjim savladjivanjem i borbom, samozatajom i molitvom, uz pomoć Božje milosti. I on mora, kao što i mi, svaki dan birati izmedju dobra i zla. I on će odgovarati Bogu i biti nagradjen za svoja dobra djela, ili kažnjen za svoje grijehe. U tome nije nikada kršćanstvo pravilo razlike izmedju svjetovnjaka i svećenika, pa ni biskupa, ni pape. Svaki je čovjek sluga Božji, koji se mora slobodnom voljom opredijeliti ili za Boga, ili protiv Boga.

To je temeljna nauka kršćanstva. Nauka, koju su uvijek i rimski pape naučavali i propovijedali. Nijedan nije za sebe rekao, da ne može sagriješiti i da nije grešnik.

Dakle: ni riječi o tome, da Papa ne može u svom privatnome životu sagriješiti, već se radi o tome, da se ni kada ni u kome slučaju ne može prevariti, kada kao vrhovni učitelj sv.Crkve svojim najvišim ugledom odlučuje što treba da svi katolici vjeruju i čine da se spasu.

Kada bi se Papa kao glava i učitelj Crkve, u takovim slučajevima mogao prevariti, onda bi se i Crkva, čuvarica i tumačiteljica Božje nauke, mogla prevariti i udaljiti se od Kristove nauke, a onda ne bila božansko djelo ni kraljevstvo istine.

Vjernici! Sada znate što ćemo odgovoriti, kada vam se stanu izrugivati: "Vi ste katolici učinili od svoga Pape neko božanstvo, pa čak tvrdite za njega da ne može sagriješiti!" Ne,

po hiljadu puta ne! Mi katolici nijesmo nikada za Papu takova šta tvrdili, niti ćemo to ikada tvrditi. Mi samo tvrdimo ovo - a to van po treći put ponavljam - da povlastica neprevarljivosti pripada Papi samo onda, kada kao vrhovni učitelj katoličke Crkve svojim najvišim ugledom odlučuje što treba da svi katolici vjeruju i čine, da se mogu spasiti.

Nije njegov privatni život ono što preko njega Bog daje Crkvi, nego je to uprava, vodstvo, vanjski rad. I to Bog posebnim načinom na Papi štiti, a za dobro svoje crkve. Bog svojom milošću i providnošću tako upravlja njegovim djelovanjem, da nikada Crkve ne odvede od Božje istine ni od kršćanskog života.

2. Dokazi neprevarljivosti

Kada tvrdimo ovu silno važnu istinu, da se Papa - zaštićen izvanrednom pomoći Duha Svetoga - ne može prevariti, kada uči što ima držati cjelokupna Crkva u pitanjima vjere i čudorednja, ni zato moramo imati dokaza u riječi Božjoj. Zar je to mala stvar imati usred jednoga svijeta, koga rastaču tolike zablude i tolike nesigurnosti, sasvim pouzdana učitelja? Zar je to mala stvar imati učitelja, koga sam Bog čuva; kome upravo ne da, da nas dovede na krivi put, kada nas uči što moramo vjerovati i što moramo činiti da se spasimo? Možemo li, dakle, samim Isusovim riječima dokazati, da je Njegov namjesnik na zemlji primio od Njega povlasticu neprevarljivosti u velikom djelu naučavanja?

Tri dokaza pruža nam sv.Pismo za istinitost tvrdnje, da sv. Otac ne može uvesti u zabludu kršćane, dok govori kao vrhovni učitelj Crkve.

a) Ponajprije u sv.Evandjelju, što ga je sv. Matej napisao (16,18.), čitamo, da je Isus Krist rekao Petru: "Ti si Petar, i na toj stijeni sagraditi ću crkvu svoju i vrata je paklena NE ĆE NADVLADATI". Ove riječi znače: kao što je stijena ili pećina nepokolebljivi temelj svake zgrade, koja se na njoj gradi tako je i Petar - i njegovi nasljednici - nepokolebljivi temelj duhovne zgrade Crkve Kristove. Taj je temelj tako čvrst, da ga ni paklena vrata ne mogu pokolebati. Čvrst je pak i nepokolebljiv taj temelj samo onda, ako se pod njim podrazumjeva neprevarljivost u vjerskom i čudorednom naučavanju. Čim bi Petar - ili koji god od njegovih zakonitih nasljednika - kao vrhovni učitelj Crkve, stao navještati koju vjersku ili ćudorednu zabludu kao članak vjere, onim časom bi postale neistinite Kristove riječi, jer bi Crkva bila sagradjena ne na pećini, već na pijesku, koju bi svaka vjerska zabluda mogla pokolebati i srušiti.

b) Istina, Krist je ovim riječima tek obećao Petru i njegovim nasljednicima neprevarljivost. No On nu je osigurao neprevarljivost rekavši: "Šimune, Šimune, ja sam se molio za Tebe DA NE oslabi tvoja vjera, i ti, obrativši se, utvrdi braću svoju" (Lk.22,32.) Krist je u ovoj svojoj molitvi povezao Petra s "braćom", t.j. s ostalima, kako apostolima tako i svima onima, koji će po njemu i po njima vjerovati. A može li Petar i njegovi nasljednici utvrditi u vjeri svoju braću, ako se Petar u vjeri može prevariti? Može li se pomisliti da bi molitva Spasiteljeva ostala neuslišana? Zar da Isus uzalud moli? Ne, molitva je Boga - Čovjeka po sebi uspješna. I stoga je ovom svojom molitvom Spasitelj osigurao Petru i njegovim nasljednicima, čvrstoću vjere,

sigurnost i neprevarljivostu naučavanju. (Vidi u "Danici" od 1951.godine, članak: Neprevarljivost Crkve).

c) Konačno čitavu stvar dokazuju i Kristove riječi Petru: "Pasi janjce moje...Pasi ovce moje!" (Iv.21,15 - 17.) Zar vi, dragi moji vjernici, možete reći za pastira, da se razumije u svome poslu, da je pravi pastir, kome bez straha možete povjeriti svoje ovce, da ih vodi na zdravu pašu, ako on te vaše ovce vodi na zagadjene i otrovne pašnjake? Dobar pastir ne samo što mora dobro poznavati svoje ovce, već mora dobro poznavati pašu, na koju ih vodi i pojila gdje ih napaja. Zar to isto ne vrijedi - dakako u prenesenom smislu - za Petra i njegove nasljednike? Zar oni nisu dužni pasti čitavo stado Kristove Crkve, i to dobrom i zdravom pašom? Zar ta dobra i zdrava paša, od koje se duše hrane, nije nepokvareni nauk vjerskih i ćudorednih istina Kristova Evandjelja? To je pak moguće samo onda, ako je Papa pri toj službi neprevarljiv. Čim bi Papa mogao zavesti čitavu Crkvu na otrovnu pašu lažnog naučavanja, onim časom bila bi pronašena svrha Crkve, da spašava čovječanstvo.

Jest, dragi moji vjernici, u Petru i u njegovim nasljednicima mi imamo učitelja istine, koji nas vodi kroz život. Budimo zahvalni Bogu na tolikome daru, jer je samo u Petrovoj ruci sila istine i snaga Višnjega, pa stoga mi ćemo uvijek s Petrom, jer gdje je Petar tu je crkva; gdje je Papa tu je istina.

3. Crkvena predaja o Papinoj neprevarljivosti

Kako vidite, dragi moji vjernici, sv. je Pismo jasno u ovome pitanju. Ali je za nas mnogo važna i ta činjenica, što su se Pape u svim vremenima služili povlasticom neprevarljivosti. Iz povijesti znamo da su Pape - i ne sazivajući opće crkvene sabore - osudjivali kriva vjerska naučavanja (krivovjerja). A cijela je crkva držala da su te njihove osude nepogrešive (Devivijer). O tome bih vam mogao navesti i više primjera, ali - da vas ne bih zamarao - navest ću vam samo jedan, i to baš svjedočanstvo sv. Augustina (354. - 430.). Kada je sv. Augustin u vjerskoj raspravi s krivovjercima - zvali su se Pelagijanci - prizvao na presudu rimskoga biskupa pape Inocenta I. i primio od njega odgovor, kojim se osudjuje Pelagijevo krivovjerje, izrekao je ove značajne riječi: "Odanle (od apostolske stolice u Rimu) došao je pismeni odgovor, rasprava je svršena". Tako je nastala poslovica: "Roma locuta - causa finita," a to znači: Rim je progovorio, rasprava je svršena.

Istina je, da Katolička crkva vrši svoju neprevarljivu učiteljsku službu i tada:

a) kada biskupi kat. Crkve sabrani na općem crkvenom saboru, tumače, razjašnjuju, stvaraju i proglašuju zaključke, koji se odnose na vjeru i ćudoredje, a s njima se saglašava Papa, ili potvrdjuje takove odluke i zaključke;

b) ili, kada se biskupi, ako i nijesu sabrani u općem crkvenom saboru, nego borave svaki u svojoj biskupiji, jednodušno ili u pretežnoj većini saglašuju u naučavanju koje vjerske ili ćudoredne istine medjusobno i s Papom, ili Papa odobrava njihovo suglasje (Oberški).

Ali, tko ne uvidja!

ad a) da je saziv biskupa na opći sabor skopćan sa silnim poteškoćama (u skoro dvije hiljade godina održano je svega devetnaest takovih općih sabora). Zar je lako sve biskupe iz najudaljenijih krajeva svijeta sabrati na jednome mjestu? Što onda, ako biskupi budu silom spriječeni, da ne prisustvuju takovom saboru? Zar to ne bi značilo istinu predati u ruke sili i zlobi neprijatelja Božjih?

ad b) ako pak sv. Otac zatraži pismenim putem njihovo mišljenje u prijepornoj stvari, tko zna koliko bi vremena proteklo, dok njihovi odgovori stignu; a koliko tek vremena, dok se ti odgovori temeljito prouče? A zar do tada da korov vjerskih i ćudorednih zabluda haračí i plijeni tolike duše? U doba, kada se protuvjrski i protućudoredni otrov širi brzinom munje, putem radia i štampe, zar da Crkva dozvoli da tolike duše razdiru sumnje i priklone se protuvjrskoj struji, čekajući dok se biskupi sastanu na opći sabor, ili dok iznesu svoje mišljenje? Dakle: mir savjesti tolikih duša i spasenje Crkve traži, da uz izjave općih crkvenih sabora, mora biti i drugo neprevarljivo učiteljstvo Crkve, kojega se odluke mogu čuti bez velikih poteškoća i u svako vrijeme. Tko će drugi tu službu vršiti ako ne onaj, koji je glava Crkve, koji imade pravo sazivati opće crkvene sabore, njima predsjedavati i saborske odluke odobriti, a to je sveti Otac Papa zakoniti nasljednik svetoga Petra prvaka apostolskog, kome je Spasitelj Isus Krist predao punu vlast u svojoj Crkvi.

Zaključak

Godine 1854. proglasio je Papa Pio IX. kao članak vjere nauk o Bezgrešnom Začeću Bl.Dj.Marije i zaprijetio je izopćenjem svakome tko bi se usudio poricati tu vjersku istinu. Nitko od biskupa nije Papi Piu IX. prigovorio, što je to učinio bez savjetovanja u općem crkvenom saboru, jer su svi bili uvjereni, da se poslužio pravom, koje mu pripada.

Četiri godine kasnije, kada se mala Bernardica u Masabjelskoj pećini molila "Lijepu gospodju", koja joj se tamo ukazala, da joj reče tko je, odgovorila joj je: "Ja sam bezgrešno začeće!" Ovom svojom izjavom Majka je Božja potvrdila ono, što je nanjesnik njezina Sina za nju kazao.

Majka Božja je progovorila, rasprava je svršena! Amen.

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

I. PRIKAZANJE ISUSA U HRAMU

Narod je Židovski bio svojina Božja ne samo zato, što ga je stvorio kao i druge narode, nego što je i odredio, da iz toga naroda potekne Spasitelj svijeta. Velikim čudom Bog je izbavio taj narod iz ropstva egipatskoga. Strašne one noći, kada su Židovi izlazili iz Egipta, pogibe sve prvorodjeno u zemlji, od stoke i ljudi. Samo prvijenci židovski ostadoše zdravi. Zato odredi Bog, da se svi prvorodjenci imaju posvetiti Njemu. Ali, umjesto tih prvorodjenaca, imali su služiti u hramu pripadnici plemena Levijeva, a prvorodjence drugih plemena valjalo je otkupiti novcem, kojim će se izdržavati svećenici. Po tom zakonu trebalo je otkupiti i Isusa, jer je bio prvorodjenac i jedinorodjeni Sin Blažene Djevice Marije. Isus je kao Bog taj zakon dao, pa se i On pokorio tome zakonu, jer je htio da ga kao čovjek i vrši.

Četrdeseti dan poslije rodjenja Isusova, zaputiše se Josip i Bl.Dj.Marija iz Betlehema u Jeruzalem, noseći naloga Isusa. Sv. Josip predade Dijete svećeniku i pet srebrnih šikala (po prilici pet dinara današnje vrijednosti). Svećenik primi dijete, te izreče nad njim blagoslov s običnom molitvom, da Bog dijete čuva od zla. Tako je prvi put prikazan Bogu najmiliji dar, Njegov jedinorodjeni Sin.

Kao uvijek, tako i toga dana bilo je u hramu dosta naroda. A došao je, da se pomoli Bogu i neki starac imenom Simeon, koji je bio pobožan i pravedan. Nije se on molio Bogu za dug život, već je jedino želio, da mu Bog ne dade umrijeti prije nego vidi Spasitelja svijeta.

Kada su ulazili u hram sv. Josip i Bl.Dj.Marija, noseći Isusa u naručaju, šapne mu Duh Sveti:

"To je Onaj, koga čekaš!"

Duša mu se toga časa sva raspjevala od sreće, te zamoli Bl.Dj.Mariju, da ga smije uzeti u ruke. Plivajući u veselju, a prosvijetljen Duhom Svetim, postade toga časa i pjesnik i prorok. Propjevao je kao i labud, za koga vele, da samo jednom pjeva u životu, i to pred smrt. Za Isusa toga časa reče: "Gle, ovaj je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogima u Izraelu, i za znak, kome će se protiviti."(Lk.2,34.)

Mi ćemo sada promotriti: što znače ove riječi, koje u sebi kriju strahovitu istinu.

1. Isus - propast i uskrsnuće mnogima

Mislim, dragi moji vjernici, da vam ne trebam mnogo tumačiti, kadaji kako će nam naš božanski Spasitelj biti "na uskrsnuće".

Jasno je kao sunce: ako ćemo se držati Njegove nauke, koje je čuvarica i nepogrešiva učiteljica Njegova Crkva, ako ćemo se služiti sredstvima milosti, t.j. sv. Sakramentima, što nam ih je On u svojoj Crkvi ostavio. Onda će On uvijek nama biti "uskrsnuće i život"(Iv.11,25.), jer On sam reče: "Ja sam uskrsnuće i život"(Iv.11,25.). Drugom je pak zgodom također rekao:

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

"Tko sluša riječ moju i vjeruje onome, koji me je poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život."(Iv.5,24.).

Ali veliko je pitanje: kako bi božanski naš Spasitelj mogao biti nekome na propast? On može biti nama na propast, dragi moji vjernici, kada kuca na vratima našega srca svojim svetim poticajima i nadahnućima, a mi ne ćemo da Mu ih otvorimo, jer su nas naše strasti toliko zaokupile, da niti ne primjećujemo Njegova glasa, a ako Ga i primjetimo, ne ćemo da Mu se odazovemo. On je nama propast tada, kada smo upoznali istinu, ali ne ćemo da ju prigrlimo, jer vrlo dobro znamo, da kada bi je prigrlili, da bi se morali mnogo toga odreći. Zar će nas svijetlost i toplina sunca i rasvijetliti i ogrijati, ako se zatvorimo u mračni podrum? radi te svoje okorjelosti zar i mi ne zaslužujemo teški prijekor našega božanskoga Spasitelja: "Da nisam došao i da vam nisam govorio, ne bi imali grijeha; ali sad nemate izgovora za svoj grijeh."(Iv.15.22.) Zar nema pravo uputiti i nama prijekor, što ga je uputio dvjema okorjelim gradovima, koji nisu htjeli slušati Njegovu riječ: "Jao tebi, Korozaine, jao tebi, Betsaido! Jer se dogodilo u Tiru i Sidonu čudesa, što se dogodila u vama, davno bi već u vreći i pepelu činili pokoru."(Mt.11.21.)

I tako Krist postade propast mnogima, jer su Ga odbili od sebe i jer nijesu htjeli primiti Njegove nauke.

Zar smije tako tvrditi, da On nije htio biti propast već spasenje i uskrsnuće svome narodu? Pa kako Ga je velika većina toga naroda primila? Vidjeli su Njegova čudesa; sunce im je sinulo u punoj svjetlosti, ali su pored svega toga ostali "slijepci i vodje slijepaca." I došao je dan propasti još prije nego što su se nadali, i ne ostade od bogoubilačkoga grada ni kamen na kamenu. A zar i danas - recite mi - nije Krist propast mnogima? Ne govorimo o onima, kojima još nije zasjalo svijetlo vjere i koji još nijesu učlanjeni u Crkvu Kristovu, jer im još nije nitko govorio o Kristu, ni o Njegovoj Crkvi. Nijesu oni krivi, niti mogu biti odgovorni radi svoga neznanja, ali zar nijesu odgovorni pred Bogom mnogi moji župljani, koji su se rodili i odgojili u jedino spasavajućoj vjeri; koji su imali tako dobre i pobožne roditelje, koji su ih tako lijepo kršćanski uzgojili, pak? Zaboravili su sve to. Šta više: i rječju i djelom postavili su se na stranu neprijatelja Božjih. Zar će njima biti Krist "na uskrsnuće". Baš zato, jer oni Njega dobro poznaju, njihov je grijeh kudikamo veći i teži,

2. Znak,kome će se protiviti

Sveti starac Simeon reče za božanskoga Spasitelja i to, da će biti "znak kome će se protiviti". Niti što tužnijega, niti što divnijega nije mogao reći za božanskoga Spasitelja, jer nema veće boli, a i veće slave za jedno plemenito i veliko čeljade, kada se netko protivi njegovim namjerama i stavlja mu klipove pod noge, mjesto da utire put njegovim plemenitim mislima i nesebičnim nakanama. Ti veliš: "da", a on - kao za inat - veli:"ne"; ti veliš: "bijelo je", a on veli: "crno je"; ti hoćeš mir, a on hoće rat; ti hoćeš da zidaš a on hoće da ruši. Blaga, toliko

željkovana voda, hoće da prostruji sasušenom zemljom, a ti joj postavljaš branu, da skreneš njezin tok. Koje onda čudo, ako se bujica izbijesni i propinje? Zar do takovih protivljenja i protivurječja ne dolazi i u našim obiteljima, što nam toliko zagorčuju život?

Tu veliku bol protivljenja morao je iskusiti i naš božanski Spasitelj. On, naš uzor i žrtva za naše grijehe, morao je biti središte sviju naših bolova. On je morao biti ona brana, koja je imala zadržati nutnu bujicu našihstrasti; On je onaj, koji je imao da osudi svako nasilje, svako tlačenje, svaku požudu, svaku sebičnost, i zato, nitko kao On, nije imao da iskusi toliko protivljenja. Izdržao ih je. Za života ocrnjivali su Ga, vrijedjali su Ga, pa konačno i na križ su Ga razapeli. Poslije smrti proganjali su Ga u Njegovim sljedbenicima, u Njegovoj nauci, u svetoj i dragoj ustanovi - Crkvi, koja je iz Njegova božanskoga Srca potekla. Zaručnica Njegova, sv.Crkva, pošla je prva Njegovim krvavim tragom; a zatim okomilo se na nju najžešće protivljenje, i još se i danas okomljuje. Krist je još uvijek u svojoj Crkvi znak protivljenja. Pored Njegova križa stoji, osim pobožnih žena i ljubljenog učenika, i njegovi surovi krvnici, zlobni Farizeji i nezahvalna rulja. Još je uvijek Krist, naš božanski Spasitelj, veliki znak protivljenja sviju vremena i sviju naroda. Sveti starac Simeon, jasno je, u par riječi, sažeo buduću povijest božanskoga Djeteta.

Ali nitko mi od vas, dragi moji vjernici, ne će zanijekati, da je protivljenje velika slava za velike ljude. Rekoh: za velike ljude, jer ako ljudi ništa ne drže do tebe, ne će ti se protiviti. Ako je pak Isus imao protivnika, i još ih danas ima, to dokazuje, da je bio velik, da je bio velik, i da je još uvijek živi u svome djelu, u svojoj Crkvi. Neugasiva mržnja i rat bez poštede, što eto već punih dvije hiljade godina traje protiv Njega i protiv Njegove Crkve, očiti je znak, da je bio i da ostaje nepobjediv. To je najbolje svedočanstvo što Mu ga daju Njegovi neprijatelji. Neka nas, dakle, ništa ne smeta to protivljenje, jer je ono znak Njegove veličine.

3. I tebi će nač probosti dušu

Zakon je Mojsijev tražio, da se žena, koja rodi muško dijete, poslije četrdeset dana očisti od zakonske nečistoće. Ta se zakonska nečistoća sastojala u tome, da žena punih četrdeset dana po poradjaju, nije smjela pristupiti u hram, i nije smjela dotaknuti svetih predmeta. Pošto bi istekao propisani rok, morala je sama doći u hram, da zahvali Bogu za sretan porod i da prinese propisane žrtve. Imućnija morala je tom zgodom prikazati jednogodišnje janje i grlicu. Za siromašniju bilo je odredjeno, mjesto janjca, druga grlica ili dva golubića.

Taj zakon, samo se po sebi razumije, nije vezivao Bl. Dj.Mariju, jer je začela od Duha Svetoga i rodila je Sina Božjega, pa nije trebalo da se čisti od bilo kakve ljage, jer je nije ni imala.

Pošto je sveti starac Simeon rekao za Spasitelja, da će biti na propast i na uskrsnuće mnogih u Izraelu, i za znak kome će se protiviti, obratio se Majci, pa joj veli: "I tebi će samoj nač probosti dušu, da se otkriju misli mnogih srdaca." (Lk.2,35.)

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

Sasvim razumljivo! Boli sina jesu i majčine boli. Za Njega veli sv.Pismo, da je "čovjek boli", a za Nju svi znamo, da je kraljica boli i kraljica mučenika. Čim je postala Majkom Božjom, ona je znala što je čeka, i stoga je svaki dan njezina života bilo polako i bolno umiranje. Što bi kazali za majku, koja znade da će joj jedinac sin, svanjezina sreća i nada, svršiti strahovitom smrću u naponu svoje muževne snage, u trideset trećoj godini života? Majka ne bi mogla tolike godine izdržati u tome jezovitom očekivanju, u tome neprestanom bolnom umiranju. Majka Božja je to izdržala i iskapila čašu užasne gorčine do dna. A to sve za nas!

Mislim da je najteža bol za Majku Božju bila ona, koju joj je pretskazao sv.Simeon riječima: "Otkrit će se misli mnogih srdaca". I zaista, kada nas zadesi kakva nesreća, tek onda dođemo do spoznaje tko nam je prijatelj, a tko nije. Dok ti se sreća smije, svi ti se ulaguju, a pogotovu ako se nečemu nadaju. Ali ako se kolo sreće preokrene, onda ti se preokrenu i prijatelji, ponajčešće u neprijatelje. Strahovita je to bol. A tu je bol u punoj mjeri osjetio Spasitelj i Njegova Presv.Majka. Kada je zasitio gladan narod, tada su ga htjeli proglasiti kraljem, ali kada su Ga vidjeli svezana i ponižena, tada su vikali: "Nemamo kralja, osim cara." Čak su Ga napustili njegovi najmiliji i najbliži, kada je pao u ruke svojih neprijatelja. Jedan Ga je od njih čak zatajio, dok Ga je drugi izdao. To se isto ponavlja i u povijesti Crkve. To se može, nažalost, vidjeti i kod nekojih naših župljana. Sve ide u najboljem redu dok duva povoljan vjetar za Crkvu, ali čim se nebo namršti i počnu progonstva protiv Crkve, tada ne ćeš ni skinuti kape kada prolaziš pored crkve ili raspela, a kamo li u nju zaviriti. U nesreći ćeš poznati prijatelja, ali nesreća ti sprema u ton pogledu mnoga gorka iznenadjelja. To je pretskazao Mariji sv. starac Simeon. Doduše, nije to bilo prijatno, ali je bilo istinito. Tko zna, možda ni mi nijesmo mnogo daleko od tolike sramne podlosti.

4. Proročica Ana

Kada su Isusa prikazali u hramu, našla se tu i neka žena, po imenu Ana, kojoj je bilo preko osamdeset godina. Mlada se udala, ali poslije sedamdeset godina braka, postade udovica. Od sada se posve posvetila Bogu, Mnogo je molila, često postila, i najveći dio vremena provodila u hramu. Time je zavrijedila, da dočeka Spasitelja i da Mu se pokloni. Znala je mnogoga utješiti, a gdjekada zagledati i u budućnost, pa proreći što se nije moglo predvidjeti. Danas je došla u hram, u času, kada je Simeon primio na svoje ruke Spasitelja svijeta. Slušajući što on govori, upozna i ona, kao proročica, u malenom Isusu obećanog Mesiju, te poče hvaliti Boga, što je poslao Spasitelja. I ona je pripadala onim odabranim dušama, koje Bog neodoljivom snagom privlači k sebi, jer su ponizne i poslušne Njegovim svetim nadahnućima.

Dragi moji vjernici! Isus je jednom rekao: "Slavim te, Oče, Gospodine neba i zemlje, što si ovo sakrio od mudrih i razumnih, a objavio malenima."(Mt.11.25.) Kako se divno ispunjuju ove riječi našega božanskoga Spasitelja na svetu proročicu Anu! Isus se objavljuje jednoj skromnoj starici, koja je u Božjemu hramu

obavljala možda i najniže poslove. Možda je prala, ribala, mela dom Gospodnji. Metlom i krpom u ruci, služila je Gospodinu. Ali, dok je mela i brisala prašinu i dok se skidala paučinu sa zidova kuće Gospodnje, njezine su se usne micale; njeno je staračko srce življe kucalo, jer je bilo u društvu s Gospodom otaca svojih, kome se molila, koga je dozivala, za kin je čeznula. Sigurno da se iz njene duše oteo više puta usrdni vapaj: "Rosite nebesa ozgora i oblaci izlijte Pravednika". I izlila su nebesa ovog velikog dana obilje rose svoje na svenulo staračko tijelo, jer njene oči koje već izgubiše sjaj, zasijaše ovoga jutra nadprirodnim svijetlom, ugledavši toliko dugo, očekivanog Pravednika. Preko božanskog Djeteta Bog je ovog jutra bacio pune pregršti svijetla u njen život, nad kojim se već spuštao marak.

Iako Evandjelje o tom ništa ne govori, zar je moguće pretpostaviti da božanska Majka, iz kojih se očiju toga časa još uvijek tekle suze radi Simeonova kobna proročanstva - zar je moguće - velim pretpostaviti, da nije božanska Majka dala i starici Ani u naručaj svoje blago i svoju veliku bol? O, da je znati, što je sretna starica toga časa rekla rastuženoj Majci? Možda se i iz njezinih usana izvio zahvalni usklik: "Blagoslovljena ti medju ženama...I blagoslovljen plod utrobe tvoje!"

Žene i majke, koje ne slušate, i vi možete služiti Gospodinu, dok obavljate svoje kućne poslove. I vi Ga možete sazivati i dok netete i dok šijete; i dok redite kuću i dok dvorite blago. Neka bude kuća vaša dom Gospodnji, koji posvećujete svojom molitvom i svojim primjerom!

Praktične aplikacije

Tko, dragi moji vjernici, da iz današnjeg sv. Evandjelja izvede sve zaključke, što nam ih ono pruža, za naš praktični kršćanski život? Ima ih sva sila. Ja ću se osvrnuti samo na jedan , jer mislim da je najvažniji.

Zar ne? Mi osudjujemo i žao nam je što je naš božanski Spasitelj nailazio i što još uvijek nailazi na tolika protivljenja. I lijepo je što mi to osudjujemo i žalimo, jer kao kršćani t.j. kao sljedbenici Kristovi, mi bi željeli da svatko našega Spasitelja i voli i sluša.

Medjutim zar ne bi bilo za nas mnogo zgodnije i korisnije, da sebi postavimo pitanje: da nijesam možda i ja u broju onih, koji se Spasitelju protive? Odgovor je strašan i porazan, jer moramo odmah priznati, da se niti naše misli ne slažu s Njegovim mislima, niti naša volja s Njegovom voljom, niti naša djela s Njegovim djelima. Mi smo, dakle, sušta protivnost s Kristom On veli: "Blago siromašnima duhom", t.j. blago onima, koji nijesu priljubljeni uz blago ovoga svijeta, a zar nama nije to blago - sve, a Bog - ništa? On veli: "Blago onima, koji plaču", ali tko drži do tih njegovih riječi, kada tako pomamno trčimo za užitcima i radi njih upropašćavamo svoju dušu? On veli: "Što vrijedi čovjeku, ako sav svijet dobije, a dušu svoju izgubi", ali tko drži do tih Njegovih riječi, kada tako malo, mislimo na svoju dušu i predajemo je sotoni bud zašto? Zar se ne protivimo Kristu zato što mrzimo ono što On voli, a volimo ono što On mrzi? On

On mrzi grijeh, a mi ga volimo; On mrzi oholost, a mi joj se podajemo. Njemu je odvratan nečisti grijeh, a mi ga smatramo sastavnim djelom svoga života. On je volio trpljenje, a mi mu se pod svaku cijenu ugibamo. On je volio Križ, a mi ga od sebe odbijamo. Ako nas i pritisne, prkosno ga vučemo za sobom tužeći se i na Boga i na ljude, jer nam je svatko kriv što mi trpimo, ali mi - najmanje.

A tko, dragi moji vjernici, da upotpuni sliku naše neiskazane bijede, kada na njoj nema ni jednoga jedinog poteza slike Kristove, kome bi morali biti slični? Priznajemo da smo kršćani, ali što nam to vrijedi, kada smo u očitoj suprotnosti s Kristom?

Što iz ovoga slijedi?

Iz ovoga slijedi strahoviti zaključak, da je naš božanski Spasitelj za nas uistinu znak kome se protivimo. Što da radimo?

Kolikogod više možemo, uskladimo svoj život sa životom našega božanskoga Učitelja. Prije svega i iznad svega, izbjegavajmo grijeh, a naročito kletvu i bludni grijeh, jer tim dvjema strašnim grijesima najviše se Bogu suprotstavljamo. Zatim gledajmo, da nam omili molitva, da ona postane sastavni dio našega života. Ako ćemo se žarko i živom vjerom moliti, tada će nas Bog sve više i više privlačiti k sebi; tada će On nama omiliti, a mi Njemu. Tada će On sam raditi u nama svojim svetim poticajima i nadahnućima, s kojima će posve sigurno skršiti u nama svako protivljenje prema Njemu.

Poslije molitve gledajte, dragi moji vjernici, da vam omili crkva. Tko pobožno i redovito sluša misu i pažljivo sluša propovijed, taj sve više i više uzljubi Boga, upoznaje Krista, zavoli Njegovu divnu nauku i po njoj uskladjuje svoj život. Kada vjernik dodje do tog stepena duhovnog razvitka i preobraženja, onda Krist, Spasitelj naš, nije mu više znak protivljenja, već znak uskrsnuća i spasenja. Amen.

II. ISUS + PROPAST GREŠNIKA, USKRSNUĆE PRAVEDNIKA

"Gle, ovaj je postavljen na
propast i uskrsnuće mnogih".
(Lk.2,34.)

Božićni dani - veliki dani! Veliki i značajni su ovi dani kada nam sveta Crkva predočuje jaslice i naloga Isusa, Otkupitelja svijeta - u njima. S pravom se veselimo Božiću! A tko mu se ne bi veselio? Čijim srcem ne bi prostrujio srs ganuća, kada gleda bož. Djetešce, kako te sa jaslica milo gleda i širi svoje ručice, da te zagrli i zamiluje?

Ali, gle! Nad jaslicama ovoga bož. Djeteta nadvija se danas drhtavi lik jednoga starca, čije se srce kida od boli; čija su usta danas puna čemera. Uzimajući u svoje ruke najveći Dar, što ga je nebo ovih dana poklonilo zemlji, - veli nam: "Ovo Dijete, kome se vi toliko radujete, ipak će biti mnogima na propast!"

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

Dok još nije dobro ni zamrla vesela pjesma andjela, nad štalicom novorodjenoga Spasitelja, te strašne riječi prijetnje, tutnje kao jeka daleke grmljavine.

Isus Krist, Sin Božji, sišao je s neba na zemlju, da bi nas spasio i otkupio, ali - ne zaboravimo to nikada - On je došao na ovaj svijet i da se ugledamo u Njega, slijedeći primjere, što nam ih je On zacrtao u svome Evandjelju. Ako ćemo Ga na taj način upoznati, onda ćemo se i oduševiti za Nj, nastupajući svetim žarom, kada je u pitanju Njegova slava i Njegovo kraljevstvo u dušama vjernih. Tako će On biti i nama i njima na uskrsnuće.

1. Krista moramo upoznati

Nema više uzmicanja! Naročito po sakramentu svetoga krštenja, a zatim po sakramentu sv. potvrde, mi potpuno pripadamo Kristu; mi smo ucjepljeni u Njemu. Mi smo živi udovi Njegova tajanstvenog tijela, kroz koji struji u nas, kao iz čokota na mladice, Njegov božanski život. Kao što grane i deblo, čokot i mladice, udovi i glava sačinjavaju potpunu cjelinu, tako isto Isus i kršćani sačinjavaju, u stalnom smislu, jednu potpunu cjelinu. Kršćanin nije drugo, već živi nastavak Krista, ili dio Krista.

Zašto vam ove velike i potresne tajne otkrivam, dragi moji vjernici? Zato, da budete svijesni svoga dostojanstva, koje je - rekao bih - jedno s dostojanstvom Boga - Čovjeka. Potrudite se da ovog časa dobro razumijete ovu veliku istinu, da je Isus naša glava, a mi Njegovi udovi. Mi dakle nijesmo izvan Njega, već smo mi u Njemu, kao što je On u nama.

Ako je On, dakle, jedno s nama, onda nužno slijedi, da moramo misliti, kao što On misli; moramo govoriti, kao što On govori; da moramo raditi kao što On radi, jer smo jedno s Njim.

On dakle mora biti naš uzor, u koji se uvijek moramo ugledati.

Ali, molim vas, kako ćemo se mi moći ugledati u Nj, ako Ga ne poznamo? Zar sv.Pavao ne upućuje planene pozive svim kršćanima: "Braćo, zajedničari zvanja nebeskoga, promotrite Apostola i velikoga svećenika vjere naše - Isusa!" (Hebr.3,1.) Nije On, kao što sam vam već napomenuo, došao na ovaj svijet, da samo spasi svijet, već je On nama htio biti uvijek otvorena knjiga, koju, moramo neprestano držati pred sobom otvorenu i iz nje učiti, kako da uskladimo svoj život s Njegovim životom. Kao što putnik, koji putuje u nepoznate krajeve, drži uvijek pred sobom zemljopisnu kartu i često u nju gleda, da ne bi zabasao, tako i mi kršćani moramo neprestano pred sobom imati Isusa i primjere, što nam ih On daje, pa se tim primjerima uvijek rukovoditi, da bi udarili pravim putem i došli do svoga cilja. Samo tako On će biti nama, kako veli današnje sv. Evandjelje, "na uskrsnuće", a ne - jadna naša pamet - da basrljamo kao pijani po ajatu, ne znajući ni puta ni cilja.

Da vam pravo kažem, dragi moji vjernici, zazebe me za srce, kada pomislim, da čim prodju ovi sveti božićni blagdani i minu sv. Tri Kralja, da će vas biti sve manje i manje u crkvi, iako će vam vaš župnik u svojim nedjeljnim propovijedima iznositi primjere iz života našega Spasitelja, da se u te primjere ugledate

te i po njima uskladite svoj život. Koliko mi se puta dogodilo da pitam zaručnice, kada dolaze na zaručnički ispit: "Deder, ka-ži mi nešto iz života božanskoga Spasitelja." Oni tada u mene gledaju kao blune, i za našega Gospodina ne znaju ništa reći, man da se rodio u štali, da su došla Tri Kralja da Mu se poklone i konačno da je umro na križu. To je sve zato što mnogi moji župljani znaju o Kristu, a što je očiti dokaz, da dolaze u crkvu samo o Božiću i o Uskrsu. Žalosno, ali ipak istinito! Zar zato ne zaslužujemo teški prijekor, što ga je uputio Spasitelj svojim učenicima: "Toliko sam vrijeme s vama, pa me ne poznate!"(Iv.14, 9.) "S vama sam - tuži se On na moje župljane - u osobi moga svećenika, koji vam svake nedjelje otvara zemljopisnu kartu moga Evanđelja, da udarite pravim putem". A tko Ga sluša? "S vama sam svake nedjelje na oltaru, odakle sam pripravan izlijati u vaše duše, kao iz punih izvora, sve blagodati svoga otkupljenja, pa gdje ste, da pijete iz toga izvora vode žive? S vama sam u ispovijedi, gdje se ponovo ucjepljujete u mene; gdje ponovo moj božanski život počne strujiti u vama, ako vas je grijeh od mene otrgnuo? A kruh života, što sam vam ga pripremio, da vaš život bude u meni što bujniji i vaše jedinstvo sa mnom što čvršće, zašto ne blagujete? Zašto me češće ne blagujete, da budete otporni grijehu, kada tako kukavno životarite i smalakšete?"

Da, dragi moji vjernici, toliko je vremena s vama vaš Gospodin, pa Ga ipak ne poznate! Kako će On onda biti vama na uskrsnuće, kada ste tako slabi i krhkim nitima povezani uz Njega kao ono grana što ju je vjetar polomio, pa se samo korom drži uz deblo? Hoće li takva grana procvjetati i uroditi plodom, kada se tako tankom niti drži uz stablo? Zar zaboravljamo riječi našega božanskoga Spasitelja: "Koji ostaje u meni, i ja u njemu, on rodi mnogi rod.")(Iv.15,5.)A kakav rod moji vjernici donose, kad su tako slabim vezama povezani uz Krista, da Ga niti dobro ne poznaju? Može li On tada biti njima"na uskrsnuće", odnosno na spasenje, kada niti ne mare za Nj?

2.Krista moramo poznati da bi Ga mogli braniti

Sveti starac Simeon rekao je za božanskoga Spasitelja, da je "postavljen i na propast mnogih". Da li shvaćate dragi moji vjernici, svu težinu ovih riječi? Zar ne čujete glas ovoga svetog starca, koji - dižući visoko na svojim rukama Spasitelja svijeta - potiče nas da poradimo svim silama, kako bi On svakome bio "na uskrsnuće", a ne na propast.

Što smo ni na tome polju do sada uradili? Zar da ostanemo ravnoduši, gledajući ovaj goleni boj između kraljevstva Božjega i djavolskog tabora, što danas bijesni na sve strane? Tko smije po strani da stoji, kada vidi kako neprijatelji Božji idu za tim da oslabe vjeru u Boga i unište je u ljudskim srcima.

Svršila su ona,lijepa vremena, kada su kršćani kao jedan, prianjali uz Boga i uz Crkvu; kada bi se u Božjem stadu smatrao šugavom ovcom onaj, koji nije obavio uskrsnu pričest, te od njega bi ljudi bježali, kao od nečastivoga. Dok danas? Danas bezbožni duh struji i u naše sela, te iz dana u dan dobiva sve više pristaša. Zar mislite da mi nije,poznato, da i među mojim župlja

nima inade i takovih, koji svim silama rade na tome, da odbijaju što više ljudi, a naročito mladež, od Krista i Crkve? Zar ste slijepci, pa ne vidite potrebe vremena, da i vi s vaše strane morate sudjelovati s Kristom u borbi protiv sotone? O, kako bi oja čala vjera kod mojih župljana, kako bi se raspršili neprijatelji Božji medju njima, kada bi svi, koji u Boga vjeruju, bez izuzetka ustali na obranu protiv prodiranja neprijeteljske sile medju narodom Božjim! O, kada bi svi roditelji upotrijebili zgodu, da svojoj djeci duboko usade u srce kršćanski ponos, pobjedonosnu i radosnu vjeru u Boga, da ih napune svijesti o vjeri! O, kada bi moji župljani rado išli za onima, koji su zavedeni i koji ostaviše Kristovu zastavu i s ljubežljivom im brigom razjasnili kobnost njihove nauke!

Medjutim, dok neprijatelj sa upornom žilavošću sije kukolj medju pšenicom, mnogi moji vjernici stoje skrštenih ruku, kao da se to njih ništa ne tiče. A kako bi ih se ticalo, kada ni oni sami ne poznaju ono što se napada? Kada oni sami ne gore vjerskom revnošću? Kada se oni sami još sasvim slabašnom niti, koja je često izvanjska i prividna, drže uz Boga i uz Njegovo kraljevstvo!

Budite za jednom na čistu, da pravi kršćanin danas biti ne znači samo polaziti nedjeljom u crkvu, prekrižiti se prije jela, otkriti se kada zvoni "andjeosko pozdravljenje", (dakako, ako te nitko ne vidi), i zatim o Božiću i Uskrsu poći na sv. pričest. Danas treba nastupiti javno u borbi za Krista, i za najveće kršćanske svetinje, kako ne bi On bio na propast nikome, a naročito onima, koji su nam najbliži.

Upamtite dobro, dragi moji vjernici! Do svih nas stoji obrana i širenje kraljevstva Božjega. Nitko ne smije iz krive pobožnosti, od straha pred borbom, od prevelike ljubavi do mira, skrstiti ruke, pa reći: "Eto, ja sam svoje kršćanske dužnosti obavio, a drugome kako bude!" Ne tako, dragi moji vjernici! Mi smo izdajnici i svoje vjere i svoga božanskoga Učitelja, ako gledamo ravnodušno kako Krist biva na propast mnogima, a mi ne poduzimamo ništa, da bi to spriječili. Ako smo ni svi, koji smo kršteni, udovi tijela Kristova, udovi su tijela Kristova i grješnici. "Oni su doduše grijehom izgubili ljubav i milost Božju, te nemaju pravo na zasluge nebeskog nagradjivanja, ali ipak zadržavaju vjeru i kršćansko ufanje, te prosvjetljivani nebeskim svijetlom dobivaju vrhunaravne poticaje, da se mole i da svoj rad pokaju."(Pio XII. "O mističnom Tijelu Kristovom"). Pa zar stoga da ostanemo ravnodušni, kada gledamo oko sebe kako se ti još uvijek živi udovi tajanstvenog tijela Kristova, otkidaju i trgaju od Njega, ili su tako slabašnim nitima uz Njega privezani, da se svakog časa nogu konačno i otrgnuti? Zar nas se Glava naša, Isus Krist, koji je eto postavljen na uskrsnuće i na propast mnogima, ništa ne tiče? Zar nam se Crkva Njegova, živo Tijelo Njegovo, baš ništa ne tiče? Zar nas se ništa ne tiče, ako našim propustom zdravi sok božanskih milosti ne dopire u bolesne udove otajstvenog Tijela Kristovog, nadvladajući u njima otrov grijeha koji prijeći brzo njihovo ozdravljenje?

Susretajmo, veli papa Pio XII., "s djelotvornom ljubavlju bolesne članove Tijela Kristovog" i ne prelamajmo štapa nad nijednim grešnikom, već ih susretajmo sa još mnogo većom ljubavlju, nego bi ostalu braću svoju, jer našom molitvom, a

zatim našom kršćanskom revnošću i samoprijegorom, "Bog može - kako veli sv. Evandjelje - i od kamenja načiniti sinove Abrahamove".(Lk.3,8.)

Zaključak

Dakle, dragi moji vjernici, gledajmo prije svega, da naš božanski Spasitelj bude nama na spasenje, i to time, što ćemo svim silama poraditi, da Ga što bolje upoznamo, a zatim da Ga uzljubimo i svete primjere, koje nam ih je On dao, slijedimo. Ne ćemo Ga upoznati, a prema tome niti uzljubiti i za Njegovim se primjerima povesti, ako ne ćemo Njegovu nauku poznavati, t.j. Njegovo sveto Evandjelje. To vam sveto Evandjelje vaš župnik svake nedjelje tumači, pa zašto ne bi dolazili ta tumačenja slušati? Zašto će se poslije božićnih blagdana ova crkva znatno prorijediti? Zar moramo biti dobri kršćani samo o božićnim blagdanima? Zar Spasitelj svijeta da nam bude Spasitelj samo u jednom dijelu godine? Zar Ga kroz cijelu godinu ne trebamo? Zar Ga ne trebamo uvijek, jer uvijek On mora biti naše spasenje, da nam ne bi bio, ako mi to sami ne ushtjednemo, na vječno izgubljenje.

Poradimo, dakle, svim silama, da On sa svojom svetom naukom i svojim svetim milostima bude na spasenje ne samo nama, već i svoj našoj braći, pa i onoj zalutaloj. Svojim primjerom, a i svojom kršćanskom revnošću, gledajmo da ih privedemo Kristu susretajući bolesnog člana Tijela Kristovog - kako veli sveti otac papa - djelotvornom ljubavlju. Onom djelotvornom ljubavlju za koju veli sveti Pavao apostol:"Koja sve više i više obiluje umznanju i svakom razumijevanju....da isto mislite, imajući istu ljubav, jednodušni i jednomisleni,"(Flp.1,9. i 2,2.) kada se radi o tome, da Krist bude svima na uskrsnuće. Amen.

III. O NAMA OVISI: DA LI ĆE NAM SPASITELJ BITI PROPAST ILI USKRSNUĆE

"Gle, ovaj je postavljen na propast i uskrsnuće mnogih".
(Lk.2. 34.)

Imamo danas puno razloga, dragi moji vjernici, da se veselimo, ali i da se duboko zamislimo. Imamo razloga da se veselimo, jer se neiskazana sreća odrazuje na licu svetoga starca Simeona, koji je vapio za obećanim Spasiteljem, a sada ga ima na rukama i pritište Ga na svoje grudi.

Ali dok se sveti starac veseli i pliva u radosti, najednom se njegovo lice uozbilji, te izusti one značajne riječi: "Gle, ovaj je postavljen na propast i uskrsnuće mnogih!"

Tko će biti na propast mnogih? Onaj, koji je došao da bude spasenje svima! Kako? Zašto? Zato: jer mnogi ne će vjerovati u Nj. Time će Isus biti na propast, jer sunce ostaje sunce makar ga slijepčevo oko ne vidjelo. Da li treba istaknuti, da je i u ovim značajnim Simeonovim riječima sažeta sva povijest Isusova života: od krštenja pa do križa. Jedni su Ga držali Sinom Božjim, dok su drugi za Nj govorili, da buni narod. Jedni su Ga

mrzili i progonili, dok su Ga drugi u ljubavi do groba pratili. Medju koje ćemo se mi svrstati? Hoće li nama Spasitelj svijeta biti propast ili uskrsnuće?

1. Spasitelj može nama biti i spasenje i izgubljenje

Da li se sjećate, dragi moji vjernici, dok ste još išli u školu, pa kad vam je vaš velečasni tumačio, kako je Mojsije izveo narod iz Misira. Veli sv. Pismo, da mu je Bog predao čudesni jedan štap i da mu je taj štap služio i da brani svoj narod ali i da satre neprijatelja. Tim je štapom on otvorio put posret mora svome narodu, ali tim istim štapom udario je po moru i svi su se neprijatelji potopili.

Čuli ste za kralja Nabukodonosora. Toliko se uzoholio, da je dao podignuti sebi zlatan kip, kome su se svi morali klanjati kao božanstvu. Pred kipom buktila je goruća peć. Tko se ne bi htio pokloniti tome kipu, bacili bi ga u tu goruću peć. Tri mladića nijesu se povinula carevoj naredbi i baciše ih odmah u živi plamen, ali taj plamen nije ih ni dotaknuo, dok je u tili čas upepeljio one, koji su ih u goruću peć metnuli.

Tako i Spasitelj svijeta, koga nam danas pokazuje sveti starac Simeon, biti će mnogima propast, a mnogima uskrsnuće. Da bi sve ljude spasio, On je postao čovjekom, trpio je i umro. Ali dok On želi, da se svi ljudi spase, mi, unatoč tome, možemo biti uzrokom svoje propasti. Do sada On je bio "nama postavljen na uskrsnuće", jer nas je po milosti svetog krštenja uzdigao na uzvišeno dostojanstvo djece Božje, učinivši nas dionicima Njegove božanske naravi. Ako smo teškim grijehom ubili u sebi taj život, On nas po sakramentu svete ispovijedi, ponovo na taj život preporadja. Ako smo i sada, po nesreći, u teškome grijehu, imamo uvijek i vremena i prilike, da ustanemo iz groba grijeha, te da uskrsnemo na novi život. Prema tome On je još uvijek naše uskrsnuće. Ali ako ustrajemo u grijehu; ako ne marimo da se oslobodimo okova grijeha, Isus će biti naša propast, i to ne zato što bi On to htio, već što mi to hoćemo. Ako mi hoćemo da u Njemu živimo, da kao mladice rastemo u Njemu kao na čokotu, onda će u nama strujiti Njegov život, jer On sam reče: "Nijedan koji živi i vjeruje u mene, ne će umrijeti do vijeka"(Iv.11,26.). Ali ako se svojevoljno otrgnemo od Njega, tada nužno slijedi da će božanski život u nama svenuti i sasušiti se.

On je sudac živih i mrtvih. Sada nas On brani i ne osuđuje nas, jer - kako veli sv. Ivan apostol:- "Imamo branitelja kod Oca, Isusa Krista, pravednika". (Iv.1.2,1.) Ali, kada će nas suditi i ako nas tada nadje u milosti svojoj, t.j. bez teškoga grijeha na duši, tada ćemo uskrsnuti "na uskrsnuće života", (Iv.5,29.) Ali ako nas smrt zatekne u grijehu, tada ćemo duduše uskrsnuti, ali "na uskrsnuće suda", t.j. na vječne muke. Iz istih usta čut ćemo: ili blagoslov, ili prokletstvo; jer će mnogima reći:"Idite od mene prokleti", dok će opet mnogima reći: "Hodite, blagoslovljeni Oca mojega".I tako, kako vidite, dragi moji vjernici, Spasitelj nas Isus Krist zaista "je postavljen na propast i na uskrsnuće mnogih". Ako ćemo, dakle, biti u broju blagoslovljenih, Njemu ćemo za to morano biti zahvalni; ako ćemo pak biti u broju osudjenih, to ćemo sebi morati pripisati, jer Spasitelj naš - kako veli

sveti Pavao apostol:-"Hoće da se svi ljudi spasu i dodju u poznanje istine" (I. Tim.2,4.). Dakle, spasenje i propast u našim je rukama.

Da vas upitam: hoćete li spasenje ili propast , svi bi odgovorili: "A što bi drugo do spasenja"! Ali pamtite: sveti starac Simeon ipak veli, da će božanski Spasitelj biti mnogima "na propast". Još imate vremena da birate!

2. Čega se imamo bojati, da nam bož. Spasitelj ne bi bio "na propast"

Što bi vi, dragi moji vjernici, rekli za bolesnika, kome je propisan lijek, koji će mu posve sigurno povratiti zdravlje, a on, mjesto da ga troši, pije vino ili rakiju, što mu je liječnik najstrože zabranio, jer time baš hoteći srlja u sigurnu smrt.

Bolesnik se protivi lijeku, pa ne će, to je posve sigurno, ozdraviti, a zar se i mi ne protivimo našemu božanskomu Spasitelju, što upravo ono činimo što nam On brani, a što nanosi sigurnu smrt našoj duši!

Starac Šimeon za Nj reče; da je "postavljen za znak, kome će se protiviti", a zar Mu se i mi ne protivimo, kada se opiremo njegovoj volji; kada kršimo Njegove zapovijedi; kada se ne držimo načela, što nam ih je On zacrtao u svome Evandjelju? Da li se mi držimo tih načela? Načela su Njegova: da ne ugadjamo grešnim prohtjevima svoga tijela; da se ne oholimo; da ne mrzimo svoga bližnjega; da se podvrgnemo trpljenju, što nam ga Bog šalje; da ne ogovaramo i klevetamo svoga bližnjega. Da li se mi držimo tih načela? Da li ih sprovodimo u život? Ali ako ih ne sprovodimo tada će nam Spasitelj svakako biti na propast, dok blago nama ako Njegova načela budu sastavni dio našega života.

3. Što moramo činiti, da bi nam Spasitelj bio "na usrnuće"

Držimo se primjera, što su nam ih dale svete one osobe, koje su prisustvovale prikazanju Isusa u hramu. Današnje sveto Evandjelje veli za Njegovu presvetu Majku i svetog Josipa, da su izvršili sve, "kako je propisano u zakonu Gospodnjem"(Lk.2,24.). Da li bi se za nas moglo reći, da se držimo svega što nam je Bog propisao u svojim zapovijedima? Ili bi pak morali obrnuto reći, da se svega držimo, samo ne Božjih zapovijedi. Zar se ne držimo više propisa, što nam ih društvo nameće, nego li propisa što nam ih Bog daje u svojim zapovijedima? Koliko samo polažemo na svoju vanjštinu? Koliko trošimo na gizdu? Koliko trošimo i silnih žrtava, da očuvamo i unaprijedimo svoje gospodarstvo? Kako će nam biti Spasitelj na uskrsnuće, kad uopće ne marimo, pa čak i preziremo Njegove zapovijedi?

Sveti je starac Šimeon rekao tom zgodom Bl.Dj.Mariji: "Preoštri mač će probosti tvoje prečisto srce! Tvoj Isus, naš Spasitelj, bit će božanski znak, na koji će se dići i mržnja i zloba mnogih!" Te strašne riječi bile su preoštri trn u srce najčino, ali se ipak Ona nije uznemirila, niti se sveti Josip nije prestrašio, već su oboje bili pripravni i najtežu bol pretrpjeti za svoga Isusa. A kako mi primamo boli i trpljenja, što nam ih

Bog šalje? Zar ne znamo za primjer onoga sluge, koji se tužio svome gospodaru da ga je zaboravio, pa da ne vodi nikakova računa o njemu, da ga slabo plaća. Gospodar, sve te neopravdane pritužbe i očite laži, mirno sasluša pa mu zatim veli: "Što ti mogu više dati, nego što sam ti dao? Zar ćeš se usuditi reći, da nijesam uvijek postupao s tobom, kao sa svojim djetetom, a često puta i bolje? Čemu onda te tvoje pritužbe?"

Zar, dragi moji vjernici, ne bi mogao Bog reći tolikim kršćanima, koji se tuže na Njegovu providnost: "Što ti mogu više dati, nego što sam ti dao? Zar nijesam s tobom postupao bolje, nego li sa Sinom svojim i sa njegovom presvetom Majkom? Nijesam te podario ni trnovom krunom, niti oštrim bićevima, niti smrću na križu. Oštar mač bolova probo je srce najsvetije medju svim ljudskim stvorovima i nitko joj ga nije istrgnuo iz srca, od kada je u hramu prikazala svoga Sina, pa sve do velikoga Petka. Božanska patnica patila je cijelog svog života, a bila je neoskvrnjena, dok ti?...Izbroji rane što si mi ih zadao i neprestano mi ih zadaješ svojim grijesima, pa zar se one mogu sravnati sa neznatnim bolima, što ti ih šaljem, i to isključivo za Tvoje dobro? Kako ti, dakle, može biti moj božanski Sin "na uskrsnuće", kada se ne držiš mojih zapovijedi, i kada nijesi kadar da bilo što podneseš meni za ljubav?"

Zaključak

Čitamo u starim životopisima svetaca, da je sveti pustinjak Ivan često odlazio u prošteništa Majke Božje i da bi se tamo zadržavao i po više njeseci. Kad god bi polazio na put, uvijek bi zapalio svijeću pred slikom Majke Božje, koja je visila na zidu pećine, u kojoj je stanovao. Kada bi pripalio svijeću, uvijek bi ovako molio: "Majčice nebeska! Evo, ovu goruću svijeću ostavljam ovdje, njesto sebe, da ti pravi društvo. Pazi na nju da ne utrne, a i pazi na mene, da se nikada moja ljubav prema Tebi ne utrne!" Kada bi se poslije duga izbivanja vraćao, svijeća je još uvijek gorila, kao da ju je toga časa upalio.

Neka i u našem srcu, dragi moji vjernici, uvijek gori ljubav prema Bogu, i neka ta ljubav bude uvijek tako živa, da smo pripravni sve izgubiti i sve podnijeti, nego li dragoga Boga teškim grijehom uvrijediti. Same tada On će nam biti na uskrsnuće, a nikada na propast. Amen.

IV. ČASNA STAROST

"I tada je bila udovica(Ana) imajući osamdeset četiri godine,te nije odlazila od hrama,služeći Bogu postom i molitvom i noć i dan".
(Lk.2,37.)

Možete li, dragi moji vjernici, zamisliti ljepšega i dirljivijega prizora od ovoga, što nam ga pruža današnje sveto Evandjelje? Majka Božja drži na rukama Maloga Isusa, kome je tek četrnaest dana, a nad njim se nadvijaju staračke, sijede glave:

sveti starac Simeon i sveta proročica Ana! Objema je ovoga jutra Bog ispunio davnu želju i usrdnu molitvu: da vide Spasitelja svijeta i da dočekaju spasenje Izraelovo. Nije to bez značenja i bez velike pouke za nas!

A pouka se sastoji u tome: Da je starost u očima Božjim zaista nešto velika i sveta, kad joj se, eto, Bog objavljuje i dopušta da Ga nosi na svojim rukama.

Božansko Dijete, mladji pupoljak, što se tek raspupao, a do njega dva uvenula cvijeta, sa kojih su već opale ne samo latice, već i lišće!

Mlado i staro, jedno pored drugoga! Kako se to dvoje tako lijepo dopunjuje, a pogotovu ako oboje rasvijetljuje i ožaruje vječna mladost, vječna ljepota: Bog!

Starost pored Boga, mladost pored starosti, koja je ispunjena Bogom! Stari zidovi, koji se ruše, i mlade, bujne ruže, koje se po njima penju, izgleda da su stvorene jedno za drugo, toliko ima draži i ljepote u ton njihovom sljubljivanju!

I o toj starosti, koju voli mladost, i o mladosti koja voli starost, ja ću vam danas, dragi moji vjernici, par riječi reći, da bih vas, o starci koji ne slušate, upozorio na veliku vašu ulogu, koju imate u obitelji, pa da tu ulogu shvatite sasvim ozbiljno, jer u mnogočem budućnost naših mladji ovisi baš o vama. Vas pak mladje hoću da upozorim, kako se morate vladati prema starcima, da ih - naime - susretate s poštovanjem i s povjerenjem, jer kojom mjerom vi njima mjerite, tom će se mjerom, kada ostarite, vama odvratiti.

1. Stariji prema mladjima

Da li ste vi dragi moji starci i starice, duboko uzdahnuli, kada sam vam malo prije čitao iz svetog Evandjelja, kako je sveta starica Ana, kada je vidjela Spasitelja, već uprtila bila na svoja ledja osamdeset četvrtu godinu? Možda se nije po godinama mnogo odmaknula ni od svetoga starca Simeona, iako nam o tome svete knjige ništa ne vele. Dali ste joj zavidili, što je tako duboku starost dočekala, pa uskliknuli: "Kamo sreće, da bih i ja toliko!" Ili ste možda požalili, pa rekli: "Što je jadnicu nije dragi Bog uzeo k sebi, već pustio, da se sigurno mnogo pati!"

Da mi je pitati, onako u povjerenju, sve starce i starive ove moje župe: "Deder, recite mi, da li bi željeli još dugo živjeti, ili pak uzdišete da vas dragi Bog što prije uzme k seb.?"

Ja sam sklon vjerovati, da se moji dragi starci i starice ne bi slagali u svojim odgovorima. Jedni bi rekli: "Da!" Dok bi drugi odgovorili: "Ne!" Jedni bi mi odgovorili: "Da mi se je još ugrijati na božjemu suncu!", dok bi drugi: "I ovo je previše!"

Tko bi bio za dugi život, za što dulju starost? Ja vjerujem, da ne bi mnogo pogriješio, kada bih ustvrdio, da baš oni starci - u većini slučajeva - žele sebi dug život, koji u mladosti nisu zanemarili sabirati mudrost i iskustvo života, pa su sada u starosti toliko zasluga i poštovanja kod mladjih stekli, da in uistinu svojom pažnjom i ljubavlju zaslađuju teška dane. Žar ne veli Duh Sveti u svetom Pismu: "Ako nijesi sabirao u mladosti kako možeš onda naći što u starosti". (Sir.25,5.)

Zar ne nailazimo i danas na takove časne starce, iako ih nažalost nema mnogo, za koje svi ukućani osjećaju, da je to kao neki obiteljski mali žrtvenik, oko koga treba obilaziti pobožno i s najvećim poštovanjem? A čime su oni to poštovanje zaslužili? Zaslužili su ga svakako onom njihovom tvrdom i živom vjerom u Boga, koja je uvijk bila mjerilo njihova života i rada, kako u mladim, tako i u zrelim njihovim godinama.

O, ti naši dragi stari djedovi ibake, ljubili su Boga i duboko su mu bili odani. Oni su Ga sretali na svakom koraku, u svakoj travci, u svakoj vlati žita, u svakom cvijetku, u svakom grumenčiću plodne zemlje. Sve im je govorilo i pjevalo o Njemu, jer su se kretali iznedju Njegovih čudesa i od njih živjeli. Oni su bili svijesni da moraju Njemu odgovarati za svoja, bilo dobra bilo zla djela. Ta svijest toliko ih je u životu uravnotežila, da po posve rijetko ispadali iz kolotečine. Samo tako i nikako drugačije mi nemoženo razumjeti odakle našim starcima, pa i da su bili prosti i neuki, ona njihova prirodjena ozbiljnost i odnjerenost u riječi i u djelu. Samo tako moženo razumjeti odakle njima ono dostojanstvo velikog života muka, patnje i pregaranja, a i slave i ponosa. Koje onda čudo, ako je takvim starcima, kako veli sv.Pismo: "Njihova sijeda kosa, kao časna kruna, koju su postigli pravednim životom."(Prec.16.31.)

Je li onda čudo, što su takovi starci i starice uljevali poštovanje kod svakoga? Znali su obuzdati sebe, pa im nije bilo teško, već sasvim prirodno, obuzdati i svoju družinu. Vladali su nad sobom, jer je zakon Božji vladao nad njima, pa im nije za to bilo teško vladati nad drugima. Takvim časnim starcima divno su pristajale riječi Duha Svetoga: "Časni vijenac starcu jest bogato iskustvo, i slava njegova je strah Gospodnji"!(Sir.25,6.)

Kome bi palo na pamet, da takva kućedomaćina ne poslušaju, i da mu - budi Bog s nama - prigovara, ili što na svoju ruku radi? Doduše i oni suznali katkada pretjerati, ali uglavnom nijesu se varali: Gdje se Boga poštuje, tu se i stariji poštuju. Gdje nema toga, nema ni poslušnosti, ni Božjega blagoslova, pa prema tome ni napretka. Dakle; treba Boga poštivati i onda je sve u redu.

To je bila njihova životna mudrost.

Da li je to životna mudrost i današnjih staraca i starica?

Nadajmo se da jest, iako znadem za više slučajeva u ovojoj župi, gdje mladji ne poštuju starce; gdje im u većini slučajeva zagorčuju posljednje dane života, jer baš takovi starci ne prednjače dobrim primjerom mladjima.

Kada vi, dragi moji vjernici, uvečer palite svijeću, ju je ne mećete pod stol, već je vješate visoko, da svijetli svima u kući. I baš zato veli naš božanski Spasitelj: "Ne užiže se svijeća i ne meće se pod sud, nego na svijetnjak. Tada svijetli svima u kući".(Mt.5,15.). A što su drugo starci u kući, nan svijeća koja bi morala uvijek stajati visoko, da svima svijetli u kući; da se svi oko nje okupe. Medjutim što vidimo u nekim kućama? Da po nekoji starci a i starice, mnogo, mnogo daleko da bi svijetli svojoj družini dobrim primjerom. Čak znadem i za takove slučajeve gdje se mladjarija mora zarumeniti od stida, kada sluša kako sta-

riji ružno i nedolično govore, pogotovu ako ih je piće prevarilo što nažalost često biva. A znate li što veli Duh Sveti za takove starce? "Mrzim tri vrste ljudi i vrlo oduravan biće njihovo: prosjaka ohola, bogatasa lažljiva i starca luda i bludna."(Sir.25, 2.) Ako su dakle, Duhu Svetome "odurni" starci, koji ne znaju što govore i koji ružno i na sablazan drugima govore, kako će ih onda mladji poštivati?

Što veli današnje Evandjelje za svetu staricu Anu? Za nju veli: "Da nije odlazila od hrama i da je služila Bogu postom i molitvom." I Bog ju je zato u njezinoj starosti silno obradovao,tako da je zaslužila vidjeti Spasitelja.

I vas će, časni moji starci starice, dragi Bog obradovati u vašoj starosti, ako ćete se Njega držati, i ako ćete Njega osjećati u sebi, oko sebe, u svakom predmetu, u svakoj prirodnoj pojavi. On će obradovati vašu starost ako ćete Mu se moliti, ali i osjećati i doživljavati Svenogućega u svojim molitvama. On će razveseliti vašu starost, ako ćete se držati savjeta što ih daje sveti Pavao svome učeniku Titu: "Govori... starcima, da budu trijezni, stidljivi, umjereni, zdravi u vjeri, u ljubavi, u strpljivosti."(Tit.2,2.) A za starice, čujte što veli: "Njima preporučam da se vladaju kako dolikuje svetima, da ne kleveću... Da uče dobro, da upućuju mlade žene, da ljube muževe, da ljube djecu; da budu razborite, čiste, kućanice, dobre, pokorne svojim muževima, da se ne psuje riječ Božja"(Tit.2, 3.- 6.). O svakoj ovoj riječi, koju je Duh Sveti, preko pera svetoga božjega apostola ispisao u Božjoj Knjizi, dala bi se čitava prpovijed izreći. Ja ću vam samo ovo preporučiti: neka vaša starost, časni moji starci i starice, bude ispunjena Bogom i tada će Bog tako ravnati vašim riječima i djelima, da ćete zaista biti svima vašim ukućanima svijeća, koja se ne meće pod šud, nego na svijećnjak. Tada će se svi okupiti oko vas, da ih obradujete i okrijepite svijetlom svojih primjera i svojih mudrih pouka.

2. Mladji prema starijima

Jeste li gledali naš potok, dolje, pri kraju našega sela, gdje je najširi, a voda najdublja? Kada udari kiša, tada po njemu jure hitri talasi, lomeći se i šumeći o njegovo stijenje. Ali,kraj obale, tamo ispod onih visokih topola, gdje je voda napravila duboki zaljev, voda je skoro neponična i prozirna, tako da se vidi svaki šljunak na njezinu dnu. U svibanjskim noćima, nad tim mirnim zaljevčićem, a u zelenoj pomrčini granja, naši dragi slavuji izvijaju svoje slatke pjesme, dok cijelo naše selo u daljini sanja.

Divlja bujica u potoku šumi, ali u mirnom njegovu zakloništu drage ptičice izviruju iz svojih gnijezda i nad snenom dolinom dozivaju se cijelu noć.

Zar nije, dragi moji vjernici, taj potok slika našega života? Mladost, kao bujna, neobuzdana vododerina, juri ponamno naprijed, ne osvrčući se na prepreke; dok tamo, u dubokom rukavu što se zario u zemlju, potpuna je tišina i mir. Nju samo prekida čavrljanje i biglisanje malih, veselih ptičica.

Recite Mi: zar djeca, ti mali ptići, nijesu jedina radost starcima, kada ih je umanjena snaga stavila u pozadinu i do-

vela u zaklonište? Da li vi "veliki", koji ne slušate, da li vi razumijete zašto starost, koja osjeća da gubi blago života i podleže pod teretom mudrosti i životnog gorkog iskustva, želi da na svojim krilima drži one, u kojima se tek život raspjevao? Da li ste kadgod, vi mladji, ozbiljno se zamislili: Zašto preko djeteta Bog unosi zoru u tamu staračkog života i čini se da se cvijeće penje uz pregrade njihove tamnice, kamo ih je život bacio, jer su ispali iz njegova kolosjeka? Zašto, gledajući sve to, ne promislite, da starci, gledajući i milujući djecu, osjećaju da za njih nije još sve izgubljeno, te potresni onim što se ponovo radja, postaju manje osjetljivi prema onome što nestaje?

- Nemojte, dakle, prema njima biti surovi i prosti, kao što nažalost često biva. Zar ne zapažate, kako se oni držeći djecu, grčevito hvataju života, koji im izmiče? Nepravdu im veliku činite, kada velite, da su sebični, da su samoživi, da su neosjetljivi prema svemu, što ih se lično ne tiče. Zašto imade mnogo starih samoživaca? Jer ih imade mnogo nedjummladima. Zašto ih optužujete, da vas ne shvaćaju, kada se vi ne trudite, da njih shvaćate? Zašto ne ćete da shvatite, da im je teška borba sa životom skrhala snagu i veselost; da ih priroda više ne podržava da su izgubili silu stvari, koje cijenimo tek onda, kad ih više nemamo? Zar vam se ne smile ti jadni starci i starice, kojima je prošlost puna rana, kojima su riječi pune jada, a sada su kao vojskovodje, koji se vraćaju sa okršaja, desetkovani, potučeni, ne zato što su bili kukavice, već što je život, što je ljudska zloba bila jača od njihove snage.

Imajte samilosti prema njima! Pustite ih neka vam pričaju, pa bilo to i po stoti put, lijepe uspomene njihovih rijetko lijepih dana. Oni sada žive od tih uspomena; oni se njima hrane, jer ste vi još veću pustoš stvorili oko njihove i onako već opustošene duše. Na bojištu ostali su sami, puni bolnih rana, pa zašto da im te rane svojim omalovažavanjem, svojim prezirom, još više razdražujete, mjesto da im ih lijepom, sažalnom, riječju, prelijete melemom? Zar ne vidite kako čitava povorka sjenki s onoga drugoga svijeta, u golem krug stoji oko njih, te se zajedno razgovaraju o prošlim borbama, o pretrpljenim jadima. Pustite ih, dapače potičite ih, da vam sve to ispričaju, pa i da to ponove. Dapače potičite ih, da vam to ponove, kao da to niješte nikada čuli, pa ćete se brzo uvjeriti kako ćete te tobožnje "samožive i sebične" starce brzo predobiti za sebe, jer ako su prema vama opori i tvrdi, vi ste tome krivi, jer zaboravljate da se dijete i starca predobiva šećerom - šećerom blage, slatke riječi.

Zahvalite Bogu, dragi moji vjernici, ako imate starce u kući. Oni ne predstavljaju više zapovjednika. Zapovjednici su sada roditelji. Djed i baka predstavljaju neku vrst apelacionog suda za male grešnike i prestupke. Doduše nije uputno, već često puta i vrlo štetno za djecu, ako djed i baka svojim neumjesnim posredovanjem ometaju roditelje, kada moraju upotrijebiti šibu, da se izvrši pravda nad neposlušnom i jogunaston djecom, jer se dijte ne može uzgojiti i dotjerati u red samo blagim sredstvima. Ali moramo priznati da je često puta velika sreća, kada djed i baka posreduju u korist malih grešnika, jer time pružaju ocu ili majci odstupnicu, koji po svojoj dužnosti moraju biti nesalomljivi, ali kojima je kadgod ipak drago, da pod zaštitom djeda ili bake, izvrše svoje kraljevsko pravo pomilovanja.

Zašto tako brzo zaboravljate kolike ste puta dobili pomilovanje preko vašeg djeda i bake? Zašto tako brzo zaboravljate kako je oluja, koja se nad vama bila nadvila, tako brzo minula, zahvaljujući posredovanju vašega djeda i bake? Zašto tako brzo zaboravljate, kako vam je djed nosio - kada bi se vraćao s polja - u svojim njedrima prve trešnje ili prve kruške, dok ih on još nije bio ni okusio?

Ah, roditelji, kako se malo brinete da oplemenite dušu svoje djece, te ih ne ćete da poučite kako se moraju vladati prema starijima! Zar ne znate koliko je veliko dobro za dijete, koje je po prirodi nestašno, naviknuti ga da bude uslužno prema starijima? Zašto ne poučite svoju djecu, kada to nogu, naročito nedjeljom ili za dugih zimskih večeri, da čitaju djedu i baki koje lijepo i zanimljivo štivo, da bi im tim pružili veselje? Zašto ne udjenete baki, konac u iglu, koja i pored svojih naočari u tome ne uspjeva? Zašto ne potrčite za njih, da bi im se uštedio umor? Zašto pravite velikungalanu po kući, kako bi se poštivalo njihovo odmaranje? Zašto ne naučite djecu, da prate svoga djeda ili baku, ako moraju s njima poći u kuću, ili da ih podrže, ako se moraju kuda penjati.

Sve je to zdrava hrana, blagoslovljeni kruh za mlade pripravnike za život. Dijete pomažući drugoga, vjeruje da je mali čovjek, te je sretno i ponosito što je u nečem korisno.

Zaključak

Poučite, dakle, o roditelji, svoju djecu, neka budu starcima na usluzi, neka budu dobri prema njima. Ali im vi u tome prednjačite, i nikada ne zaboravite, da će i vama, kada ostrite biti drago da vam se istom mjerom odvrati, kojom ste vi njima mjerili. Gledajte da se u vašoj kući stvori sveti savez između mladih i starih. Zahvaljujući tom savezu, život u vašim kućama dobit će u ljepoti i toploti, a naročito u jedinstvu, i bit će vam dano, da u njemu jasnije vidite kako pogled Božji svijetli i počiva na zvijezdi Danici, koja su u jutro ugasi, i na zvijezdi Večernjači, koja se na nebu tek rasplamtila. Bog voli djecu, "jer je njihovo kraljevstvo nebesko", ali voli i starce, jer kako Duh Sveti veli: "Lijepo pristaje sijedoj glavi da odluči, starcu da savjetuje."(Sir.25,4.)

Vi pak, moji mladići i djevojke, ne zaboravite nikada, da će mladost brzo proći, a starost sa svojom samoćom i tugom, da će brzo doći. Tako brzo, da ćete se čuditi kako je luda bujica mladosti, kroz potok života tako brzo projurila. Da li će ta bujica ostaviti za sobom samo mulj i blato, ili će zači u mirnu zavjetrinu, koja će veseliti pijev ptica? Kakva će biti vaša starost? Ne zaboravite nikada za svetoga starca Tobiju, kojeg se događaja sigurno još sjećate. On je u starosti za svoga sina mogao reći: "Ti si svjetlost očiju mojih, štap starosti moje i utjeha života mojega"(Tb.10,4.). Ali, da bi nu sin bio u starosti i svjetlost i štap i utjeha života, "učio ga je - kako veli sveto Pismo - od djetinjstva, da se boji Boga i da se kloni svakoga grijeha"(Ib.1,10.). Upamtite dobro što vam veli vaš župnik: ne nadajte se dobroj i mirnoj starosti, ako svoju djecu "ne naviknete bojati se Boga i držati njegove zapovijedi"(Ib.2,13.).

A vi, časni moji starci i starice, ugledajte se u primjer svete proročice Ane, za koju veli sveto Evandjelje da je "slavila Boga i govorila za Njega svima!" (Lk.2,31.) Slavite i vi Boga u svojoj kući svojim životom i svojim primjerom. Slavite Boga molitvom, potičući vaše ukućane na molitvu i predvodeći ih u skupnoj molitvi. O, kako je lijepo gledati i slušati djeda ili baku, kada predvode molitvu svoji ukućana! Zar nijesu oni tada, kao oni naši slavuji, tamo u zelenom gaju oko potoka? Najstariji se prvi ozove u tihoj zvjezdanoj noći, a zatim prihvate svi ostali da ih je milina slušati. Slavite Boga, časni moji starci i starice, i govorite za Nj svima, i On će vam se objaviti u sutonu vaših dana, kao svetome starcu Simeonu i svetoj proročici Ani, ne doduše što ćete Ga stvarno ugledati i na svojim rukama nositi već što ćete čuti Njegov glas u dubini vaše duše, u kojoj On govori i kao onaj koji zaklinje, i kao onaj koji moli, i,kao onaj koji zapovijeda. Slavite Boga časni moji starci i starice, i gledajte da poznate glas Gospodina, koji evo stoji pred vratima, da vas pozove k sebi. Gledajte da posljednji dani vašega života budu takovi, da zavrijedite čuti Njegov poziv: "Dodji, sluga dobri i vjerni! U malome si bio,vjeran...Udji u veselje gospodara svoga"(Mt.25,23.) A tada ćete moći sa svetim starcem Simeonom uskliknuti: "Sada odpuštaš s mirom slugu svoga, Gospodine, po riječi svojoj; jer vidješe oči moje spasenje tvoje".Amen.

OBRANA VJERE

5. NEMA BOGA

Tko je ikada mislio, da će osvanuti dan, kadaće trebati, da .....župnik dokazuje svojim vjernicima opstojnost Božju! Da ovoga časa ustanu iz svojih grobova vaši djedovi i pradjedovi oni bi se zgrozili, kada bi ovu moju propovijed slušali. Zgrozili bi se, pa bi mi spočitnuli: "Zar nas su usudjujete toliko poniziti, pa nam u svoji propovijedima dokazivati opstojnost Božju? Zar smo u vašim očima na tolike niske grane spali? Zar mi, mi - narod nekada toliko Bogu odan - da u Nj ne vjerujemo i da se Njega odrekneno?"

Jest, dragi vjernici, otkucnuo je žalostan čas kada i mi, seoski svećenici, moramo o tome govoriti, jer, eto, pogubni val bezvjerja udara svom silom o tvrde bedeme vjere našega seljaka i prijeti mu svojim uništenjem.

Kada sam se i ja odlučio s ove Božje osmatračnice uputiti zov svojim vjernicima: "Kršćani na okup! Neprijatelj, koji hoće damnam naše najveće svetinje otme, tu je, pred vratima je! Ne predajte mu se ni pod koju cijenu! Radije poginuti, nego mu se predati!" - onda znači, da je on doista tu, i da sa tom činjenicom moramo računati.

Jest, dragi vjernici, danas ću vam početi dokazivati opstojnost Božju, ali dokazima, koji su vama pristupačni, i koje ćete, prema tome, najlakše upamtiti.

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

Danas ću vam dokazati: kako je tvrdnja da Bog ne postoji i sumljiva i preuzetna i nerazumna.

1. Sumnjiva tvrdnja. Da vidimo odnah: tko je i kakav je onaj, koji takva šta tvrdi? Da li je to čovjek, kome se baš ništa ne bi moglo prigovoriti? Dakle: potpuno čestit i pošten u svakom pogledu? ili pak čovjek, kome - kada bi mu se i kroz prste pregledalo - inalo bi mu se i koješta reći, što mu baš ne bi išlo u prilog? Vi takove ljude bolje poznate od mene, pa vi o njima stvorite svoj sud. Ja bih se samo usudio reći, da privatni i javni život takovih ljudi, koji tvrde da nema Boga, nije baš na najboljem glasu, i da se koješta može zanjeriti. Kad bi mnoge pitali: "Zašto ne vjeruje u Boga?" - ja mislim - kada bi imali hrabrosti da budu iskreni - da bi vam ovo odgovorili: "Ne vjerujemo u Boga, jer nam ne ide u račun da Ga bude, jer kada bi Ga bilo, trebalo bi silu tih računa i računčića pregledati i ispraviti, dok ovako: tjeraj dok stigneš i možeš, dok svemu ne bude kraj!"

Da li čovjek, koji tako umuje, može mirno spavati, prepuštam vama, da sudite.

Još nešto. Neka ti ljudi, koji tvrde da nema Boga, budu sebi dosljedni. Ako nema Boga, zašto onda pozivaju svećenika, kada su teško bolesni, da ih ispovijedi i pričesti? (Bilo je više takovih slučajeva i u ovoj našoj župi). Zašto se takove puste siledžije isprsavaju za čitava svojega života, tvrdeći da nema Boga i rugajući se svakome, koji u Nj vjeruje, dok - kada ih malo poteža bolest svali u krevet - onda iz onih stola šalju po svećenika? Ako nema Boga, čemu in svećenik? Ako nema Boga, čemu kršćanski ukop? Ako nema Boga, čemu križ na grobu? Čemu zvonjenje? Čemu "crne misa?" Čemu te "trice i kučine"? ako Boga nema? Al' da! U druge svirale sviraju, tok su zdravi, ali kada osjete da se smrt do njih nenadano došuljala, onda - Bože, pomozi!

2. Preuzetna tvrdnja. Tvrdiš da nema Boga! Deder, prijatelju, reci mi: "Odakle si toliku mudrost pozobao, da se pred tolikim svijetom, koji vjeruje u Boga, isprsavaš, misleći da si pametniji od njega?" Veliš da si prošloga svjetskoga rata, kao vojnik obišao pola svijeta. Bio si - veliš u Italiji, u Francuskoj, u Njemačkoj, pa čak u Africi i Americi. Tamo si se ličnp uvjeriti, da se svi ti narodi Bogu mole i klanjaju. Bio si - veliš - i u mnogim turskim džamijama, pa si se - vjerujem - i zastidio, gledajući kako Turci u dubokoj sabranosti udaraju čelom o zemlju, dok se Bogu klanjaju. Pitam te: zar su svi ti ljudi i nebrojeni narodi pamet izgubili, a ti ostao jedini mudrac medju tolikim "ludama"?

U velikoj bi zabludi bio, dragi moj prijatelju, kada bi mislio, da je vjera oznaka neznalica i natražnjaka. (Na ovo pitanje ja ću se naknadno osvrnuti). Medjutim danas tvrdim samo ovo: Bilo je u prošlosti, a i u današnjem najbezbožnijem vijeku povijesti, mnoge velikih učenjaka, koji vjeruju u Boga. Što to znači? To znači da oni nijesu vidjeli nikakve opreke medju vjerom i znanosti, što oni očito priznaju, a ako je oni nijesu vidjeli, to znači da je i nema; jer, ako bi je itko mogao vidjeti, to bi je, prije svega i bez ikakve sumnje, vidjeli oni, jer su se za čitava svoga života bavili naukom (Prof.Dr.B.Vuco: Obrana moga vjerovanja; Zagreb - knjižara "Marulić" 1943, str.9.)

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

Mi ćemo, nedjutim, pustiti danas na stranu učenjake, a osvrnut ćemo se na naše narodne vodje i velikane. Uzmite naše hrvatske kraljeve. Svi su oni bili prožeti živom vjerom u Boga. Dizali su Crkve i zadužbine, zvali svećenike i redovnike, branili vjeru od krivovjeraca, pa zar ćeš se usuditi tvrditi, da si ti pametniji od njih? Uzmi našu strašnu, krvavu borbu protiv Turaka koja je za punih četiri stotina godina trajala, kada je ljuti megdan naš narod bio za svoj goli život, pa pod kakvom su lozinkom naši pradjedovi, skoro goloruki, srljali u boj protiv tako strašna neprijatelja. "Za krst časni!" To im je bila lozinka. Krstaš barjak ih je u te ljute bojeve vodio; krst im je bio na oklopu, krst na maču, krst na štitu. S krstom su se borili i s krstom padali, s krstom umirali, ali s krstom i pobijedili. Zar su bili lude svi ti junaci i osvetnici, a ti jedini pametan?

Evo ti naših narodnih vodja. Jedan ima za lozinku: "Bog i Hrvati"I Drugi ima za lozinku "Što Bog da i sreća junačka!" A treći: "Vjera u Boga i seljačka sloga!" Svi su ti bili lude, a ti jedini mudrac!

Pitam te: kakav je naš narodni, čisto hrvatski pozdrav? "Hvaljen Bog!" i "Hvaljen Isus!"! Dakle: mi smo Hrvati narod koji hvali Boga i Isusa, jer u Nj vjerujemo i jer je cijeli naš narodni život Bogom i vjerom prožet. Uzmi naše narodne pjesmei običaje o Božiću, o Uskrsu, prilikom svadbe, prilikom karniga i t.d. i t. d., pa ćeš doći do zaključka, da se je pet milijunski narod čisto s Bogom i vjerom tako saživio, da je ta vjera postala sastavni dio njegova narodnog života. Zar ne vidiš, da si ti radi svoje velike oholosti, a - oprosti mi - i radi svoga velikog neznanja, sitna kap vođe u moru velike vjere, sićušni listić u orijaškoj šumi narodnih junaka i velikana, koji su svojim riječima i djelima, svojim umom i svojim perom, zasvjedočili da naš narod vjeruje u Boga. A zar ti jedini hoćeš, da budeš iznimka?

3.Nerazumna tvrdnja. Tvrditi da nema Boga, ne samo što je velika preuzetnost, već je upravo nerazborito i bezumno takva šta tvrditi.

A da bi vas u tome mogao uvjeriti, navodim vam za primjer ono što vi sami svojim očima vidjate i zapažate. U našem selu imade dosta mnogobrojnih porodica sa po petnaest i više članova. Te su nam se mnogobrojne porodice, hvala Bogu, do danas lijepo sačuvale i u njima vlada red i poredak, a također i napredak Svi u toj zadruzi rade kao jedan, svi se za jedan štap drže. Nekoji rade na polju, nekoji u vinogradu, nekoji na domu, a nekoji pri blagu. Reduše se svakog dana izmjenjuju, a djeca po plandištima čuvaju blago. Tu ima blagoslova i napretka, jer se svi drže reda i poretka i slušaju jednu glavu, kućedomaćina. Kada toga ne bi bilo, sve bi pošlo naglavce.

A sada pogledajte, dragi moji vjernici, u ovaj lijepi svijet što nas okružuje, a kamo nas je dragi Bog na časak postavio, da bi Njega upoznali i uzljubili u tim divnim Njegovim djelima. Što nad sobom vidite? Veliko beskrajno nebo, a na nebu žarko sunce, blijedi mjesec i sjajne zvijezde, koje su na stotine i stotine puta veće nego što je naša zemlja. (O tim nebeskim krasotama ja ću vam naknadno govoriti). I sva ta silna, užarena nebeska tjelesa, jure po beskrajnom sveniru vrtoglavom brzinom, a da se nikada ne sukobe. Velika je to plamena zadruga, u kojoj na prvi pogled zapažate savršen red i poredak, a kojim upravlja

jedan veliki kućedomaćin, a to je Bog. Promatrajući prostrani, velebni, veličanstveni svemir, moramo doći do zaključka, da to nije slučajno nastalo, već da je to djelo nepoznatoga, vrhovnoga svemogućega Bića, koji svojom moći nadnašuje sve ljudske sile.

Dakle u sveniru vlada red i poredak.

Pogledajmo sada na zemlju. Da li na njoj i u njoj vlada nekakav red i poredak? Vlada i te kakav! Kudikamo bolji nego u najboljoj uredjenoj zadruzi. Eto, na pr. dan i noć se redovito i stalnim redom izmjenjuju. O proljeću stabla se raspupaju, zazelene i procvjetaju, u ljeti već dozrijeva i klasje žuti, u jesen lišće vene i pada, a zimi sva se Božja priroda uspava. U proljeće lastavice doliječu, a u jesen odliječu. U proljeće, kada se sva priroda raspjevala, ptice po našim šumarcima pjevaju pjesmu u slavu svoga Stvoritelja, a u jesen nas mnoge od njih ostavljaju, da bi nam se opet u proljeće vratile. Ne bih nikada svršio, kada bih vam sav taj divni red u božjoj prirodi nanizao.

Da li će se netko medju vama naći, koji bi mi se usudio tvrditi, da iza svih ovih krasota, da iza ovoga divnoga reda, što ga u prirodi zapažamo, ne postoji jedan, koji je te stalne zakone u prirodi postavio, a od kojih priroda ni za dlaku ne odstupa?

Možda da se nadje koji mudrijaš, koji će tvrditi, da je to sve slučajno nastalo. Ako je sav ovaj svijet i poredak u njemu, slučajno nastao, onda bih ja mogao tvrditi i za ove naše zadruge, koje sam vam na početku svoga govora za primjer naveo, da su i one slučajno nastale. Slučajno su se muževi i žene i djeca njihova sastala, slučajno su kuće i gospodarske zgrade zidali slučajno su svoje imanje stekli i slučajno su se na svoga kućedomaćina namjerili, pa ga sada slučajno slušaju i kućnog se reda i poretka drže.

Mani ti "taj slučaj" prijatelju moj! Budala će ti u taj tvoj "slučaj" vjerovati, a ljudi, koji svojom glavom misle, toj će se tvojoj ludoriji od srca nasmijati, kao što bi se nasmijali, kada bi ti tvrdio, da su se kotači u tvojem djepnom satu bez urara sami složili.

Dakle: Bog postoji, jer Ga vidimo na svakom koraku u Njegovim djelima. Vi Ga, dragi moji seljaci, vidite najprije, i najbolje, jer danomice upravo gazite po njegovim čudesima. Zato vam je skoro On uvijek na ustima. Vjerujete u Nj, jer sve što imate, sve što dajete i sve što primate sve je to Njegovo.

Ufajte se u Njega, jer je On dobar i jer je dovijeka milosrdje Njegovo.

Ljubite Ga, jer je On vrijedan vaše ljubavi. Zazivajte često Njegovo veliko, sveto i slatko ime. Budite svi Njegovi dobri i poslušni zadrugari, a On vaš bližni kućedomaćin, koji nas je učlanio u veliku zadrugu svoje ljubljene djece, da bi na ovome svijetu uživali blagodati Njegove velike ljubavi, a na nebesima nagradu za vašu vjernost i poslušnost. Amen.

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

O B R A N A C R K V E

5. ŠTO JE PAPA HRVATIMA?

Poslednje smo nedjelje adventa raznatrali u čemu se sastoji papina neprevarljivost, pa smo vidjeli, da se sveti Otac Papa ne može prevariti kada nas kao vrhovni učitelj sv. Crkve uči, što moramo vjerovati i činiti da se spasimo. Koliko, dragi moji vjernici, mi moramo biti zahvalni dragome Bogu, što se eto smijemo i možemo slijepo pouzdati u riječ našega vrhovnoga oca i učitelja, koji nas ne će zavesti stranputicom, i kome možemo, kao ono sveti Petar svome bož. Učitelju kazati: "I da te svi drugi ostave, mi te nećemo ostaviti, jer ti imaš riječi života vječnoga!"

Papu, dakle, moramo ne samo poštivati i njegove riječi slušati, jer su to riječi "života vječnoga", već njega moramo i ljubiti, kao što ljubimo samo Krista Gospodina, jer kada Papa progovara, Krist kroz njegova usta progovara; kada nas Papa uči, to nas sam Krist Gospodin uči. Ovo dobro upamtite, dragi moji vjernici, i nikada to nemojte zaboraviti.

Danas ću vam pak govoriti, kako smo mi Hrvati naročito dužni ljubiti svetog Oca Papu. Usudio bih se čak reći: više nego ikoji drugi narod na svijetu, jer su "namjesnici Isusa Krista na zemlji, sveti Oci Pape, bili uvijek pravi i iskreni prijatelji našega naroda hrvatskoga.

Daleko bi me odvelo, kada bih vam iznio, pa i u najkraćim potezima koliko mi Hrvati dugujemo papama, i to ne samo na vjersko-čudorednom i prosvjetnom polju, nego i na političkom. Ja ću se danas osvrnuti na dva važna razdoblja naše narodne povijesti, pa ću vam u sasvim kratkim potezima istaknuti, što su sve Pape nama Hrvatima učinili:

1) za vrijeme naše narodne države,

2) za vrijeme naše borbe protiv Turaka.

1. Pape i hrvatska narodna država

Svima je vama već dobro poznato, da smo mi Hrvati došli u ovu našu zemlju, otrag nekih 1500 godina. Tada smo bili neznabošći. Nijesmo poznavali pravoga Boga, a klanjali smo se krivim bogovima. Iz toga nepoznavanja izvirala su, kao nužna posljedica, i druga neznanja. Nijesmo znali što je pravo dobro, niti što je pravo zlo; te kako treba živjeti. Nijesmo znali za onaj veliki zakon ljubavi, što nam je kasnije donijelo kršćanstvo, da, naime, moramo Boga ljubiti iznad svega, a bližnjega svoga kao samoga sebe. Nijesmo znali, koja je prava svrha života. Jednom riječju: sa sviju strana obavijala nas je tama.

Ali eto, zasijalo nam je svijetlo, kada smo primili sveti krst. A rano nam je to nebesko svijetlo zasinulo, mnogo ranije nego drugim narodima. Od sviju Slavena, mi smo Hrvati najranije primili kršćanstvo. Primili smo kršćanstvo već u prvoj

polovini VII.stoljeća, oko 640.godine za pape Ivana IV! Jedno i drugo svijetlo i svijetlo svete vjere Isusove, a sa svijetlom svete vjere i svijetlo prosvjete, primili smo od namjesnika Kristova, svetog Oca Pape, koji su nam u ove naše krajeve slali svete i učene ljude, da nas privedu kršćanstvu i da nas uče prosvjeti.

a) Tek su se naši preci bili preporodili Kristu, kada eto vidimo, kako još godine 679., sa papom Agatonom (678.-682.) sklapaju Hrvati ugovor o miru, po kojem se ugovoru obavezuju, da će sa svakim, koji ne bude dirao njihove zemlje, živjeti u miru. A papa im obeća da će se moliti za njih, neka ih Bog uvijek štiti i brani.

b) Kako za pape Agatona, tako i nadalje za pape Ivana VIII.(872.-882.) vladaju najsrdačnije veze između svete Stolice i Hrvata.

U to doba vladao je hrvatskom zemljom knez Branimir, koji je bio vjeran i odan sin svetom ocu papi Ivanu VIII. Papa je znao cijeniti ovu vjernost kneza Branimira, te mu je 7. lipnja 879. napisao vrlo ljepo.pismo, koje nam je u cijelosti sačuvano sve do današnjeg dana. U tom pismu naziva sveti Otac našega kneza Branimira "svojim milim sinom" te mu među inim piše, da je na samo Spasovo iste godine, služeći sv.Misu na oltaru svetog Petra apostola, u vis podigao ruke, te blagoslovio njega i sav njegov hrvatski narod i svu njegovu hrvatsku zemlju, te se molio da uznogne svojom državom, koju ima, sigurno i sretno vladati, a poslije smrti s Bogom se na nebesima vječno radovati.

c) Svima je još u svježoj uspomeni, kako smo mi Hrvati 1925. godine svečano proslavili tisuću godišnjicu hrvatskog kraljevstva. To smo dobro učinili, jer smo s pravom ponosni, da smo od rijetkih naroda, koji su u tako davno vrijeme imali uređenu državu s kraljevskim naslovom; da smo bili među prvima, koji smo dobili to priznanje od svetog Oca Pape.

U to davno doba vladalo je istinito kršćansko mišljenje, da je Gospod Bog jedini gospodar svega, i da on jedini imade svu vlast na nebu i na zemlji, a svi ostali narodi i vladari, da imaju svoju vlast samo u toliko, ukoliko im ju je Bog predao, - i to osobito preko najviše duhovne vlasti na zemlji, preko zamjenika Gospoda našega Isusa Krista, koji je sam o sebi rekao: "Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji."

Papin je ugled bio uvijek velik, ali osobito se počeo dizati baš u ono vrijeme, kada se stalo razvijati hrvatsko kraljevstvo. Zato je i papino priznanje neke države za kraljevstvo, bilo za dotični narod ne samo velika čst i najbolji dokaz za njegovu državotvornu sposobnost i snagu, nego je to priznanje samo po sebi još i povećavalo snagu, moć i čast narodne države.

Otuda se vidi znamenitost odnosa u kojem je stajao Papa prema nekom narodu, a osobito je bila važna činjenica, ako je Papa kojega vladara u tako drevnoj starini nazvao kraljem, pa mu poslao krunu i dao ga okruniti po svome zastupniku.

I eto mi vidimo, kako je bio prvi naš hrvatski kralj Tomislav, okrunjen privolom i odobrenjem Svete Stolice.

To je isto učinio i veliki papa Grgur VII. (1074.-1085.) kada je godine 1076. po svom poslaniku Gebizonu dao okruniti na Solinskom polju za hrvatskog kralja Dimitra Zvonimira.

Vrijedno je ovdje istaknuti ono, što Stjepan Radić o tome govori u svojoj knjizi "Savremena Evropa" na str.4o. Evo što on piše: "Kada u duhu preletimo hrvatsku povijest, ne ćemo se prevariti, ako kažemo, da su se Hrvati s uspjehom otimali pa i srećno oteli podložnosti rimsko-njemačkom i bizantinskom carstvu samo zato što su znali od prvoga početka stupiti u izravni saobračaj s rimskom Stolicom. Kroz čitavi srednji vijek vrijedi naime pravilo, da su medjusobom ravnopravne sve one države, koje izravno opće s rimskim papom, jer su sve zajedno sačinjavale onu pomišljenu kršćansku republiku, koju veliki pape poput Grgura VII! ozbiljno nastojahu učiniti i stvarno."

2. Borbe s Turcima

Prijateljstvo i pomaganje Papa pokazalo se pak osobito u onom najtežem razdoblju hrvatske povijesti, kada su Turci preplavili našu zemlju i podvrnuli je pod svoj mač. To strašno, najkrvavije razdoblje naše povijesti trajalo je skoro punih četiri stotine godina. I da nije bilo pomoći koju nam je sveta Stolica slala, tko zna što bi od nas bilo. Možda bi nas bilo nestalo sa pozornice ljudske povijesti.

a) Bosna je bila u to vrijeme najizloženija točka, na koju su Turci svom žestinom navaljivali. Zato je papa Kalist III upravo njoj posvetio najveću brigu. Kada ga je bosanki kralj Stjepan godine 1457. zamolio za pomoć, sveti Otac ga bodri na daljnje ratovanje, traži mu pomoć od kršćanskih vladara, te šalje u Bosnu po svojim poslanicima vojsku i sabrane milodare. Da namakne silne svote, prodavao je crkvene dragocjenosti i otudjivao crkvena dobra. U par mjeseci stajala je samo mornarica do 15o.ooo dukata. Sveti Otac je tu mornaricu uzdržavao samo zato da zaustavi tursku silu.

b) Kada smo u ljutoj, nejednakoj borbi bili premaleni i preslabi, da bi toj lavini odoljeli; kada su i naši najveći junaci i osvetnici počeli kolebati, jer su uvidjeli, da su od svakoga napušteni i izigrani, te da nijesu u stanju, pored svoga opjevanog junaštva, da se turskoj najezdi opru, čuo se povik iz Rima: "Hrvati izdržite! Vi ste predzidje kršćanstva! Ako se vi pokolebate, ako vi propadnete, sve je propalo!" To je bio glas Leona X., koji je bio odlučio da će cijelom svojom apostolskom snagom, riječju i djelom, pomoći našima da suzbiju Turke.

I glas se njegov čuo! Odjeknuo je diljem naše hrvatske domovine. "Za krst časni i slobodu zlatnu!" - ozvala se jeka toga povika diljem naše ugrožene domovine, te Hrvati, kao jedan, ustaše na obranu svoje domovine. Tada je bio hrvatskim banom biskup Petar Berislavić. Njemu šalje Papa dvije hiljade dukata, razmovrsnih topova, mnogo pšenice i ječma. Ujedno je i obećao, da će mu još za kratko vrijeme poslati dvadeset hiljada dukata. Sva ta pomoć ima se izručiti Petru Berislaviću, banu. Dr. Ivan Crnčić sponinje, da je Papa Leon X. godine 1515. poslao svoga povjerenika otočkog biskupa Vinka i po njemu žita, baruta, topova i 7ooo dukata za obranu grada Jajca u Bosni. Isti Papa poslao je godine 1515. biskupu Berislaviću 5o.ooo dukata, a kada je iste godine izvojevao veliku pobjedu nad Turcima kod Dubice, poslao mu je o Božiću u znak priznanja mač.

c) Posljednja tvrdjava Hrvatske na jugu bio je grad Klis, u Dalmaciji, prozvan: "ključ zapada". Njega su Pape tako izdašno pomagali novcem, da je sam sultan morao jednom uskliknuti: "Ta to je papinski grad." Prilikom opsjedanja ove tvrdjave godine 1524. poslao je papa Klement VIII. Splićanima ladju punu baruta, olova i hrane. 2ooo dukata i nešto vojske, pa je Klis bio spašen. God. 1626. piše sveti Otac caru Karlu: "Već smo nekoliko puta poslali žita i baruta za uzdržavanje hrvatskih tvrdjava. Već smo dva puta našim troškom i brigom oslobodili grad Klis; dva puta su ga Turci bili opkolili i skoro već i osvojili. Tko u onim krajevima treba pomoći, k nama dodje moliti, a mi nikoga ne odbijamo bez nade i potpore.

Godine 1532. isplatila je papinska blagajna u tri obroka 3.5oo dukata za obranu grada Klisa. Osim toga je iste godine papa nagradio sa loo zlatnih dukata Pavla Dautovića, kapetana, za njegove zasluge u obrani Klisa. A kada je opet Klis za Pape Pavla III. bio u velikoj pogibelji, Papa je naredio po cijelom kršćanskom svijetu molitve i prošnje, da bi se Klis održao. Sam sveti Otac je s velikom pratnjom i mnoštvom vjernika pohodio zavjetna mjesta u Rimu, vapijući za pomoć Božju. Sa svih strana je prikupljao novac, te poslao Klisu u pomoć 7oo vojnika.

d) Papa Inocent X. osobito je cijenio hrvatske banove, braću Petra i Nikolu Zrinjske radi njihovih slavnih pobjeda nad Turcima. Kada je 1663 godine potukao Petar Zrinjski Turke kod Jurjevih Stijena blizu Otočca, Papa mu ječestitao i pohvalio njegovo junaštvo. Kada je Nikola Zrinjski godine 1664. spalio znameniti most (turski) kod Osijeka, Papa mu je poslao pismo, u kome njega i brata mu Petra prima pod okrilje svetoga Petra i šalje mu na dar svoju veliku sliku u zlatu uvezenu, a zbog velikih zasluga za kršćanstvo i domovinu Papa je Nikolu Zrinjskoga odlikovao časnim naslovom "Branitelj Evandjelja". Izmedju Pape i obitelji Zrinjskih postojala je uska prijateljska veza, kako to razabiremo i otuda, što je Papa godine 1666. Jelenu Zrinjsku, kćerku Petra Zrinjskoga, narodnog mučenika, prigodom njezina vjenčanja, obdario.

e) Osim toga i mnogi su drugi pape, kao što su bili: Eugen IV., Nikola V., Kalist III., Pio II., Sixto IV., Aleksandar VI., Pavao III., Julije III., Grgur XIII., Aleksandar VII., te ostali, - svi su oni na različite načine pomagali Hrvatima , darujući im hranu, oružje, novaca i pišući pisma mnogim evropskim vladarima i moleći ih neka pomognu Hrvatina u borbu, koju su vodili "za krst časni i slobodu zlatnu". (J. Kocijanić: Pape i hrvatski narod, Zgb.1926.)

Daleko bi otišao, kad bih htio, dragi moji vjernici, pa i letimice da vam nabrojim sve ono što su rimski Pape učinili za naš narod, u ovim presudnim časovima naše krvave povijesti, kada se je radilo o biti i ne biti našega narodnog opstanka. Kao što je ono prorok Jeremija, gledajući opustošenje svetoga grada, uskliknuo: "Milosrdju Božjem imamo da zahvalimo što svi ne izgibosmo"! tako i mi Hrvati možemo s punim pravom uskliknuti, gledajući unatrag našu strašnu, nejednaku, krvavu borbu protiv nekrsta: "Milosrdju Božjem i rimskim papama imamo da zahvalimo što nas nije nestalo."

NEDJELJA U OSMINI BOŽIĆA

Ovo par činjenica, što sam vam ih ukratko naveo, nitko ne može zanijekati, jer su one nepobitno utvrdjene. Eto, priznao ih je i sam naš učitelj Stjepan Radić, pa ipak kako je to žalosno, rekao bih i sramotno, kada čujete po kojeg seoskog nudrijaša kako veli, da su nam rimski pape neprijatelji i zatornici. Tko tako govori, taj je neprijatelj istine i taj ne želi dobra svom narodu, jer hoće da djecu rastavi od oca. Znano mi vrlo dobro kuda ciljaju oni, koji nam tako govore...Mi ne ćemo njima nasjesti, već ćemo mi uvijek s Petrom i s njegovim nasljednicima, jer,gdje je Petar, odnosno gdje je Papa, tu je Krist, a gdje je Krist tu je istina i spasenje. Amen.

B E Z G R E Š N O Z A Č E Ć E M A J K E B O Ž J E

I. ISTOČNI GRIJEH

Danas je blagdan Bezgr. Začeća M. Božje. Mnogo sam puta do sada pitao i mladje i starije ljude, a naročito mladence, kada bi mi došli na zaručnički ispit, da mi objasne: Što znači i što mi podrazumijevamo, kad velimo: "Bezgrešno začeće Majke Božje". Na moje veliko i neugodno iznenadjenje, nitko, a na baš nitko, nije mi to znao objasniti.

To nepoznavanje najljepše odlike Majke Božje, nagoni me da vam objasnim što znači: Bezgrešno začeće Majke Božje. To mi ne ćemo nikada znati, dok ne budemo znali što je istočni grijeh i u čemu se sastoji težina toga grijeha.

Nikad bolje prilike, nego baš sada u Adventu, kada se spremamo na dolazak našega božanskoga Spasitelja, da vam o toj temeljnoj i velikoj istini naše svete vjere govorim, jer Krist, božanski naš Spasitelj, došao je na ovaj svijet i postao čovjekom, da nam vrati božanske darove, koje smo izgubili grijehom naših praroditelja Adama i Eve.

Pošta je ovaj predmet jako opširan, a mnogo mi je stalo do toga, da ga dobro shvatite, ja ću vam u današnjoj propovijedi govoriti: što je istočni grijeh i težinu toga grijeha. U slijedećoj propovijedi ću vam tumačiti strahovite posljedice toga grijeha, da vam tada bude jasno, kolika je velika odlika naše Nebeske Majke, što nije imala, odnosno što nije začeta u tome grijehu.

Da bi vam bilo jasno i jedno i drugo, ja ću vam ispričati jedan dogadjaj.

1. Što je istočni grijeh?

U starim knjigama piše, da je jednom živio jedan bogati seljak, koji je imao nekih stotinu jutara prvoklasne zemlje, sve u jednom komadu. Na njoj svega, čega se samo možeš zaželjeti. Tu plodnih oranica, tu divnih, sočnih livada, tu vinograda i voćnjaka, da ih se ne možeš do sita nagledati. A o blagu i da ne spomeneš. Prosto ga ne možeš prebrojiti. Dakle: ono što se veli: pravi gazda! Ali što će mu sve to, kada nije imao poroda. Imao je doduše i najmenika i plaćenika koliko je htio, ali unatoč tome, bio je kao suha grana; jer nije imao ni roda, ni poroda. Imao je, doduše, jednoga slugu, koga je volio iznad svega, jer mu je bio dobar, poslušan i vjeran. Kada je starac smalaksao, odluči, da mu povjeri i ključeve i baštinu. Ali, da bi mu predao silnu baštinu i uveo ga zakonitim putem u nasljedstvo, sudbenim ga je putem posinio. Prije nego što će ga posiniti, reče mu: "Sinko, neman sada nikoga, osim Boga i tebe. Bio si mi sluga, a sada ćeš mi biti sin. Sve što sam do sada radio i sticao, sve sam za te radio i sticao, a da to ti nijesi ni naslućivao. Sve je ovo moje, a od sada neka bude Božje i tvoje. Samo pazi! Iman dolje, na ovoj najvećoj i najljepšoj livadi, onu rijetku, divnu voćku. U nju mi nemoj dirati. Ja sam je zato i ogradio. To stablo neka bude znamenje moje velike ljubavi prema tebi i neka te ono sjeća, da je sve ovo bilo moje, da sam ja i tebi i svemu ovome bio gospodar, i da ti sve ovo ne bi uživao, da mene nije bilo. Pristaješ li na to?" - "Kako ne bi na

to pristao", - odvraća sluga tronut, - "dobrotvore i oče moj!" - "Potpiši!" - veli na to gospodar i prstom mu,pokazuje na ugovor, što je stajao pred sucem. Sluga metne svoj potpis na ugovor, te zatim pade ocu i dobrotvoru u zagrljaj. Tog časa nije bio više sluga, već zakoniti sin svoga dobrotvora i nasljednik silnoga imanja.

Ali, djavo ne spava, veli se, pa i tu htjede umješati svoje prste, te sreću i sklad one kuće srušiti. Zavidnici, naime, - a tih je bilo mnogo - stadoše nagovarati sretnoga posinka: "Baš si budala! Kada ti je dao sve, što ti ne bi i to dao? Bilo njegovo, pa prošlo! Uzni, kukavče, pilu, pa onu voćku otpili. Zašto da ti tudja voćka kopka oči!"

I posluša nesretnik svoje tobožnje prijatelje, koji mu i nijesu bili prijatelji, već zavidnici, pa su ga zato htjeli upropastiti. Poslušao ih je, ali u zao čas, jer se otac razgnjevio opravdanim gnjevom, bilo zato što je posinak prekršio ugovor i pogazio zadato obećanje, a i zato, što je-dirajući u tu voćku-jasno pokazao, da kida svaku vezu s ocem svoji, sa svojim najvećim dobročiniteljem. Nije se njegov otac toliko rasrdio, što je dirnuo u zabranjeno drvo, već se rasrdio i do Boga mu je bilo žao, što je nevaljalac tim svojim činom pokazao da ništa ne drži do zapovijedi svoga velikog dobročinitelja i oca.

Recite mi, dragi moji vjernici, kakva je žrtva bila za onoga nesretnika odreći se onoga jednoga drveta, kada je imao u izobilju svega, što mu je srce moglo zaželjeti? Ali eto nesreće! Radi toga jednoga drveta on nije samo sebe upropastio, već i svoje potomstvo. Da je poslušao svoga gospodara i svoga najvećega dobročinitelja, mogao je sebi i svojim nasljednicima ostaviti časno ime i učiniti baštinicima velikog, nasljedjenog bogatstva, a kad tamo: izgubio je ime, uz ime i posinjenje i bogatstvo. Pa što od njega bi? Gospodar ga je istjerao, što je i razumljivo, te se siromah potucao od nemila do nedraga, jer je od sada: "u znoju lica svoga opet morao zaradjivati krug svoj".

2. Težina istočnoga grijeha

Eto vam, dragi moji vjernici, blijede slike naših praroditelja Adama i Eve, koji grijeh mi nazivamo istočni grijeh, jer je taj grijeh, koji ističe od njih, prešao - kako ćemo drugi put vidjeti - na sve ljude, osim na Bl.Dj.Mariju, a radi čega mi je nazivamo začetom bez istočnoga grijeha.

Svi vi znate kako je tekao taj grijeh naših praroditelja, pa stoga smatram za izlišno, da vam o tome govorim.

Ovdje ću se osvrnuti na prigovor, što ga, u vezi s tim, i vi kadgod čujete. "Besmisao je reći - vele oni, kojiniznose taj prigovor - da je Adam jeo sa zabranjenog drveta, pa zato upropastio i sebe i svoje potomke. Od kuda to, da kradja ploda s jednog drveta može prouzrokovati tolike strašne i nedogledne nesreće".

Na navedeni prigovor odgovaram ovo:

1) Težina grijeha naših praroditelja ne sastoji se u tome, što su jeli sa zabranjenog drveta, već uzrok njihove a i naše

propasti sastoji se u njihovom neposluhu. Bog im je bio strogo zapovijedio, da ne jedu s onoga stabla, a oni su tu strogu Božju zapovijed prekršili. Zato je i došla kazna.

Zašto prvi ljudi nijesu poslušali? Je li im bila teška ta zapovijed? Sigurno ne! Djavo ih je prevario i na zlo naveo. On ih je na to sokolio i poticao. U razgovoru rekao im je, da će biti kao Bog. Oni su povjerovali njegovim riječima. Zato su i prekršili Božju zapovijed, jer su na poticaj sotone htjeli biti jednaki Bogu. To je, dakle, bilo opiranje, buna protiv Boga. To je volja i zahtjev, da se ukloni vlast Božja. Većega i težega grijeha neńože se zamisliti. Ovaj grijeh prvih oljudi bio je to veći i strašniji, što je bila savršenija spoznaja i jakost njihove volje. Adam i Eva bili su od Boga stvoreni posve savršeni, a nijesu bili skloni na zlo, kao što smo mi skloni, pa prema tome bez ikakve muke oni su se mogli pokoriti Božjoj zapovijedi. Ako su pali i propali, nitko im nije kriv, već su oni sami tome krivi.

2) Da bi me još bolje shvatili, navest ću vam još jedan primjer.

Zar ne da mi svi volimo svoju domovinu? I kada joj hoćemo iskazati svoju ljubav, što onda činimo? Uzimamo tada u ruke crveno - bijelo - plavu zastavu, pa kada ona ispred nas zalepŕša onda nam srce življe zakuca u grudima, jer u borama te zastave kuca pet milijuna hrvatskih srdaca.

Kada vojska predvodjena tom zastavom, stupa ulicama grada, tada mi skidamo kapu, jer nam ta zastava predstavlja domovinu. Odajući počast toj zastavi, odajemo počast domovini.

A kada ratna truba zatrubi i nas pozovu pod zastavu, da branimo domovinu, onda se mi tom pozivu odazovemo, i ne dao Bog, da nam u borbi neprijatelj otme tu zastavu. Pripravni smo prije umrijeti, nego li dozvoliti, da nam je neprijatelj otme i obesčasti.

Sada mi recite: što je zapravo zastava? Od čega je ona? Od trobojnog platna složenog skupa. Ali, gledajte! Za to platno mi smo pripravni ginuti, da nam ga ne bi tko obesčastio. Doduše mi ne ginemo radi platna, već radi onoga, što ono platno predstavlja, a to je domovina.

Slično je bilo i u raju zemaljskome. Ono drvo bijaše kao i svako drugo drvo u onom raskošnom vrtu. Ali drvo "znanja dobra i zla" sa koga prvi ljudinijesu smjeli jesti, predstavljalo je Božje Veličanstvo, Božji zakon, Božju volju i odredbu, koju naši praroditelji nijesu smjeli prestupiti.

Dok vojska gradom prolazi predvodjena zastavom, bi li ti smio tu zastavu pogrditi, pogaziti, ili na nju, recimo, pljunuti? "Ne bi" - veliš. Zašto? "Jer bi me čakala robija". Ali ti si pogrdio platno, samo platno i ništa više. Jest platno, ali to platno predstavlja narodnu i državnu svetinju, a tko pogazi narodnu i državnu svetinju, on mora na robiju. Tako isto i Adam pogazio je Božju svetinju, kada je jeo sa zabranjenog drveta, jer je prekršio izričitu Božju zapovijed pa je zato zaslužio kaznu.

3) Težinu toga nedjela može se ocijeniti, ako sebi konačno dozovete u pamet nezahvalnost i sebičnost onoga sluge, o

kome sam vam govorio na početku ove svoje propovijedi. Njegov gospodar predâo mu je u vlasništvo sve svoje imanje. Čak ga je i posinioi dao mu svoje ime, pod jednim jedinim uslovom, da mu ne dira u stablo, što mu ga je povjerio na čuvanje, a koje ga je stablo moralo potsjećati na veliko i nezasluženo dobročinstvo, kojim ga je obasuo njegov dobročinitelj. Pa ipak, kukavelj, na svu tu bezgraničnu i ničim zasluženu ljubav, nije se ni osvrnuo, već je, obarajući ono stablo, oborio i izbrisao u svome srcu uspomenu ne svoga velikoga dobročinitelja.

Zaključak

Za danas dosta. Iduću ću vam put govoriti o kobnim posljedicama grijeha prvih ljudi, da bih vam onda objasnio, kako Bl.Dj.Marija, iako kći Adamova, nije na sebi imala, niti iskusila strašne posljedice toga grijeha, pa stoga s pravom njoj danas Crkva pjeva: "Sva si lijepa,o Marijo, i ljage istočne nema na tebi!"

II. POSLJEDICA ISTOČNOGA GRIJEHA

Tko ne ljubi svoju majku? Kome nije drago čuti, kada mu se majka hvali i uznosi, a pogotovu ako je ta majka, radi svojih rijetkih vrlina, uistinu vrijedna svake hvale? I mi, dragi moji vjernici, ljubimo svoju nebesku Majku, pa ako je uistinu ljubimo, moramo znati radi čega je ljubimo, radi čega joj se divimo, radi čega je Ona bila vrijedna postati Božjom, pa i našom Majkom. Njezina duša morala je uistinu biti nešto izvanredno lijepa, kada je svojom ljepotom zanijela oko Božje, te je On, radi te njezine nebeske ljepote, uzvisio na uzvišeno dostojanstvo Majke svoje.

Jedna od najljepših njezinih odlika jest upravo ta, što je ona bez istočnoga grijeha začeta. Ali, eto, imade mnogo i mnogo kršćana, toj Nebeskoj Majci inače i odanih i pobožnih, koji ipak ne znaju što znači, kada velimo za nju, da je bez istočnoga grijeha začeta.

U prethodnoj sam vam propovijedi tumačio: što je istočni grijeh i u čemu se sastoji težina toga grijeha. Danas ću vam govoriti o strahovitm posljedicama toga grijeha, i onda ćemo konačno vidjeti, kako je Bl.Dj.Marija, bila uzuzeta od kobnih posljedica toga grijeha.

To će biti još jedan razlog više, da joj se, ushićeni tom njezinom ljepotom, divimo kao najljepšemu od svih Božjih stvorova, da je od svega srca uzljubimo i da svim silama poradimo, da kako se mi uznosimo Njome, jer je Ona sva lijepa, da se Ona ponosi i s nama, nastojeći da se čuvamo i najmanjega grijeha kojim bi mogli potamniti ljepotu svoje duše.

BEZGREŠNO ZAČEĆE MAJKE BOŽJE

1. Posljedice Adamova grijeha

Ako se dobro sjećate, ja sam vam u prethodnoj propovijedi govorio, kako je onaj bogati seljak ostavio svome sluzi ne samo veliko svoje imanje, već ga i posinio i učinio ga svojim baštinikom.

Tako je Bog učinio i s Adamom. Ne samo što ga je iz gliba zemaljskoga stvorio i učinio ga razumnim stvorenjem, čovjekom, t.j. dao mu razum (vi velite pamet) i slobodnu volju, već ga i posinio, t.j. uzdigao ga na uzvišeno dostojanstvo svoga djeteta, pravoga svoga posinka, tako da je Adam, tim nezasluženim Božjim daron, što mu ga je Bog iz puke svoje dobrote dao, mogao s punim pravom Bogu, stvoritelju svome, reći: "Oče, moj!" A Bog njemu: "Dijete moje!"

Taj nezasluženi dar, kojim je Bog učinio Adama svojim djeteton, mi nazivamo milost posvetna. Milost kaže se zato, jer je Adam nikako nije zaslužio; a posvetna zoveno zato, jer po toj milosti uistinu Adam je postao svet i pravedan, mio, drag Bogu, da nije uistinu mogao biti ni miliji ni draži.

Taj nezasluženi dar, mi nazivamo svrhunaravnim daron, jer nije pripadao Adamovoj naravi, jer je nadnašivao njegove naravno težnje i njegove naravne sile. (Kao što nije pripadalo onome sluzi, da ga njegov gospodar uzdigne na dostojanstvo svoga djeteta). Dakle, milost posvetna, koju je Bog dao Adamu, jest svrhunaravni, nezasluženi dar, po kome je Adam postao dijete Božje i baštinik neba.

A sada gledajte čuda Božje dobrote! Bog je taj svrhunaravni dar dao Adamu kao porodično dobro. Što to znači? To znači da je taj dar imao da rodjenjem baštini svaki naravni potonak Adamov, jer su u Adamu kao u klici bili svi ljudi, kao što vi, kada bacate u zemlju zrno pšenice, u tom zrnu sadržavaju se svi klasovi, koji će kasnije od te klice proklijati.

Drugim riječima znači; da je Bog kazao Adamu: "Adame evo, ja sam te iz gliba zemaljskoga stvorio, učinio sam te čovjekom, dao sam ti razum i slobodnu volju. Ali, osim toga, ja ti dajem jedan mnogo veći i nezasluženi dar, što tebi nikako ne bi pripadao; ja te uzdižem na dostojanstvo svoga djeteta i činim te baštinikom svoga kraljevstva. Taj veliki dar ja ga dajem ne samo tebi, već i tvome potomstvu. Ali, pod jednim uvjetom, da ni ostaneš vjeran, t.j. da ne posegneš za plodom zabranjenog drveta".

Što se dogodilo, nažalost, znamo. Sagriješio je. Teško je sagriješio i strahovita posljedica toga grijeha bila je ta što je izgubio vrhunaravne nezasluzene darove, t.j. milost posvetnu.

Nije više bio dijete Božje i baštinik neba. Izgubio je sve to, kao što je izgubio posinovljenje i baštinstvo onaj sluga kada je pogazio zapovijed svoga gospodara.

Taj grijeh mi nazivamo istočni grijeh, jer istječe od prvoga čovjeka, pa pošto je on bio predstavnik roda ljudskoga, pošto su njemu, kao u klici bili svi ljudi, ljaga i krivnja toga grijeha prenosi se radjanjem ljudske naravi na svakoga pojedinca, Radi toga, mi, potomci Adamovi, radjamo se bez te milosti, koju smo morali baštiniti od Adama. Bez te posvetne milosti mi više nijesmo djeca Božja, ni baštinici neba. Prema tome istočni grijeh

je nedostatak milosti posvetne u našoj duši, koji je nedostatak čovjek skrivio u prvim ljudima. Mi, doduše, nijesmo imali udjela u tome grijehu, ali je na nama ostao žig sramote, ljaga izdajstva našega praroditelja, kao što na djeci jednoga zločinca ostaje ljaga njihova oca, koji u okovima ispašta teški svoj zločin, iako ona nijesu ništa skrivila.

Ne preostaje nam dakle drugo, već da prognanici i beskućnici, vapimo za spasenje i otkupljenje: " Rosite nebesa s visine i oblaci neka dažde Pravednika? Neka se otvori zemlja i nek iz nje nikne Spasitelj!"(Iz.45,8.)

2. Marija sačuvana od posljedica Adamova grijeha

Eto, dragi moji vjernici, strašne pustoši, što je izazvao taj grijeh u duši naših praroditelja i u dušama sviju nas, njihovih potomaka.

Vi dobro znate kakve strašne oluje mogu nadoći ljeti, kada vam unište svu vašu ljetinu. Žito tada polegne, voće propada, vinogradi uništeni, gorske bujice nabujale i sve sobom ponijele. Toliki Božji darovi odjednom uništeni; toliko čovječji trud upropašten!

Tako vam je i sa istočnim grijehom.

Samo jedna jedina ostala je od vihora istočnoga grijeha poštedjena. Samo pred jednom jedinom zaustavila se bujica grijeha. Samo ona jedina ostala je uspravna, kao ponosna palma, usred beskrajne, užarene pustinje, dok je oko nje urlao vjetar i sve sobom odnosio i lomio. Ona jedina, kao tvrda kula, prkosila je neprijatelju, kada je u paklenom bijesu nasrnuo na tvrdjavu. U prvom času njezina života ona je bila i ostala "puna milosti", dok je oko nje bilo samo garište i pustoš. I zbilo se to čudo, i bilo je prikladno da se dogodi to čudo, jer kao što je njezin božanski Sin "prvorodjeni prije svakog stvorenja"(Kol,1.15.) tako i Majka Njegova odredjena da postane Majkom Božjom, smatrala se uvijek prvorodjenom kćeri Božjom. Prikladno je bila da od prvog časa svoga začeća ostane čista i nedirnuta, jer je ona imala satrti glavu paklenoj zmiji, a ne bi je satrla, da je i samo za čas, bila u njezinoj vlasti? Prikladno je bilo, da bude od prvoga časa svoga začeća bez i najmanje ljage i grijeha, jer je imala biti zagovornicom i utočištem grješnika. A kako da to bude, da je samo i za čas bila u vlasti grijeha? Bog je mogao to čudo učiniti, jer je On svemogući. Dolikovalo je, da to čudo učini, jer se radilo o Njegovoj majci, On je, dakle, to čudo i učinio. Marija je , dakle, bez istočnoga grijeha začeta. Ona je stoga najsvetija, najljepša, najmilija od svih stvorenja. Ona je, poslije čovječanske naravi Isusa Krista, najveće i najljepše remek-djelo Božje.

Marija, tako beskrajno lijepa, naša je majka! Da li nas ne će,dragi moji vjernici, ta sama pomisao ispuniti već na ovome svijetu tolikim ushićenjem, tolikom neopisivom radošću, da nam se uistinu na tu pomisao, ova suzna dolina, istoga časa pretvara u pravi raj? Ako je ona naša majka, onda nas ona voli, onda ona o nama vodi računa, onda nas ona na svakom našem koraku prati, onda nas ona s neba neprestano gleda, onda Ona žarko želi i čeka da

dodjemo k Njoj, jer nas ona želi i hoće imati pored sebe, kao što svaka majka želi pored sebe imati svoje dijete. Ako je tako, a jest tako, onda mi moramo zaslužiti tu njezinu veliku ljubav. A zaslužit ćemo je, ako ćemo svim silama nastojati, moleći se za to toplo njoj, da očuvamo, pa i po cijenu svoga života, milost posvetnu u svojoj duši, koju nam je zavrijedio Isus Krist i koju smo zadobili na svetom krštenju, kada smo uistinu postali djeca Božja i baštinici neba, a koju milost gubimo, kadgod počinimo smrtni grijeh.

Mi smo uistinu sretni što imamo tako nadnaravnu lijepu majku, ukrašenu svim ljepotama, kojima ju je Božja ruka u svoj svojoj raskoši, obasula, pa stoga gledajmo, da toj majci, svojoj i kraljici ugodimo time, što ćemo se uvijek čuvati, pa i najmanjeg grijeha; što ćemo i mi satrti glavu paklenoj zmiji, kadgod bi ta otrovna zmija pokušala, da nas na grijeh navede. Ako sva njezina ljepota baš odatle dolazi, što joj se nije nikada ta paklena aždaja približila i otrovnim svojim zadahom njezinu ljepotu oskvrnula, gledajmo, da i ljepotu naše duše ne zatruje. Tek tada ćemo zaslužiti, da nas ona trajno ljubi i pod svoje materinsko okrilje čuva.

Zaključak

23. srpnja 1715. diže se iz Livna silna turska vojska, pod zapovjedništvom Mehmed- paše da udari na Sinj, da ga kazni i osvoji. Čuvši za dolazak turske vojske, narod se digao iz kuća i počeo bježati, kuda je tko znao i mogao. U tvrdjavu sinjsku zatvori se posada od 700 vojnika. Njima su se pridružili franjevci. Sobom su ponijeli i čudotvornu sliku Majke Božje Sinjske. Na glas, da se Gospina slika nalazi u tvrdjavi, nastade medju vojnicima i narodom urnebesno klicanje. Svi su osjećali, da ih Majka Božja neće ostaviti u svoj velikoj nevolji. 8. kolovoza započe paša sa bombardiranjem grada, a uoči blagdana Velike Gospe sa 6000 Turaka navali na tvrdjavu.

U to se dogodi nešto neobično. Turska vojska počne iznenada uznicati, konešati se, okretati glave i bježati glavom bez obzira. Uzalud ih paša tjera u boj, uzalud vojskovodje vade gole sablje i prijete se. Nitko više ne sluša. Sve samo bježi. Drugi dan ujutro, na blagdan Velike Gospe, posljednje čete prebrodiše Cetinu, bježeći prema Livnu. Pred gradom ostaviše mnogo mrtvih i veliki ratni plijen. Tko je obranio Sinj od Turaka? To nam kaže naš Kačić. On pjeva:

"Obrani ga Marija Divica,
Koja no je Sinjska Pomoćnica.
Zahvaljujte od Sinja junaci,
Bez prestanka Isusovoj Majci."

(Pavičić: "Kroz Gospinu Hrvatsku")

Na bedemima grada Sinja, ona se ukazala Turcima; ona, za koju veli sv. Pismo, da je "strašna kao vojska spremna na boj" pomogla je svome narodu, koji je vjekovima krv svoju prolijevao za krst časni i slobodu zlatnu, da pobijedi vjekovnog dušmanina.

I na našu dušu jurišaju toliki neprijatelji. Ti neprijatelji jesu: naše tijelo sa svojim strastima, svijet sa svojim otrovnim zamkama, djavao sa svojim napastima. Ali sve te tamne

sile mi ćemo nadvladati i u bijeg natjerati, ako ćemo se pod njeno okrilje uteći i čistoćom svoje duše zavrijediti njezinu pomoć i obranu.

III. RAJ UTJELOVLJENJA

Kako je divan morao biti onaj raj, što ga je Bog bio stvorio za prvoga čovjeka, za najljepše djelo svoje mudrosti i svoje dobrote! Ako je toliko lijep ovaj svijet, što ga je oskvrnuo ogrijeh i uvrijedjena Božja pravda učinila suznom dolinom za čovjeka, koji je pogazio Boga i Stvoritelja svoga, koliko je morao istom biti lijep i raskošan u svojoj ljepoti onaj raj, što ga je Bog bio stvorio za čovjeka, kada je još čovjek Boga ljubio i u Njegovoj milosti bio! Kako su lijepi ovi naši uranci rasvijetljeni vatrama proljetne zore! Kako su divni zalasci, kada rumene pruge, šaraju daleki zapad, i kada na užarenom nebu trne posljednji [illegible] rumeni zrak! Kakvi su istom morali biti, oni uranci i zalasci sunca, što ih je Adam gledao, dok se u njegovoj duši, u kojoj je uvijek blistalo svijetlo sreće i nepomućena mira, vila topla molitva Bogu! O, dragi moji vjernici, kada Bog daje, obječuške daje, pa i grešniku, a što li je istom davao prvome Pravedniku, koji je tek bio izašao iz Njegovih ruku?

Ako je tako lijep bio onaj raj, što ga je Bog bio stvorio za čovjeka, kakav je istom morao biti onaj raj, što ga je Bog bio pripremio za stan Jedinorodjenome svome Sinu, a Spasitelju našemu Isusu Kristu? Taj raj nije imala da bude zemlja, mrtva tvar, koja mu je imala zadati smrt, već je to morao biti pravi, živi hram, koji je Njegovoj čovječanskoj naravi imao dati život. U toj odabranoj zemlji, u tome živome raju imala se slaviti svadbena tajna sjedinjenja božanske naravi sa čovječanskom naravi u jednoj osobi Isusa Krista, Boga i čovjeka, Spasitelja našega.

Tko je taj raj? Tko je taj živi raj, iz kojega je moralo sinuti svijetu spasenje i otkupljenje? To je presveta i blagoslovljena Majka Božja i majka naša, Bl.Dj.Marija, čije bezgrešno začeće danas slavimo. Zaronimo za čas pogledom, ukoliko nam je to moguće, u taj raj Božje svemogućnosti i ljepote, pa da vidimo: što je sve dragi Bog učinio, da bi taj svoj novi raj - raj utjelovljenja - učinio dostojnim prebivalištem Sinu svojemu.

1.

Vama je poznato, dragi vjernici, što reče Bog Adamu, kada je prestupio Njegovu zapovijed. "Umrijeti ćeš!" - glasila je osuda. I od onog sudbonosnog časa smrt će jurnuti svijetom, koseći desno i lijevo, staro i mlado, u slijepom nahnitanju, čas daveći jednu žrtvu polaganim stezanjem svoje ruke, čas puštajući drugoj, da joj se iz žila iscijedi i posljednja kap krvi. Stisak njene ruke, oko vrata svoje žrtve, biti će nekome spas, dok udarac što će ga drugoj žrtvi zadati, biti će [illegible] lan! Čas će, skoro nježnim dodirom svojim koštunjavih prstiju,

zatvoriti oči kakvome patniku, koji će, po njenom odlasku, ostati ležeći sa smješkom na ustima, dok jedino malena djeca kriknuti će krikom bola, kada će se do njih došuljati.

Smrt - kazna za grijeh! Kako mora da je strašan taj grijeh, kada zaslužuje toliku kaznu! Je li to sve? O, nije, nije! Jer tko će sagledati u duboke i nezajažive ponore grijeha, pa da odmjeri kaznu koju grijeh zaslužuje? Osim tjesene smrti, za grijeh postoji jedna druga, kudikamo jezovitija kazna, a to je duhovna smrt, gubitak Boga, smrt duše! Počelo života tijela jest duša. A počelo života duše jest Bog. Grijehom čovjek kida vezu izmedju Boga i duše; smrću Bog kida vezu izmedju duše i tijela. Dakle: smrt - osvetnik Božje pravde! I ta dva gubitka: gubitak Boga i gubitak života imao je da iskusi Adam, i svi njegovi potomci, kao kaznu za njegov grijeh, jer je on počinio taj grijeh kao predstavnik cijelog ljudskog roda.

Osim naravnih darova (razuma i slobodne volje) osim nadnaravnih darova, (što ne bi morao umrijeti i što se ne bi morao patiti kako se mi moramo patiti i što ga ne bi napastovala zla požuda) Bog mu je dao vrhunaravne darove, koji mu nijesu nikako pripadali, koje mu Bog nije bio dužan dati, a to je, što ga je uzvisio na uzvišeno dostojanstvo svoga djeteta i učinio ga baštinikom svoga kraljestva. Taj mu je vrhunaravni dar predao kao porodično dobro, da ga radjanjem prelije u svoje potomke. Ali eto, grijehom on je taj dar izgubio, pa ga izgubismo i mi, jer što je jednom naš praroditelj izgubio zauvijek, nije nama, svojim potomcima, više mogao dati. Mjesto da se radjamo kao pravednici radjamo se kao grešnici. Zato s punim pravom možemo reći: "Evo, u grijehu začet jesam, i u grijesima me začela majka moja!"

Prema tome, jer i Bl.Dj. Marija potječe od Adama, jer je i ona izdanak stabla, čiji je korijen zatrovan grijehom, i nju je imao da zahvati mutni val grijeha i da je ponese u svoje mutne virove. Kada čitamo njeno rodoslovlje, biva nam pri duši, kao da slušamo zlokobni šum i daleku tutnjavu zapjenjene gorske bujice, što se ruši sa snježnih visova, te sobom odvodi blatnu vodu opustošenih polja. Zar će sada ta mutna, ustalasana bujica zapljusnuti svijetla krajeve raja Utjelovljenja i oskvrnuti njegovu djevičansku ljepotu? Medju njezinim precima imade, do duše, časnih i svetih staraca, na čijem je posljednjem izdanku propupao i taj rajski pupoljak. Ali i sveci kao i grešnici, potpadajú pod isti zakon, i svi do jednoga, nošeni tom mutnom bujicom, vape: "Evo, evo, evo, u grijehu začet jesam!" Zar, dakle bujica praroditeljskog grijeha i nju da zahvati? Zar pakleni duh i nju da okuži? Kakav bi bio taj živi raj, što ga je Bog pripremio za stan svome Sinu, da je i samo za čas u njemu zagospodario Njegov najljući neprijatelj, djavao pakleni? Zar bi onda to bio raj, da ga je on svojom prisutnošću, pa i samo za čas oskvrnuo? Zar on da spočitne Sinu Božjemu: "Lijepog li zaista tog tvog raja, kada sam ja u njemu već bio i njime zagospodario?"

2.

Recite mi: Zar bi se mogao naći takav sin, koji ne bi želio imati najsavršeniju majku i za nju najbolje reći? Zar onda

smijemo tvrditi, da najsvetiji i najsavršeniji medju svim sinovima ljudskim, ne želi imati takovu majku, koja je poslije Njega, najsvetija i najsavršenija medju svim stvorovima? A pošto je On Bog svemogući, On to može učiniti i dolikovalo se da to učini, pa zašto onda ne bi to učinio?

Kada će On jednoga dana otvoriti rajska vrata i svrnuti svoj pogled prema ovoj grešnoj zemlji, da k sebi pozove majku svoju, tada će joj reći: "Zima tvojih boli već je minula, dažd tvojih suza već je prošumio, oblaci tvojih patnji već su prohujali. Ustani, mati moja, ustani i dodji!" Tada će se ona vinuti iz svoga groba, u kome nije mogla istrunuti, jer zemlji nije nikada pripadala. I vinut će se ona tada prema Sinu svome i On će narediti svojim andjelima, da joj se poklone kao svojoj majci. Ali kada ona ne bi bila neokvrnjena, zar ne bi oni mogli reći: "Sine Božji, pogledaj nas, a pogledaj nju! Nju je nekoć dodirnuo grijeh, ali nas nije nikada. Ona ti ipak jednog časa nije bila mila, dok smo ti mi to uvijek bili, jer smo uvijek bez grijeha, i stoga neka ona kraljuje nad ljudima, koji su podložni grijehu. Zašto da nad nama vlada, kada grijeh nije nikada nama zavladao?"

O, dragi sine Marijin, Spasi čast svoje Majke! Ti si Nju ljubio prije svih stvorova, ti si čuvar toga raja, koji je Tebi namijenjen. Ti to možeš učiniti, jer si svemoguć i jer si neograničeni djelitelj svojih zasluga, da mutna bujica Nju ne dodirne, već zaobidje ovo ostrvo raskoši i nebeskih ljepota, što ga sa sviju strana zapljuskuju beskrajne, ustalasane vode grijeha. Reci samo jednu riječ i mutna će bujica grijeha zaobići. Reci samo jednu riječ i životodavne vode tvoga otkupljenja zapljusnut će tvoj raj, da nam se on ukaže u svoj svojoj ljepoti i raskoši, mnogoljepši, neizmjerno, neiskazano ljepši, nego što je bio onaj raj, što si ga bio za naše praroditelje stvorio, kada su oni "Tebe, a Ti nih mnogo ljubio.

Ako su toliko lijepi, ovi naši uranci, rasvijetljeni vatrama proljetne zore; ako su toliko lijepi ovi naši sunačani zalasci, kada sve nebo gori u zlatu i kada na njemu izgara posljednji sunačani trag. Ako je toliko lijep onaj raj, što ga je Bog bio stvorio za čovjeka, dok je Boga ljubio i u Njegovoj milosti bio, koliko istom mora da je lijep i raskošan u svojoj ljepoti ovaj živi raj, što ga je Bog odredio za stan Jedinorodjenome svome Sinu i Spasitelju našemu Isus Kristu! Gledajte Ga! Eno žene obućene u sunce i mjesec pod nogama njezinim, a oko njena djevičanskog čela blista vijenac od dvanaest zvijezda. Obrazi su njezini kao lijehe balsamove, bilje mirisno niče u njima. Usne su njezine kao ljiljan skrletni, kaplju smirnon dragocjenom. Miris je haljinanjezinih kao miris Libana (Cant.4,11; 5,13). O, kako si lijepa, kako si lijepa o Marijo, o raju utjelovljenja! Tota, tota pulchra est Maria, et macula originalis non est in te!

Pogledajte! kakve li razlike izmedju ovoga raja: rajan utjelovljenja i raja naših praroditelja! U onom raju zmija je nadvladala Evu, dok je ova druga Eva nadvladala zmiju. Onamo pobijedi grijeh, ovamo bi pobjedjen grijeh. U onome prvome raju nadvalada oholost, u ovome nadlada poniznost. Onaj urodi trnjem i korovom, ovaj urodi mirisnim cvijećem sviju kreposti.

Dodji, o dodji, Sine Marijin! Dodji čežnjo i nado sviju.

vjekova i sviju svjetova. Tvoj te raj čeka. Oko njega plamti nada, izgara čežnja, dok je u njemu već propupao život, koji će Tebi dati život. Oko njega sve je puno čudesa, da se u njem zbude posljednje čudo, najveće čudo, čudo Utjelovljenja.

I - Riječ je tijelom postala i prebivala medju nama.

I Riječ je tijelom postala, i udje u svoj hrami zaposjedne svoj raj,-i mi vidjesmo slavu Njegovu, slavu kao jedinorodjenoga od Oca, puna milosti i istine.

+ + + + +

Djevice čista, Majko divna, slatki raju Utjelovljenja oprosti ako o Tebi nijesam još ništa rekao, a mnogo sam toga htio reći. Moja ljubav i moja beskrajna zahvalnost prema Tebi, o utočište grešnika, htjela je Tebi još mnogo ljepšu i sladju pjesmu ispjevati, ali me je izdala snaga i vidim da ne mogu, da ne znam sve iskazati, što moje srce osjeća. Od kuda bi mogao kukavni grešnik, tebi dostojnu hvalu ispjevati, kada nemam nikakvaz znanja, osim svoje žive želje, da Tebe beskrajno ljubi jer Ti beskrajnu zahvalnost duguje. Ti si obećala, o majko, da ne ćeš svoju milost uskratiti onima, koji će širiti Tvoju slavu. Zato Te za jednu jedinu milost prosim, da ovih svetih dana, kada se spremamo da proslavimo prve časpve tvoga neiskazanog materinstva, da sve ove duše, koje mi je Tvoj Sin povjerio na čuvanje, ostanu mali raj, koji će biti dostojan, da u sebe primi Onoga, koga si ti primila i radi koga si neoskvrnjena. Amen.

IV. ŠTO ZNAČI BEZGREŠNO ZAČEĆE MAJKE BOŽJE

Koliko mojih župljana ne zna što to znači, da je Bl. Dj. Marija bez istočnoga grijeha začeta. Zato evo me, da vam odmah to, objasnim. Pažljivo me saslušajte.

1. Što je istočni grijeh

Kada je Bog stvorio prvoga čovjeka, On mu je od zemlje stvorio tijelo i udahnuo mu besmrtnu dušu. Ta duša bila je beskrajno lijepa, jer ju je Bog stvorio na svoju sliku i priliku. To znači, da je duša Adamova bila odraz, živa slika Božje ljepote. Kao što vi u svojoj slici gledate sebe, tako je Bog u beskrajno lijepoj duši Adamovoj, gledao sebe, gledao je u njoj odraz svoje ljepote. Na taj način Bog ju je pobožanstvenio.

Taj veliki dar, što ga Adam nije zaslužio, što nikako nije njegovoj čovječanskoj naravi pripadao, pa ga zato i zovemo vrhunaravnim darom, Bog mu ga je dao radi svoje velike dobrote jer je htio, da se Adam već na ovome svijetu raji u Bogu a Bog u njemu. Kako vi uživate, kada vi u svom djetetu gledate pravu, živu, živcatu svoju sliku! Tako se Bog naslađivao, gledajući u duši Adamovoj svoju sliku, odraz svoje vječne ljepote. Zato je Bog beskrajno ljubio Adama, kao što je beskrajno volio sve svoje nebeske andjele, i u njima uživao, gledajući te divne stvorove okupljene oko svoga prijestolja.

A i Adam, jer je bio obdaren tim nezasluženim, vrhunaravnim darom, beskrajno je ljubio Boga. U njegovoj duši bio je pravi raj, jer je bio svijestan da Bog, po tome daru, u njemu na tajanstven način prebiva; jer je bio svijestan da ga Bog beskrajno voli, da je Bogu drag, da se Bog u njemu nasladjuje, da Bog u ljepoti njegove duše uživa. Zato je duša Adamovaupravo plivala u moru sreće i blaženstva. To je bila toliko sreća, toliko uživanje, da se nikakavim riječima ne da opisati. Ta je sreća bila početak sreće, što je Adama čekala, kada bi ga Bog primio dušom i tijelom u nebo. Ako Adamá bio je raj, ali u duši Adamovoj bio je kudikamo veći raj. Taj raj bio je predpočetak onoga raja, što mu ga je Bog na nebesima bio pripremio, da Boga gleda licem u lice i da Boga za sve vjeke uživa.

Taj vrhunaravni dar, što ga je Bog dao Adamu, mi nazivamo milost posvetna, po kojoj milosti Adam je postao dijete Božje, dionik same Božanske naravi, i prema tome preodredjen da Boga uživa za sve vjeke na nebu, gledajući ga licem u lice.

A sada zamislite čuda neiskazane Božje dobrote! Tu milost posvetnu, to Božje posinovljenje, to pravo na nebo, to sudioništvo u samoj Božjoj naravi, Bog je dao Adamu kao porodično dobro, t.j. da ga on, Adam, prelije radjanjem u sve svoje potomke. Dakle: ni svi, koji smo prirodnim radjanjem morali poteći od Adama, ni smo svi morali naslijediti tu posvetnu milost; mi smo svi morali biti djeca Božja, miljenici Božji, slika i odraz Božje ljepote. Mi bi se - da Adam nije prestupio Božju zapovijed već o ovdje na zemlji rajili u Bogu, da bi se konačno u Njemu rajili za sve vijeke na nebu.

Dakako, da je Adam morao zaslužiti taj nadnaravni dar, svojom poslušnošću. To je bila za Adama jedna mala kušnja, koju, ako bi bio izdržao, imao je i za sebe i za svoje potomke zavrijediti tu milost. Ta kušnja bila bi nešto slična, kao kad bi se vi odlučili, da ostavite i svoju kuću i sav svoj posjed svome sinu, pod uslovom - recimo - da vam ne dira u jednu voćku, koja se nalazi na vašem posjedu. Nije vam, doduše, stalo do voćke, već je vama stalo do toga, da vidite, da li će vam sin biti poslušan i zahvalan za toliko dobročinstvo, što ste mu iskazali. Ona voćka mora potsjetiti vašega sina, da ste vi vaš posjed stekli, da ste mu vi gospodar, da je to bilo vaše.

Što se dogodilo, mi to nažalost, znamo. Adam i Eva nijesu poslušali Boga, već su radije poslušali neprijatelja Božjega; djavlu su povjerovali, a Boga su prezreli, pa se samo po sebi razumije, da ih je Bog morao kazniti, kada jednom malom, neznatnom žrtvom, nijesu bili kadri Bogu zasvjedočiti svoju vjernost i svoju zahvalnost.

U čemu se sastoji ta kazna? Ta kazna se sastoji u tome, da im je Bog oduzeo ono, što im i onako nije bio dužan dati, što im nije nikako pripadalo, što im je Bog iz puke svoje dobrote dao, a to je vrhunaravni dar milosti posvetne, usljed čega su prestali biti djeca Božja, miljenici Božji, i baštinici neba. Njihova je duša toga časa prestala biti živa slika Božja, odraz Božje ljepote. Izgubili su ono, radi čega su Bogu bili beskrajno dragi. I Bog je odbio svoj milostivi pogled od njih, jer u njihovim dušama nije bilo više ničega, što bi ga moglo privlačiti.

Odbili su Boga i milost Božju od sebe; izbrisali su lik Božji iz svoje duše, pa je njihova duša postala pusta, prazna, bez ikakva uresa, bez ikakve ljepote, upravo kao voćka, koja je do jučer blistala cvijećem, dok danas nema ni jednoga na njoj, jer ju je nenadani mraz ofurio.

Pošto su tu milost izgubili, a Bog im ju je bio dao i za njihovo potomstvo, samo se po sebi razumije, da mi, njihovi potomci, nijesmo mogli od njih naslijediti ono, što oni više nijesu imali, što nam više nijesu mogli dati, jer su izgubili. Prema tome mi, potomci njihovi, radjamo se bez tih vrhunaravnih darova, bez te milosti posvetne, t.j. nijesmo djeca Božja, niti baštinici neba. Bog u nama gleda potomke onih nesretnih praroditelja, nad kojima je Bog bio iscrpio svu moć svoga svemogućstva i svoje ljubavi, a oni su sve to pogazili i to radi čega? Radi jednoga zabranjenog drveta. Nemamo riječi kako da ocijenimo taj grijeh, jer je zaista bio strašan.

Strašan je bio ne samo radi toga, što se svi radjamo kao "sinovi srdžbe, već i stoga što je unio u nas strahoviti nesklad i urotu. Čovjekova volja pobunila se protiv Boga, i time je nastao nesklad u svim njegovim moćima. Niže se moći uzbunile protiv razumu i volji, a priroda mu postala neposlušna. Čovjek je upao u strašan nesklad, koji će zauvijek kidati njegovo duševno jedinstvo i ostavljati razdor u njegovu djelovanju. Dok mu se prije sve pokoravalo i sve slušalo njegove naredbe, sada se sve urotilo protiv njega i sve koči njegov napredak i njegov mir.

Strahovitih li posljedica! A pošto u našim žilama kola krv naših praroditelja, koji su te strahovite posljedice prouzrokovali na nama je utisnut žig njihova izdajstva, jer smo svi mi njihovi potomci. Taj žig izdajstva, taj žig nevjere, mi nazivamo istočni grijeh, jer ističe od naših praroditelja kao baština ljudske naravi, iako nije strogo lični grijeh svakoga pojedinca.

Recite mi, dragi moji vjernici; kako bi vi gledali na čovjeka, kome ste poklonili kuću, a on vam poslije popalio vašu kuću? Kako bi gledali na čovjeka, kome ste poklonili vinograd, a on vam posjekao vaš vinograd? Zar bi mogli trpjeti pred svojim očima i njegovu djecu, iako ste svijesni, da vam ona nijesu ništa skrivila? Vjerujem, kadgod bi tu njegovu djecu pred sobom ugledali, da bi vam šiknula krv u lice, jer bi rekli: "Ovo su djeca onog razbojnika, koga sam htio usrećiti, a on mene unesrećio!" Eto vam blijede, sasvim blijede slike istočnoga grijeha i kobnih posljedica toga grijeha.

2. Što je bezgr. začeće Majke Božje

Sada, kada nam je - nadam se - približno jasno, što je istočni grijeh, onda nam ne će biti teško shvatiti što to znači, kada velimo za Majku Božju, da je bez istočnoga grijeha začeta. Kada velimo za nju da je bez istočnoga grijeha začeta, mi ne mislimo da ona nije začeta kao što se mi ljudi začinamo, t.j. po našem ocu i po našoj majci, (njezin otac bio je Sv.Joakim, a majka sv. Ana), već mi vjerujemo, jer je to od Bogaobjavljena istina da je u onome času, kada je Bog stvorio dušu Bl.Dj.Marije, da je Bog tog istog trenutka u tu njezinu dušu ulio milost posvetnu, i

prema tome nije dozvolio da je istočni grijeh dodirne, odnosno okalja. To bi vam po prilici isto bilo, kao da vi imate jedan lijepi, mali vrt, u kome imate najodabranijega cvijeća. Došao nenadano prolom oblaka, pa gledate kako se k vrtu priniče blatna bujica, da vam ga uništi, a vi tada iskopate blizu vrta jarak, da bi ga mutna bujica zaobišla, i da vam ga ne bi raznijela. Kada je prestalo nevrijeme, gledate oko svoga vrta samo blato i pustoš. Bujica je sve polomila i odnijela, dok u vašem vrtu bijeli ljiljani i rumene ruže cvatu i mirišu, kao da ništa nije ni bilo.

Dakle: Marija bez grijeha istočnoga začeta znači, da je onoga časa, kada je Bog stvorio dušu Bl.Dj.Marije i kada ju je združio s njezinim tijelom, koje je tog časa u krilu sv.Ane, njezine majke, oživjelo, da je ta njezina duša bila urešena tolikim nadnaravnim ljepotama, kao što je bila urešena duša Eve i Adama prije njihova grijeha. Što je dakle Bog učinio s Adamom i Evom, stvarajući ih s posvetnom milošću, to je Bog učinio i sa Bl.Dj.Marijom. Zato mi nju nazivamo novom, ili drugom Evom. Ova je velika milost dana Mariji uslijed predvidjenih zasluga Isusa Krista, a to znači, da je Bog na njumizlio milost svoga otkupljenja, još prije nego što se je otkupljenje zbilo. To bi po prilici bilo isto, kao da vi od nekoga imate dobiti posve sigurno i za kratko vrijeme kakvu veliku svotu, pa vi nekome, koga jako volite, dajete unaprijed dio te svote. Darujete ga uslijed predvidjena bogatstva, što ga posve sigurno morate dobiti.

Eto, to je sve. To je smisao vjerske istine, da je Marija bez grijeha istočnoga začeta. Taj drugi članak haše svete vjere, najveličanstvenija je pobjeda Isusa Krista nad sotonom, i najčarobniji je dragulj mu kruni ponizne Djevice, Majke Božje. Dok je silna blatna bujica praroditeljskoga grijeha zahvatila i zablatila sve duše, samo je jednu dušu mimoisla i nje se nije dodirnula, pa je stoga Bl.Dj.Marija, poslije presvete čovječanske naravi Isusa Krista, najljepše remek-djelo Božje.

Recite mi, dragi moji vjernici, zar Marija od vjekova nije bila odredjena da udje u srodstvo sa samim presvetim Trojstvom? Zar Ona nije imala postati: Kćer Oca, Majka Sina, Zaručnica Duha Svetoga? Zar je moguće zamisliti, da bi Otac nebeski imao i za jedan čas Mariju, kćer svoju za neprijateljicu svoju? Zar je moguće zamisliti, da bi Sin Božji imao i za samo jedan čas Mariju, majku svoju, za neprijateljicu svoju? Zar je moguće zamisliti, da bi Duh Sveti imao i za samo jedan čas Mariju, Zaručnicu svoju, za neprijateljicu svoju? Kako je moguće, da bi Krist dopustio, da mu u žilama presvetog čovječanstva kola krv majke, koja bi za sami jedan čas bila otrovana istočnim grijehom. Hram srca Marijina imao je postati hram Božji, pa kako je moguće zamisliti, da je samo i za jedan čas u tome hranu gospodario neprijatelj Božji - sotona? (Kržanić)

Ne, to nije moguće zanisliti! I da nije članak svete vjere, u koji moramo mi svi tvrdo vjerovati, da je Bl.Dj.Marija bez istočnoga grijeha začeta, to i sam naš razum govori, da je Bl.Dj.Marija zaista neoskvrnjena. (Iden)

Zaključak

A da je ona zaista bez istočnoga grijeha začeta, to je i sama kazala maloj Bernardici, kada joj se ukazala u Lurdu.

Bio je 25.ožujak 1858.godine. Bernardica upita divnu Prikazu, da joj kaže - tko je. I na treći upit Djevica sklopljenih ruku, a pogleda uprta u nebo, reče: "Ja sam Bezgrešno Začeće". To je bilo Bernardičino 17 vidjenje. Četiri godine poslije nego je Pio IX. proglasio članak vjere, da je Bl.Dj.Marija začeta bez istočnoga grijeha. Eto, sama Djevica to potvrdjuje.

Marija je bez grijeha začeta. To je najljepša njezina odlika. A kakva je naša odlika? Naša je odlika da pijemo grijeh kao vodu. Toliko smo otvrdnuli u grijehu, da niti ne osjećamo potrebu, da ga se oslobodimo, iako znamo, da skrušenim pokajanjem i ispovjedju možemo ponovo steći milost Božju, te postati Njegovom djecom i baštinicima Njegova kraljevstva. Marija je bez grijeha začeta, jer je imala postati Majkom Božjom, a postala je Majkom Božjom radi nas. Hoćemo li se mi ovih dana, njoj za ljubav, izmiriti sa Njezinim Sinom u svetoj ispovijedi, tako da ona uistinu bude našom majkom? Ja se nadam da hoćemo, jer tko ne bi želio ovako divno stvorenje, koje Bog najljepšom odlikom odlikuje, imati za svoju majku?

V. ČIST NARAŠTAJ

(Djevojkama)

Drage djevojke!

Danas je vaš dan!

Danas je vaš dan, jer danas sveta Crkva slavi blagdan Neoskvrnjene Djevice i Majke, koja svima nama mora biti Uzor, a naročito vama, o djevojke, koje tom Uzoru morate biti što sličnije, jer što ćete nu biti sličnije, to ćete bolje ispuniti zadaću, koju vam je Bog namijenio, da mine sada, dok ste djevojke, budete radost andjela i primjer mnogim djevojkama, koje nemaju snage da podju vašim stopama. A kasnije - kada prestanete biti djevojkama i postanete suprugama i majkama - da istom gorljivošću sačuvate bračnu čistoću, kao što ste čuvali svoju djevojačku čistoću. Neoskvrnjeno sačuvano djevojaštvo, mora da vam utrne put u sretan i blagoslovom ispunjen brak. Samo iz čiste, andjeoske djevojke, nastaje prava, požrtvovna kršćanska majka. Bez takove majke, nema prave kršćanske obitelji, i prema tome nema kršćanskog preporoda u župi.

Vi ste, o djevojke, nada Crkve. O vama ovisi budućnost ove moje župe, pa stoga ne mogu s manje, da vam ne posvetim punu pažnju, i to baš danas, kada slavimo blagdan Neoskvrnjene. O, kamo sreće, kada bi vam danas mjesto mene, andjeo Božji govorio i uznosio ljepotu čiste i neoskvrnjene djevojačke duše, da bi vas na taj način oduševio, da taj nebeski cvijet, što su ga andjeli s neba na zemlju presadili, sačuvate, da ga mraz ne ofuri.

Poslušajte me i vi, dragi moji mladići, koji se ovdje nalazite, jer što ću danas govoriti o ovoj andjeoskoj kreposti, i

BEZGREŠNO ZAČEĆE MAJKE BOŽJE

Poslušajte me naročito, vi o roditelji, jer za vas stoji napisano u svetom Pismu: "Imaš li kćeri, bdij nad tijelom njihovim i ne dajte preveć"(Sir.7.24.) Poslušajte me i vi svi, dragi moji vjernici, jer kad ova najljepša od svih kršćanskih kreposti, kod vas ne bi više bila u cijeni, onda bi to bio kobni znak, da je bludnost i raskalašenost postala vladaricom života mojih župljana; da je kao divlja bujica sve sobom ponijela; da je razbila sve brane, prelomila i prevalila sve nasipe; porušila sve kršćanske svetinje. A se pouzdano nadam, da do toga nije još došlo. Da bi, stoga, vi svi koji me slušate, a naročito vi, drage djevojke, imali u visokoj cijeni tu andjeosku krepost, - ja ću vam o njoj par riječi danas reći.

1. Ljepota svete čistoće

Kada je naša sveta vjera, bila još u svojim prvim počecima; kada se još rumenila krv kršćanskih mučenika, ikkada su mlade kršćanske djevojke, koje su se tek bile osule prvim cvijećem svoje mladosti, davale bez premišljanja svoj život, da bi sačuvale svoju nevinost, - čujte što vele za sveti djevičanstvo oni veliki crkveni muževi, koji su živjeli u ono doba.

Sveti Ignacije mučenik veli, da se u Crkvi mora iskazivati djevicama isto poštovanje, kao što se iskazuje svećenicima.

Sveti Ciprijan veli: Djevice su najodabraniji dio stada Božjega; one su najljepši ures Crkve, najdivnija slika Božja".

Sveti Atanazije: "O, djevičanstvo! Ti si kruna, koja nikada ne vene, ti si hram Duha Svetoga, ti si najdragocjeniji biser i veoma te rijetki posjeduju!"

Sveti Ambrozije veli: "Djevičanstvo čini nas slične andjelima."

Sveti Jeronim: "Tvoje djevičanstvo je tvoje najveće blago; ako ga jednoć izgubiš, ne možeš ga više steći."

Sveti Ivan Zlatousti: "Tko čuva djevičanstvo, sličan je andjelima; on tada živi u tijelu kao i da nema tijela. Hoda po zemlji, a ne dotiče se zemlje, te već ovdje na zemlji živi nebeskim životom."

Sveti pak Bernardo veli za djevojku, koja u svom srcu čuva neokaljan ljiljan svoga djevičanstva, da je vrijedna još veće časti od samih andjela, jer je andjeo po svojoj naravi i onako čist i ništa ga na nebu ne može poticati na grijeh, dok djevica, koja živi u svijetu, neprestano je izložena pogibelji, da taj cvijet izgubi.

Ah, drage djevojke, tko da vam nabroji sve one divne primjere kršćanske odvažnosti, kada su u prvim stoljećima kršćanstva a za vrijeme onih krvavih progonstva, posve mlade djevojke davale bez premišljanja svoj život, da bi sačuvale svoju svetu djevojačku nevinost?

Čuli ste za svetu Janju. Tek ju je bila prelila petnaesta godina. Tek je propupala bila kao pupoljak, kada u rano proljeće sunce lije na zemlju svoje vrele zrake. Prosio ju je sin gradskoga upravitelja. Ona ga odbije i veli: "Kasno si stigo...Ja sam jednome jedinome vjerna i tvrdu sam riječ zadala, da ću uvijek biti Njegova!"To joj je glave stajalo, jer zaista pada ta lijepa djevojačka glava pod mačem krvnika i uzleti svome Božanskome Zaručniku.

Janja, djevica i mučenica, mlada je bila, lijepa je bila, bogata je bila. Volila je život, kao što ga i vi volite, pa ipak ga žrtvovala, da bi ga čista sačuvala. Da li bi se medju ovim djevojkama, koje me sada slušaju, našla koja, koja bi bez predomišljanja dala svoj život, kao što ga je sveta Janja dala, da sačuva neoskvrnjenu bjelinu svojih ljiljana?

Prinjer svete Janje nije osamljen. Inade ih mnogo. Tko da vam ih sve nabroji? Jeste li čuli za svetu djevicu Eufraziju? I pred sucem nije se ustručavala priznati, da više drži do svoje djevojačke časti, nego li do svog života. U zao čas to reče, jer ju je sudac predao u ruke pogana vojnika, da je uvjeri u protivnom. Ali se neustrašiva djevica nije dala zaplašiti, već pouzdavajući se u Boga, i u svoju odvažnost, reče lakovjernom vojniku: "Ja znadem za jednu veliku tajnu, koja ti može spasiti život i usred najveća okršaja"."Nude, nude, - reče neotesana naivčina, - samo kazuj i ništa ti ne će biti!" - "Zar ne znaš za travu - navali svetica - koja čini čovjeka neranjivim? Uberi i donesi mi je, pa da vidiš čuda." Ode vojnik i donese naznačenuntravu. Kada je iz nje svetica nešto soka sažela, te njime svoj vrat namazala: "Sada zamahni mačem, što jače možeš-- reče vojniku - pa ćeš vidjeti kako se mač odbija o moj vrat, kao od kamena!" I vojnik zamahne mačem što je jače mogao, i otkotrljala se lijepa mlada glava pred njegove noge. On se tek sada dosjeti varci, ali je već bilo kasno, jer je čista djevojačka duša Eufrazije već letjela prema rajskim dvorima praćena andjelima.

2. Božji smo hram

Ali nemojte misliti dragi moji vjernici, da su takovi mirisni ljiljani cvali u Crkvi, samo u prvim stoljećima kršćanstva. Cvali su tada, cvatu još i danas, te svojim rajskim mirisom privlače Božji pogled na ovu suznu, blatnu dolinu, koju bi Bog odavna morao kazniti, da nema tih čistih srdaca, koja mirisom svojih kreposti - odvraćaju od nas Njegovu pravednu srdžbu. Takovih čistih srdaca ja hoću da u ovoj mojoj župi bude što više, da mi svaka djevojka, čistoćom svoje neoskvrnute duše, privlači Božji blagoslov na cijelu ovu moju župu.

Baš vi, o djevojke, morate biti one, iz kojih se čistih srdaca vije prema nebu zanosni mirisni andjeoske kreposti. Taj miris mora biti tako opojan, tako zanosan, da potpuno zatomi otrovni zadah grijeha, što se iz ove moje župe, kao crni pakleni dim, vije svaki dan prema nebu. Ako se u ovoj mojoj župi Bog tolikim grijesima vrijedja, i to baš onim grijesima, kojima čovjek i prije svete ženidbe i u samom svetom sakramentu ženidbe svetogrdno križa sve Božje osnove, i svoje tijelo, koje bi moralo biti hram Božji, blati tolikim grijesima - vi morate svojim čistim čudorednim životom, pružiti Bogu zadovoljštinu za tolike nečudoredne grijehe ovoga moga naroda. Vi Mu morate pružiti zadovoljštinu za tolika obesčašćivanja sakramenta svete ženidbe. Vi morate isprositi od Boga, da ovaj moj narod zavoli ovu andjeoskukkrepost, jer gdje nema andjeoske kreposti ove, pa i u braku, a u braku najviše, tu nema vjere, tu nema pravoga kršćanskoga života. Hoćete li vi to biti, drage djevojke? Ja se nadam da hoćete. Vi to morate biti. Vi to morate biti, i mi svi to moramo biti, jer smo svi mi kršćani tajanstveno tijelo Kristovo, a Krist Gospodin - kako veli sveti Pavao apostol (Rim.12,15.) - "Glava je toga tijela". Zar da ovo

svoje tijelo, kome je Krist glava, a kroz koji struji Božji život, opoganimo grijesima, što nas srozavaju do stepena nerazumnih životinja? Zar da mi ovo svoje tijelo, u kome, kao u posvećenoj posudi, nosimo neumrlu dušu, otkupljenu krvlju Kristovom, opoganimo grijesima, što su tako odurni dragome Bogu? Zar da nečistim grijesima obesćastimo ovo svoje tijelo, koje je stan duše, a u kojoj, kao u hranu, stanuje Duh Sveti? Zar nam u tom pogledu ne veli sveti Pavao apostol: "Ne znate li, da ste hram Božji i Duh Božji da stanuje u vama? Ako tko ošteti hram Božji, upropastit će njega Bog. Jer je hram Božji svet, a to ste vi"(I. Kor.3,16 i 17.) Svi smo mi, dakle, sveti, zapravo žive smo Božje svetinje, pa zar da toliku svetinju bacamo u blato?

Ne, to mi ne ćemo nikada učiniti, a to naročito nećete vi nikada učiniti, ni radi Boga, ni radi svoje duše, kao ni radi toga, da svatko gledajući vas, zapazi svu neodoljivu privlačivost ove andjeoske kreposti i usplamti željom, da podje vašim stopama. Hoću da budete čiste kao andjeli i zato, da se već od sada naučite i priviknete svladavati grešne porive svoga tijela, da tako kasnije, u svetom braku, uzmognete se čuvati svega, što bi vašu bračnu čistoću okaljalo.

Sada, dok ste djevojke, morate biti čiste, da bi kasnije kao supruge bile čiste. Sada, kao djevojke, morate biti kao andjeli, da bi kasnije u svojim kućama bili andjeli, ljubeći se čisto i radujući se u Duhu Svetom. Sada, kao djevojke, morate biti čiste, da bi kasnije, kao majke, postale vrijedne ostvarivati Božje planove, dajući život čistome naraštaju, koji će poći vašim stopama. Sada, dok ste u svojoj roditeljskoj kući, morate biti radi svoje andjeoske nevinosti, radost i ponos svih svojih ukućana. Kao što bijeli ljiljan širi svoj opojni miris nadaleko, tako morate svakoga, koji dodje s vama u dodir, zanijeti ljepotom svojih djevojačkih kreposti, a naročito svojom duševnom čistoćom, koja se mora odrazivati i na vašem čelu, i u vašim očima, i na vašim usnama, u svakom vašem pokretu, tako da se ni jedan ne nadje, koji ne bi za vas kazao: "Ova je djevojka pravi andjeo!"

Zaključak

Samo na taj način vi ćete biti vrijedne, kako veli sveti Ivan apostol, nositi na svojem čelu utisnuto ime Božje. Samo tako vi ćete biti vrijedne već na ovome svijetu biti dostojna pratnja Sinu Božjemu, a na nebu neoskvrnjenoga Jaganjca pratiti, kudgod podje. Sveto vas Pismo, dakle, Duh Sveti, naziva prvencima Božjim i Janjeta Božjega, i da vi na nebu pjevate pjesmu, pred prijestoljem Božjim, koju nitko drugi ne može pjevati (Otk. 14,1-5.). Ako vas toliko Bog uznosi, što da vas mi ne uznosimo? Jest, mi sveto djevičanstvo uznosimo i radi toga, jer je Neoskvrnjena Djevica i Majka, koje blagdan danas slavimo, zavrijedila, radi svoje djevičanske čistoće, postati Božjom majkom. Radujte se, dakle, i veselite, o djevojke, jer Sin Božji izabravši prečistu jednu djevicu za majku, uzdigao je vaš stalež do nebeskih visina Stoga ni jedna borba ne smije da vam bude teška, kada se radi o tome, da boreći se za svetu čistoću, borite se i zato, da budete što sličnije svome nebeskome Uzoru, - neoskvrnjenoj Djevici i Majci.

VI. ČIST NARAŠTAJ

(Mladićima)

Dragi moji mladići!

O, kako je moje srce živo udaralo od sreće, kada ste se jutros poredali u tako znatnome broju, pred pričesnim klupama i primili u vaše mlado srce Neoskvrnjenog Jaganjca, Sina neoskvrnjene Djevice i Majke. Kako vas je nebeska Majka morala jutros iz neba milo gledati, kada ste se na ovaj veliki Njezin blagdan, sreli s Njezinim Božanskim Sinom, i time joj zasvjedočili, da i Njega i Nju volite. Kako je drago majci, kada joj sina milujemo, a kako je drago sinu, kad mu majku volimo? A kako li ne će biti drago nebeskoj Majci, kada je jutros vaše srce zakucalo uz srce Njezina Sina, kada se je Njegova božanska krv prelila u vašu krv i vi s Njime postali jedno, pa na neki način i s majkom Njegovom postali jedno. Jer tijelo Isusovo, tijelo je Marijino, i krv Isusova krv je Marijina...

Da li znate, dragi moji mladići, zašto sam želio da samo mladež obojeg spola obavi zajedničku svetu pričest? Ja mislim, da Krist i Majka Njegova Neoskvrnjena, pripadaju na naročiti način mladeži, a mladež da pripada njima. Ona mladež, koja ljubi Gospodina i Majku Njegovu, koja se znade za njih oduševiti; koja upija u sebe i preslikava u svoju dušu njihov sveti lik, ta će mladež biti bolja, nego prijašnji naraštaj, ozbilnija, značajnija, čišća. Ta mladež ne će povećati ruševine tisuć vjekovne hrvatske povijesti, već će snažna i poletna, izgraditi novu, mladu i Božju Hrvatsku. Budućnost pripada mladeži, koja Krista i Majku Njegovu ljubi.

Krist i Neoskvrnjena Djevica - eto vaših ideala! Doduše nikada ih ne ćete dostignuti. Ali vi ćete nastojati, da u sebe upijete što više oduševljenja, što više ljubavi za tima Uzorima, da kada ćete do nekoliko godina doći u tvrdi nuževni život, uzimadete skladište blaga u tome, za borbu života. Da bi to postigli, morate čuvati svoje dostojanstvo, morate čuvati svoju snagu, morate čuvati svoju slobodu. Toga nema i ne može biti, dok ne obuzdate svoje strasti, a naročito onu, koja vas najviše od tih ideala otuđuje, a to je mladenačka raskalašenost, ili nečisti grijeh.

Čim više budete čisti, tim ćete se više oduševiti za Krista i Majku Njegovu. Vjera u vama, za tih vaših burnih godina neće se ugasiti, već će ona zaplamsati još većim žarom.

Dakle: duševna čistoća iznad svega, jer je čistoća dostojanstvo, čistoća je snaga, čistoća je otmjenost, čistoća je sloboda.

1. Čistoća je dostojanstvo

Recite mi, što želite radije biti? Da li orlovi, koji kruže po beskrajnim plavetnilom neba, ili kao gmazovi koji u blatu žive i od blata se hrane? Kao što orla privlači plavetnilo neba, tako i vašu dušu Bog privlači. Ona k Njemu leti, k Njemu raskriljuje svoja krila, za Njim teži, jer je od Njega izašla i k Njemu se ima vratiti. Dok vas vaše tijelo vuče k zemlji, k

[illegible]grijehu, i kao ljuti pas, kada ga držite na lancu, bijesno zavija, da ga oslobodimo lanca, da bi radio što ga volja. Što mislite: je li sramota da u tome boju podlegne duša, a da tijelo u vama i s vama gospodari, te prisili dušu, da služi strastima tijela?

Zar imade što ljepšega na ovome svijetu, nego što je mladić čiste duše, neoskvrnjena srca i neoskvrnjena tijela, koji zna i hoće bijesne pse svojih strasti, svojih grešnih-nagnuća, držati na lancu, i on njima gospodariti, a ne one njemu? Zar ima što ljepšega, nego što je mladić čiste duše, neoskvrnjena srca i neoskvrnjena tijela, koji uvijek stavlja na prijesto duh, te sili tijelo, da mu služi, vladajući svojim strastima, kao sa buntovnicima, koji hoće, da duh skinu s prijestolja, te pohlepno pružaju ruke za krunom?

Hoćete li da budete kraljevi ili robovi? Hoćete li da budete kraljevi i gospodari, koji ćete sa svojim strastima u tvrdjavi svoga srca postupati kao sa neprijateljima, i po nijednu cijenu dozvoliti, da se ušuljaju u vašu dušu, da iz nje iščupaju ljiljan čistoće i bace ga u blato, onda da po volji s vama zagospodare, pa njesto da vi njima gospodarite - a to možete uvijek, ako hoćete - da postanete njihovo roblje? Zar vi, tako mladi, tako snažni, da postabete roblje, i to čije i zašto? Roblje najnižih strasti, što tako ponizuju čovjeka i srozavaju ga do stepena nerazumne životinje! Zašto da sebe toliko ponizujete? Zašto da krunu svoga dostojanstva vi sami u blato metnete? Zašto da u istrošenim prnjama svoje duše i otupjelosti, kukavno životarite svoj prerano razoreni život, dok bi vaše srce moralo živo udarati od radosti, dok bi vaše oko moralo blistati kao jutarnja zvijezda, a vaše se mladenačke snage povijati pod tereton odluka, koje će izvršiti velike zadaće?

Recite mi, dakle: hoćete li da budete kraljevi ili robovi? Hoćete li prisiliti svoje niže nagonske težnje pod zakon duha; ili hoćete li da stenjete u okovima svojih slijepih strasti?

2.Čistoća je snaga

Baš prošlih dana bio sam na narvenon sajmu, gdje su se mogli kupiti lijepi i hitri konji. Oči sviju zapele su o jednoga dorata, duge grive, i kitnjasta repa, ali tko da se usjedne na njega, kada samo njišti, frče, propinje se i plameni dah suklja iz njegovih rujnih nozdrva, potsjećajući te na dahtanje lokomotive u punom pogonu. Stariji ljudi, vješti konjanici, prilazili su vatrenom konju, nudjajući ga kruhon, gladeći ga po čelu, tuckajući ga po vratu, ali nitko da ga uzjaši. Odjednom izdvoji se iz onoga mnoštva jedan mladić, krupan i snažan kao gora. Iz njega izbija snaga i odvažnost, pa u tren oka razveza konja, uzjaši ga, upre nogama u strenenje, te ga okrene prema izlazu. Ljudi, nu se ugnuli s puta, konj se zaigra i zarza, griva mu zavijori, ali se nije ni jednon propeo, jer je osjetio da nad sobon ima gospodara. Svi su se odvažnome mladiću divili, jer čvrstom svojom mišicom nauzdao vatrena konja i upravljao njime, kuda je htio. Da ga je konj tresnuo o zemlju, mladić se ne bi usudio ljudima u oči pogledati, ali ovako, kada je ukrotio bijesna konja, svatko mu se divio, a i ponalo zavidjao.

Mladići! Vi već naslučujete kuda ova moja smjera. Ako živite čisto, ako krotite svoje strasti, a naročito one, koje čovjeka najviše ponizuju i izobličuju, vi pokazujete snagu, kojoj veće nema. Jer sebe krotiti i svoje tijelo u vlasti držati i njima gospodariti, to je junaštvo nad svim junaštvima. To znači boriti se protiv same naravi, koja je nebrojene ljude svladala, kojoj su nebrojeni ljudi podlegli, dok vi izvodite, što nijesu mogli milijuni. Zato ste pobjednici tisuću bitaka. Zato zaslužujete dičan naziv pravih junaka, jer su vaše borbe žešće od oluja rata, ali čija pobjednička, odlikovanja nijesu obojena neprijateljskom krvlju, nego su pozlačena sunčanom vedrinom pobjedničke vaše duše.

Recite: što vam je milije: jahati na neukročenom konju i čvrsto ga držati za uzde, ili dozvoliti da vas tresne u kaljužu, pokraj puta?

3. Čistoća je otmjenost

Vi, dragi moji mladići, ne bi došli za živu glavu u crkvu u svojem svagdanjem prljavom odijelu. Radije ostajete kod kuće, nego li se izložiti ruglu, što nemate za nedjeljne dane pristojna pa i lijepa odijela. Svakako, baren nedjeljom hoćete da izgledate otmjeno. Ta otmjenost lijepo pristaje vašim mladim godinama. Kada bi vas čovjek gledao zanažane i u dronjcima, jako bi slab dojam o vama dobio. Da li ste kadgod pronislili, da i pod najljepšim odijelom, može da se krije, najveća ništarija? Zar nije prava ništarija onaj mladić, koji, pa i da je neznam kako lijep, pa i da je neznam kako otmjeno odjeven - ipak misli i govori o prostotama? Zar takav mladić ne zaslužuje najveći prezir, pa i da je obučen kao princ? Recite mi: da li je znak otmjenosti prevrtati po smeću i u tome tražiti svoje zadovoljstvo? Zar je znak otmjenosti i ugladjenosti, nepristojno se vladati pred djevojkom, koju je premudri Bog odredio, da postane sredstvom svoje stvaralačke moći? Zašto da u svakoj ženi ne gledaš sliku svoje majke ili sestre, koju toliko voliš i poštuješ?

Kada se radi o tome, da izaberete sebi djevojku kojoj ćete, prema osnovama Božjim, jednom priseći doživotnu vjernost, vi dobro pazite, da bjelinu toga cvijeta, što ćete ga vi u svoju kuću presaditi, nitko do sada nije dodirnuo. Zašto onda ne mislite katkada na onu nevinu djevojku, koja - a da to možda nitko ne zna - čeka na vas, kao na svog viteza i moli se Bogu, da njezinu zaručniku čistu koprenu ne dirne ni sjena nećudoredne crnine? Ona - možda ne mnogo daleko od vas, možda u istome selu odakle ste i vi - stidljivom nježnošću čuva svoju djevičansku nevinost baš za vas. Zašto onda i vi ne čuvate svoju snagu, sve svoje osnove i sve svoje misli, za onu veliku, jedinu ljubav, kojom ćete uza se priveza-ti do groba svoju buduću zaručnicu?

Ako hoćete, dakle, da budete otmjeni, onda budite otmjeni u svemu; otmjeni po svojoj vanjštini, ali ta vaša otmjena vanjština mora biti odsjev vaše nutarnje otmjenosti, divnog sklada izmedju višeg i nižeg čovjeka u vama. Ta vaša otmjenost mora biti najljepši dokaz da ste Bogu slični.

3. Čistoća je sloboda

Sloboda se svakome svidja, ali naročito vama. I pravo je. To vam i dolikuje. Sada recite mi: imade li slobodnijeg čovjeka od onoga, koji znade svojom vlašću načiniti red u svetištu svoje vlastite duše i sačuvati svoju dušu čistu od niskih strasti?

Zar dobro ne veli neki moderni pisac: "Tako dugo nijesi slobodan, dok u tebi psi još laju." Ti psi to su naše strasti. Te strasti cvile i laju, da im se zadovolji. Zar da ih pustiš, da te izujedaju? Zar ne znaš što će od tebe biti, ako im popustiš? Zar ne znaš što te čeka, ako se ne opreš pohoti, koja ti otima najsvetije blago duše i ostavlja te sama u najstrašnijem očaju?

Ne, vi ne smijete, vi ne ćete plaziti po zemlji, već vi ćete kao mladi orlovi, veličamstveno kružiti po beskrajnim prostorima plavetnog neba. Vi, najljepša Božja stvorenja, nijeste stvoreni za to, da rokčete kao nečiste životinje po kaljužama nečistoće, već da kao bijeli ljiljani, potsjetite sve nas, koji vas toliko volimo i nad vašom budućnošću strepimo, da je ipak na ovoj grešnoj zemlji još nešto ostalo od izgubljenog raja.

Zaključak

Obećajte to danas Neoskvrnjenoj Bogorodici i Majci, kojeg ste Sina danas u svoje srce primili. Vi morate biti njezini vitezovi, njezina počasna straža, koja će biti - zarad svoje čistoće, dostojna da je uvijek prati. Nemojte da ta majka plače za vama, što ste svojom vlastitom rukom porušili u svome srcu onaj veličanstveni hram, što ga je Bog podigao sebi za stan, već dajte da se Ona vama raduje, gledajući u vama odsjev one nebeske ljepote, što ju je pna u svojoj duši imala, a radi čega je zavrijedila da je nazivano - Neoskvrnjenom Djevicom i Majkom.

B O Ž I Ć

I. ZNAČENJE BOŽIĆA

(Na ponoćki)

"Evo, navješćujem vam veliku radost,...jer vam se je u gradu Davidovu rodio Spasitelj, koji je Krist Gospodin".

(Lk.2,1o.)

Kada bi danas, u ovaj veliki i najradosniji dan u godini, postavio pitanje mojim župljanima; Zašto se toliko radujete Božiću"? - mislim da bi mi svi odgovorili: "Pa što nam, velečasni, to čudno pitanje postavljate? Ta tko se ne bi Božiću radovao? Tko se ne bi veselio ponoćki, pa našim lijepim Božićnim pjesmama, a zatim božićnom drvcu, pa jaslicama, pa slani, pa veselju naše djece....A zatim, što da vam tajimo? Zašto se ne bi danas veselili i punom stolu, a...i dobroj kapljici? Danas, a i u sve ove naredne dane, zaboravit ćemo da smo se toliko napatili i napostili.."

Sve je to lijepo, dragi moji župljani! Lijepa je ponoćka, lijepe su božićne pjesme, lijepo je božićno drvce, lijepe su jaslice....Lijepa je i pšenica i još uz nju rumena kapljica....A da li je to pravi kršćanski Božić? Daleko od toga, da to bude pravi kršćanski Božić! Sve je to samo njegov okvir. Sve su to samo šare kojima je on uokviren i okružen, ali samo za malene duše, A sve su ljudske duše malene. Čovjek je uvijek dijete, a dijete više gleda šareni i blistavi papir, kojim je slatkiš omotan, nego li na sam slatkiš, pa da je nezmam kolike vrijednosti.

Srž Božića, dragi moji vjernici, leži dublje, mnogo dublje. Nije on u pastirskom pohodu, ni u poklonstvu svetih Triju Kraljeva, nije u lijepim prizorima Betlehemske štalice. Sve to možeš naslikati: I Dijete, i Majku i Josipa, i pastire i vola, i magarca, i janjad, ali opet to nije Božić, ako ono malo dijete nije - Bog. Bez toga je sve samo jedna lijepa pjesma, i ništa više.

Onda - pitate me - u čemu je pravo značenje Božića?

Evo me, dragi moji vjernici, da vam to odmah objasnim.

1. Ove noći Bog nam otkriva naše dostojanstvo

Najdublji, jedini, pravi i veliki smisao Božića je taj, što nam se danas rodio Bog. Bog u ljudskoj naravi i u ljudskom liku. Bog, koji je došao na zemlju, da čovječanstvo otkupi. Bog, koji je došao na zemlju, da ljude povede u nebo. Bog, koji je došao na zemlju, da ljude nadari darovima vječnosti. Noćas, objavila se ljudima čudesna, nepojmljiva, neiskazana istina, da je Bog postao čovjekom i prebivao medju nama.

"I Riječ je tijelom postala i prebivala medju nama!"

Bog je, dakle, ove noći uzeo krhko, raspadljivo čovječje tijelo na sebe i postao čovjekom, da nas otkupi i spasi. Ovo

je ona velika, nedokučiva, najpotresnija istina naše svete vjere, koja, ako nas svojom veličinom ne prožme i ne gane, prosto ne smrvi, mi možemo doduše biti kršćani, ali pravi kršćani - nikada.

Dakle: slavljenjem Božića, slavimo osobni dolazak Božji na svijet. To je otkupljenje zemlje i čovječanstva. To je pravo na nebo, koje nam je donio Sin Božji svojim porodom i svojom žrtvom u tijelu. Na Božić je vidljivo unišao u svijet Bog - Otkupitelj.

Što je Božić? To je milosni izljev Božjega života u ljudske duše. Kada bi samo približno shvatili što ove riječi znače, tada bi tek imali ispravan pojam, na koje smo veliko dostojanstvo uzdignuti. Uzdignuti smo na dostojanstvo djece Božje; uzdignuti smo na nedokučivo dostojanstvo sudioništva same Božje naravi. Po milosnom izljevu Božjega života u naše duše, mi postadosmo, po velikoj tajni što se noćas zbila, pravi bogonosci. Po sudioništvu toga Božanskoga života, mi možemo Bogu reći, dakako ako nemamo teškoga grijeha na duši: "Nosim Tebe u sebi, a sebe u Tebi!" Bog ove noći uzimaljudsku narav, da bi čovjek postao dionikom Božje naravi! Njegovo ponižnje, postaje naše najveće uzvišenje!

2. Ove noći Bog nam otkriva vječnost

Što je Božić? Božić je otvoreno nebo, iz kojega, je izašla vječna svjetlost i otkrila nam Božji svijet. Božić je sveta noć, pretvorena u blistavi dan, kada nam je s neba došlo Dijete, kao poslanik odozgor, kao glasnik vječnosti, kao svjedok Božji, kao Bog - Spasitelj. Božić je jasan dokaz, da osim ovoga vidljivoga svijeta, postoji drugi, nevidljivi svijet, unatoč njegovojnevidljivosti, i da je taj nevidljivi svijet, daleko važniji, kudikamo važniji od ovoga vidljivoga svijeta, po kome se krećemo.

Danas treba jednom za svagda, da zamuknu ona grešna usta, koja vele: "Pa tko je ikada odonud došao?"

Došao je s onoga svijeta On sam, Bog naš i Spasitelj naš, za koga reče Izaija prorok: "Recite malodušnima: utješite se i nebojte se, sam će Bog doći i spasiti nas. Tada će se otvoriti oči slijepaca i razrješit će se uši gluhih"(35,4.)

O, kada bi ti slijepci, u svjetlosti ove svete noći, progledali i pjesmu andjela čuli i time mir svojoj duši pribavili!

Gledajući Božansko Dijete u jaslicama, mi u isto vrijeme gledamo, ako nijesmo slijepi pri zdravim očima, drugi svijet, odakle nam je to Dijete došlo i kamo počinje noćas da utire i osvjetljuje put. Tamo nas On zove; tamo gore, iznad onih andjela što nad Njegovim jaslicama lete, mi naziremo svoj konačni cilj i sve ono, u što se mi uzdamo, što očekujemo, od čega moramo živjeti. Tamo gore, iznad onih zvijezda, što se u ovom svetoj noći naročitim svjetlom blistaju, tamo je naša domovina, tamo je snisao Otkupljenja, tamo je sreća života.

3. Ove noći Bog nam otkriva tajnu trpljenja

Ako je to tako, a jest tako, onda moramo iz svega ovoga izvesti

zaključak, što je od presudne važnosti za sve nas, a to je: da ovaj svijet, sa svim svojim radostima i žalostima, nije naš konačni cilj, već da je naš konačni i najveći cilj, onaj drugi svijet, odakle nam novorodjeni Spasitelj ove svete noći dolazi, da nam donese svoj sveti mir.

Ako se On danas iz ljubavi prema nama "toliko poništio uzevši oblik sluge"(Flp. 2,7.) ; ako nas je Bog "toliko ljubio, da nam je svoga Sina dao" (Iv.3,16.), onda On ne može biti nepravedan, kada saspe na svoju djecu beskrajno trpljenje. U ovome božanskome Djetetu, koje nam je noćas s neba došlo, mi imamo nepobitan dokaz, da je Bog sama ljubav. Pa ako je On sama ljubav - a dovoljno je,pogledati danas jaslice, pa se u tome uvjeriti - tada, i kada nas šiba, i kada nas sa svojim svetim križevima pohadja, On jest i ostaje za nas ljubav i samo ljubav, i to ljubav što nam se objavljuje u najvećem poniženju, odricanju i patnji. U tome noćašnjem objavljenju božanskoga Djeteta, što se toliko ponizuje i pati za nas, mora da se krije neko tajanstveno blago, velike neslućene vrijednosti, kada Ga On odabra za sebe i za sve one, koje je osobito ljubio. Za sve one, koje je osobito ljubio, a koji - nedužni - za druge trpe, u ime zadovoljštine, odprošnje da se čudoredna glavnica čovječanstva umnoži, i da one kazne na sebe uzmu, što ih je zaslužio grešni svijet. (Bangha).

U svjetlosti Božićne noći, ni, dragi moji vjernici, raspoznajemo vrijednost trpljenja, što ga je Sin Božji došao tražiti na ovu zemlju. Da bismo mu noćas ponudili ono najljepše i najdragocjenije što imamo, sve bi On to odbio s blagim prezirom. Sve On to ne treba. Od svega čovječjeg blaga odabrao je za sebe samo jedno: siromaštvo, poniženje i trpljenje. Kasnije će, kad odraste: oskudicu, znoj, stid, tjelesnu i duševnu patnju i najzad - križ i smrt.

Dakle: ove svete noći moramo jednom za svagda biti na čistu, da bez trpljenja nema spasenja. Dakako, samo onda ako trpljenje pravo podnosimo, a to znači da se u svemu odreknemo svoje volje, a u svemu svoju volju podvrgnemo volji Božjoj.

Nikada Božić ne će biti za nas pravi, kršćanski Božić, ako, gledajući štalu, jaslice, slamu, skrajnu bijedu i poniženje Sina Božjega, ne zaronimo dublje, mnogo dublje u veliku tajnu što se iza svega toga krije, a to je: da nam je Krist Gospodin pokazao svoju veliku ljubav prema nama, time što je već prvoga časa svoga zemaljskoga života počeo trpjeti za nas, pa ako hoćemo mi biti pravi sljedbenici Njegovi, tada i mi moramo trpjeti da Mu zasjedočimo svoju ljubav, otkupljujući tako svoje grijehe i grijehe svoga svijeta.

Zaključak

I stoga, dragi moji vjernici, u ovoj svetoj noći, što posta svijetla kao dan, upućujem vam riječi svetog Pavla apostola: "Hodite pošteno kao po danu; ne u razuzdanim gozbama i pijankama" (Rim.13,13.) Pravi kršćanin, pravi sljedbenik Kristov, ne raduje se Božiću stoga, što će se toga dana dobro najesti i još bolje napiti, već se raduje Božiću zato, što nam Božić otkriva veliku kršćansku tajnu dolaska Sina Božjega na svijet, pod kojom tajnom stoji vječnost, koju moramo otkupiti i trpljenjem. Božić shvaćen kao dan veselja, pa i najnedužnijega veselja, puno time gubi.

Zato želim, da kada ćete svih ovih dana prilaziti jaslicama, da se doduše pomolite, ali i da se duboko zamislite. Kršćanin, kad stupa pred jaslice, mora se duboko zamisliti. Pred jaslicama čovjek gubi riječ. Tu misao roni, samo roni u nezagazive dubine Božje neiskazane mudrosti i ljubavi prema čovjeku. Gledajte, potrudite se, da kao pravi kršćani shvatite pravi smisao ove velike noći, pa će vam tada ovo veliko otajstvo biti na spasenje. Samo tada biti će za vas Božić - pravi Božić.

II. MLADI KRALJ

(Na poldanici)

"Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije čiste Djevice.
Na tom mladom ljetu veselimo se!
Mladoga kralja mi molimo."

(Crkvena pjesma)

Jevrejski narod, koji je Boga priznavao za svoga gospora i kralja, zaželio je imati i zemaljskoga kralja, kao što su ga i drugi okolni narodi imali. I Bog im dade u osobi Saula, sina Kisova, iz najmanjega plemena Benjaminova. Kada Saul stade usred naroda, a bio je viši od svih drugih od ramena i dalje, veli sveto Pismo, da tada narod udari u klicanje i povika "Živio kralj", dok neki ljudi nevaljali rekoše: "Što nam taj može pomoći? - oni su ga prezirali i nijesu mu donijeli nikakva dara"(1.Kr.10.).

Zar danas, dragi moji vjernici, ne dodje nam s neba nebeski Kralj, Kraljev Sin, Sin božanskoga Kralja sa nebesa, koji će mjesto Oca, sa Očeva prijestolja nad nama vladati, a kome reče Bog: "Evo, dat ću ti narode u baštinu i u posjed svu zemlju"(Ps. 2,8.). Da li smo mi u broju onih, koji će danas radosno zakliktati: "Živio kralj!", ili ćemo, pak, slijediti primjer onih Izraelaca, za koje veli sveto Pismo, da nijesu htjeli priznati Saula za kralja, već su ga"prezirali i nijesu mu donijeli nikakva dara"?

1. Naš narod sav pripada Kristu - Božiću

Posve sam siguran, dragi moji vjernici, da ćemo mi, i kao pojedinci, i kao narod, biti uvijek uz one, koji će naročito danas i uvijek klicati Mladome Kristu - kralju: "Živio kralj!" Ta zar nije ovoga časa sav naš narod okupljen oko Njegove kolijevke, pjevajući Mu iz sve duše i iz svega srca: "Narodi nam se kralj nebeski - od Marije čiste djevice. - Na tom mladom ljetu veselimo se. - Mladoga kralja mi molimo!" Tu pjesmu nije nam nitko nametnuo; naš ju je narod sam ispjevao; iz njegove je duše ta pjesma prolomila. Kada je naš narod Sina Božjega, Spasitelja svijeta, nazvao Mladim svojim Kraljem, onda znači da naš narod uistinu pripada Kristu, a Krist njemu.

Zar ne znamo iz naše povijesti, da je izraz "mladi kralj" kod Hrvata bio naziv za kraljeva prvenca, njegova najstarijeg sina,

prijestolonasljednika, budućega kralja? On je bio "mladi kralj", za razliku od oca, "staroga kralja".

Ako je to istina, onda leži u našem božićnom Mladome Kralju još više topline, još više značenja. Onda je Isus Krist, Spasitelj svijeta, povezan i s našom Domovinom. Naš ju je narod Njemu naročito posvetio. Njega je izabrao, da mu bude s nebesa, poglavar i zaštitnik, zakonodavac i sudac.

Divan je to dokaz, dragi moji vjernici, za kršćanstvo naše Domovine, za katolicizam hrvatskoga naroda. Hrvatski je narod povezao Krista, mladoga Božića, sa svojom sudbinom i sa svim svojim bojaznima i nadama.

Božanski, dakle, kraljević došao je danas medju nas. Andjelima je zapovjedjeno, da Mu se kod Betlehema poklone. "Neka mu se poklone svi andjeli Božji"(Hbr.1,6.), pa i mi Njegovi zemaljski podanici, dolazimo, da Mu iskažemo svoju podaničku vjernost; da Mu srdačno i radosno zapjevamo dobrodošlicu: "Narodi nam se kralj nebeski...."

Krist je na Božić i u vjeri Crkve u prvom redu kraljevsko, božansko Dijete. Zar nije poslanica svetoga Pavla apostola, koju ste malo prije čuli, velebna pjesma božanskome sinovstvu i kraljevskoj uzvišenosti Djeteta, što se danas rodilo? Zar za to kraljevsko Dijete ne kliče danas veliki apostol: "Prijestolje je tvoje, Bože, uvijeke vjeka. Žezlo je pravde, žezlo kraljevstva tvoga...Nebesa i zemlja će proći, a ti ostaješ...I tvojih godina ne će nestati"(Hbr.1,8 - 12.).

Tu vjeru Crkve prisvojili smo i mi, kada smo maloga Božića nazvali Mladim Kraljem, i kada smo tom kraljevskom božićnom mišlju protkali svoje božićne pjesme, pjevajući "malenom Kralju danas rodjenom; slava Bogu višnjemu, a mir ljudima po njemu." O, kako je to lijepo! To je izraz naše vjere! To je dokaz našeg iskrenog kršćanstva. Ali još je ljepše, da smo mi Mladog nebeskog Kralja pozdravili kao božanskog gospodara svoje domovine. Zar onda nije Božić, posebno naš i sav naš?

2. I naši su djedovi pripadali Kristu - Božiću

Božić je posebno naš i sav naš, jer je Božić bio sav i naših predaka.

Još prije više od tisuću godina zaljubili su se naši predji u lijepo Božje Dijete i u Njegovu Božićnu ljubav i poniznost. Prepoznali su u Božiću Boga, koji ih je otkupio i koji je siromašan došao k njima, siromasima - da ih utješi i da posveti uboge njihove kolibe i drobnu njihovu djecu. Govorili su u našem narodu o Njemu naši stari redovnici i bradati gljagoljaši u drvenim crkvicama po našim planinama, usred gustih naših šuma i lugova, punih bijelih stada i ubogih pastira u kožucina i biljcina.

Božić je posebno naš i sav naš, jer je Božić bio sav i naših predaka.

Kada nam je bilo najcrnije, kada smo ostali, uslijed provale Turaka, bez crkve i bez jaslica, mi nijesmo zaboravili Božića. U zbjegovima, po šumama, u pastirskim kolibicama, pa i u pećinama, kud smo se pred neprijateljem sklanjali, mi smo, izmedju vo-

lova i ovaca, žegli badnjake i palili luči i pjevali božićne pjesme. Pjevali smo božićne pjesme držeći desnicu na balčiku svojih jatagana, kojima smo branili domovinu od nekrsta — "za krst časni!"

Stotinu je Božića prošlo i nikada Hrvati nijesu zaboravili, da Mladome Kralju dodju u poklone, kroz snijeg i mećavu iz daleka, kao i vi ove noći.

Da li je i danas naša ljubav prema Mladome nebeskome Kralju tako mlada, kao u one davne, davne dane, kada je pryi put Božićni Andjeo doveo naše oce k Isusovim Jaslicama?

Oh, ja se nadam da jest! Zato mi svjedoči sav ovaj Božji i moj narod, sva ova moja župa, koja je dohrlila danas k jaslicama Mladoga Kralja, da nadje u njemu svoj mir, što ga svijet ne može dati, i vječnu sreću, koje ovdje nema.

Zaključak

Mali, dragi Božiću! Više od tisuću godina dolazili su Hrvati tvojim jaslicama. Dolazili su naši oci, djedovi i pradjedovi, pa eto i mi, praunuci od praunuka njihovih, dolazimo, ne da ti doneseno zlato, jer ga nemamo, već da ti doneseno svoju živu vjeru u Tebe i u Tvoje otkupljenje. Ako čega u nas ima, ima samo čežnja za Tobom i za dolaskom istine i pravde na svijet. Ti nam je nosiš, i mi joj se veselimo kao djeca. A samo je djeci u punini namijenjen blagoslov Tvoga Božića.

Blagoslovi, Mladi Kralju, ovaj moj narod koji Ti danas zanosno kliče, kao ono Izraelski narod svome kralju: "Živio kralj!" Ne daj da se u ovoj mojoj župi nadje ni jedan, za koga bi se moglo reći, da Ti je okrenuo ledja, da nije pristao uz Tebe, i da Ti nije donio svojih darova!

III. VRIJEDNOST DJETETA

(Na večernjici+)

Dragi moji roditelji!

Na ovaj veliki i radosni dan Božića, nameće nam se jedno vrlo važno pitanje: zašto je božanski Spasitelj došao kao dijete na ovaj svijet? Zar ne bi dolikovalo, da je Spasitelj došao na ovaj svijet u naponu svoje muževne snage, u sili i moći desni-

+ Božić je blagdan djece, apoteoza djetinjstva. U svojoj sam župi uveo običaj, da mi majke, na božićnu večernjicu donesu svoju djecu, da ih blagoslovim. Taj bi blagoslov obavljao po "Rimskom Obredniku"(vidi str.495.). Ta se pobožnost narodu toliko svidjela, da bi mi se ispunila crkva djecom do posljednjeg mjesta. To je za mene bio najradosniji dan u godini. Preporučio bih braći svećenicima, naročito mladjima da svakako uvedu ovu lijepu pobožnost. Dakako, da bi prethodno uputio par riječi roditeljima - ut supra.

ce svoje, kao ono, na primjer, kada se javio Mojsiji na gori Sinaju, kada se zemlja ustresla, munje parale nebo i tutanj gromova ispunjao ljude stravom i užasom?

Na Božić od svega toga nema ništa!

Na današnji dan Bog se objavljuje svijetu u obliku djeteta, da dade djetetu u obitelji onu čast, koja mu pripada. Sa svojih jaslica Isus nas danas uči, da valja štovati dijete. Dijete je bilo najsretniji član ljudskoga društva. Svi su se djeci nekada veselili; svi su dijete smatrali blagoslovom i srećom. Porod djeteta zvali su "radosnim dogadjajem" i bio je on uvijek radost ocu, majci, braći i sestrama, djedu i baki, obitelji, ukućanima i rodbini. Za djecu su se veselo prinosile sve žrtve. Djeca su bila pravi smisao braka; najljepša i najplemenitija kruna života. Ljudi, obitelji, narodi, gledali su u djeci sami sebe, svoju obnovu i svoju budućnost. Bez djece je život bio neplodan, jalov, pust.

Brakovi bez djece smatrali su se velikom nesrećom, i teškim križem. Majke i ocevi čisto su venuli za djecom. Zavjeti su se pravili i činila hodočašća, da roditelji od Boga isprose dijete.

I što je djece bilo više, to su se roditelji smatrali sretnijima; to je mati bila uglednija; to su joj više zavidjeli. Kada bi se koga proklinjalo, onda bi mu željeli: "Ne imao, ne imala od srca poroda!"

A danas? Kako se to stanovište iz temelja izmjenilo! Djeca su danas roditeljima nemio teret, mladim snašama strašilo, ženama poniženje, a obitelji i društvu smetnja. Ubijanje djece, na sve moguće načine, postalo je danas modernom industrijom, a za nekoje unosnim zanatom.

Kako su djeca nekada bila ljubljena, tako su danas mržena. Nasuprot prijateljima djece, stoji danas čitava vojska njihovih mrzitelja.

Došlo je do toga da svećenik mora ustati u obranu djece na najveći dječji blagdan, na Božić, i to da obrani dijete od koga? Od njegove vlastite majke!....Grozna, krvava je to istina sa svima svojim još groznijim i strahovitim posljedicama.

Teško mi je pri duši, krvari mi srce što vam moram, kršćanske majke, u ovaj veliki i veseli dan govoriti o tome, ali moram, jer mi to moja svećenička i pastirska dužnost nalaže. Potiče me na to i Mali Isus, koj, eto, tu pred vama leži, kao slatko djetešce u jaslicama, te mene i vas uči, da ljubimo djecu, da se za nju brinemo i poštujemo, jer je dijete najvjernija Njegova slika. Ništa nije na zemlji tako sveto, kao život u cvatu: vedar, nevin i čist. Poznata je bila riječ, da su na zemlji ostale od zemaljskoga raja samo tri stvari: cvijeće, zvijezde i - djeca! Od ovih triju velikih Božjih darova, najljepši i najdragocjeniji Božji dar jest dijete, jer je njegova duša još topla od Božjega zagrljaja, od koga je tek otprhnula da bi došla na ovaj svijet. Dijete je nešto velika u očima Božjim, jer se u onom malom nedužnom tjelešcu, krije neumrla duša još neokaljana grijehom, na koju se tek razlila milost Duha Svetoga u svetom krštenju, po kojoj je milosti to vaše dijete, Božje dijete i baštinik neba.

B O Ž I Ć

Da li ste vi, drage majke, kadgod ozbiljno pronislile, da je to vaše dijete i Božje dijete i da ga dragi Bog neiskazano mnogo više voli, nego što ga vi volite?

Kada bi vam kakav veliki, moćan vladar, dao na brigu i čuvanje svoje dijete, kako bi se tim velikim povjerenjem ponosile, ali ujedno i strepile, radi velike svoje odgovornosti, da li ste dorasle, da njegujete i uzgajate carsko dijete. A eto, to dijete, što ga držite u naručaju, nije carsko dijete, to je Božje dijete, dionik same Božje naravi po milosti posvetnoj, koja se razlila - kao što sam vam napomenuo - u Njegovu dušu na svetom krštenju. Kada bi vam dragi Bog dao da vidite dušu toga vašega djeteta, u pravom njezinom sjaju i ljepoti, vi bi umrle od radosti i ushićenja. Ljepota duše toga vašega djeteta, toliko bi vas zanijela, da bi vam se činilo, da ste već na nebu.

\+ \+
\+

A sada zamislite malko, vi majke! Dušu toga vašega djeteta vama je dragi Bog povjerio ne samo na čuvanje, već da njezinu ljepotu i sjaj iz dana u dan sve to više dotjerujete i usavršujete. Po mislima i namjerama Božjim, Bog vam je dao to dijete, da od njega postane svetac. Krist je za tu dušu dao posljednju kap svoje krvi, Prečista i presveta majka Isusova dala je za tu dušu cijeli svoj mučenički život. Sveta majka Crkva drži u pohrani neiscrpiva sredstva milosti, da bi dušu toga djeteta sačuvala u toj milosti; čak se odlučila, u prevelikoj svojoj skrbi za dušu toga mališana, da ga odmah, čim dodje do razuma, nahrani presvetim tijelom Isusovim....A vi, kršćanske majke, u kolikoj cijeni imate to dijete i dušu toga djeteta?

Zar s punim pravom ne bi mogli, na veliku žalost reći da su roditelji često puta najljući i najstrašniji neprijatelji svoje djece, jer ako ta djeca svoju dušu okaljaju grijehom i time Boga iz nje istjeraju, to će biti krivnjom njihovih roditelja. Zar ne znate da je duša djetinja kao mekani vosak, na koji se svaki otisak da utisnuti? Zar ne znate da je duša djetinja kao spužva, koja u sebe upija bilo čistu bilo prljavu vodu.

Nažalost ne će još proći mnogo, i ta vaša djeca, koju sada držite u naručjaju, čim malo odrastu, počet će strašno Boga psovati. Doći će na prvu svetu ispovijed i pričest, i već će biti veliki griješnici, strašni bogohulnici. U kojoj će đjavolskoj školi to naučiti? U vašoj! Nažalost u vašoj! I eto mjesto da vi dotjerujete i usavršujete dušu toga djeteta, vi ste prvi u blato zgazili njezinu ljepotu i sjaj potamnili, Boga iz nje istjerali, a đjavla u nju nastanili.

Ja vas, kršćanske majke, u ovaj veliki dan, presvetim Isusovim porodjenjem zaklinjem, da ljubomorno, upravo sa svetim strahom i strepnjom, čuvate sjaj i ljepotu duše toga andjela, što vam ga je dragi Bog povjerio na njegu i čuvanje. Molite se svaki dan Duhu Svetome, da vas rasvijetli, kako bi to svoje dijete u strahu Božjem uzgajale. Čuvajte se da pred tim andjelom išta reknete, ili učinite, što bi ga moralo sablazniti. Jutrom i večerom sklapajte njegove ručice na molitvu, jer je djetinja molitva Bogu najmilija, a nama najkorisnija. Ako se ono iz malena nau-

či redovito moliti, ne će tu molitvu tako lako ni zaboraviti, ni zapustiti. Čim zapazite prve greške na vašem djetetu, odmah ga ukorite, a u težem slučaju i kaznite. Iza svete slike na zidu, nek stoji uvijek šiba, jer je ona na nebu rasla. Ako ćete vi sada praštati greške svojoj djeci, znajte da ih vaša djeca vama ne će kasnije opraštati, kada ostarite. Što ćete vi biti s njima mekaniji sada, dok su nejaka, ona će to biti stroža i nemilosrdna prema vama kada budete ostarili. Savijajte stablo dok je mlado, jer kada ono odraste i osnaži se, zaludu vam trud i muka.

Da ne bi te svoje dužnosti zaboravili, sjetite se Božića i maloga Isusa u jaslicama. On je došao na svijet kao malo dijete, da bi naročito vas majke poučio, kako je dijete u očima Božjim zaista veliko i kako svu svoju ljubav i svoje sile morate uložiti, da bi ljepotu duše toga djeteta sačuvali do najskrajnijih granica mogućnosti. Blago vama ako to postignete! Izvršili ste time svoju najvažniju i najsvetiju zadaću. Amen.

IV. "TAKO JE BOG LJUBIO SVIJET"

(Na ponoćki)

"Ljubav Božja prevelika
Primi na se put čovjeka"

(Bož.crkv.pjesma)

Podjimo u duhu, dragi moji vjernici, ove svete noći, do Betlehema! Poklonimo se pred Božjim jaslicama. Sa Bl.Dj.Marijom i sa svetim Josipom poklonimo se božanskom Djetetu, koji plače u jaslicama. Divimo se Njegovoj beskrajnoj ljubavi. Iz ljubavi prema nama, On je sišao s neba, s krila svoga nebeskoga Oca, u ovu dolinu suza. Iz ljubavi prema nama, On se danas zaodjenuo ovim našim krhkim i raspadljivim tijelom. Vječna Riječ Očeva, koju ne mogu obujmiti ni nebo ni zemlja, vidljiva slika nevidljivog, sila i mudrost Očeva, odraz Njegova vječnoga veličanstva, ograničuje se u prostoru bijedne štalice, da bi nam utro put u nebo. On poprima obličje čovjeka, da nas ne zastraši veličanstvo neizmjernoga Boga. On je ovdje, medju nama, u obličju Djeteta, da nas milina dječjega oka, dječje suze, dječjeg pogleda, dječje tapkanje i milovanje privuče k jaslicama. On je ovdje medju nama, u smrtnome tijelu da nam uzmogne dati život duše (Bakšić).

Nemojmo se stoga smutiti, nad betlehemskim djetešcem! Ta ovo je Onaj, za koga prorok Miheja piše: "I ti Betleheme zemljo Judina, premda si malen, izaći će iz tebe Onaj, koji će biti vodja Izraelov, čiji je izlazak od početka do dana vječnosti"(Mih. 5,2.) Ovo je Onaj, na kome počiva riječ Izaije: "Djevica će zatrudnjeti i roditi Sina i ime će Njegovo biti Emanuel, Bog s nama"(7, 14.)Ovo je Onaj, za koga Jeremija reče: "Evo dolaze dani, kaže Gospodin, da podignem pravoga potomka Davidu; On će vladati kao kralj i bit će mudar i vršit će na zemlji sud i pravdu"(25, 5.) Ovo je Onaj, za koga kralj David kliče: "Pred njim će ničice pasti Etiopljani, i neprijatelji Njegovi prah će lizati"(Ps.71,9.) Ovo je Onaj, za koga Izaija proriče: "Recite malodušnima: utješite se i ne bojte se; sam će Bog doći i spasite vas. Tada će se otvoriti oči slijepaca i razriješit će se uši gluhih"(35,4.sl.)

Pristupimo stoga u svetoj božićnoj noći k Betlehemu. Zavirimo u štalicu i pridjimo k jaslicama, da malenom djetešcu kliknemo sa svetom Crkvom:"Malen nam se Sin rodio danas, a zvat će se Bog Jaki, Alleluja, Alleluja!"(Bakšić)

\+ + + +

Što ćemo uzvratiti ovome božanskome Djetešcu za toliku neskazanu ljubav, koju nam je ove svete noći posvjedočio?

Ljubav uzvraća se ljubavlju, pa ćemo i mi uznastojati da uzvratimo našem Spasitelju ljubav za ljubav. Ali pošto je naše srce tako slabo i nestalno, mi ćemo Mu ove svete noći prikazati svoju ljubav sa onom ljubavlju, kojom su Ga ove noći pozdravili andjeli, pjevajući nad Njegovim jaslicama pjesme zahvalnosti i ljubavi. Prikazat ćemo Mu svoju ljubav s onom ljubavlju, s kojom Ga je ljubila Njegova presveta Majka, kada Ga je noćas prvi put u svoje krilo primila, Njega ljubila i Njemu se klanjala. Prikazat ćemo Musvoju ljubav s onom brižnom ljubavlju, koja je ove svete noći blistala u pogledu svetog Josipa, Njegova hranitelja, kada Ga je prvi put ugledao i zamilovao. Pridružit ćemo svoju ljubav onoj žarkoj ljubavi kojon su Ga kroz vjekove očekivali Patrijarsi i Proroci, željno očekujući ovu svetu noć. Pridružit ćemo svoju ljubav, ljubavi svetih pastira, koji prvi, ove noći poletiše k Njemu da Mu se poklone i da Ga podare. I tu, pred jaslicama, obećat ćemo Mu, da ćemo prije umrijeti, nego li Ga teškim grijehom uvrijediti. Ta On je došao ove noći na svijet i počeo, iako dijete, trpjeti za nas, da bi nas od grijeha oslobodio i spasio. Amen.

V. LJUBIMO GA I PODJIMO NJEGOVIM STOPAMA

(Na poldanici)

Kao kakvo prokletstvo, nadvila se tanna noć na ovaj grešni svijet, kojim je zavladao grijeh i svako zlo. Svi su spavali i pozaspali; spavao je Rim, spavao je Jeruzalem, spavao je i Betlehem, kamo se sjatilo mnoštvo svijeta, da izvrši zapovijed carevu. Samo je po koji pastir bdio i čuvao noćnu stražu nad svojim stadom.

I kad je bilo noći u ponoći, odjednon sidje s neba veliko svijetlo. I čuli se glasovi, što ih do tada zemlja nije čula: "Slava Bogu na visini i mir ljudima na zemlji dobre volje".

Kao munjom ošinuti poustajaše pastiri: Jaka ih svjetlost zaslijepi. U toj svjetlosti spaziše andjela. Preplašili sunse vèoma; ali im andjeo reče: "Nebojte se, javljam vam veliku radost. Rodio vam se Spasitelj!"

Andjela nestaše, a pastiri dodjoše k sebi. Donijeli su sretnoj majci, ono malo što su imali. Ono malo, što je mnogo, kada se daje s ljubavlju. Na slami, pred jaslice, rasprostrli su svoje bijele pastirske darove: Mlijeko, sir, vunu, i po koje ovčije runo, da bude prostirka Djetetu, koje će, kada uzraste, nositi na svojim ramenima izgubljenu ovcu....

Divna li, neshvatljiva čuda! Bog je postao dijete! "premda je bio bogat, poradi nas postao je siromašan"(II.Kor.8, 9.) a postade siromašan, da bi Ga mi ljubili i pošli Njegovim stopama.

1. Ljubimo Ga!

Sv.Jelena Križarica, majka cara Konstamtina, zadrhtala je od žalosti, kada je opazila, kako su pogani obesčastili sveta mjesta, gdje se rodio Isus. Da bi se narugali kršćanima, podigli su na ono sveto mjesto kip poganskog boga Adonisa.

Gdje je Isus plakao, tu se djavao smijao.

Pobožna je kraljica naredila, da se taj sablažnjivi kip razbije u param-parčad i na to mjesto dala sazidati veličanstveni hram, posvećen Isusovom rodjenju.

Zar i mi nijesmo u svoje srce, koje bi moralo biti hram Božji, podigli kip djavlu, grijehu? Zar nije grijeh potpuno zavladao i zacario se u nama, dok je eto Bog, da bi zavladao našim srcem, postao čovjekom, u svemu nam bio sličan, osim u grijehu? On je došao na ovaj svijet, da nas spasi, On, se rodio da nas spasi, pa zar mi, koji smo od Njega bili spašeni, zar mi - velim - da se usudimo Njega istjerati iz svoga srca i Njega ne voliti?

Mislim, da se ne će nitko naći, koji bi se na to odvažio. Kao što je učinila sveta Jelena Križarica, tako i mi razbijmou param-parčad grijeh, koji se zacario u nama, pa u skrušenoj ispovijedi pročistimo svoju dušu, da bi na taj način Isusovo porodjenje bilo početak našeg duhovnog porodjenja.

Recimo danas Isusu: "Isuse, mali Isuse, ja te ljubim!"

A ako naš grješni život ne bi bio u skladu sa ovim našim riječima, tada Mu recimo: "Dragi, mali Isuse, ako te ne ljubim, ja bih te želio mnogo ljubiti!" A kada i to ne bi bila istina, jer se naše srce i odviše priljubilo uz grijeh, recimo Mu: "Dragi, mali Isuse! O, koliko bi mi bilo drago, kada bih te uistinu želio ljubiti!"

2. Podjimo Njegovim stopama

Jave jednoga dana Ivanu II., kralju Portugala, da mu je najvjerniji sluga teško bolestan.

Kralj ga toliko volio, da je odmah pošao k njemu. Putem su mu kazali, da je stanje bolesnika vrlo teško, a da je još teže, što ne će nikako uzimati lijeka, što mu ga liječnik propisao.

Kralj ne reče ni riječi, već podje bolesniku. Kada ga upitao za zdravlje, naredio je da mu donesu lijek, što ga bolesnik nije htio piti. Kralj je tada uzeo lijek i bez ikakva skanjivanja srknuo par dobrih gutljaja. Zatim primaknuvši lijek ustima bolesnika, reče mu: "Ja, kralj tvoj, uzeo sam ovaj gorki lijek, tebi za ljubav, pa zar ti ne ćeš srknuti ovo par gutljaja meni za ljubav?"

Kralj te riječi dobro i ne doreče, i već je vjerni sluga iska-

pio do dna gorki lijek, kao da je najsladja medovina.

Zar i mi nijesmo teški bolesnici? Zar nije oholost naša teška bolest, jer u svojoj bolesnoj nadutosti uobražavamo da smo bogzna što, a ovamo smo šačica praha? Zar nije srdžba naša teška bolest, radi koje nikome nikada ništa ne praštamo? Zar nije škrtost naša teška bolest, radi koje toliko precjenjujemo dobra zemaljska, a dobra duhovna, koja jedino u očima Božjim vrijede, toliko potcjenjujemo? Zar nije blud i nečistoća naša teška bolest što nas toliko zaglibila i zablatila, da pravo niti ne vidimo, koliko nas je ta teška bolest od Boga otudjila i u duboku provaliju strmoglavila?

Danas, na Božić, dolazi Mali Isus, da nas, bolesne i onemoćale, posjeti, da bi nas ozdravio. Ne da nam se piti Njegova spasonosna lijeka, ali eto On ga prvi ispija, da ne bi kazali: "Lako je Njemu, ta Bog je On!" Što su one jasle, u kojima On leži, ako ne lijek našoj nadutosti? Što je ono skrajnje siromaštvo, što Ga okružuje, ako ne lijek našoj škrtosti? Što je ona slama, što Ga grebe i boli, i ona zima radi koje drhti, ako ne lijek našoj grešnoj želji, da svome kukavnome tijelu u svemu ugodimo?

Čitamo u svetom Pismu, da je jednoga dana hrabri Šimun Makabejac vodio svoju vojsku na neprijatelja. Jurio je za neprijateljem, koji je ispred njega bježao glavom bez obzira. Ali njemu i njegovoj vojsci suprostavi se odjednom brzica rijeka, što je onih dana bila nabujala. Vojska zastade i nije htjela naprijed. Hrabri vojskovodja ne reče ni riječi, već podbode konja i jurne prvi u brzicu.(I.Mak.16,6.). Vojska krene za njim kao jedan.

Eto, dragi moji vjernici, i naš vojskovodja Isus, već danas na dan svoga rodjenja, jurnuo je u bujicu boli, siromaštva i trpljenja, da bi nam u tome dao primjer. Zar da Ga ne slijedimo, kada nas tamo, na suprotnoj strani obale života, čeka obilna nagrada?

Zaključak

Hrabrog vojskovodja Alfonsa Albukerka zatekla na moru strašna oluja. More, uslijed silna vjetra, uzbibalo se i uzvitlab pa ti izgleda u onoj nevolji, e će sada ladju u vodene bezdane progutati. Crni oblaci, nošeni vihorom, nadvili se nad ustalasanu i zapjenjenu vodu, dok munje paraju crnim oblacima, pa bi rekao da iz njih suče krv i plamen.

Nasta vrisak i zapomaganje:"Propadamo"! U tome času strave i očaja, istrgne kapetan jedno dijete iz majčina naručaja, podigne ga prema nebu, pa reče: "Bože veliki i sveti, ako smo svi grešni, ali nas radi ovoga nevinog djeteta poštedi!"

More se smirilo, vjetar se stišao, nebo se razvedrilo, ljudi se spasili, ladja sretno u luku doplovila.

Dragi moji vjernici! Još koji čas i zazvonit će na podizanje. Ispred sviju vas, ja ću stajati tu, na Božjem oltaru i podizati prema nebu Spasitelja svijeta, koji se danas rodio i svoj nam sveti mir s neba donio. Toga časa pogledajte u Njega, te zavapite: "Bože svi smo grešni i radi grijeha naših zaslužili smo Tvoju kaznu, ali nas radi ovoga božanskoga Djeteta poštedi i smiluj nam se, jer si dobar i jer je dovijeka milosrdje Tvoje. Amen.

VI. VRIJEDNOST DJETETA

(Na večernjici*)

Božiću se svi radujemo, ali naročito djeca. Božić je zaista blagdan djece, Sin Božji postao je danas dijete. Zašto? U prvom redu zato, da nam postane u svemu sličan, osim u grijehu, a zatim - što je za vas, roditelji, vrlo važno,- da dostojanstvo djeteta uzdigne u našim očima. On je mogao na ovaj svijet doći kao zreo muž, a ipak, baš s djetinjstvom započeo je i prema vani djelo spasenja roda ljudskoga.

Prvi pogled čovječanstva pao je na Njega kao na dijete. Kao dijete objavio se On svetim Trim Kraljima, kao prvencima poganskih naroda i pustio je, da se pred Njegove noge polože znaci Njegova božanstva i kraljevstva. Pred Djetetom spustili su se kne zovi sa istoka na zemlju. Dijete su ugledale pastirske oči kao Spasitelja, što se rodio na radost svemu svijetu. Dijete je bio Sin Božji. Bio je to više od pola vijeka svoga. A i kad više nije bio dijete, volio je djecu, i njih je proglasio baštinicima svoga carstva.

Po djetinjstvu Isusovu dijete je veliko u očima Božjim. Da dijete nije veliko u očima Božjim, zar bi utjelovljeni Bog pustio, da se čovječanstvo najprije pokloni Njegovu djetinjstvu; zar bi se u slici djeteta objavio svijetu? Zar bi dao, da kroz poteze i crte djetinjstva, prosine ljepota božanstva?

Na današnji veliki dan sa jaslica Isus nam progovara: "Djeca su moja, jer su izašla iz mojih ruku. Ljubite ih, ali ih i cijenite. U njima je budućnost svijeta i kraljevstva Božjega. Ona su nosioci blagoslova. U njima se ogleda, kroz njih govori Duh moga otkupljenja i Evandjelja!"

Kršćanske majke, zagrlite danas s ljubavlju, ali i s poštovanjem svoju djecu, kao Malog Isusa. Ljubite ih i žrtvujte se za njih. Odgojite ih Bogu, Crkvi i Domovini. Nemojte ih smatrati teretom, već najvećim Božjim blagoslovom. Ako ćete se moliti, ako ćete raditi, i to ozbiljno raditi, pa ako ćete štediti, moći ćete ih prehraniti. Kako su naše stare majke, mogle imati, na mnogo manjem posjedu, mnogo više djece, nego što ih današnje majke imaju, pa da nitko od te djece ne umre od gladi? Ali su zato naše stare majke, mučenice i patnice, bile prave žene, nesalomljive žive, djelotvorne vjere. Radile su kao pčele, štedljive, i naviknute na najteže žrtve, pa je stoga u njihovim kućama bilo i blagoslova i vedroga veselja. Danas je svega toga iz naših kuća nestalo, jer je iz njih Boga nestalo. Bolje rekuć: svojim grijesima Boga smo istjerali iz svojih kuća: nije On više gospodar naših domova, pa nam je zato tako teško bez Njega. Grijesi, koji naše domove najviše razaraju, jesu: bludnost, gaženje svetosti sakramenata svete ženidbe, pijanstvo, kletva i razuzdana gizda.

Kršćanske majke ljubite i poštivajte svoju djecu kao najvjerniju Božju sliku i recite im s Bl.Djevicom Marijom: "O djetešće moje drago, vesela sam ti. Ti si moje milo blago živjelo mi ti!"Amen.

Vidi bilješku na str. 154.

S V. S T J E P A N

I. TRAGOM UČITELJA

"Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko položi život svoj za svoje prijatelje."(Iv.15,13.)

Jučer smo slavili blagdan našega Spasitelja, koji je radi nas postao nama sličan, dok danas slavimo blagdan prvomučenika sv. Stjepana, koga je velika ljubav potaknula, da postane sličan našemu Spasitelju.

Bio mu je sličan u djelima, sličan u riječima, i napokon u smrti.

"Od ove ljubavi nitko veće nema - reče naš božanski Spasitelj - da tko položi život svoj za svoje prijatelje."

Spasitelj nam je s neba donio ljubav, da bi ljubavlju preobrazio ljude iz životinja u svece, pa eto danas, mučeničkom smrću umire sveti Stjepan, da svome Učitelju zasvjedoči tu ljubav, davši svoj život za one, za koje nije htio da budu životinje, već sveci.

Sjećate li se, kada ste čitali za Mojsiju, kako su se pred njim razjapili morski bezdani, da bi kroz njih, kao kroz tamni, duboki hodnih, prošao njegov narod. Nitko, kroz tu brezdanku, nad kojom su se dizali vodeni bedemi, nije se usudjivao proći. Ali on prvi jurnu, i svi kao jedan, podjoše za njim.

Zar nije sveti Stjepan učinio nešto slična? Zar nije naš Gospodin Isus, umirući za nas na križu, zacrtao svima nama jedan novi put, put boli i trpljenja? I, eto! Prvi medju prvima poleti tim putem sveti Stjepan, nošen krilima svoje velike ljubavi, jer je dobro upamtio riječi svoga Učitelja: "Od ove ljubavi nitko veće nema, da tko položi svoj život za svoje prijatelje".

Nije doduše, on sam, ali je prvi. I baš zato, jer je prvi, zaslužuje, da mu se ime kroz vjekove spominje. Za sobom povede "veliko mnoštvo, što ga nitko ne može izbrojiti, od svakoga naroda i plemena i puka i jezika, gdje stoje pred prijestoljem i pred Janjetom sa palmama u rukama njihovima"(Otkr.7,9.)

U čemu je prvomučenik sveti Stjepan sličan svome Božanskom Uzoru?

1. Sličan Isusu u djelima

Isus je rekao jednom zgodom svojim učenicima: "Sin čovječji nije došao, da mu služe, nego da služi"(Mar.10,45.). Na prvi pogled ove su sasvim proste i jednostavne riječi, što u sebi, naoko, ne kriju nikakve naročite mudrosti, ali počnite ih ozbiljno i dosljedno sprovadjati u život, pa da vidite što će biti od svijeta, i kako li će se preokrenuti odnosi izmedju ljudi. Onaj, kome su stotine bespravnih Božjih stvorova služili i robovali, sam će služiti i biti rob neke nove ljubavi svojim robovima. I kada će bespravni ljudi, bolje robovi, osjetiti tu novu ljubav; kada će osjetiti da ih netko voli i pazi, da netko vodi o njima računa, da ih poslužuje, mjesto da oni njega služe i da mu robuju, poletjet će kao jedan u tu čudesnu zajednicu, u kojoj poslužuju oni, kojemu bi drugi imali služiti.

Željni topline tog novog sunca, što se tek radjalo, nahrliše kao jedan, da se ogriju pod njegove čudesne zrake. Bilo ih je toliko, da im učenici Isusovi nijesu mogli doskočiti, osim da ostave ono najpreče, čime su se bavili: molitvu i propovijedanje riječi Božje. Zato i rekoše: "Nije pravo da ostavimo riječ Božju, pa da dvorimo braću svoju, nego deder, nadjite nam sedam prokušanih muževa, punih Duha Svetoga i mudrosti, koji će nas u tome poslu zamijeniti. A mi ćemo se postarati za molitvu i službu propovijedanja"(Dj.ap.6,1-4.).

Prvi izbor pade, kako veli sveto Pismo, na svetog Stjepana, za koga vele svete knjige da je bio "pun vjere i Duha Svetoga". Svatko ga je poznavao, iako je još bio jako mlad. Najviše su ga poznavali siromasi, koji su bili sve njegovo bogatstvo. Kada bi pored njih prolazio, kao da bi ih sunce ogrijalo. Tiskali su se oko njega, svoje sakate ruke prema njemu dizali i najsladjim ga imenom nazivali, a on, blag i dobar kao i njegov Učitelj, zastajkivao bi, kada bi pored njih prolazio, lijepu bi im riječ kazivao, a - ukoliko je mogao - i pomagao. - "Neka su svijetli dani tvojega života! Neka sunce sjaji nad tvojim domom!...Paona te hranila svojim hladom i izvor ti gasio žedj vodom svojom!"... ponavljali su se vapaji bjednika, kada bi pored njih prolazio, a on bi dalje letio u potragu za bijedom, kao bijeli andjeo s razkriljenim krilima i blistavim licem.

2. Sličan Isusu u riječima

Koje onda čudo što je postao zazoran neprijateljima Kristova imena? Zapaziše ga i pratiše u korak. Ali, kada im bi jasno, da se u tome izvanrednom mladiću krije neka tajanstvena, njima nepoznata sila, što plijeni duše, odlučiše, da učine svemu tome kraj i da nanesadadu smrtni udarac. Zlobne su to bile naivčine, koje su mislile, da ako ubiju Stjepana, da će u isto vrijeme ubiti i ljubav, što je u njegovom srcu plantila. Zato ga izvedoše pred sud, iako je unaprijed njegova sudbina bila zapečaćena. Ali, neustrašivi Božji vitez, onom svojom prirodjenom odrješitošću, što ne zna za polumjere i nagodbe, udari ravnim putem, te reče: "Vi, tvrde glage i još tvrdja srca! Vi se jednako protivite Duhu Svetome, kao i oci vaši! Kojega od proroka oni ne progoniše? I ubiše one, koji su unaprijed javljali dolazak Pravednika, kome vi sad postadoste izdajice i ubojice! (Dj.ap.7,51-53

I ne doreče sve, jer stotinu ruku digoše se na nj, poput pandža ptica grabilica, što se o plijen otimaju. On se na to i ne osvrće, jer sada više nema što da izgubi, kada je sve izgubio, da bi svoga Učitelja za navijek zadobio. On i Učitelj sada postadoše jedno. Zato je upravio pogled prema nebu, kada i onako zemlji nije više pripadao. Neka neiskazana radost i nenaslućena milina razlila se po njegovoj duši, te uronjen pogledom u to more sreće, što se nad njim toga časa razotkrivala, usklikne: "Eto vidim otvorena nebesa i Sina čovječjega gdje stoji s desne strane Bogu!"(Dj.ap.7,55.)

Pustio je sada da od njega rade što hoće. Zar ne reče onaj, koji se njegovoj smrti nasladjivao, a koji je kasnije pošao njegovim krvavim stopama: "Krist je meni život, a smrt dobitak!" (Flp.1,21.)

S.V. STJEPAN

Ovako Stjepan! Ovako neustrašivi vitez Kristov i branitelj svete vjere! A mi? Mi, bijedni kukavelji, dovoljno je da nešto šušne, pa da bježimo sa bojnog poprišta, osramoćeni i poniženi, dok smo pravo na prvenstvo djece Božje prodali za tanjur leće, kao ono Ezaf proda Jakovu svoje prvenstvo. Dosta je da nešto šušne, da netko reče: "Gledaj pobožnjaka, gledaj popovca, gledaj klerikalca", pa da izdamo svoje svjersko osvjedočenje. Dok Stjepan? Mlad je bio, zdrav je bio, život je volio, kao što ga i mi volimo: svoju mladost je volio kao što ju i mi volimo, ali, kada je došao čas da ustane u obranu svoje vjere, onda nije bilo uzmicanja, nije bilo popuštanja, već? - radije umrijeti, nego Krista izdati.

3. Sličan Isusu u smrti

I izadje bijesna rulja iz grada, goneći ispred sebe mlada Kristova borca, kao što pobijesnjela zvijer goni ispred sebe svoj plijen. Ne kloni, hrabri Božji viteže! Još malo, još sasvim malo, i eto te k cilju!

I k cilju dodje i klekne. Klekneni sav se preobrazi, kao da nije više pripadao zemlji. To još više razbijesni protivnike, pa udarišе kamenjem na nj: bijesno, naglo. Stjepan pade, krv mu iz otvorenih rana šiknu i natopi zemlju. U tome sudbonosnom času sjeća se svoga Učitelja, pa obuhvativši blagim pogledom svoje mučitelje, kao da bi im se htio zahvaliti, što još ima snage, da ih toliko voli, zato što oni njega toliko mrze, reče: "Bože ne prini im ovo za grijeh".(Dj.Ap.7,6o.), i pade....Pade, sav zatrpan kamenjem, dok je ispod gomilekamenja liptala krv u debelim mlazovima. Oni, koji su tog časa tu bili, čuli su prigušeni jecaj: " Gospodine Isuse, primi dušu moju!"(Ib.5o.)

Dragi moji vjernici, Korijen naše bijede i vrhunac naše ograničenosti, jest naše samoljubljе. Čovjek, onakav kakva ga je dala priroda, misli samo na sebe, voli samo sebe. Može voljeti po nekog prijatelja; lakše može mrziti onoga tko njega mrzi, ali nemnože voljeti onoga, koji njega mrzi. I upravo zbog toga Isus zapovijeda, da volimo svoje neprijatelje.

On nam zapovijeda, da volimo svoje neprijatelje ne samo zato, što smo svi sinovi jednoga Oca nebeskoga, "koji čini da isto sunce grije i pravedne i grešnike", već i zato što mi gotovo uvijekmnosimo odgovornost za njihovu mržnju, kada ih gonimo, svojim pretjeranim samoljubljem, da nas mrze. A tko mrzi, pati, nesretanje. Baš zato, jer naš neprijatelj pati i jer je nesretan, njemu je potrebna ljubav i upravo naša ljubav. Iako uobražavamo sebi, da smo nevini, dužnost nam je da ljubavlju ublažimo nesreću i zlo onoga tko mrzi, da ga umirimo, da mu pomognemo da se popravi, te da i on pozna blaženstvo ljubavi. Voleći neprijatelja, oplemenjujemo svoj duh i u visine uzdižemo njega. Iz najgorega zla može doći najdragocjenije dobro.

Zbog toga, dragi moji vjernici, Isus naredjuje, da se preokrenu odnosi izmedju ljudi. Kada će čovjek voliti ono, što danas mrzi, i mrziti ono, što danas voli, on će biti drugi čovjek; onda će zavladati svijetom "mir i dobro". Zlo će biti pobjedjeno, uništeno dobrim.

Taj je beliki zakon ljubai i praštanjavrlo dobro shvatio prvomučenik sveti Stjepan, koji je sav svoj život posvetio

službi svoje braće, koja su živjela od njegove ljubavi. Konačno, ne samo što je volio one, koji ga vole, već je volio i one, koji ga mrze, i time Isusa slijedio, i u riječima i u djelima, pa konačno i u smrti.

Zaključak

Mladići moji, koji me ovoga časa slušate, vama hoću da uputim svoju konačnu riječ, jer eto, vidite, danas divan jedan mladić, vaših godina, žrtvuje svoj život za Krista i za svoje vjersko osvjedočenje. Kako bi bilo lijepo, kada bi se vi poveli njegovim primjerom! Kako bi bilo lijepo, kada bi vi, ispred sviju mojih župljana, pokazali svojim primjerom, da ste zadahnuti duhom Božjega neustrašivog borca - svetog Stjepana! Vas veseli život, vas život neodoljivom snagom k sebi privlači, ali meni vjerujte, taj život, sa svim svojim radostima, ne može da vam pruži ono, što vi od njega tražite, tj. sreću. Bez vjere, bez nade, bez ljubavi prema Bogu, nema prave sreće za čovjeka. Vaše mlado srce stvoreno je za nešto mnogo više - za Boga, i nemirno će ono biti dok se ne smiri u Njemu.

O, kad bi se u svakom selu ove moje župe, našao samo jedan Kristov neustrašivi vitez, kao što je bio sveti Stjepan! Koliki bi se onda ugledali u njega! Koliki bi se poveli njegovim primjerom! Kako bi onda prostrujio novi život u ovoj mojoj župi, koja toliko strahuje radi vas, jer nitko od nas ne zna kakva nas budućnost čeka, ako nam se, naročito muška mladež, iznevjeri Bogu i vjeri.

Bliže Bogu, bliže vjeri, bliže Crkvi, dragi moji mladići! To su jedini, najzdraviji i najsladji izvori na kojima se vi morate napajati, da bi u vama i oko vas prostrujio novi život, što će i vama i nama donijeti blagoslov i trajnu sreću. Amen.

II. NAŠ STAV PREMA NAŠIM PROTIVNICIMA

"Kojigod zataji mene pred ljudima, zatajit ću i ja njega pred Ocem svojim, koji je na nebesima". (Mt.lo,33.)

Sigurno ste čuli za onu odvažnu staricu, kako je odbrusila onom žutokljunčiću, kada joj se narugao, da je pošla Majci Božjoj na daleko hodočašće. Sjedi ona u kupeju trećeg razreda, pa razvezala svojim prijama na dugo i na široko: kakvih se sve ljepota nagledala na proštenju. Njoj sučelice sjedi jedan mladić i prevrće novine, kao da ih tobože čita, ali zapravo i ne gleda u njih, već pogledom šiba staricu, kao da bi joj htio reći: "Pa prestani jednom sa tim glupostima!" Starica uhvati taj njegov pogled, dobro ga upamti, pa samo čeka zgodnu priliku, da joj mladić dodje na metu. I dodje joj, kao naručen. Nije mogao dalje izdržati staričina razgovora, pa će joj jetko:

- Nude, majkice, recite nam, da li vam se tamo na proštenju, ukazala Majka Božja?

- Kako mi se ne bi ukazala, sinko - odvrati sasvim mirno starica, Ne samo što mi se ukazala Majka Božja, već i čitava

sveta obitelj. Baš onako, kako je to bilo u Betlehemskoj štali. Samo što nije bilo nagarca, ali eto, hvala i dika budi Bogu upravo sam se sada na njega nanjerila.

Svi prisutni prasnuše u smijeh, a posramljenom mladiću ne preosta drugo, već da se pokupi i da nekud odmagli.

Pitate me: "Pa kakve to veze ima sa današnjim blagdanom svetog Stjepana?"

Ima i te kakve! Da li je sveti Stjepan pred neprijateljima kršćanskog imena uznaknuo i pobojao se? Ni najmanje! Već ih je svojom neustrašivošću toliko zasramio, da im nije preostalo drugo, kako veli sveto Pismo, nan "da se ljute u srcima svojim i da škripe zubima" (Dk.7,54.), što im se taj neustrašivi Božji junak isprsio i u grdnu ih nepriliku doveo.

Eto prilike za nas, da se i mi malo tim pitanjem pozabavimo, pa da vidimo: kakav stav mi moramo zauzeti, kada se netko na nas okomljuje radi našeg vjerskog uvjerenja.

1. Nemojmo im se čuditi

ako vas radi vašeg vjerskog uvjerenja napadaju. Vjera je za mnoge kamen spoticanja. Kada ti se nekud žuri, ti bi rada, da je sve ispred tebe i prostrano i ravno. Koliko ti ono smeta, kad prolaziš gradskim ulicama, što vrve svijetom, kao da si u kakvom mravinjaku! Nekud ti se žuri, zakasnit ćeš, a ispred tebe uvijek netko, da ti priječi put. Da je po tvoju, ti bi laktovima i desno i lijevo, a bome i šakama, da te ne zadržava. Misliš: nitko nema prećeg posla od tebe.

Tako ti je, po prilici, što se vjere tiče. Uvijek se ona ispred tebe isprsuje, pa: ne smiješ ovo, ne smiješ ono! Ovako smiješ, a ovako ne smiješ!" Koje onda čudo, što mnogi hoće taj jaram stresti sa sebe. Zašto? Da im putovi grijeha budu prostrani i široki, da bi po njima srljali po miloj volji.

Nikad nijeste čuli, da je lijeni sluga hvalio svoga gospodara, a još manje da je neuredni djak hvalio svoga učitelja.

Tako vam je i sa vjerom. Kada bi pogodovala strastima i išla niz dlaku grešnim sklonostima, ne bi ona imala toliko protivnika. Zato su i neprijatelji svetog Stjepana zapušivali uši i škrgutali zubima, jer im je sveti Stjepan govorio istinu, a pokvarenjak brani istinu samo onda, kada u njoj brani svoju korist.

2. Nemojte im uzeti ozbiljno

Nemojte im se dakle čuditi, ako vas napadaju radi vašega vjerskog uvjerenja. Ali nemojte njihove prigovore ozbiljno uzimati.

Često ćete se nanjeriti i na takve protivnike, koji su odvažni i nasrtljivi, dok ste se iz ludog ljudskog obzira povukli u sebe i pritajili, kao spuževi u svojoj kućici. Ali čim ste ih malo izložili ruglu, i pokazali da njihove primjedbe nijesu ozbiljne i da ih ne shvaćate ozbiljno, oni se odmah povuku sa bojnog poprišta, jer u njihovim puškama nema naboja. Djecu mogu plašiti, ali ozbiljne ljude nikako. Zato vam može služiti za primjer ona neuka starica, koja je izvrgla ruglu onoga golobrada što joj se htio narugati, jer je pošla Majci Božjoj na prošenje.

Nemojte se stoga bojati prigovora. Često je dovoljna jedna riječ, jedna duhovita doskočica, pa da razoružate svoga protivnika.

Znadem i za ovaj slučaj. U jednoj se čestitoj kući sastalo više ljudi, pa razvezali o koječemu na dugo i široko. Pade razgovor i na vjeru. Jedan izmedju njih izusti: "Popovska je izmišljotina, da je Bog svijet stvorio." Ali se odnah jedan do njega odvaži, pa upita mudrijaša:

- Nude, reci: šta misliš, što je bilo prije - jaje ili kokoš?

Ovaj se malo zamisli, pa reče:

- Jaje!

- Kako je moglo biti prije jajeta bez kokoši? - odvraća mu žustro protivnik.

Ovaj uvidi klopku, što mu tako zgodno nanjesti protivnik, pa nije bilo druge, već ili nečasno uznaknuti, ili u nju pasti. I pade zaista naglavce u klopku, jer reče li, da je bilo prije jaje, onda jajeta nije moglo biti prije, bez kokoši; reče li: da je prije bila kokoš, onda i kokoši nije prije moglo biti bez jajeta. U svakom slučaju: netko je morao stvoriti bilo prvo jaje, bilo prvu kokoš.

Nemojte, dakle, uzimati ozbiljno prigovore svojih protivnika. Dovoljno je često puta i kakva duhovita doskočica, pa da ih natjerate u duvar.

3. Nemojte se stidjeti

Da li ste dobro promislili na žalosnu okolnost, da su neprijatelji vjere baš zato prema nama nasrtljivi, jer iz iskustva već dobro znadu, da se kršćanin svakoga boji i pred svakim obara oči k zemlji? Zar nijesu mnogi kršćani kao ono Apostoli na bijegu, učenici u rupi, raspršeni i drhtavi vojnici Učitelja-vi? Zar mnogi kršćani ne hodaju po prstima, ne šapuću, da ih nitko ne čuje: ponašaju se kao zečevi; razbjegnu se čim se zadimi prva puška.

Zašto da se stidimo svoga vjerskoga uvjerenja? Zar ne znamo za svoga božanskoga Učitelja, da se nikada iz straha nije pokolebao, da je uvijek vjerovao u sebe? On se nikada nije bojao, nikada nije ni za čas izgubio samosvijesti i pouzdanja. Mogu Ga svezati, mogu Ga osuditi, mogu Ga propeti, ali Ga ne mogu natjerati da obori oči iz straha i stida, već samo iz ponizhosti i strpljivosti. Svagdje je On, kada je došao Njegov čas, ponosno izdigao glavu i rekao: "Ti kažeš!"

Takav je bio naš božanski Učitelj; takav je bio i njegov sljedbenik sveti Stjepan. Znao je vrlo dobro što sve stavlja na kocku svojom odrešitošću, ali zato nije se zastidio, niti se pokolebao, već je ravnim pravcem pošao naprijed, iako je znao što ga sve poslije toga čeka.

Koliko puta, dragi moji vjernici, nailazite na osobe, koje u vašoj prisutnosti opsuju Boga i Njegove svetinje; koliko puta nailazite na osobe, koje vam se podruguju, što idete u crkvu i "slušate popa"; ili, pak, u vašoj prisutnosti vode nečedne razgovore. Zašto u takvim i sličnim prilikama ne dignete svoj glas?

Tko smije u vašoj prisutnosti grditi ono, što je za vas najveća svetinja? Kada bi vas lično, grdili i vaš ugled pod noge bacali, tada bi se trgli, kao da vas je tko vrućom vodom oparío, ali kada je u pitanju Bog i Njegov zakon, tada se vladate, kao da vam je to deveta briga. Zašto tolika ravnodušnost? Zar nije onda to sudbonosan znak, da vam uopće nije stalo do Boga, ni do Njegova zakona, ni do Njegovih svetinja? Čemu onda Crkva, čemu misa čemu ispovijed i pričest, ako se stidite javno ispobijedati svoju vjeru?

Zaključak

Nemojte se čuditi, što ja često puta na ovo pitanje navraćam. Navratit ću se neprestano, dok se ne ću uvjeriti, da su svi moji župljani kao jedan, kada je u pitanju Božja slava i čast kršćanskog imena. Polovični, razvodnjenih kršćana mi imamo i previše. Nama takovi ne trebaju, nama treba junaka i boraca. Nama treba ljudi spremnih, koji će neustrašivo po primjeru svetog Stjepana, svjedočiti za Božju istinu i pred narodima i pred kraljevima.

I. BOG ČEKA GREŠNIKA

(NACRT)

"Milost je Gospodnja, da nijesmo sasvim uništeni"
(Tužb.3,22.)

Dozovi u pamet vjernicima onaj lijepi i potresni prizor iz svetog Pisma, kada kralj David dovikuje svojim vojskovodjama, u času kada polaze u boj na buntovna kraljeva sina: "Čuvajte mi sina Apsalona, sina Apsalona mi čuvajte!" U srcu kralja bori se toga časa ljubav i pravda, dok konačno ne pobijedi ljubav....

Koliko smo se puta, u toku ove godine, pobunili protiv svoga Oca i Gospodara, pa ipak On nas je čuvao od kazni što smo ih radi svojih grijeha zaslužili....

"Milost je Gospodnja, da nijesmo sasvim uništeni...."

1. Nabroji grijehe

svojih vjernika, naročito one najkrupnije i najčešće.... Samo Bog može protijeniti, koliko je zlo sadržano u jednome samome smrtnome grijehu, pa je Njemu jedinome poznata i očita zloća sadržana u otvorenoj pobuni stvora protiv Stvoritelja. Tko bi htio uvidjeti ponor toga prezira, morao bi ponajprije biti na čistu s nedokučivom dobrotom Božjom, koju grešnik prezire, i zatim shvatiti nezahvalnost stvora, koji ostavlja svoga dobročinitelja.

Grijeh je napadaj čovjeka na Boga....Vjetar pobune.... što se širi iz duše krivčeve u svenir...Vjetar prave oluje, nereda, smrti, što ostavlja za sobom samo ruševine.

S T A R O L J E T O

Opiši te ruševine u nadnaravnom pogledu...Gubitak milosti posvetne...Gubitak zasluga....Uzaludnom učiniti muku i smrt Sina Božjega....

Koliko se takovih grijeha namnožilo kroz ovu godinu u duši tvojih vjernika...Da li medjumnojim župljanima inade samo jedan, koji večeras ne bi mogao reći sa prorokom Davidom: "Krivnja moja izadje vrh glave moje, kao teško breme pritiskuje me." (Ps.37,5.).

U času pobune svi stvorovi, kao ono vojvode kralja Davida, ustaju u obranu uvrijedjenog i pogaženog Božjeg veličanstva, ali Bog veli: "Čuvajte mi sina Apsalona, Apsalona mi sina čuvajte!...Čuvajte mi grešnika, jer je on ipak moje dijete, moj sin...."

Zemlja hoće da se rastvori i da proguta grešnika, Bog veli: "Čuvajte mi sina Apsalona!..." I tako redom ustaju u obranu pogaženog Božjeg veličanstva: munje, vihor....poplave....bolesti...ratovi, ali Bog veli: "Čuvajte mi sina.... Čuvajte mi dijete....On je djelo mojih ruku...Previše je on boli mene stajao..."

Zaista: "Milost je Gospodnja, da nijesmo sasvim uništeni"

Koliko je puta Bog bio dobar, neiskazano dobar prema nama u ovoj godini...Zato: "Svagda ću pjevati milosti Gospodnje, od koljena na koljeno javljat ću glasno vjernost tvoju"(Ps.89,1.)

2. Istaknuti milosrdje Božje.

Sv.Augustin: "Ego te offendebam, tu ne deffendebas" (Conf.). Metni ove lijepe riječi velikog pokajnika u usta svojih vjernika, obziron na njihove grijehe i na veliko Božje milosrdje koje ih je kroz ovu godinu čekalo, čuvalo, i branilo....

a) Bog čeka grešnika....Čekao te baš do ove večeri.... Posljednje večeri ove godine, da te trgne nad provalijom nad kojom si zaspao...Večeras Bog ti upućuje posljednji poziv preko tvoga župnika, jer "već sjekira stoji uz stablo" da ga sasjeće i da se u oganj baci...Već je smrt ove večeri obilježila svoje žrtve, kao što u šumi lugar neće na drvo svoj žig, da bi ga sutra posjekao....Još malo, još koji mjesec i tvoj će župnik upisati u matici mrtvih tvoje ime....

"Ti si mene vrijedjao, ja sam tebe branio i čekao..."

b) Bog traži grešnika. Koliko ti je oponene Bog slao kroz ovu godinu?... Kolika nadahnuća?....Pak?...A kud odoše tolike propovijedi tvoga župnika....Kolika nebrojena sredstva milosti, kojima Bog ide za tobom, kao otac za zalutalim svojim sinom. Pa ipak? Ništa od svega toga. Bilo je dovoljno da samo poklekneš u ispovjedaonici....Da skrušeno priznaš svoje grijehe...Tu te Bog čekao raskriljenih ruku, a ti? Ti si još bolje savinuo čavle onih presvetih ruku, da te ne bi zagrlile...Što si postigao? Da li si sretan. Miran...Zadovoljan? A što, ako dodje nenadana smrt?

Ti si mene vrijedjao, ja sam tebe branio, čekao, i tražio."

"Milost je Gospodnja, da nijesmo sasvim uništeni".

Zaključak

Plačimo večeras"pred Gospodinom koji stvori nas!" Oplakujmo svoju crnu nezahvalnost....Prosimo Ga, da nam oprosti, a ako nijesmo još sasvim uništeni, zato imamo samo da zahvalimo Njegovom milosrđu.Amen.

II. BOG ZOVE GREŠNIKA

(Nacrt)

"Nije mi milo, da umre bezbožnik,
nego da se vrati sa svoga puta
i da živi".
(Ezek.33,11.)

Euzebije, najstariji crvkveni povjesničar, koji je živio u trećem stoljeću poslije Krista, opisuje nam u svojoj povijesti slijedeći dogadjaj:

Dok je sveti Ivan, apostol i ljubimac Isusov, išao po Maloj Aziji, da propovijeda kršćanstvo, namjerio se na pametna i dobra dječaka, pa ga povjerio svome nasljedniku svetom Polikarpu, da ga školuje i uzgaja za svećenika. Mladić je brzo napredovao u znanju i kreposti, pa je stoga njegov sveti učitelj nešto popustio od svoje prvobitne strogosti. U zao čas? Jer se mladić počeo družiti sa opakim drugovima, koji su ga zlu naučili pa i kradji. Vlasti su mu ušle u trag, pa ga stale proganjati. Zato pobjegne u šumu...Nadje na hajduke, pa i hajdučice. Kasnije izabraše ga za harambašu.

Dodje sveti Ivan u grad i pita biskupa: "Gdje je mladić? Kad mu je svetac ispričao što bi s njim, sveti Ivan s onih stopa podje u goru, da ga traži. Sretne se sa hajducima...Ovi ga uputiše harambaši, a kada ga ovaj spazi, postidi se i počne bježati. Svetac na to povika: "Stani, sinko!....Ne bježi!.... Vrati se!....Tvoj te otac čeka!..."

\+ \+
\+

Tko zna koliko smo puta, u toku ove godine, odmetnuli se od Boga....Upali smo u društvo hajduka, koji su nas nemilo opljačkali. Ti hajduci, to su naši grijesi...Kolike smo silne dragocjenosti sobom nosili!...Toliko su to velike dragocjenosti bile, da je Sin Božji morao umrijeti, da bi nam ih od tih strašnih hajduka otkupio....

Što bi rekli za čovjeka, koji kod kuće skriva silno bogatstvo, krvavom mukom stečeno, pa zove hajduka da ga opljačkaju...Mi smo to učinili...Mi smo se sami svojim grijesima predali, da nas orobe, da nas osiromaše...Kolika li luda bezumlja!

Time smo prekinuli svaku vezu s Bogom....Volja je Božja bila, da nas priljubi što tjesnije uz sebe i da se sjedini potpuno s nama, davši nam život u svojoj zajednici i učinivši nas dionicima svoje sreće, svoga blaženstva i svoga života....Tko da ocijeni ljepotu ovoga tjesnog jedinstva što ga Bog želi imati s nama!...Njegova je volja, da to jedinstvo bude vječno, kao što je i On vječan, a mi smo, predajući se grijesima, prekinuli te veze...Kroz cijelu ovu godinu, nijesmo htjeli da budemo s Bogom ...Nama je bilo mrsko da uživamo u jedinstvu s Njim....

Koliko li luda bezumlja!

Da nas ovoga časa Bog pozove k sebi, da Mu položimo račun za tolike dragocjenosti, što nam ih je povjerio na čuvanje, što bi Mu rekli?... Ovoga časa stojimo u dronjcima pred Njim... potpuno opljačkani....Potpuno osiromašeni....Isprebijani...Izuderani....Puni rana....Smrtonosnih rana....Nemamo čak ni pirne haljine na sebi, a bez pirne haljine ne smijemo k Njemu...Kako je divna ta haljina bila, ta milost posvetna to Božje posinovljenje...I nju smo predali hajducima....

Koliko nas je puta zvao u toku ove godine: "Stani sinko!...Ne bježi!...Vrati se!..."To nam je pozive slao minule korizme, pa evo sada i u adventu....Ali mi smo mu prezirno okrenuli ledja...Draže nam je bilo društvo hajduka, koji su nas do gola opljačkali, nego li društvo djece Božje....

Da li smo svijesni, što smo time izgubili? Da li smo svijesni koliko smo silno blago proigrali? Da li smo svijesni, kolika je za to silna odgovornost naša?

"Stani, sinko! Vrati se!" - upućuje vam večeras svoj poziv, dobri naš Otac nebeski....Kleknimo pred Njegove noge i molimo Ga za oproštenje i milost, "jer Njemu nije milo da umre bezbožnik, nego da se vrati sa svoga puta i da živi"(Ezek.33,11.)

III. REŽE SE KONOP[+]

"Ne spavajte dakle, jer ne znate ni dana ni sata" (Mt.25,13.).

U davno doba živo na istoku jedan moćni car. Na daleko je bio poznat kao dobar, blag i pravedan. Jednoga dana njegov prvi doglavnik otkaže mu poslušnost i pobuni se protiv njenu. Car ga baci u tamnicu i odredi mu kaznu. Ali ta kazna bila je zaista čudnovata.

Odvedoše ga do duboka ponora. Nijesu ga bacili u ponor, nego ga sa više konopa svezaše i objesiše povrh ponora. Tako svezan i živ lebdio je nad provalijom. U stalnim razmacima vremena dolazio je tamo izaslanik carev. Kada je došao prvi put, upita ga glasno, da li se kaje za svoj zločin i obećaje li caru poslušnost.

[+]Uzeto, skoro doslovno, iz "Katoličkog Tjednika" br. 52/1934.

nost. Ako se pokori, bit će u isti čas pomilovan. Zločinac odgovori, da se ne kaje i da se ne će pokoriti. Onda izaslanik odreza jedan konop i udalji se.

Poslije odredjenog vremena dodje opet i upita ga, da li se kaje. Buntovnik je šutio. Ne pokaza nišnajmanjeg znaka pokajanja. Poslanik carev odreza opet jedan konop i ode.

Tako se to opetovalo, dok nijesu svi konopi, osim jednoga, bili odrezani. Buntovnik ostade viseći samo o jednom konopu. I posljednji put dodje carev glasnik. Stavi osudjeniku pred oči njegov očajni položaj u kome se nalazi. Pozva ga još jednom jakim glasom, da požali svoj čin i da se pokori dobrome gospodaru. Zločinac odgovori sa psovkom....Izaslanik odreza i zadnji konop. Osudjenik se sa očajnim krikom surva u bezdan....

\+ + +

Da li, dragi moji vjernici, poznajete ovog tvrdoglavog, oholog i ludog čovjeka? Ne poznajete? Onda ću vam ja reći.

To smo ni glavom. Mi smo otkazali poslušnost Gospodinu Bogu. Pogazili smo skoro sve Njegove zapovijedi. I zato je Gospodin Bog odredio kaznu za nas, strašni pakleni ponor - "gdje crv ne umire i vatra ne tnne"(Mt.9,43.) Mi danju i noću lebdimo nad tim groznim ponorom. A koji su to konopi, koji nas drže, da se ne survamo u provaliju? To su godine, što ih još imamo da proživimo do svoje smrti.

Svake godine o ponoći reže andjeo Božji jedan konop, a sveta Crkva ozbiljnim glasom poziva nas, da se zamislimo i obratimo Bogu. U tome leži sva važnost toga časa.

Ja vas stoga pozivam, dragi moji župljani, da večeras, na izmaku ove godine, izbrojite sve odrezane konope. Možda ih ima puno....Zahvalite dragom Bogu, što tolike godine čeka na vaše pokajanje i obraćenje. A sada izbrojite konope, koji još nijesu odrezani! Koliko ih još ima? Svakako dobro ih brojite, da se ne prevarite. Mnogi su se u tom brojenju jadno prevarili, pa su zato i propali. Mislili su da je za njih smrt još daleko, a kad tamo ona je nenadano i neočekivano došla kao tat i sve im odnijela.....

O takvom jednom nesretniku, koji nije mislio na smrt priča nam naš Spasitelj u svetom Evandjelju. Evo što On veli: "Jednom bogatom čovjeku rodila je zemlja preobilne plodove. I mislio je u sebi govoreći: što da učinim, jer nemam gdje da skupim svojih plodova? I reče: evo ću učiniti! Srušit ću svoju žitnicu i sagradit ću veće. I u njih ću skupiti sve što mi je rodilo i sva dobra moja. I reći ću svojoj duši: dušo, imaš mnogo dobara, dosta za mnoge godine. Odmori se, jedi, pij, gosti se! - a reče mu Bog: "Ludjače, ove noći ugrabit ću dušu tvoju od tebe"(Lk.12, 16 - 2o.)

Nije nam mogao bolje naš dragi Spasitelj ocrtati lakomnost i bezbrižnost čovjeka, koga je pohlepa za udobnijim životom toliko zaslijepila, da je zaboravio misliti na najvažniji svoj posao, na spasenje duše svoje, jer veli sam naš božanski Spasitelj: "Što vrijedi čovjeku, da sav svijet zadobije, a dušu svoju izgubi"?

S T A R O L J E T O

Ovim riječima nije nam htio naš božanski Spasitelj reći, da se za naš vremeniti život ne smijemo brinuti, dapače mi smo dužni to činiti. Mi smo dužni raditi i brinuti se, kako bi sebi i svojima osigurali pristojan život, ali brineći se za to, mi ne smijemo zaboraviti na dušu, koja je u očima Božjim beskrajno vrednija nego li naše tijelo.

Naš narod ima za to vrlo zgodnu poslovicu: "Radi kao da ćeš sto godina živjeti, a moli se Bogu kao da ćeš sutra umrijeti". Divna je to narodna mudrost, koja nas uči, da moramo raditi, t.j. brinuti se i za zemaljska dobra, ali u tome radu ne smijemo na Boga, odnosno na svoju dušu zaboraviti.

Da li nas je u ovoj godini, koja je evo na iznaku, rad toliko zaokupio, da smo na svoju dušu zaboravili? Ispitajmo ozbiljno o tome večeras svoju savjest, pa ako uvidimo da smo je zaista zaboravili, onda odlučimo, ozbiljno odlučimo, da ćemo se do godine, ako nam dragi Bog podari zdravlje, svojski truditi, da ne ćemo u svome radu, u brizi za sticanjem zemaljskih dobara, na svoju dušu zaboraviti.

Ne spavajmo, dakle, jer ne znamo ni dana ni sata, kada će gospodar doći i zakucati na naša vrata, da mu položimo račun za svoja djela. Amen.

N O V O L J E T O

I. BUDITE SRETNI!

Sreta vam Nova Godina, dragi moji župljani!

Jučer je minula jedna godina, danas počinje nova.

Kakva će nam biti ova godina?

To ovisi o Bogu, ali i o vama. I baš zato, jer ovisi o Bogu, a i o vama, da li ćete u ovoj godini biti sretni ili nesretni, ja imam da vam uputim dvije čestitke, odnosno dvije tople želje.

Prije svega upućujem Bogu svoju toplu želju i molitvu, da budete sretni, a vama toplu preporuku, da u svome srcu sačuvate prijateljstvo Božje, jer ćete samo tada i na ovome svijetu i na onome svijetu biti sretni.

Budite sretni!

Želim vam sreću na ovome svijetu, a sa srećom na ovome svijetu, želim vam ona skromnu udobnost, kojom se uvijek zadovoljavate, jer veće udobnosti nijeste nikada ni imali, pa je niti ne želite. Uz tu skromnu udobnost, želim vam ponajprije da imate dovoljno kruha, t.j. svega onoga što vam je dovoljno da uznognete pristojno živjeti, da bi postali dostojni boljega života. Doduše ne živi čovjek samo o kruhu, ali bez kruha, duša, koja živi u tijelu, ne bi mogla da se hrani ni drugim stvarima, koje su dragocjenije od kruha.

Sa kruhom svagdašnjim želim vam Božje prijateljstvo. Što bi vam koristilo sve blago ovoga svijeta, kada ne bi bili u

prijateljstvu s dobrim vašim Ocem nebeskim? Kada znamo da nam je Bog prijatelj, tada su ispunjene sve čežnje našega srca, tada to prijateljstvo nadživljuje i samu smrt, tada nam to prijateljstvo nitko ne može oteti.

Što bi vam vrijedilo, da su vam svi ljudi prijatelji, kada bi imali Boga za neprijatelja?

Želeći vam sreću na ovome svijetu, želim vam mir i napredak u vašoj obitelji. Neka je mir i blagoslov Božji nad vašom djecom; neka je mir i blagoslov Božji nad vašim blagom i gospodarstvom; neka je mir i blagoslov Božji kojegagod se posla prihvatili i čegagod se vaše ruke dotaknule, da bi pošteno mogli prehraniti sebe i svoju obitelj!

Želim vam od svega srca vremenitu sreću, ali iznad svega želim vam vječnu sreću na nebu. Znadem, ah znadem, mili moji, da vas je umorio i satro vaš teški život; da su vas umorili križevi, što se svaki dan svaljuju na vaša ramena. Ne bojte se! Tamo ćete se odmoriti. U lijepoj domovini, punoj sunca i sjaja, u vječnoj slobodi rajskih obitavališta, gdje su mnogi stanovi(Iv. 14,2.) i gdje nas čeka puno braće, u čijim je dušama zauvijek umro grijeh i utrnula zloba. Tamo ćete se odmoriti, patnici moji, u carstvu vječnoga mira; u gradu Božjem, nebeskom Jeruzalemu, čija se vrata ne će zatvarati (Otkr.21,25.), jer u njemu nema ni neprijatelja, ni nasilnika, ni mača, ni krvi.

Izdržite hrabro još neko vrijeme, "braćo moja, ljubezna i poželjena, radosti i kruno moja!"(Flp.4,1.), a tada ćemo se naći u čistom svijetu dobrote i kreposti, koja više ne će biti kušana, ni napastovana, gdje će vladati samo ljubav, velika i čista kao u anđela (Mt.22,3o.).

Izdržite hrabro još neko vrijeme, patnici moji, vaš težak život! Tamo gore, kod dobroga našega Oca nebeskoga, ne će više biti smrti, ni boli, ni plača, (otkr.21,4.); gdje će "pakao i smrt biti bačeni u jezero ognjeno"(Otkr. 2o,14.)

Izdržite hrabro još neko vrijeme, patnici moji, vaš teški život! Još malo, pa ćemo se preseliti Kralju besmrtne slave i biti jedno s Bogom, gdje ćemo sudjelovati u Njegovu vječnom životu, u životu Njegove trojedine neizmjernosti. Učit ćemo tada u neizrecivu sreću, što se u dubinama božanstva u nepristupačnom svijetlu talasa od vijeka do vijeka (Bangha).

Eto, uz zemaljsku sreću, tu vam pravu, jedinu i najveću sreću želim na početku ove godine. A tu ćete sreću svakako postići, ako ćete nastojati da sačuvate uvijek, ovdje na zemlji, prijateljstvo Božje.

Dajte, budite uvijek i ostanite prijatelji Božji! Kada dođe čas, da birate između Boga i grijeha, između Boga i svojih strasti, između Boga i pogubnih načela ovoga svijeta, opredijelite se, pa uz cijenu ne znam kolikih žrtava za Boga, za Njegovo kraljevstvo, za pravdu Njegovu i istinu. U toj borbi sjetite se vječnosti, sjetite se slave i nagrade, što nam ju je Krist obećao i zaslužio, pa će vam onda ova godina uistinu biti sretna.

Vjernici moji, neka vam je sretna ova godina u Bogu i s Bogom ! Amen.

N O V O L J E T O

II. BUDITE SRETNI!

Svi danas jedan drugome čestitate Novu Godinu, pa zar da vam je vaš župnik ne čestita? Zar bi se mogao naći netko, koji bi vam, poslije Boga, veće sreće mogao zaželjeti od vašega župnika? Zar sav njegov život i njegov rad nije usmjeren na to, da zaista budite sretni, i ovdje i u vječnosti?

Koliko sam vas puta kroz minulu godinu, dok sam vas sretao na radu, pozdravljao: "Daj vam Bog sreću i zdravlje!", pa vam i ovoga jutra, u osvitku ovoga prvoga dana u godini, opet ponavljam i velim: "Daj vam Bog, dragi moji župljani, sreću i zdravlje!"

Sreću!

Može li čovjek biti sretan na ovome svijetu?

Može, ali samo tada, ako u njegovom srcu plamti plamen žive vjere.

Zašto?

Jer vjera daje sreću, pošto vjera daje Boga, a gdje je Bog, može li biti nesreće?

Napoleon III. car Francuski, posjetio je jednom, jedan mali samostan čč. sestara u Alžiru. Tu se namjerio na mladu i prostodušnu časnu sestru. Zvala se Eleonora. - "Časna sestro" - ljubezno je upita car - "imate li kakve naročite želje, koju bih vam mogao ispuniti? Ili bi možda željeli preporučiti nekoga od vaših milih, kome bih mogao pomoći?" -"Imam jednu veliku molbu, veličanstvo, za koju bi presretna bila, kada bi mi je htjeli uslišati", odvrati sestra Eleonora. - "A ta je?" - ljubopitljivo pita car. "Da mi osigurate put u nebo." - Car Napoleon se uozbilji, pa odvrati: "To nije u mojoj moći, drago moje dijete, iako sam najmoćniji vladar na svijetu. Šta više, vi tu milost možete mnogo prije meni izmoliti svojim molitvama, nego li ja vama."

Poslije toga razgovora minula je nekoliko sednica. I eto opet cara u samostan. Pita glavaricu: "Šta bi sa vašom sestrom Eleonorom? Čudi me što je nema ovdje!"- "Pošla je u nebo", - tužno odvrati glavarica - "kamo joj vi, veličanstvo, nijeste mogli osigurati puta".

Braćo moja draga! Možemo se junački otimati smrti koliko hoćemo; možemo imati pune čemere zlata i pune štale blaga; ali ništa i nitko na svijetu ne može nam dati sreće, osim vjere.

Zašto?

Jer tko tvrdo vjeruje u Boga, njemu Bog neizostavno pomaže. To mi - doduše, ne moramo uvijek primijetiti, ali, ako nam bolje otvorimo oči, vidjet ćemo, da nas Božja providnost na svakom koraku prati. Ako nas krijepi vjera, onda imamo nadnaravnu snagu, da se borimo i da ne kloneмo u životu. Jurišajmo na Boga svojim životom i tvrdom vjerom, i Božji blagoslov ne će nam izostati.

Tu vam živu i nepokolebljivu vjeru želim iz svega srca, dragi moji župljani, u osvitku ovoga prvoga dana u godini. Živite po vjeri i borite se za kraljevstvo Kristovo u našoj župi. Vršite svoje vjerske dužnosti i borite se, da ih i drugi vrše. Neka vaša duša bude ispunjena Bogom, pa će onda sama od sebe doći, da ćete se boriti i za pobjedu Božjega kraljevstva u dušama. Ne ostav-

ljajte me sama na poprištu,. Budite vi svi moji pomoćnici i saradnici. Ja ispred vas, a vi svi za mnom u borbi za Boga, za vjeru, za istinu, za pobjedu Kristova kraljevstva u dušama.

To neka vam bude danas moja topla želja i čestitka.

Daj vam Bog sreću, dragi moji župljani, u Bogu i u vjeri!

Daj vam Bog sreću i zdravlje! Vremenitu sreću i vječnu sreću; zdravlje duše i zdravlje tijela!

Daj vam Bog sreću i zdravlje, vama, i svima onima, koje vi volite i koji vas vole. Amen.

III. BUDITE SRETNI!

Sto puta sam čuo iz vaših usta reći kada vas je snašla kakva nevolja: "Bog će dati, pa će sve dobro biti!" Onaj, koji ovu veliku riječ izgovara, mora da je svakako čovjek žive vjere, pa ne da, da ga se puno sažaljuje, ili da se njegovo stanje prikazuje previše jadno i crno. Prekine ti riječ, pa ti veli: "Bog će dati, pa će sve dobro biti!"

Bog će dragi dati i sve će dobro biti!

Rado bih, dragi moji vjernici, da vam ova prava kršćanska riječ, kroz cijelu ovu godinu bude i u pameti, i u srcu, a i na usnama. A pogotovu tada, kada će bol i trpljenje zakucati na vaša vrata i tražiti od vas velike žrtve. U tom času ne smijete klonuti. U tom času morate sačuvati potpuni duševni mir, u dubokom uvjerenju, da svijet i život nama kršćanima nijesu ni slučaj, ni slijepa igra prirode, ni neumoljivi usud, već veliko djelo Božanske Providnosti, kroz koje se Bog objavljuje svojim stvorovima i po kojemu On ostvaruje svoje čudesno lijepe i mudre osnove i sa čovječanstvom i sa pojedinim čovjekom.

Evo vam za to divna primjera.

"Živjela jedna dobra, ali veoma siromašna udovica. Nije imala nikoga osim dvoje nejake djece. Prala je svjetsko rublje i nekako hranila sebe i djecu. Najednom teško oboli. Iza kratkog bolovanja posla Bog andjela smrti na zemlju: "Idi brzo dolje! Donesi mi dušu one dobre udovice!"

Andjeo poslušno sleti. Unidje u siromašnu sobicu i nadnese se nad krevet bolesnice. Mlada se žena borila sa smrću. Kraj nje nikog, doli dvoje sitne djece; jedno s jedne, a drugo s druge strane. - Kad to andjeo vidje, klonu mu ruka: "Šta će biti od ove nejačadi, kad im uzmem majku?" I premda je bio vičan, da "vadi duše", nije imao snage, da ovu dušu izvadi. Iza kratkog oklijevanja zaleprša i vrati se u nebo.

- Kamo duša? - upita Gospodin.

- Smiluj se, Oče nebeski! Poštedi jadnu ženu! Tko će hraniti ona dva crva?

- Idi odmah dolje, rasrdi se Gospodin, i točno izvrši moj nalog!

Andjeo sleti, ali se vrati neobavljena posla. Nije nogao! - Posla Bog i po treći put, a on se vrati opet, ne noseći dušu. Uvijek je pitao: "Tko će hraniti ona dva crva?"

Kad se je treći put vratio, dade mu Gospodin drugi nalog: "Pogledaj dolje! Eno u dubini mora, na dnu, jedan kamen. Idi brzo i donesi ga!"

Andjeo sleti, i za tren oka izvrši nalog. S kamena se još cjedila voda. Onda mu zapovijedi Gospodin: "Rašćeni taj kamen!" - Andjeo proloni kamen, a usred kamena nigolje dva crva.

"Zna li itko na svijetu za ova dva crva?" upita Bog.

"Nitko, osim Tebe, Oče nebeski!"

- A tko se brine za njih? Tko ih hrani?

- Ti, Gospodine.

- Pa kad ja znam za ove crve u kamenu, na dnu mora i brinem se za njih, kako ti možeš pitati: tko će hraniti ovo dvoje djece? Valjda su oni meni vrijedniji od crva! Zato poslušaj, idi brzo dolje i donesi mi onu dušu, a prepusti meni brigu za djecu.

Andjeo veselo zalepeta krilima i sleti. Brzo se vrati, noseći na rukama svetu dušu udovičinu, i predade je u krilo Boga Stvoritelja.

- A što bi s djecom? - pitate me.

- Bog providio. Da ne duljim: djecu dobri ljudi uzeli k sebi, i školali ih. Jedan postao svećenik, a drugi profesor." (I. Vlašić: "Iz Života", str. 23.).

Kada bi po ljudsku prosudjivali smrt ove jadne udovice, rekli bi da je to najveća nesreća za onu jadnu dječicu, a kad tamo, "Bog je dao, pa je sve dobro bilo!" Da je majka onoj dječici ostala na životu, tko zna koliko bi se još bila napatila i krupne suze prolila, i radi sebe i radi svoje djece! Tko zna što bi od one djece bilo, da ih dobri ljudi nisu pribrali? Bila bi ih svakako preuzela ujčica, bili bi se iskvarili i tko zna kakvim se porocima podali. A ovako: Bog je majku uzeo k sebi, spasio je od bijede, a možda i od teških grijeha. Jedan joj je sin postao svećenik, za majku se svoju molio, dušu svoju, a i mnoge druge duše spasio. "Bog je dakle dao, pa je sve dobro bilo." On je žalost, preokrenuo u radost; on je zlo, prividno zlo, preokrenuo u dobro.

Ovaj lijepi, potresni dogadjaj ja bih želio, dragi moji vjernici, da kroz čijelu ovu godinu, a i uvijek, dobro držite u pameti, a naročito da ga se sjetite tada, kada će vam izgledati, da vas je Bog zaboravio. Ako On nije zaboravio, već je vodio računa o onim malim crvićima u najdubljim dubinama mora, od kud bi vas zaboravio, kada je za vas umro?

Upamtite dobro: Bog nije okruthi samodržac, bez srca, već je On Bog, koji ljubi i spasava. Mi smo stvorenja Njegova, draga djela ruku Njegovih. Mi smo djeca Njegova po naravi, a još više po otkupljenju. Po Njegovoj izričitoj želji mi Ga smijemo nazivati Ocem. Ako je On naš otac, onda znači da On nas voli, da nam ne može ni željeti, ni učiniti zla, a ako na nas prepusti zlo, tada će On to zlo svakako preokrenuti u dobro, ako ne u dobro vremenito, ali svakako u dobro vječno.

N O V O L J E T O

Dakle, vjernici moji; Bog će dati, pa će sve dobro biti.

Zaključak

Danas, na pragu Novoga Ljeta 19.. mi, narod Božji, ne ćemo zaboraviti Boga. Ne ćemo Ga zaboraviti kada nas miluje i kada nas šiba. Mi ćemo Ga sazvati nad naše glave, i nad naše duše, i nad naše obitelji, i nad naše njive, i nad svu našu Lijepu Domovinu.

S pomoću Božjom mi ćemo započeti Novu Godinu; u Ime Božje ni ćemo u nju zakoraknuti. Neka nas Bog u njoj i kroz nju čuva i vodi!

Neka nam Bog bude prvi sadržaj našega života! Puna Boga neka budu sva srca svih ju mojih župljana! "Vjera u Boga", neka bude ispisana na svakoj stranici našega stvaranja, naših nastojanja u borbi!

Župljani moji: sretna vam Nova Godina!

Bog će dati, pa će sve dobro biti! Amen.

T R I K R A L J A

I. VJERA SV. TRIJU KRALJEVA I VJERA MOJIH ŽUPLJANA

(Nagovor)

Evo, već su nam na izmaku ovi sveti i dragi božićni blagdani. Da li znate, dragi moji župljani, čega sam se sjetio, dok sam vam ovo divno današnje Evandjelje čitao? Vas, isključivo vas, koji ste svih ovih dana hrpimice dolazili u ovu našu crkvu, da se, po primjeru svetih Triju Kraljeva poklonite vašem Bogu i vašem Spasitelju, noseći Mu na dar tamjan svoje žarke molitve, zlato svoje žive vjere, plemenitu nast svojih dobrih i pobožnih djela.

Nemojte zavidjati svetim Trima Kraljevima, što su imali sreću da se na današnji dan poklone svome Spasitelju. Vi ste u očima Božjim veći od kraljeva, jer ako ste u Njegovoj svetoj milosti, t.j. ako nemate teškoga grijeha na duši, tada ste veći, mnogo veći od kraljeva. Tada ste vi djeca Božja, miljenici Njegovi, pravi, zakoniti baštinici Njegova kraljevstva. Tada na vašem čelu blista mnogo sjajnije kruna, nego ona svetih Triju Kraljeva. Tada je vaša duša optočena biserima, koji blistavi sjaj ne može se usporediti ni sa najblistavijom zvijezdom na nebu.

Slabo odjeveni, još slabije obuveni, vi ste po ovome snijegu i blatu, i po sedam kilometara puta dnevno prevalili, pa i po dva puta na dan, da bi došli k misi i večernjici, a to sve u cilju, da svoju vjeru, svoju ljubav i svoju zahvalnost iskažete svome Spasitelju. I dok se iz vaših punih srdaca orila božićna pjesma, ispod svodova ovoga starodrevnoga Božjega hrama, milostivi pogled vašega Spasitelja ležao je na vama, ja vjerujem s onakvim istim zadovoljstvom, kakvim je zadovoljstvom,

Mali Isus, u noći od Božića, gledao Pastire, a danas svete kraljeve.

O, vjerujte mi! Nije zanosila dragoga Spasitelja sjajna odjeća, bogati darovi, i mnogobrojna pratnja svetih Triju Kraljeva, već njihova žarka vjera i njihova istinska pobožnost. Ako vi tu žarku ljubav i istinsku pobožnost imate - a vjerujem da je imate; sve mi govori da je imate - onda ste zaista, po riječima svetog Petra apostola (I.2,9.): "Rod izabrani, sveti narod, puk stečeni, da proslavite slavna djela onoga, koji vas pozva iz tame k divnom svijetlu svome."

U sve ove svete dane svjedok sam te vaše vjere. Da imate vjeru svetih Triju Kraljeva za to mi svjedoče....svete pričesti, što ste kroz minulu godinu primili. Da imate vjeru svetih Triju Kraljeva svjedoče mi.....svete pričesti što ste ih u prošlom adventu primili. Da imate vjeru svetih Triju Kraljeva, svjedoči mi to, što ste na zornicama, kroz cijeli advent, slabo odjeveni i obuveni, kroz snijeg i blato, dolazili u crkvu te upravo opsjedali ispovjedaonice, da operete svoje duše u sakramentu svete ispovijedi. Kroz cijeli advent vapili ste za rosom nebeskom, i ta Božja rosa sašla je na vaša duša, osvježila vas je i preporodila. Da imate vjeru svetih Triju Kraljeva, svjedoči mi to, što ste u sve ove dane "križeca" (blagoslova kuća) primili tako pobožno u svoje sironašne kuće Božji blagoslov. Koliko smo mi, vaši svećenici, vidjeli ton prilikom dirljivih prizora vaše vjere i vaše pobožnosti! Ta je vaša vjera i vaša pobožnost toliko dirnula noga ponoćnika, da mi je više puta kazao: "Veleča-sni, budite sretni! Ovaj je vaš narod uistinu Božji narod!"

Jest, moj je narod, Božji narod; moji su župljani Božji župljani, pa to želim da i nadalje budu. Doduše moj ponoćnik nije vidio ono, što ja vidim, jer sam ja neprestano s vama, pa vas stoga mnogo bolje poznam, nego što vas je on u par dana mogao upoznati, ali ipak, ne tajim, da semogu dobrim djelom svojim župljanima ponositi, jer znadem, da u svojim razgaljenim seljačkim prsima nosite živi plamen svoje svete vjere. Vazda uspravno, vazda ponosno, vazda bez žalbe na usnama, vazda muški i bez plazenja, nosite svoja tuga i svoja odricanja, ali vjere svoje ne dajete, jer što je najljepše u vama, to primiste samo od nje i preko nje. Sudbina vas lomi, bijeda vas goni, ali vas nije nikada nitko savio, nitko vas nije nikada bacio na koljena, jer vas je samo vjera učila i naučila, da samo pred Bogom treba savijati glavu.

Narode moj, kraljevi moji! U sironašnoj odjeći, ali puni žive vjere, usčuvajte tu vjeru kao najveće svoje blago! Ona će biti vaš tamjan, vaše zlato, vaša dragocjena mast, što će zanositi srce vašega Spasitelja. Radi tih darova, koje ćete uvijek Njemu donositi i pred Njegove noge metnuti, On će uvijek nad vama širiti svoje ruke i učinit će vas sretnima ovdje na zemlji, a neiskazano sretnijima u blaženoj vječnosti. Amen.

II. BLAGO SVETE MISE

"Otvoriše blago svoje i
prinješe mu darove"(Mt.2,12.)

Ne bi vjerovali, dragi moji vjernici, da ni je ovoga

časa uistinu teško pri duši, kada gledam, kako ste u tako velikom broju došli danas u crkvu. Što bi ni danas moralo biti povod radosti, to ni je uistinu povod žalosti. Da li naslućujete zašto? Jer već unaprijed znam, da čim svrše ovi božićni blagdani i prestanu božićne pjesme, da veliki dio mojih župljana ne će više dolaziti u crkvu. Izostaviti će nedjeljnu svetu misu i time će - počiniti teški smrtni grijeh. Ako s tim grijehom na duši, nepokajani umru,, onda sebe osudjuju na vječnu propast.

To me navodi, da vam baš danas govorim o neizmjernoj vrijednosti žrtve svete mise. Nikada bolje zgode od, ove, kada mnogi od vas ne će više doći na svetu misu sve do Uskrsa.

Za sveta Tri Kralja veli današnje Evandjelje: "Otvorivše blago svoje i priniješe mu darove"(Mt.2,12.). A zar nam kod svete Mise Isus sam ne otvara riznicu svojih neiscrpivih darova, i čini nas dionicima plodova svoga presvetog otkupljenja?

1. Neizmjerna vrijednost svete mise, obzirom na Onoga, koji se u njoj žrtvuje

Svojom žrtvom na križu Spasitelj naš Isus Krist dao je pravdi Božjoj dostojnu zadovoljštinu za sve naše grijehe, i po toj neprocjenjenoj žrtvi sve nas je On otkupio i izmirio s dragim Bogom. Ali, mi dobro znamo, da je milost Božja neizmjerna, pa kada smo ni, otkupljenici Njegovi u pitanju, tada ta Njegova milost ne pozna granica. Da bi mogli, pak, biti uvijek dionici neiscrpljivih plodova Njegova otkupljenja, On, Spasitelj naš, na posljednjoj večeri ustanovljava nekrvnu žrtvu, te se pod prilikama kruha i vina, na nekrvni način žrtvuje za nas onako isto, kao što se Ocu svome nebeskome žrtvovao, kada je za nas umro na križu. Iz čega slijedi, da je sveta misa prava i potpuna žrtva Novoga Zavjeta, u kojoj se Spasitelj naš Isus Krist žrtvuje na nekrvni način Ocu svome za naše grijehe, kao što se za naše grijehe žrtvovao na križu.

Što iz ovoga slijedi? Iz ovoga slijedi to, da kada vi, dragi moji vjernici, prisustvujete svetoj misi, to je isto kao da prisustvujete onome strašnome i jezivom času, kada je Isus visio na križu i trpio neiskazane muke, da bi Ocu nebeskome dao zadovoljštinu za naše grijehe. Žrtva Isusova na križu i žrtva Isusova u svetoj misi, potpuno je ista. Na križu se On žrtvovao za nas, i ovdje se na oltaru žrtvuje za nas; na križu se žrtvovao Ocu nebeskome za naše grijeh, i u svetoj misi On se žrtvuje Ocu svome nebeskome za naše grijehe. Samo je ta razlika izmedju žrtve Isusove na križu i Isusove žrtve na svetoj misi, što je na križu Isus trpio tjelesne bolì, dok ovdje, na oltaru, ne trpi tjelesne boli, ali ipak Njegovo presveto Srce mora da je neizmjerno žalosno, kada vidi da mnogi kršćani ne mare za tu Njegovu presvetu žrtvu, za taj živi dokaz Njegove neiznjerne i neiscrpljive ljubavi prema nama.

Svaki,dakle, put kada slušamo svetu misu, mi smo posve, posve blizu Spasitelja; blizu onoga Spasitelja, koji je trpio i umirao za nas. A što vidimo kod toga? Vidimo same sebe, siromašna, bijedna, grešna stvorenja, koja su svijesna težine svojih grijeha, koja su gotovo smrvljena pod teretom svojih krivnja. Ali vi-

dimo s druge strane neizmjerno Veličanstvo Božje, Boga Oca samog, koji traži od nas potpuno zadovoljštinu za sve naše grijehe, pa i za one najneznatnije. I evo: između nas, između nezajazivih tamnih provalija naših grijeha i uzvišenog Božjeg veličanstva, vidimo našeg dobrostivog Spasitelja, koji za nas trpi umire na križu. Sve svoje boli, sve svoje zasluge, svu svoju smrt, stavlja nam na raspolaganje u svetoj misi i veli: "Dodjite sada, pa crpite po volji iz ovoga vrela neizmjernih milosti, da Bogu, Ocu nebeskome, pružite potpunu zadovoljštinu za grijehe, kojima ste Ga uvrijedili."

Tko, prema tome, da dostojno procijeni vrijednost svete mise? Spasitelj svijeta, utjelovljeni Sin Božji, žrtvuje se za nas na oltaru! Pokušajte shvatiti što ove riječi znače. Onaj Bog, koji sjedi s desne strane Ocu, na nebu, koji vlada i gospoduje na nebu i na zemlji; onaj Bog kome je dana sva vlast i na nebu i na zemlji, čijem je gospodstvu podvrgnuto sve što postoji, taj se žrtvuje za nas na oltaru. Onaj Bog, koji broji zvijezde i sve ih zove imenom, koji zapovijeda i grmu i vjetru, koji ide po oblacima, kojega su puna nebesa i zemlja, On se isti žrtvuje za nas na oltaru. Onaj Bog, koji je jednom riječju stvorio sve vidljivo i nevidljivo, koji prebiva u nepristupačnom svijetlu, od kojega se ništa svetije, ni veličanstvenijega ni ponisliti ne nože, On se žrtvuje za nas na oltaru! Kao što je na Kalvariji prikazao Ocu svome za nas svoje tijelo i svoju krv, samo s ton razlikom, što se na Kalvariji žrtvovao vidljivo, dok se na oltaru žrtvuje nevidljivo; tamo se žrtvovao osobno, lično, dok se na oltaru žrtvuje preko svećeničkih ruku; tamo je trpio tjelesne muke, ovdje ih ne trpi; tamo se žrtvovao krvno, ovdje nekrvno.

Sveti Ivan Zlatousti promatrajući tajnu svete mise, u svijetlu današnjeg blagdana, kliče: "O, sretnih li Mudraca, što dodjoše iz daleka, da se poklone caru nebeskome! Pokloniše mu se sa strahom i trepetom. Ti ga ne vidiš u jaslicama, već na oltaru; ne u naručaju majke, već u rukama svećenika, u misnim darovima. Sveti strah neka ti stoga obuzme srce, da bi slavio mnogo bolje, nego što su ga slavili Mudraci"(Hom.24.)

Kamo sreće, dragi moji vjernici, kada bi i mi našega Spasitelja onom istom ljubavlju i poštovanjem slavili, kada silazi s neba na oltar, kao što su Ga na današnji dan slavili Mudraci s Istoka! Onda bi nam On otvorio riznicu svojih božanskih darova, i potekle bi nam iz neprocijenjene ove žrtve, velike i nenaslućene milosti.

2. Neizmjerna vrijednost svete mise, obzirom na milosti, koje nam iz nje izviru

Svojom smrću na križu, Isus nas je izmirio sa Bogom, Ocem svojim; isprosio nam je oproštenje grijeha, kao i oproštenje kazni, što smo ih, radi svojih grijeha, zaslužili; te nam je konačno otvorio put u nebo. Svojom smrću zaslužio nam je sve milosti, koje su nam potrebne za naše spasenje. Njegova smrt posta za nas neiscrpivo vrelo najvećih milosti; ali gledajte čuda! To vrelo milosti nije presahnulo sve do sada i ne će nikada presahnuti, nego izvire još i sada, te razblažuje , osvježuje i preporadja naše duše, i to preko svete mise, u kojoj nam se dijele u

obilju plodovi i zasluge smrti Gospodnje. To nas uči riječ Božja, to nas uči sveta Crkva, to nas uče svi sveti oci. Čujte što o tome veli veliki crkveni naučitelj sveti Toma Akvinski: "Nekrvna žrtva svete mise donosi nam iste milosti, što ih je donijela svemu čovječanstvu krvava žrtva na križu."(Confr.Monsabre, Conf.LXX.).

Uistinu Spasitelj nam daje u svetoj misi sve neskrajne boli svojih rana. On nam pruža rane ruku i nogu probodenih. Pruža nam rane trnjem okrunjene svoje glave; poklanja nam svu svoju presvetu krv, od prve do posljednje kapi; poklanja nam zapuštenost svoje duše; poklanja nam ljubav svoga srca; poklanja nam svoju smrt; poklanja nam svoje neizmjerne zasluge. A mi? Mi smo pozvani, da skupimo svojim rukama ovo neizmjerno blago i bogatstvo, pa da ga prinesemo Bogu Ocu kao dostojan dar poklonstva, zahvale, kajanja i zadovoljštine, kao i dar naše prošnje.

Nije li, dakle, žrtve svete mise najveće blago, blago neizmjerne vrijednoti, iznad sviju blagodati i milosti, što ih je naš Spasitelj udostojao predati na čuvanje svojoj Crkvi? Isto ono plemenito i presveto drvo, što nam je procvalo na Kalvariji i blagoslovljenim plodom obrodilo, cvate još uvijek na oltaru i rodi još i danas odabranim plodovima. Ali za koga, kada nitko ne dolazi, da obere te blagoslovljene plodove i da njima svoju dušu nahrani? Na križu se Spasitelj žrtvovao za nas, a zar se na oltaru ne žrtvuje za nas? Na križu nas je izmirio s Ocem svojim a zar to isto ne čini na oltaru? Na križu nam je isprosio oproštenje grijeha i svih kazni, što smo grijesima svojima zaslužili, a zar to isto ne čini na oltaru? Smrću svojom otvorio nam je riznicu svoga milosrdja, a zar ovdje, po ovoj nekrvnoj žrtvi ne bivamo dionici toga istoga milosrdja? O, sveta i neprocijenjena žrtvo svete mise, ti si vječni dokaz ljubavi Božje prema nama! Ti si najveće blago, što ga zemlja ima! Ti si vrelo, iz kojega nam izviru sve najveće milosti!

O, dragi moji vjernici, kada bi vi znali, koliku slavu Bogu iskazujete, kada pobožno prisustvujete svetoj misi; koliko svojoj duši i dušama svojih pokojnika koristite, ne bi vam bila teška ni najveća žrtva, samo da bi mogli prisustvovati svetoj misi. Eto: želite slaviti usponenu pregorke Isusove muke, - sveta misa je neprestana usponena Njegove smrti. Želite li biti dionicima neizmjernih zasluga, što ih je Spasitelj naš stekao svojom smrću na križu, i to tako, kao da ste osobno s Majkom Božjom stajali pored križa Isusova, - tada prisustvujte svetoj misi. Želite li Boga dostojno hvaliti i slaviti - tada znajte, da Mu ne možete veću hvalu i slavu iskazati, nego kada prisustvujete svetoj misi. Želite li se Bogu dostojno zahvaliti za primljena dobročinstva - tada ćete Mu se najljepše zahvaliti, ako prisustvujete svetoj misi. Želite li isprositi od Boga milosti, koje su vam korisne, za zdravlje svoga tijela, kao i za spasenje svoje duše, eto vam na oltaru najmoćnijega zagovornika i posrednika, koji se za vas moli i koji se s vama moli Ocu svome nebeskome. "Oče moj nebeski" - ovako viče vječni svećenik Isus Krist - "Oče nebeski, oprosti grešnicima meni za volju! Istina, teški su njihovi grijesi, ali je kudikamo veća moja zadovoljština, što sam ti je ja dao. Smiluj im se radi mene!"

Ovako, dragi moji vjernici, viče sa oltara presveta krv Isusova prijestolju nebeskoga Oca, i Otac prašta grešnicima radi Sinovljeve prošnje. Kako da ne oprosti, kada je radi Abrahama i desetorice pravednika htio oprostiti dvjema grešnim gradovima, Sodoni i Gomori, da ih je upepeli.

Ali ne samo što On za nas, preko svete mise, izlijeva blagodati svoga otkupljenja, već te blagodati, kako svi znamo, izlijeva i na duše naših dragih pokojnika. Mi doduše možemo pomoći svetim dušama u čistilištu, da se što prije izbave iz onih strašnih muka svojim molitvama, postovima i dobrim djelima, ali sve je to, u poredjenju sa svetom misom, kao kap vode, prema beskrajnom oceanu. Istina je, da im naše molitve mnogo pomažu, ali kada se tim našim molitvama pridruži vrijednost nekrvne žrtve Isusove na oltaru, tada one ravno dopiru do prijestolja Božjega, te odmah onim svetim dušama pribavljaju olakšanje i izbavljenje.

Sudite sami, vjernici moji, da li je vrijedno, bez ozbiljna i opravdana razloga, izostaviti svetu misu? Kolikih li se milosti lišavamo, kada zanemarujemo tu svoju najveću i najpreću dužnost: nedjeljnog pohadjanja svete mise!

Zaključak

Ja sam vam kazao ono, što sam imao da vam kažem, o neizmjernoj vrijednosti svete mise. Još ću se ja navratiti, na ovo prevažno pitanje. Na času svoje smrti ne ću odgovarati pred Bogom, što vas nijesam o tome poučio i to baš tada, kada vas je u crkvi najviše bilo i kada će joj mnogi od vas danas reći: "Dovidjenja... sve tamo do Uskrsa!" Medjutim, pamtite dobro, ni vi na času smrti ne ćete se moći pred sudom Božjim opravdati, što nijeste nikada čuli govoriti o svetoj misi. Ja vam rekoh svoju! Znajte i to: da kršćanin, koji ne pohadja misu, koji ne zna cijeniti vrijednost svete mise, koji ne osjeća potrebe, da barem jednom u tjednu, prisustvuje svetoj misi, taj vam je kršćanin sa svojim kršćanstvom na umoru. Zašto? Jer kada bolesnik odbija hranu i lijekove, što će mu sigurno povratiti zdravlje, onda je ili ludjak, ili vlastiti ubojica....Najjača hrana i najspasonosniji lijek za dušu jest sveta misa i sveta pričest. Kršćanin koji za to oboje ne mari njemu neizostavno prijeti najstrašnija duhovna nesreća, a to je grijeh, što po svojim strahovitim učincima, čini za našu dušu uzaludnom smrt Sina Božjega.

Tražite, o tražite, moji vjernici, svoga Spasitelja, kako su Ga tražili sveta Tri Kralja. Dolazite ovamo redovito svake nedjelje na misu kroz cijelu ovu godinu? Prikažite ovdje Bogu svoje darove, kojima će se On toliko radovati! Mjesto zlata, dajte Mu svoju vjeru; mjesto tamjana, svoju molitvu, mjesto dragocjene masti svoja dobra djela. Onda će On vama za uzvrat otvoriti riznicu svojih milosti i učinit će vas dionicima svoje presvete smrti. Amen.

III. DODJITE DA MU SE POKLONIMO!

"Krist nam se pokazao, dodjite da mu se poklonimo!"
(Invit.)

Kako je ono lijepo čuti, kada radiš na polju, pa prolazi pored tebe čovjek i naziva ti Boga: "Hvaljen Bog i dobra vam sreća, ljudi!" To je svagdanji poklon i pozdrav našega seljaka, prijatelju seljaku, kada radi na polju. Vi smatrate za veliku uvredu, kada bi netko pored vas prosao, pa vam ne bi dok radite - nazvao Boga. Tada za nj velite, da je oholica i naduvenac.

A kada hoćete da kažete za čovjeka, da je sebičnjak, i da mnogo drži do sebe, tada obično velite za njega: "Pa taj se ne će nikome pokloniti!"

Čuli ste u današnjem svetom Evandjelju, kako su Mudraci došli iz daleke zemlje, da se poklone božanskome Spasitelju. Njima ne smeta to, što su našli novorodjenoga kralja i Spasitelja kao maleno, nejako dijete; što je siromah, što je u siromašnoj kućici, u društvu skromne majke i priprostog Josipa. Unatoč svemu tome, klečeći na zemlji, prinose svoje darove Utjelovljenome Bogu.

Taj poklon Mudraca Spasitelju svijeta potiče me, dragi moji vjernici, da vas poučim: kako smo i mi dužni iskazivati Bogu svoje izvanjsko i nutarnje poštovanje. Izvanjsko poštovanje iskazujemo Bogu držanjem tijela, svoga, t.j. kada sklapamo ruke, kada klečimo, kada idemo u crkvu, kada se otkrivamo prolazeći pored raspela, kada se pomolimo prije i poslije jela, i .t.d i t.d. Nutarnje Mu, pak, poštovanje iskazujemo, kada u Njega vjerujemo i kada svoju volju Njegovoj svetoj volji podvrgavamo. Kada izvanjsko i nutarnje poštovanje iskazujemo Bogu, onda samim tim priznajemo, da je On Stvoritelj i gospodar našega tijela i naše duše.

1. Držanje tijela kod molitve

Kada Bogu iskazujemo izvanjsko poštovanje, onda obično sklapamo ruke. Da li ste vi, dragi moji vjernici, promislili: kakvo značenje ima to sklapanje ruku? Mnogi se stide, kada se Bogu mole, da sklope ruke. Vele da to čine "naivni pobožnjaci". Oni nijesu nikada promislili što znači taj pokret naših sklopljenih ruku na molitvu. Da dobro uzmognemo moliti, dovoljno bi bilo da sklopimo svoje dvije ruke i, da tome vanjskome pokretu prilagodimo svoje duševno držanje.

Sklopljene ruke zar ne, da je to čudno držanje? Zbilja, zar ništa ne vele sklopljene ruke male djece, sklopljene ruke prvopričesnika, sklopljene, žuljave, stvrdnute ruke seljaka i kršćanskih supruga, koji svaki dan, jedno uz drugo, pred nesigurnošću sutrašnjice, traže od Oca nebeskoga snagu, koja ne će klonuti? Zar ništa ne vele sklopljene ruke naših mrtvih u tišini groblja, sklopljene ruke onih mrtvih, kojima smo možda i mi sami pobožno udesili to posljednje držanje, da u dan uskrsnuća andjeo buditelj nadje u njima dostojanstvo njihova krštena tijela? Zar ne shvaćamo, da je ovo držanje sklopljenih ruku kod molitve, puno divne pouke, i da ih moramo što ljepše, što vidljivije sklapati, da bi svi opazili što mi kanimo tim držanjem reći.

Sklopljene ruke! Ta, to su zarobljene ruke. To su ruke, koje ne će da se opiru i koje se odriču neovisnosti. Sklopljene ruke, to su ruke, koje se prepuštaju, koje se predaju, to su ruke blage i poslušne, to su ruke, koje mole(P.Charles).

Zar tim sklopljenim rukama ne velite Bogu: "Bože, evo, ja ti se predajem! Ja ti se ne kanim opirati! Učini sa mnom što ti je drago! Zarobi me slobodno! Zašto da ne stavim u tvoje vječne ruke, moje dvije sklopljene ruke?

O, kako smo strašno bijedni, kada se skanjivamo pred Bogom svojim sklopiti svoje ruke!

2) A da li ste promislili: što mi hoćemo da kažemo,

kada klečimo, dok se Bogu molimo? Do sada ste nebrojeno puta učinili ovaj pokret, a da nijeste promislili, koliko inade u njemu duboka značenja.

Tko kleči! Kleči onaj, koji ne će više da bježi; koji ti se prepušta na milost i nemilost, da s njim radiš, što hoćeš. Poklekne onaj, koji na sebi nosi teški teret, pa ne može dalje. Tegleće životinje na istoku, pustinjske deve pokleknu, kada dodje čas da njihov vodič skine s njih teret (P. Charles).

I mi, kada klečimo pred Bogom, hoćemo da reknemo Bogu: "Bože, ja sam bježao od tebe, dok si ti i šao u potragu za mnom, kao pastir za izgubljenom ovcom, ali evo sada, kad sam pred tvojim licem, ne ću više da bježim...Bacam se pred tobom na koljena, jer znadem da me štiti tvoje milosrdje i tvoj pogled, što ga ti ovog časa baćaš na mene. Znadem da ćeš me pridignuti i uzeti na svoja ramena.... I zato klečeći, sklopljenih ruku, ja ti se prepuštam, pa imaj milosrdja sa mnom, te oslobodi me tereta, oslobodi me zla, koje je u meni!"...

Kako bi bilo lijepo, dragi moji vjernici, kada bi se sjetili dokse Bogu molite, kako lijepo i duboko značenje imaju sklopljene ruke i sagnuta koljena. Pokušajte, da to sebi dozovete u pamet, kada se molite. Predočite tada sebi sveta Tri Kralja da kolikim sa dubokim strahopoštovanjem klanjaju Spasitelju.

2. Ostali izvanjski čini našeg poštovanja prema Bogu

Rekoh vam , da vi smatrate smatrate velikom nepristojnošću, kada vam se prijatelj ili susjed ne javlja, kada pored vas prolazi, a pogotovu uvelike bi vam se zamjerio, ako vam se ne bi javio, dok,radite u polju.

Još bi se više uvrijedili i duboko bi vas za dušu zapeklo, kada bi se putem nagjerili na svoga sina, te bi ovaj prošao pored vas, a da vam ni riječi ne rekne. Svi bi ljudi za takva sina rekli, da je prostak, da je divljak, da je izrod.

A zar mi to nijesmo, kada Bogu i Ocu našemu, kada najvećem Dobročinitelju našemu ne iskazujemo, u naročitim prigodama, svoje poštovanje i svoju zahvalnost?

Eto, na ulazu u svako selo naše župe stoji raspelo. Ne bi vjerovali, kako ne zazebe za srce, kada vidim, kako nekoji moji župljani, prolaze pored njega, a da se niti ne osvrnu na nj a kamo li da mu se poklone. Sa raspela Spasitelj nam dovikuje: "Sinko, zastani i gledaj koliko sam te ljubio!...Koliko sam pretrpio za tebe!" - a mi pored njega prolazimo, kao.pored kakva panja, što se nas ništa ne tiče. Zašto ne skidamo kapu, zašto da se ne prekrižimo? Zašto da se ne pomolimo: "Klanjamo se Tebi Isuse Kriste i blagosivamo Tebe, jer si svetom križu svome otkupio svijet!" Zar time ne odajemo izvanje poštovanje Bogu i Spasitelju svome?

Zvoni "pozdravljenje" ujutro, u podne i navečer. Da li znamo na što nas zvono toga časa potsjeća? Ono nas tada potsjeća: Sinko, Bog je sišao s neba na zemlju; uzeo je na sebe tijelo čovječje da te spasi - i "Riječ je tijelom postala i prebivala nedu nama". Zašto da se toga časa Boga ne sjetimo? Zašto da Mu izvanje poštovanje ne iskažemo? Zašto skidamo kapu i prekrstimo se, kada nikoga nema blizu nas, a kada nas tko gleda, onda ne čujemo

zvono, pa i da toga časa prolazimo ispod crkvenog zvonika. Stidimo se Bogu izvanjsko poštovanje iskazivati, dok su sveta Tri Kralja Spasitelju svome to poštovanje iskazali, iako se kralj Herod na to mrštio i škripao zubima. Zar ne rekoh dobro, jednom prilikom, da smo mi kršćani - kršćani na otkaz? Čim nešto šušne, eto nas u mišju rupu! O, kako bi bilo lijepo, kada bi svi moji župljani, gdjegod se našli, odjednom stali i pomolili se, čim bi čuli "andjeosko pozdravljenje"! O, kako bi lijepo bilo, kadá bi tri minute, tri puta na dan, cijela župa stala u stavu "mirno" i pomolila se Bogu i Stvoritelju svome, te Mu se zahvalila za presveti dar otkupljenja Njegova! Zar takav poklon čitave jedne župe, ne bi bio Bogu mio i drag kao i poklon svetih Triju Kraljeva?

A što da reknem o izvanjskom štovanju, što smo ga dužni Bogu iskazati, kada vidimo svećenika kako nosi presveto tijelo Isusovo bolesniku? Hvala Bogu, rijetko se tko nadje medju mojim župljanima, da se tom prilikom ne bi poklonio Spasitelju. Ali ja bih živo želio, da se baš nitko ne nadje. On tada prolazi našom župom kao stari znanac i prijatelj, kome su poznati švi putevi i sve staze, svi proplanci i svi bregovi naših sela i zaseoka, pa zašto da se ne trsimo, da mu tom prilikom što ljepše izvanje poštovanje iskažemo?

Kada ulazite u štalu, da dvorite blago, ono vas tada milo gleda, umiljava vam se i oblizuje se o vama, jer vam je zahvalno što vodite brigu o njemu, dok vi, kada sjednete za stol, da se nahranite Božjim darovima, zašto se ne bi prekrstili i pomolili se? Zar nije to najljepša zgoda, da Boga svoga nazovete slatkim imenom Oca, kada se stara, da vam pruži svagdanji kruh, a sa kruhom sve ono što je vama potrebno za život? Zar nije to najljepša zgoda, da Bogu iskažete izvanje poštovanje, kada vam On pruža očiti dokaz, da vodi brigu i o vašem svagdanje kruhu, i o vašim najprečim potrebama? Ali da, veli sveto Pismo: "Vo poznaje gospodara svojega i magarac jasle gospodara svojega. Samo Izrael ne poznaje, narod moj ne razumije!"(Iz.1,3.)

Eto, vidite, dragi moji vjernici, koliko puta na dan požete na izvanjski način Bogu javno štovanje iskazati, pa time, kao dragocjenim biserima, protkati svoja sva djela, pa i ona najneznatnija, dakako, ako ih činite dobrom nakanom, da tako naime slavite Boga i da MU čast iskazujete. Zar ne bi to vaše izvanjsko štovanje Boga bilo Njemu ugodno, kao što Mu je bio ugodan poklon svetih Triju Kraljeva?

3. Nutarnje štovanje prema Bogu

Mali se Isus obradovao darovima svetih Triju Kraljeva ali se najviše obradovao njihovoj žarkoj vjeri, što nije u njima utrnula, i pored tolikih poteškoća, kojim se suprostaviše na putu. Obradovalo Ga je i to, što su se odmah, najpripravnije odazvali Njegovu pozivu, kada ih je preko zvijezde pozvao da Mu se poklone. Oni su time svoju volju podvrgnuli Njegovoj svetoj volji, iako im to nije bilo lako, ni ugodno.

I mi, dragi moji vjernici, osim izvanjskog štovanja, što smo ga dužni Bogu iskazivati, sklapanjem ruku, klečanjem, molitvom prije i poslije jela, i t.d., i.t.d., dužni smo i nutarnje štovanje Bogu iskazivati. Nutarnje štovanje Bogu iskazujemo naročito tada, kada u Njega, i u istine, što nam ih je On objavio tvrdo vjerujemo, kao da ih svojim očima gledamo, iako

ih ne shvaćamo. Taj je poklon Bogu najdraži, jer na taj način Njemu bez protivljenja predajemo ono, što je u nama najljepše i najdraže, a to je - razum.

- Recimo: dodje ti sumnja u bilo koju istinu naše svete vjere. A ti, da bi dokrajčio tu sumnju, veliš: "Bože, moja kratka pamet tu istinu nikako ne može shvatiti, ali tu istinu objeručke prihvaćam i u nju tvrdo vjerujem, ne zato što bih je mogao shvatiti, već zato što si mi Ti tu istinu obajavio, jer si Ti vječna istina, koja ne možeš prevariti, niti prevaren biti." Eto, dragi moji vjernici, vi utton času iskazujete Bogu nutarnje štovanje, jer - a da to nitko ne vidi i primijeti - podvrgavate svoj razum Njegovu razumu; svoje mišljenje Njegovu mišljenju. Ta je vaša žrtva - jer se svojevoljno odričete svoga mišljenja - najdraža i najugodnija dragone Bogu, jer ste Mu dali i žrtvovali ono najljepše i najdraže što je u vama, a to je svoj razum, svoje mišljenje, što zapravo čini čovjeka, čovjekom, t.j. razumnim i slobodnim bićem.

Takvo su nutarnje štovanje iskazali na današnji dan sveta Tri Kralja božanskome Spasitelju. Oči njihove gledale jedno malo Djetešce, podvrgnuto slabećama svakog drugog djeteta. Oni su oko toga Djeteta ugledali skrajnu bijedu i siromaštvo, ali se oni nijesu na to osvrnuli, već su se prostrli pred Njega ničice i poklonili su Mu se, jer im je vjera kazala: "Ovo dijete nije obično dijete, iako ono tako izgleda, već je ovo Dijete obećani Mesija, ovo je Spasitelj svijeta, ovo je Bog. Više, mnogo više nego li zlatu, nego li tamjanu, nego li dragocjenoj nasti, božanski se Spasitelj ovom nutarnjem njihovom poklonu obradovao, jer su Mu na taj način sveta Tri Kralja poklonila ono najljepše i najdragocjenije što može čovjek Bogu dati, a to su njegove duševne moći.

Nije potrebno istaknuti kako su sveta Tri Kralja podvrgla svoju volju Božjoj, jer čim su na nebu ugledali zvijezdu preko koje im se Bog objavio, odmah su pohrlili na dugi i teški put, ne bojeći se poteškoća. Time su nam dali primjer, da i mi moramo svoju volju podvrgnuti volji Božjoj, tada najradje i najpripravnije, kada dragi Bog od nas traži kakvu tešku žrtvu. Zar se On nije za nas žrtvovao? Zar On nije, pod teretom svojih bólova, pao na zemlju i zavapio: "Oče, ne moja, već neka se tvoja sveta volja vrši!" Zar nas On nije naučio u Očenašu, da se molimo: "Budi volja tvoja, kako na nebu tako i na zemlji"?

Zaključak

Lijepo je doduše, sklapati ruke i prignuti koljena, kada se Bogu molimo. Lijepo je pokloniti se raspelu, kada pored njega prolazimo. Lijepo je moliti s"andjeosko pozdravljenje" tri puta na dan. Lijepo je moliti se Bogu prije jela i poslije jela - ali je najljepše i Bogu najmilije kada - osim toga izvanjskog poštovanja - mi iskazujemo Bogu i svoje nutarnje poštovanje time, što podvrgavamo, bez prenišljanja, bez dvoumljenja, svoje mišljenje Njegovu mišljenju i svoju volju Njegovoj volji. Tada možemo slobodno za sebe reći, da uistinu potpuno Bogu pripadamo, da smo Božja svojina, da nijesmo ništa za sebe zadržali, što ne bi bilo Božje. Bog nam je dao tijelo, a mi sa tim svojim tijelom Bogu čast iskazujemo. Bog nam je dao dušu, a našoj duši dvije

najsjajnije i najljepše duševne noći: razum i slobodnu volju, pa mi taj svoj razum i tu svoju slobodnu volju podvrgavamo i darujemo Njemu, te se na taj način svega toga odričemo, Njemu za ljubav.

Blagoslov svetih Triju Kraljevina nije izostao pa ne će ni nama. Amen.

IV. SVJETLOST IH JE OBASJALA

"Narod, koji hodi u tami,
vidje svjetlost veliku"
(Iz.9,1.)

Da li ste kada čuli za daleku, jako daleku zemlju, tamo na kraju svijeta, što se zove Sjeverni Pol? Tamo vam je vječna zima....Dobrim dijelom godine tamo vlada ponoćni mrak....I silne snježne vijavice. Kudgod ti oko dopire, gledaš čitava brda leda i snijega. Jedino prevozno sredstvo u tim snježnim pustarama, jesu sjeverni psi, mršavi i srditi, razdraženi i gladni. U toj strašnoj samoći čovjek se ili propije, ili poludi.

Godine 1927. probijao se kroz tu maglu i snježne smetove, zrakoplovni general Nobilia. On je htio, sa svojim pomagačima, da ispita te krajeve, gdje do tada nije prokročila ljudska noga. Cijeli je svijet napeto pratio preko radia taj njihov lijet. Konačno stižu k cilju. Spuštaju se. Dižu zastavu i pozdravljaju daleku domovinu.

Prošlo je nekoliko dana, ne javljaju se. Nešto im se strašna moralo dogoditi. Cijeli kulturni svijet drhti od uzbudjenja. Prolaze mučni časovi, dugi kao vječnost.

Odjednom prostruji zrakom sve rjedje i slabije: "S.O.S.!" a zatim nasta tišina...Mrtva tišina....Snježna vijavica zamela im trag, dok na mjestu nesreće još se vije zastava domovine, a psi zavijaju u snježnoj pustoši.

Dragi moji vjernici! Danas je blagdan svetih Triju Kraljeva. Danas je blagdan, kada sveta majka Crkva sva drhti od radosti, jer slavi dolazak neznabožaca u svoje krilo, koje predstavljaju sveta Tri Kralja. Zato sveta Crkva danas pjeva: "Narod, koji hoda u tami, vidje svjetlost veliku."

Zašto oni lutaju u tami? Jer njihove duše još nije obasjalo svijetlo svete vjere. S.O.S.! Spasite naše duše! - prolama se njihov očajni krik sa daleke Afrike, koju sunce prži. Spasite duše naše! Prolama se njihov očajni krik sa daleke Azije, koju beskrajne rijeke plave. Spasite duše naše! - prolama se s jednog do drugog kraja oceana. A sveta majka Crkva, šireći svoje ruke prema svojoj zalutaloj djeci, danas - kada se Bog neznabošcima objavio - dovikuje im: "Ustanite, ustanite, djeco moja zalutala, jer je evo svjetlost i nad vama zasjala i slava Gospodnja nad vama zablistala."

I ta majka Crkva šalje svoje misionare u te daleke krajeve, i veli im: "Idite, toj mojoj zalutaloj djeci! Idite, i napustite sve! Odrecite se svega radi njih! Napustite svoje domove svoje udobnosti i svoje navike! Odrecite se sviju onih, koji vas

vole,i koje vi volite - i izdržie! Lutat ćete po bespućima, tražeći njihove duše, izdržite! Glad i žedj biti će vaše neumorne pratilice, - izdržite! Divlje zvijeri i divlji ljudi biti će vaš jedini razgovor, - izdržite! U naponu svoje najbolje snage, teške će cvas bolesti loniti i ispijati, - izdržite! Potpuni neuspjeh biti će jedina nagrada u vašem nučeničkom životu, - izdržite! Izdržite, samo izdržite! U času, kada će vam biti najteže, ja ću vam tada biti najbliži. Mene je ljubav spram besmrtnih duša svega sagorila, pa i vas ta ista ljubav mora sve da sagori,- jer,"zar nijesam došao da oganj bacim na zemlju, pa što hoću, nego da se zapali?"

Narod, koji hodi u tami, vidje svjetlost veliku!

Promotrimo danas, dragi moji vjernici, u ovaj veliki dan Božjeg objavljenja, duševne i tjelesne patnje nosilaca Božjega svijetla neznabošsima, da bi nas to potaklo na razmišljanje: koliko mi moramo biti zahvalni Bogu, što nam je to Božje svijetlo sinulo, pa da našim molitvama i našim žrtvama olakotimo rad i osigurano uspjeh Božjih vjerovjesnika.

1. Duševne i tjelesne patnje misionara

Da bi tvoji vjernici shvatili težinu žrtve što ih doprinosi misionar, kada se odriče sviju svjetskih radosti, da bi se odazvao svome teškom pozivu, si placet, predoči im težinu rastanka mlada vojnika ili ratnika, koji se oprašta od svoga doma i od svojih milih, da ih bogzna kada vidi i zagrli. Kako je težak taj rastanak, pa i dq vojnik, ili tko drugi, nije izgubio nade, da će svoje mile i drage ipak jednom vidjeti i zagrliti.

Kako mora biti teško pri duši mladom misionaru, koji u najljepšim svojim godinama napušta sve ono, što čovjeka toliko neodoljivo privlači: rodni kraj, svoje mile i drage, toplo gnijezdo, što ga njegovi drugovi već saviše, da im sav život ne bi bio ispunjen trnjem, već i po kojom ružom....

U čemu leži tajna tolike odvažnosti i tolika junaštva?

Svakako u onom velikom plamenu ljubavi,,što ga je u njihovoj duši rasplantio sam Bog, a koja je ljubav jača i silnija od svake druge ljubavi.

Jedina je njihova snaga križ. Jedino je njihovo oružje križ. Jedino je njihovo blago i bogatstvo križ. Njega oni privijaju na svoje srce - i polaze sa jedinim tim sredstvom borbe i pobjede u ruci, da osvoje svijet za Krista, dok konačno prije vremena ne klonu, pritisnuti njegovim slatkim teretom, sa uzdahom neiskazane sreće na ustima: "Krist je meni život, a smrt dobitak!"

Gledajte onu mladu djevojku, tako nježnu i podatnu svjetskim radostima i drhtajima mlada srca! Čežnja za dušama u njoj je toliko jaka, da se pred njom prosto gasi i raspliniuje, kao magla pred suncem, svaka druga ljubav. Ta čežnja, ta žedj za dušama u njoj je toliko jaka, da bez oklijevanja veli: "Zbogom, svijete, i sve tvoje radosti!.....Sva je moja radost Krist i besmrtne duše, za koje je On svoj život dao. I ta ljunav i ta čežnja jače su od prirodjene njezine ženske slabosti i prirodjene joj krhkosti pod kojom se ona jače povija, kao slaba trstika

kada nad njom vjetar prohuji. Potaknuta tim nutarnjim žarom, što sve sagorijeva, ona čvrsto pritište raspelo na svoje mlado srce. Možda za čas poposbane, zadrhti i zaplaće..., ali je krik tolikih duša "S.O.S. - spasite naše duše!" toliko zanosi, da iako krhka i slaba, i porive svoga srca i lomnu snagu svoga tijela, savladjuje i ide, da sva sagori u ljubavi prema Bogu i bližnjemu.

2.Primjeri

a) Daleko bih otišao, kada bih vam nabrojio, pa i par primjera nadčovječanskih žrtava, što ih podnose naši misionari za spasenje duša.

Evo što piše jedan misionar, po imenu Teofan Venard svojoj sestri Melaniji iz daleka Anana. - "Mila moja sestro! U ovim predjelima, gdje se ja sada nalazim, nabujale su rijeke i sve poplavile. Voda je prodrla i u moju kolibu, u visini od tri podlja. U toj ti se vodi sada pračakaju i ribe i žabe, pa i zmije svake vrsti, da je milina. Ti drhtiš, mila moja sestro, čitajući ove moje retke. Ali ovo nije ono najgore, jer kada sam sinoć legao u krevet, zgnječio sam jednog štakora, koji se tamo bio sklonuo. I srećom što sam ga zgnječio, jer otkrivajući krevet, zapazio sam zmiju, crnih i bijelih pruga, koja se upravo do mojih nogu bila pritajila. Bog mi je bio u ponoći, što sam je pravovremeno primijetio, jer da me je ujela, više ne bi bio u životu. Njezin strašan otrov usmrti čovjeka za par minuta.

Koliko li će ovo iskušenje potrajati ne znam. Ja nedjutim ne mogu nikuda, dok se voda ne slegne. sada su moji jedini razgovori, štakori, zmije i žabe."

b) A evo što piše glasoviti misionar i biskup Massaia, (koji je kasnije postao kardinal), a koji je punih trideset i pet godina proboravio u Africi, u južnoj Etiopiji.

"Poglavicą plemena Gala, Aba Bagibo, htio se sa mnom pobratiti. Njegovo pobratimstvo za meneni za moj misionarski rad bilo je od velika značenja, jer bih u tom slučaju bio posve slobodan u svom misionarskom radu. Da bi to pobratimstvo poprimilo službeno obilježje, on je zakazao gozbu, a na gozbu pozvao je sve vidjenije poglavice svoga plemena, Glavno jelo bilo je sirovo bivolje meso, koje je za tamošnje urodjenike prava poslastica. Da im se ne bih zamjerio, i da steknem njihovu odanost, morao sam i ja žvakati i gutati tu "poslasticu".

Kada se Bogu smililo, prestala je i ta muka, ali sada nadodje još teža i mučnija. U znak naročite pažnje posadili su me na čelo stola, pa da bi mi se dodvorili, svatko bi od njih dograbio grumen maslaca, što se u jednoj zdjeli nasred stola nalazio. Od toga bi maslaca, svojim rukama još uvijek uprljanim i krvavim od sirova mesa, pravili male ploptice, pa bi me tim lopticama gadjali u usta, koja sam morao držati otvorena. Ako bi pogodili cilj, tada se samo po sebi razumije, da sam morao tu lopticu progutati i srdačno se zahvaliti,onome, koji me tom slatkom poslasticom počastio.

Dakako, da mnogi ne bi pogodili cilja, pa svatko može sebi predočiti kako je moralo izgledati moje lice, sve poprskano maslacem."(Massaia: "I miei trentacinque anni di missione, Torino 1932.)

c) A tko nije čuo za glasovita misionara Danjana de Veustera, apostola gubavaca, mučenika ljubavi? Rodio se u Belgiji, kao seljačko dijete. Tamo na dalekom oceanu, gdje sunce nemilo prži i sve izgara, postoji jedan otok, koji se zove Malakaj ili bolje rečeno: živi pakao, jer su tamo vlasti protjeravale jadne ljude okužene gubom. A vi znate što je guba: strašna neizlječiva bolest, koja rastače ljudsko tijelo! Tamo je odlučio poći neustrašivi Kristov borac, da one jadne ljude, osudjene na polaganu i sigurnu smrt, pridobije za Krista. Punih je petnaest godina proboravio medju gubavcima, dok se i sam nije zarazio tom strašnom bolešću.

Išao je od kolibe do kolibe. Svagde je bilo neizrecivo nečisto, svagdje nevolja i užas, smrt i trulež, gnojne rane, sakata uda, nakazna lica, ljudi na štakama, ljudi koji su kao crvi plazili po zemlji. Neustrašivi misionar bio je svakome sve. Svagdje se sagnuo do zemlje, oprao, povezao, namazao smrdljive rane, po kojima su nilili crvi. To je bio beskrajni križni put sa stotinu postaja, koji je trajao punih petnaest godina.

A kada se upoznao sa tim nesretnicima, kada ih je pripitomio i predobio k sebi, tada je zasukao rukave i dao se na ozbiljan posao.

Pošto se za njegovu junačku požrtvovnost na daleko čuo pročulo, počela su pristizavati pomoć i sa najudaljenijih krajeva svijeta, i on svojom vlastitom rukom počeo je graditi. Ozbiljno graditi. Ponajprije bolnicu za svoje drage gubavce, a zatim je stare, slamnate kolibe, jednu za drugom palio i nadomjestio zračnim, malim, drvenim kučicama. Ujutro je posjećivao teške bolesne i povijao im rane, ali poslije podne počela je raditi pila, trtnjiti čekić i čegrtati blanja. Tuce malih kućica je naskoro stajalo medju grmljem i cvijećem. Kada je podigao i bolnicu i stanove svojim gubavcima, onda je počeo zidati crkvu i toranj. Zatim je nadošao najradosniji čas njegova života. Posveta same crkve i procesija sa presvetim Oltarskim Sakramentom. Pater Danjan je nosio Presveto po cvjetnom otoku. Polako, vrlo polako je stupao, jer su se iza njega vukli i puzali gubavci. Čuo je kako dah bolesnika škripi i svira. Bilo mu je kao da sva nevolja svijeta ide za njim i za Gospodinom, kojega je svojim rukama nosio.

Konačno se i on zarazio gubom i umro medju svojim gubavcima. Dne 3. svibnja 1936. prenijeli su njegovo tijelo u luku Antwerpen.

Topovi su pucali na pozdrav. Odred vojske ga dočekao. Jedan kardinal, s grimiznim plaštem došao je, da ga pozdravi. Ministar predsjednik odao mu je počast u ime domovine. Sam kralj duboko se poklonio pred njegovim lijesom.

U slavlju je prošao taj seljački sin gradove i sela svoje domovine. Sa svih su tornjeva zvonila zvona. Svagdje su na vjetru lepršale zastave. Djeca su bacala cvijeće po njegovu putu.

Tko je ulazio kao car u svoj zavičaj?

Jedan mrtvac!

Jedan, koji je na dalekom otoku u Tihom Oceanu dao svoj život za svoju bolesnu braću. Mučenik ljubavi. Gubavac medju gubavcima iz Malakaja. Svećenik, koji je svojevoljno pošao na otok smrti, Danjan de Veuster junak u kraljevstvu Božjem.

3. Praktične primjene

Zašto sam vam, dragi moji vjernici naveo ove primjere?

a) Da vidite koliko vrijedi naša duša. Slušali ste sada kakvim se sve patnjama i žrtvama izlažu naši katolički misionari, da bi zalutalim dušama donijeli svijetlo svete vjere. Koliko vrijedi ta duša, kada je za nju vrijedno podnijeti tolike žrtve! A koliko mi cijenimo tu dušu?...Koliko mi cijenimo tu vjeru, koja nas uči u kolikoj je cijeni u Božjim očima ta naša duša?...Iz tolikih pisama, što nam u domovinu šalju naši misionari, mi doznajemo da mnogi pogani postaju pravi sveci, kada prigrle našu svetu vjeru, a mi, koji u toj vjeri živimo, imali bi se radi čega stidjeti, kada bi se s njima usporedili.

b) Molimo za naše misionare! Kako ste danas vidjeli iz primjera, što sam vam ih navlaš naveo, oni trebaju nadčovječanske snage, da bi mogli izvršiti zadatak, što im ga je dragi Bog namijenio. Pomozimo im, jer bi s naše strane bila i grehota i sramota, da mi stojimo skrštenih ruku, dok naši misionari pogibaju od divljih životinja i padaju kao mučeničke žrtve naporna rada u nevjerničkim zemljama.

Kako ćemo im pomoći?

c) Prije svega molitvom. U tu svrhu odredjujem za ovu svoju župu, da će svaka druga nedjelja u mjesecu biti misijska nedjelja. Za tu nedjelju neka vrijedi lozinka: "Svi vjernici za sve nevjernike!" Toga dana sve svete pričesti i sve svete mise, koje ćete slušati, prikazat ćete za katoličke misije. Poslije podne, pred izloženim Presvetim Oltarskim Sakramentom molit ćemo za misionare cijeloga svijeta, da presveto Srce Isusovo rasplanti u njima duh božanske ljubavi, da ponesu djelo Božje i spasenje Božje medju neznabošcima.

b) Sva milostinja i svi prilozi, koje ćete toga dana dati, odredit ćemo kao pomoć našim hrvatskim misionarima. Misije su doista ogromno trošenje materijalnog bogatstva i nadasve trošenje duševnih snaga, da se ljudima u najudaljenijim krajevima, koji najviše trebaju utjehe, donese najljepša blagovijest ljubavi i duhovnog poleta, što se ikada čula na svijetu, pa ćemo stoga svojim dobrovoljnim prilozima pomoći našim misionarima, da izvrše zadatak što im ga je dragi Spasitelj postavio: "Idite i naučavajte sve narode".

c) Misijska ideja širi se živom riječju, ali i štampom. Zato ću ovih dana pozvati iz svakog sela ove župe, najugledније djevojke, koje će medju mojim suseljanima širiti misijsku štampu i biti na taj način desna ruka našim misionarima. Ja se pouzdano nadam, da će naše djevojke časno i revno izvršiti taj zadatak.

Molitva, milostinja i apostolat, biti će pobožni dar zahvalnosti Bogu za vjeru, koju nam je dao i žarka molitva Njemu da svi nevjernici svake boje i rase sa otrovnih pašnjaka dodju u ovčinjak milosti i ljubavi, i da u našoj rimokatoličkoj Crkvi pozdrave vječnu učiteljicu istine i mudroga vodju naroda na putu najzdravijega i najprosvjetljenijega napretka, da se tako nad njima ispuni riječ proroka Izaije, koju ste danas čuli: "Narod, koji hodi u tami vidje svjetlost veliku". Amen.

BOG S NAMA

Borila se izmedju života i smrti jedna majka, mlada majka, kršćanska majka. U osvitku jednog proljetnog jutra, kada su cvrkutale lastavice pod strehama kuća, pozdravljajući lanjsku domovinu, i kada su mirisale kite jorgovana po vrtovima i baštama, - život i smrt sastadoše se na pragu njezine sobe.

- Ovo je moj čas! - reče Život.

- Ovo je moj čas! - reče Smrt.

I oboje udjoše unutra. A za njima udje i svećenik, noseći bolesnici presveto Tijelo Isusovo. Kada je vjersku utjehu pružio bolesnici, ona mu čvrsto stisne ruku i šapne: "Dajte mi da vidim djecu! Djecu svoju još jednom hoću da vidim!" Pa kada su se otvorila pokrajna vrata, i sa njih sunulo u sobu tuge i boli, dvoje djece kao dva ptića, kada ih majka u gnijezdu ostavlja, u sobi nasta prigušen plač i jecanje. Svakome je od prisutnih bilo jasno, da umiruća majka hoće svoj posljednji zbogom dati svojim sinčićima.

Pripili su se uz njezin krevet, kao pilići uz toplo materino krilo, te uz jecanje, što ti dušu para, stadoše govoriti majci: "Majčice, slatka naša majčice, nemoj nas ostaviti! Ti ne ćeš...Ti nam ne smiješ umrijeti." Majka ih prelije svojim toplim pogledom, i drhtavom rukom gladi ih po kosi i po licu, te ujedno šapuće: "Majka će sada vaša otići dragone Bogu....I molit će se za vas,...a vi, budite dobri i Boga se bojte....I molite se za svoju majku....A da me ne bi zaboravili, eto vam usponena! ...."Pa jednom sinčiću daje prsten, što ga je imala na ruci, dok drugome daje zlatni lančić, što ga držala o vratu.

Da li treba istaknuti sa kolikom su ljubavlju ta djeca čuvala tu dragu usponenu svoje umiruće majke? Zar se i mi ne sjećamo svake pojedinosti, svake riječi, koju su nan naši mili i dragi rekli, kada su se na smrtnom času od nas rastajali? Te su nam se riječi tako duboko zasjekle u dušu, da ih ne možemo nikada zaboraviti.

A sada da vas pitam: što vas je, dragi moji vjernici, ovamo dovelo? Što ste se u tolikom broju u ovoj crkvi okupili? Zar ne: da bi se sjetili posljednjih časova života, ne kojega od vaših najmilijih, već da bi se sjetili posljednjih časova života samoga Boga, koji nam je u predvečerje svoje smrti ostavio samoga sebe za usponenu.

Bog, dakle, daje samoga sebe za usponenu! Kome? Onima koji ga misle zatajiti i ubiti. Onima, koji ga danonice zatajivaju, izdavaju i ubijaju svojim grijesima, svojim prezirom, svojom nezahvalnošću, kojom, tko zna već po koji put, savijaju čavle njegovih ruku na drvu križa, kako se te Njegove ruke ne bi otrgle, da ih zagrle i usreće.

Jesmo li mi u broju takovih?

Da ne bi to bili, potrebno je, da se baren jednom u godini sjećamo što znači: živi Bog s nama.

P RED PRESVETIM

I.

Vi ste sigurno čuli više puta, da nema ni jednoga naroda na svijetu, na kako divljega, koji se ne bi klanjao kakvom božanstvu. Kada je, tokom dugih vjekova, izblijedio kod čovjeka pojam o pravome Bogu, čovjek je počeo praviti likove svojih božanstava, od drveta, kamena i mramora. On se pred tim kipovima, "djelo ruku čovječjih", stao klanjati i njima prinositi žrtve. Što nam sve to dokazuje? To nam sve dokazuje, da je u čovjeku ukorijenjena duboka težnja za Bogom. Sva ta božanstva nijesu ništa drugo, već krik čovječanstva: "Bože mi ne možemo bez tebe! Budi s nama, da te vidimo, da te čujemo, da te zagrlimo....Da ti budeš posve naš, a mi potpuno tvoji!"

Bog je tu živu težnju za Njim u čovjeku usadio, pa joj je On i udovoljio, ali ne odjednom, već postepeno, da bi ga pripremio na svoj dolazak, kada će, naime, sama Riječ Božja uzela tijelo na sebe i prebivala među nama. Bog se objavio i progovorio čovjeku. Progovorio je Adamu, progovorio je Abelu, pa i Kainu je progovorio. Progovorio je Noi, Abrahamu, Izaku, Jakobu, Mojsiju. Progovorio je patrijarsima, progovorio je prorocima, dok konačno ne dodje Sin Božji, "da tako Bog, - kako veli sveti Pavao apostol - koji je nekada mnogo puta i različitim načinom govorio ocima po prorocima, progovori nama u posljednji dan po Sinu".(Hbr. 1,2.)

A da li će biti samo riječ dovoljna, da se kod čovjeka ugasi težnja za Bogom? Zar se mi zadovoljavamo da samo čujemo glas osobe, koja nas voli i koju volimo? Zar mi ne želimo ubrati glas s njezinih usana, kao što ubiramo slatku voćku sa stabala? Zar mi ne želimo čitati misao drage osobe na njezinu čelu, na njezinim očima, sa njezinih usana?

I eto, Bog udovoljava i toj težnji čovjeka, te pošto je progovorio čovjeku, poprima čovječje tijelo, da bi ga se čovjek nagao do sita nagledati, rajske se njegove ljepote naužiti, u ponore njegova pogleda zaroniti, te očaran tom ljepotom, koja je iznad sviju ljepota, - uskliknuti: "Ecce Deus!" - evo Boga!" - "I - Riječ je tijelom postala i prebivala među nama, i mi vidjesmo slavu njegovu!"

Recite majci, koja godinama i godinama nije vidjela svoje dijete: "Dovoljno je, da ga vidiš i čuješ!" Ona će van se otrgnuti iz ruku i poletjeti sinu u zagrljaj. Ona hoće da osjeti, da njezino dijete potpuno njoj pripada, kao i ona njemu.

Bog je, u neizmjernoj svojoj ljubavi prema čovjeku dozvolio da čovjek osjeti, da sav Bogu pripada, a Bog njemu, pa je dopustio, da Ga se čak čovjek dotakne. Dotiče Ga se žena Kananejka, bolesna na tijelu; dotiče Ga se Marija iz Magdale, bolesna na duši; dotiče ga se Ivan, koji Ga je ljubio, dotiče Ga se Toma, koji je u Njega sumnjao, dotiču Ga se zdravi, dotiču Ga se bolesni, dotiču Ga se pravednici, dotiču Ga se grešnici. Zašto? "Jer je iz njega izlazila sila, sila neiskazane ljubavi, - i sve je iscjeljivao".

II.

Težnji, dakle, čovjekovoj, da čuje Boga, da vidi Boga, da dodirne Boga, Bog je eto, u neiskazanoj svojoj dobroti, udovo-

ljio. Tajna Njegove stvarne prisutnosti nedju ljudima, u potpunosti se obistinila, pa zato i reče sveti Ivan apostol: "Što bijaše u početku, što smo čuli, što smo vidjeli očima svojim, što razmotrismo i ruke naše dodirnuše, vidjeli smo i svjedočimo." (1.1,1.) Prema tome ne bi drugo više preostalo, već da se uznese na visine, sa kojih je bio sišao, da bi čovjek mogao čuti, gledati i dodirnuti svoga Boga i svoga Spasitelja. Podji, dakle, Sine Božji, s ove naše grešne zemlje, koja te primila kao dijete, a osudila te kao razbojnika. Podji s ove zemlje, kojoj si Ti poklonio svu svoju ljubav, a ona tebi dvije unakrsne grede, trnovu krunu, tri čavla i pet velikih rana. Podji, Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, jer si nam već sve dao, što si nam mogao dati, kada si sebe, nas radi, "poništio, uzevši lik sluge"(Flp. 2,7.)

Što bi ti još preostalo da nam dadeš, a da nam već nijesi dao, kada si nam i posljednju kap svoje krvi dao?

Ah, što velim "podji"? Ne, ne! Ostani s nama. Mi hoćemo još uvijek samo Tebe, Tvoju osobu, Tvoje jadno probodeno i izmrcvareno tijelo! Mi hoćemo još uvijek Tebe, pa i da smo Te bezbroj puta do sada izdali i svojim te grijesima, kao Pilat, bezbroj puta na smrt osudili. Ostani ipak s nama! Zar ti ne reče: "Ne trebaju zdravi liječnika, već bolesni"?(Lk.5,35.)Zar Ti ne reče: "Nisam došao da zovem pravednike, već grešnike"(Ib.32.) Zar Ti ne reče: "Sin je čovječji došao, da spasi ono što bijaše izgubljeno"? (Mt.18,11.)

I ostade On s nama, Bog naš i Spasitelj naš. On utoli našu glad za Njim, ali ne utoli svoje gladi za nama, pa nam zato i dade "svoje tijelo za jelo". On ugasi naše žedji za Njim, ali ne ugasi svoje žedji za nama, pa nam dade svoju krv da pijemo, - i tako On postade jedno s nama, a mi jedno s Njim. I tako imamo nebo na zemlji, kada imademo uvijek Boga svoga pored sebe.

III.

Velite: kada je Bog progovorio ljudima, zašto nam ne bi i sada progovorio? A šta bi nam govorio, kada nam je sve rekao, što je imao da reče? Ako baš želimo čuti Njegovu riječ, otvorimo bilo koju stranicu Evandjelja i tu ćemo naći zapisano sve, što nam je morao reći.

Želimo li čuti Njegov glas? A zar nam On danonice ne progovara preko svoje Crkve?

On šuti, jer On sada čeka da mi Njemu govorimo, da Mu izjadamo svoje jade, da Mu kažemo koliko smo bijedni bez Njega. Zar nam On ne reče: "Dodjite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti"(Mt.11,28.)

Velite: nekada je udovoljio težnji čovjeka da Ga vidi, pa zašto sada skriva svoje lice pred nama?

I kada bi Ga vidjeli, zar Mu tada ne bi okrenuli ledja, kao oni njegovi učenici, koji nijesu imali snage, da Ga slijede, pa su zato rekli: "Tvrd je ovo govor i tko ga može slušati"(Iv. 6,60.)

A ako baš želimo da Ga vidimo, to možemo uvijek kadgod zaželimo. Zar nam se ne objavljuje u siromahu, u nevoljnome, u ohome koji trpi? Zar se s Njim potpuno ne istovjetuje, kada veli:

"Gladan sam bio i nahranili ste me, žedan sam bio i napojili ste me!"(Mt.25, 36.)

I baš što se tiče ljubavi prema bližnjemu, zar ne bi bilo vrijedno, da ovdje, pred presvetim Oltarskim Sakramentom, u kome nam se, kao u kakvom nebeskom vidjenju, objavljuje Božja ljubav prema nama, - zar, velim, ne bi bilo vrijedno, da ispitamo svoju savjest: dali bi tolike protuvjerske struje postojale u svijetu, da smo mi kršćani zbilja izvršili svoju kršćansku dužnost prema bližnjemu? Da smo uspostavili zakon ljubavi i drštvene pravde medju svojom braćom, koja su vapila za ljubavlju i za pravdom. Farizejski se zgražamo kad čujemo riječ "materijalizam", ali zar je taj materijalizam gorji od materijalizma tolikih kršćana, koji se smatraju kršćanima, a svoga su bližnjega ostavili u bijedi, ili su bili ravnodušni prema njegovoj bijedi. Sadržina, srž, bit Evandjelja je ljubav, istinska, djelotvorna ljubav prema bližnjemu. Kršćanin koji te ljubavi nema, ne može biti sljedbenik Kristov, jer Krist reče, baš u času, kada je ustanovljavao ovaj presveti Sakramenat: "Po tome će svi poznati, da ste moji učenici, ako se budete ljubili medju sobom."(Iv.13,35.) A iste noći, kada se oprastao od svojih učenika, reče in ove velike riječi: "A ovo je zapovijed moja, da ljubite jedan drugoga, kao što sam ja vas ljubio" Presveti Oltarski Sakramenat je posljednji i najveći dokaz Božje ljubavi prema nama, jer tu Bog svega sebe, bez ikakva izuzetka, daje i prijatelju i neprijatelju, i onome, koji ga je do jučer mrzio, kao i onome koji Ga je svega vijeka vjerno služio. A mi? A mi, koliko smo sebe i od sebe(dakako u granicama mogućnosti) dali bližnjemu svome? Koliko u nama imade duha Kristova, duha ljubavi, duha Evandjelja? Koliko i koliko imade kršćana koji se drže samo slova Evandjelja, ali su svojom sebičnošću i u sebi i u drugima ubili duh Evandjelja! Zar smo slijepci, zar ne vidimo, kako je kršćanstvo danas mnogo izgubilo na snazi svoje uvjerljivosti i privlačljivosti, sigurno zato, možda najviše zato, jer su današnji kršćani daleko, jako daleko od Evandjeoskog duha ljubavi k bližnjemu.

Kriste, Bože i Spasitelju naš, Ti šutiš u presvetoj Hostiji i ništa nam ne kazuješ, jer si nam već sve kazao što si imao da kažeš nama. Pa ipak? Ostali smo onakovi, kakvi smo i bili, skoro kao da Tebe medju nama nije ni bilo.

Ti znaš, o Isuse, koliko je silno potrebno u ovo vrijeme Tvoj pogled i Tvoja riječ! Ti znaš dobro, da jedan Tvoj pogled i Tvoja riječ, može preokrenuti i promijeniti naše duše. Ti znaš da nas jedino Tvoj glas može izvući iz naše beskrajne bijede.

Reci, oh reci tu riječ! Prekini šutnju! Daj jedan znak, jedan bljesak nebeski! Otvori nebo, rasvijetli noć, daj samo jednu riječ za svu svoju šutnju.

Reci: "Mir vama!" Reci još jednom: "Ljubite se!" Reci tu riječ, ali molimo Te, učini i čudo, jer ako ga ne učiniš, mi ćemo i dalje sijati po ovoj zemlji, koja je Tvoja i naša: smrt, suze i krv. Ti si od nje htio učiniti predvorje raja, a mi sada izmišljamo strahovita ubojita sredstva, kako da je pretvorimo u goruću pakao.

Nijesmo bolje sudbine ni zaslužili! Ali Ti, oh Ti, koji praštaš sve, svakome i uvijek, pogledaj nevolju našu, te dižući svoje ruke prema Tebi vapimo iz dna raskajane svoje duše: "Prosti, moj Bože, jer sad se kajem i mene žalost sva pridobi!" Amen.

OBLJETNICA POSVEĆENJA CRKVE

HRAM DUHA SVETOGA

"Ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama".
(I.Kor.6,19.)

Danas, dragi moji vjernici, slavite obljetnicu posvećenja ove vaše župne crkve.

Čini mi se kao da se ovoga časa otvaraju grobovi vaših pradjedova, koji su - davno, davno je to bilo - podignuli ovaj sveti Božji hram, te, kao da gledam, kako sada svete njihove sjene izlaze iz svojih grobova, te u povorci nijemoj i dugoj, u golem krug stoje oko vas...

Da li se raduju, ili pak plaču?

Ja ne znam, Vi ćete to bolje znati.

Da li se raduju zato što vide, da i u vašim srcima plamti ona ista živa vjera, što je u njihovim srcima plamtila, kada su Bogu i sv. ....u čast dizali ovaj hram; ili pak plaču poput Jeremije proroka: "Putovi na Sionu tuguju, jer nitko ne dolazi na blagdan. Sva su vrata njegova pusta; svećenici njegovi uzdišu... jer ga Gospod rinu u žalost poradi grijeha njegovih"(Tužb.1,4-5.)

Doduše prorok je Jeremija plakao i naricao nad ruševinama već razvaljena hrama, dok ovaj vaš hram evo stoji, i nitko ga još nije srušio. Ali koliko smo mi puta, i to svojom vlastitom rukom, srušili kudikamo dragocjeniji i svetiji hram, nego li su svi hramovi svijeta, a to je hram naše duše, u kojoj, kada nema teškoga grijeha, Bog stvarno, ali nevidljivo prebiva. Zar ne reče sveti Pavao apostol svojim vjernicima:"Zar ne znate, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga, koji je u vama"? (I.Kor.3,16.)

Eto, o toj istini: da smo mi kršćani živi hram Božji, u kome stvarno, ali nevidljivo Bog prebiva, ja ću vam danas govoriti. Mislim, da nema zgodnije prilike, nego da vam baš danas o toj velikoj i divnoj istini govorim, kada slavite obljetnicu posvete ovoga svetoga hrama.

1. Bog u nama

Da li se sjećate, dok ste još bili mali, dok ste polazili osnovnu školu, da vam je vaš velečasni tumačio, da - kada je Bog odlučio, da stvori čovjeka - da je rekao: "Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju"(I.Mojs.1,26.). Od kada ste čuli ove riječi, prošlo je mnogo vremena, i vi ste te velike i značajne riječi zaboravili, ali evo, došao je čas, da se tih riječi sjetite i da ih nikada ne zaboravite, jer one u sebi kriju jednu veličanstvenu Božju osnovu. U onu šaku praha zemaljskoga, iz kojega je svemoguća desnica Božja sazdala tijelo čovječje, "udahnuo je Bog duh života" (I.Mojs.21,7.), t.j. stvorio mu je dušu, koja je oživjela tijelo Adamovo, i "tako postade čovjek biće živo"(Ib.). Ove su riječi, dragi moji vjernici, tako velike, tako svete, da bi ih čovjek mogao izgovarati i slušati klečeći, jer one u sebi sadržavaju ne jedno čudo, već čitava čudesa. Čitava čudesa Božjega svemogućstva i Božje nedokučive ljubavi prema čovjeku.

"Načinimo čovjeka na sliku i priliku svoju", što to zna-

či? To znači: Mi sve Tri Božanske Osobe: Otac, Sin i Duh Sveti, načinimo čovjeka, čija će duša biti slična Nama; čija će duša biti dionik same Naše Božanske naravi. Dajmo toj duši svoj božanski život, pobožanstvenimo je. Riječ u jedno: učinimo od čovjeka jedno božansko biće, bogonosca, živi hram, živo svetohranište sviju nas Triju: Oca, Sina i Duha Svetoga. "K njemu idimo i kod njega (u njegovoj se duši) nastanimo"(Iv.14.23.)

Dokgod ni ove čudesne riječi duboko ne shvatimo i ne odvažimo se da u njih tvrdo vjerujemo, dotle ni ne ćemo nikada shvatiti svoje uzvišeno dostojanstvo, niti ćemo shvatiti svu strahotu grijeha, jer jedino grijehom ni u sebi ubijamo taj božanski život.

To pobožanstvenjenje čovjeka, ta velika Božja milost, po kojoj čovjek Boga u sebi nosi, po kojoj čovjek postaje u pravom smislu riječi bogonosac, živi hram Božji, upravo dijete Božje, u žilama kojega teče krv, t.j. život očev, ni nazivamo posvetnom milošću. Zašto posvetnom milošću?

1) Posvetnom zato, jer čini čovjeka svetim, (kako čovjek ne bi bio svet, kada u njemu Bog stanuje?). Kao što je ovaj hram svet, jer u njemu stanuje Bog, tako je i duša naša sveta, ako je u posvetnoj milosti, jer i u njoj Bog stanuje.

2) Milošću nazivamo zato, jer Bog taj dar daje čovjeku iz puke svoje dobrote, a bez ikakove čovjekove zasluge. Što se daje za zasluge, zove se "plaća", ili "nagrada".

2. Mi u Njemu

Što je dakle posvetna milost?

To je Bog sam, koji dolazi k nama i stanuje u nama, te kao što vatra prodire u željezo, zagrije ga, sažiže ga i sebi ga čini sličnim, tako i bog, kada smo u toj Njegovoj milosti, t.j. kada nemamo teškoga grijeha na duši, zagrije je i čini je sebi sličnom.

Što je milost posvetna? To je Bog, koji nevidljivo dolazi u našu dušu, te kao što svjetlost prodire u prozirno tijelo, te se sve u toj svjetlosti zablista, tako isto i posvetna milost prodire u našu dušu i duša se po njoj sva zablista i rasvijetli nadnaravnom svjetlošću.

Što je posvetna milost? To je Bog, koji urezuje u našu dušu svoju živu sliku, svoj živi odraz, kao što pečat urezuje svoj otisak u vrući vosak.

Što je posvetna milost? To je Bog, koji uobličuje našu dušu na svoju sliku i priliku, i prema tome naša je duša odsjev Njegove ljepote, kao što je ogledalo odsjev sunčane ljepote i sjaja, kada se u nj ogledava.

Što je posvetna milost? Posvetna milost je samo presveto Trojstvo u nama, jer sam božanski Spasitelj reče: "Ako tko bude mene ljubio (t.j. ako će tko biti u mojoj milosti t.j. bez teškoga grijeha na duši) Otac će moj ljubiti njega i k njemu ćemo doći i u njemu ćemo se nastaniti"(Iv.14,23.)

Ovo su, dragi moji vjernici, tako lijepe i uzvišene riječi, da uzvišenijih i ljepših ne može biti, jer nam razotkrivaju svu nebesku ljepotu naše duše, koja je po toj milosti živi hram, u

kone cijelo nebo slavi svoje neprestano posvetilo. Naša duša svojom ljepotom tako Boga začarava i zanosi, da je Bog samim sobom hrani, da bi takva duša što duže uznogla biti nebo na zemlji. Jest, ona je nebo, pravo svetište, jer u njoj stanuje gospodar neba: Otac, Sin i Duh Sveti.

Naša duša, kada je u toj posvetnoj milosti, toliko zanosi svojom ljepotom Boga, da On može reći za nju ono što je rekao sveti patrijarh Josip, sinu svome Jakovu, kada ga je blagosivljao: "Miris sina mojega, jest kao miris polja, kada ga blagoslovi Gospod"(I.Mojs.27, 27.)

U takvom stanju mi pružamo veselje Bogu, kao što dijete pruža veselje ocu, kada je svijesno da otac u njemu vidi svoju sliku. Šaka praha, ali pobožanstvenjenog praha, čini veselje Bogu...

3. Čudesni preobražaj

Ali gledajte sada čudesna preobražaja, što se dogadja u duši, u tome živome Božjemu hramu, kada je u stanju posvetne milosti, t.j. kada nema na sebi teškoga grijeha!

Sva naša djela, što ih činimo u takvom stanju, zaslužna su djela, t.j. u tolikoj su cijeni ta djela u očima Božjim, da nam je za to - po riječima svetoga Pavla apostola - "pripremljen vijenac pravde, koji će nam dati Gospodin"(II.Tim.4,8.)

Iznijet ću vam jedan primjer, da bi ne mogli razumjeti.

Pretpostavimo, da ste u svom vrtu imali divlju jabuku. Što ste učinili da bi je oplemenili? Vi ste na nju nakalamili cijep plemenite jabuke. Što se sada dogadja? Zemlja je doduše ostala ista, korijenje je ostalo isto, stabljika je ostala ista, ali čim je sok sa divlje stabljike prostrujio kroz njezin oplemenjeni dio, taj se sok iz temelja mijenja. Dok sok nije dopro do cijepa, bio je trpak i gorak, ali čim je prostrujio kroz plemeniti cijep, postao je sladak, i tu svoju slatkoću prenio je na plod, pa je usljed toga i plod postao plemenit i sladak.

Eto vam divne slike čudesnog preobražaja, što se u nama zbiva, kada kroz našu dušu prostruji životodavni sok posvetne milosti. Sva se naša djela-dakako, ako nisu zla - tada preobrazuju, poprimajući novu sadržinu, novu vrijednost, novu ljepotu, sjaj i slatkoću. Riječ u jedno: jer je u nama po posvetnoj milosti ucjepljen božanski život, božanski cijep, sve su naše misli, riječi i djela u takvome stanju, čisto božanska djela, jer u nama struji božanski život, pošto Bog u nama živi, a mi u Njemu.

Možda da je koja dobra duša uskliknula: oh, kako je to dobro, kako je to lijepo, ali recite, pokažite nam put, kako bi do toga sjedinjenja s Bogom došli. Kako da se mi u tome uživimo, kada smo preopterećeni tolikim poslom i toliko teškim brigama?

Ništa lakše od toga, dragi moji vjernici! I baš zato, jer ste toliko zaokupljeni poslom, i jer baš zato nemate vremena da se Bogu molite, ja ću vam ovoga časa dati savjet, kako da bude cijeli dan za vas neprestana molitva, ili kako veli sveti Pavao apostol: "Bilo da jedete ili pijete, ili što drugo činite, da sve na slavu Božju činite"(I.Kor.10,31.)

Najvažnije su u tome dvije stvari:

1) da se čuvate dteškoga grijeha, jer smrtno sagriješiti značilo bi svojom rukom otrgnuti plemeniti cijep na već nakalanljenoj voćki. Samo se po sebi razumije, da ona više ne bi mogla davati oplemenjeno i slatko voće. Dok smo u grijehu, otgnuti smo kao grana od stabla. Kroz nas ne struji božanski sok milosnog života. Ne znam kakva dobra djela činili u takovom stanju, ona nam nijesu zaslužna za nebo, jer smo se sami otgnuli od stabla života. Zar ne reče božanski Spasitelj: "Koji ostaje u meni i ja u njemu, on rodi mnogi rod"(Iv.15.5.)

2) Što vi radite kad hoćete da nekome stigne vaše pismo? Vi na omotu (kuverti) ispišete adresu. Tako isto i mi, dragi moji vjernici, ako želimo da naša djela, (dakako ako se za njih može reći da su dobra) hoćemo da stignu pred lice Božje, da se On njima obraduje i da nam ih upiše u zaslugu, tada treba da na njima ispišemo adresu, t.j. da baren ujutro probudimo dobru nakanu, odnosno da u sebi probudimo odluku, da sve što ćemo kroz dan raditi, da ćemo raditi na slavu Božju. Tu dobru nakanu možemo probuditi riječima: "Bože, sve što ću danas raditi, neka je na slavu tvoju!"

Nemojte misliti da je ovo neznatna stvar. Jer sve što radite, ako ste u posvetnoj milosti, radite u životnoj vezi sa samim Bogom, jer Bog u vama živi, pa prema tome sva su vaša djela, na neki način, božanska djela i sboga božanske vrijednosti. Zar ne reče sveti Pavao apostol: "Da onima koji ljube Boga, sve okreće Bog na dobro" (Rim 8,28.) I cijep na voćki je naoko neznatna stvar, ali je od presudne važnosti. Istrgneš li ga, tada iston znaš koliko je vrijedio.

Zaključak

Ne zaboravite nikada, vjernici moji, na ovu lijepu i živnu istinu, dok ste živi hram Božji i da Bog stanuje u vama, ali, dok vi ushtjednete, dok Ga, naime, teškim grijehom iz nje ne istjerate.

Na tu misao, da ste hram Božji, u kome Bog stanuje, sjetite se naročito tada, kada ili ugledate, ili kadaulazite u ovaj sveti Božji hram, čije posvećenje danas slavite. Kako bi bilo lijepo, da tada metnete ruku na svoje srce, pa da usklikneteš: "Evo, u ovom mojem srcu Bog stanuje, kao što u ovoj crkvi Bog u svetohraništu stanuje!"

Kao što u nj ulazite s poštovanjem, tako poštujte sebe i tijelo svoje, ne kaljajući ga ni najmanjim grijehom.

Zar ne reče sveti Pavao apostol: "Ne znate li, da je tijelo vaše hram Duha Svetoga koji stanuje u vama?" Kao što se pristoj hranu Božjemu da je lijepo i bogato uredjen, jer je to prebivalište Božje medju ljudima, tako neka je duša vaša, u kojoj Bog stanuje, uredjena kršćanskim krepostima, a naročito živom i djelotvornom vjerom. To neka bude ono vječno svijetlo, što će u svetištu vaše duše uvijek gorjeti i nikada ne utrnuti. Kao što hram Božji ne može bitibez oltara, na kome svećenik svakog dana prinosi žrtve za grijehe svijeta, tako neka vaše srce bude oltar, na kome ćete vi, kao svećenici, prikazivati i žrtvovati Bogu, svoje strasti, svoja zla nagnuća, svoje grešne porive, da bi svedjer hram vaš bio ugodno prebivalište Božje. Ne zaboravite, naročito vi ocevi i majke, ne samo da ste vi živi hramovi Božji, nego da

vas je Bog, po sakramentu svete ženidbe, postavio za čuvare hramova svoje djece. Jao vama i na ovome i na drugome svijetu, ako ćete svojom nemarnošću i zlim primjerom, biti uzrokom, da ljepotu i nevinost duše vaše djece razori grijeh. Jao vama roditelji, ako - kao andjeli Božji sa isukanim ognjenim mačem u ruci - ne ćete uvijek budno bdjeti nad dušama svoje djece, jer u tim dušama, pošto su čiste i nedužne, najradije Bog prebiva. Jao vama, roditelji, ako svojim propustima, ako svojim rdjavim primjerima otvorite vrata tih živih Božjih hramova, da se u njih ušulja neprijatelj i obesčasti im njihovu ljepotu.

Držite uvijek vrata svoje duše zatvorena grijehu, da se u nj taj krvni njezin dušmanin ne ušulja. Ako vas smrt zatekne u takvome stanju, blago vama, jer će vam tada Bog otvoriti vrata svog nebeskog hrama u vječnosti. Amen.

M L A D A M I S A

GLASNIK VELIKE KRISTOVE LJUBAVI

"Dolazim da prinesem žrtvu Gospodu. Posvetite se i nadjite se sa mnom kod žrtve.
(I.Kralj.15,14.)

Gospod Bog bio je odbacio Saula kao kralja nad Izraelom zato, što nije poslušao zapovijedi Gospodnje, nego se naklonio na pljen, što je neugodno bilo u očima Gospodnjim.

I bi žao kralju Saulu, što ne će više vladati nad izabranim narodom, ali bi žao i Samuelu, Božjem proroku, koji ga je bio pomazao za kralja. Bi mu žao i dugo je zato tugovao pred Gospodom.

Jednoga dana reče Gospod Samuelu, proroku svome: "Dokle ćeš još žaliti za Saulom, kada ga ja odbacih? On ne može dalje biti kralj nad Izraelom. Podji k Izaju betlemićaninu. On ima osam sinova. Kada stigneš, ja ću ti reći koga sam medju njegovim sinovima izabrao za kralja.."

I sveti Božji prorok otisnu planinom, vukući za sobom mrsno tele, namjenjeno za žrtvu Gospodu. Najposlije uspne se do Izaja betlemićanina, pa kada bi njegovu domu na pomolu, Izaj ga spazi i jako se uplašio, kada je pred sobom ugledao Božjega glasnika.

Sav zastrašen pita Božjega proroka: "Da li tvoj dolazak sluti na dobro, ili na zlo?"

- Samo na dobro - odvrati prorok, - "Došao sam, da prinesem žrtvu Gospodu. Posvetite se i nadjite se sa mnom kod žrtve."

Baš toga časa sunu pred lice proroka, najstariji Izajev sin Eliab, jak i snažan kao zmaj. Prorok pije pogledom toliku mladenačku snagu i ljepotu, ali veli: "Ovoga nije izabrao Gospod!" I za drugoga sina Izajeva veli: "Ni ovoga nije izabrao Gospod!" I za trećega sina Izajeva veli: "Ni ovoga nije izabrao Gospod!" I tako svih sedam Izajevih sinova posukaše pred lice Božjega proroka, ali za svakoga od njih presječe: "Ni ovoga, ni ovoga, ni ovoga nije izabrao Gospod!"

Nasta tajac. Prorok šiba pogledom zastrašenog Izaja, pa upita: "Da li su ovo doista svi tvoji sinovi? Da nemaš možda još kojega?"

Jest imam još jednoga - odvrati. Ali što će ti on? Još je to golobrado momče. Eno ga tamo na proplanku kod ovaca.

- Pošalji po njega!

I dodje dječak David, goneći ovce ispred sebe. Stade pred proroka mlad i vitak kao mladi borić, okupan ljepotom najljepše mladosti. Čim ga prorok spazi, skoro povika: "Ovoga, ovoga je izabrao Gospod." (I.o Kralj.16,1-8.)

Vjernici! Pogledajte tamo, do Božjega oltara, onoga mladića, obućena danas po prvi put u sveto misničko ruho? I on je, poput mladoga Davida, nema tomu dugo, pasao po proplancima ovoga vašega sela svoje stado. I on se igrao po ovim vašim plandištima sa svojim vršnjacima i mladjahne nestašluke zbivao, kao svako seosko dijete. Odjednom čuo je u sebi neki tajanstveni glas: "Dijete, moje, dijete! IDi iz zemlje svoje i roda svojega i iz doma oca svojega u zemlju, koju ću ti ja pokazati! Blagoslovit ću te i proslavit ću ime tvoje. Ne boj se! Ja sam štit tvoj i plaća tvoja velika!"(I.Moj.12,5; 15,1.)

I taj dječak, eto, povinuo se Božjemu glasu. A prije no što će se otisnuti strmom i trnovitom stazom, što mu je Gospod zacrtao, stoji jutros ispred vas i veli vam: "Došao sam, da prinesem žrtvu Gospodu. Posvetite se i nadjite se sa mnom kod žrtve!" (I. o Kraljeva 15,4.)

I vi, eto, dohrlili ste u tolikom broju, da se nadjete kod ove njegove prve jutarnje žrtve. Pitam vas: "Što vas je potaknulo, da se pored njega nadjete u tolikome broju? Zar toga mladića nijeste nikada vidjeli? Zar ova njegova prva žrtva nije kao što su sve druge žrtve? Što vas k njemu jutros naročitom snagom privlači? O, ja mislim da se ne ću prevariti, ako ustvrdim, da vas k njemu naročitom snagom privlači izvanredna zadaća, koju mu je Bog namijenio a ta je: da širi i propovijeda ljubav; da bude glasnik velike Kristove ljubavi. Taj se mladić danas odriče svake zemaljske ljubavi, da bi mogao postati "svima sve"(I.Kor. 9,22.). On danas neće na žrtvenik svoga svećeničkoga poziva sama sebe za žrtvu, da bi mogao postati propovjednik ljubavi, učitelj ljubavi, oličenje ljubavi, žrtva ljubavi, da, - glasnik velike Kristove ljubavi.

Mislim, dragi moji vjernici, da će vrijedno biti, da baš pod ovim vidom razmotrimo danas veliki poziv svećenika, koji se u tome uvelike izjednačuje sa pozivom njegova božanskoga Učitelja, koji za sebe reče: "Dodjoh, da oganj bacim na zemlju, pa što hoću, nego da se zapali?"(Lk.12,49.)

1. Iz svijeta je nestalo ljubavi

Vjerujem, dragi vjernici, da se još uvijek sjećate strahota minulog svjetskog rata. Smrt je tada prohujala i ovim vašim selom, koseći ispred sebe svoje najbujnije opkose; koseći ih i sunovraćajući ih u svoje tamne bezdanke. Plač i lelek matera već se odavno smirio, što zaplakaše i zacviliše nad ponrlom djecom, što su sunca htjela. Žrtve rata već odavna leže pod zemljom, i

sve su već izjednačene sa zemljom. Od lijepog čovječjeg stvora, koji je nekada majku svoju zvao, oružje nosio i ljute bojeve bio, još je samo ostala u opustjelom domu njegova slika na zidu, pred koju mati često svraća, moli i plače.

Kad bi iz mračnih svojih grobova poustajali svi mrtvi, što pogiboše za minula rata, u povorci blijedoj, nijemoj i dugoj, opasali bi čitavu zemlju.

I kada se sva Evropa pretvorila u uzavreo pakao, i kada svugdje zavlada jauk, suze i krv, odjednom pročuje se glas: "Mir! Mir!" Pogledasmo tada jedan drugoga, pogledasmo i zaklikta-smo: "Mir! Mir!" I velika radost prostruji kroz svačija srca, i ispuni se nadom u bolje dane - pobjednike, a velikim strahom pobjedjene.

I stadosmo raditi, zidati i graditi, kao da pred nama nije čas prije prohujao strahoviti orkan s užasnim praskom i hukom, što nam tolike nade u pepeo rasuo. Kao da nije strašna žetelica smrt pokosila ispred nas najbujnije naše opkose. I preko noći - mi, porod vuka i arslana, mi gnijezdo zatočenika, uskrsnuvši iz vlastite krvi - podigosmo nad tolikim ruševinama: i kuće, i tvornice, i pruge, i ceste, i škole. Ponovo je prostrujio svijetom novi život, kao da nam do juče nije bio u pitanju.

A da li je to doista taj "novi život", taj "bolji život", o kome smo toliko sanjali? Da li još uvijek postoji nešto, što se mora svakako iz ruševina podići, e bi nam osvanuli bolji i sunčaniji dani, nego što su nam oni predratni bili? Što je to nešto, što se više i ne spominje, kao da ni ne postoji više, a što je rat nemilo opustošio i u prah pretvorio? Koja je to strašna žrtva rata, u koju bi trebalo udahnuti duh života, da bi svijetom zavladala savršena staloženost reda, pa prema tome trajna radost i sreća? Ta strašna žrtva rata, koju mi vlastitom rukom ubismo i sahranismo, to je - ljubav!

Iz svijeta je nestalo ljubai, U svijetu je umrla ljubav. Tko ju je iz svijeta istisnuo? Tko ju je prognao? Tko ju je ubio? Mržnja, dragi vjernici, samo mržnja! Mržnja je ubila ljubav i sav nam život zatrovala. A kao da nam nije bilo dovoljno jauka, i suza i krvi, eto: ljudi izmišljaju nova strahovita ubojita oružja, da bi svijet konačno i jednom zauvijek pretvorili u jedno veliko beskrajno groblje. Dotle je naša luda bezumnost dotjerala, da smo ljubav prognali iz svojih vlastitih kuća i ognjišta, a tu joj je baš bilo i žarište i svetište. A mi žarište utrnusno i svetište obesčastismo, pa što nam drugo preostaje, nan da plačemo i uzdišemo nad porušenim svojim snovima.

Da, srušili smo kuće, pa smo ih ponovo sazidali; srušili smo pruge, pa smo ih ponovo uspostavili; srušili smo gradove, pa smo na njihovim ruševinama nove i ljepše sagradili. Nijesmo imali kruha, sada ga opet imamo. Svega opet imamo, ali životne radosti nemamo. Što će nam obitelj, ako je u njoj pakao? Što će nan kuća i palaća, ako je u njima pakao? Što će nam kruha i ruha, što će nam blaga i bogatstva, kada svakog časa strepimo, da ponovo ne poteku svijetom rijeke krvi i potoci suza? Što nam vrijedi život, što vrijedi da se čovjek sa čovjekom sastaje, kada ne zna što nu kuje i snuje?

Molim vas zato i preklinjem, dragi vjernici, da mi kažete: ima li gdje na svijetu ljubavi, da bi je mogli potražiti, pa je moliti, da k nama svrati, da nas pod svoja topla krila zakrili, da toliko ne strahujemo i ne drhtimo nad sutrašnjicom, pa da čovjek čovjeku ne bude više vuk, već prijatelj; da, susjed su-

susjedu ne bude više vuk, već prijatelj; da narod narodu ne bude više neprijatelj i zatornik, već prijatelj i zaštitnik?

Bi li mogli naći nekoga, koji bi nas ne samo riječju, već i primjerom poučio kako da ljubimo, i za tu nas ljubav tako zagrijao i oduševio, da bi se ozbiljno i konačno odlučili iz svijeta prognati mržnju, pa - mjesto mržnje - da zavlada svijetom ljubav, samo ljubav; velika, nesebična ljubav, koja sve podnosi, koja sve vjeruje, koja se svemu nada, koja sve trpi, a nikada ne prestaje? (I.Kor. 13,7.) Tko je taj, koji je jedino kadar, da ovu zemlju, koju svojom mržnjom pretvorismo u predvorje pakla, pretvorimo svojom ljubavlju u predvorje neba?

Pogledajte ovamo! Pogledajte ovamo u ovo raspelo! Tko visi na njemu? - Raspeta ljubav! Tko je On? Što je On? On je sama ljubav, što se utjelovila, da bi nam dala dokaza svoje ljubavi i da bi nam objavila sveti zakon ljubavi. Sve što je ovaj utjelovljeni Bog učinio i rekao, sve se to može svesti u jednu jedinu riječ - ljubav! Sve što je ovaj utjelovljeni Bog učinio i rekao, sve se to može svesti u ovo: "Mir vama! Ljubite se! Vratite mač svoj u korice njegove, jer svi koji se hvataju mača, od mača će poginuti! Mir vama! Ljubite se, jer ste svi braća, pošto ste svi djeca jednoga Oca nebeskoga, koji čini da Njegovo sunce grije i pravednike i grešnike! + Mir vama! Ljubite se!" A kada Ga je ljudska mržnja prikovala na ovaj križ; kada su užasi Njegovih bolova planuli kao živa baklja, u kojoj su izgarali grijesi svega svijeta, kada Mu je mržnja - kao uzdarje za toliku ljubav - dala dvije unakrsne grede, tri čavla, pet velikih rana i krunu trnovu, i tada se nije odrekao ljubavi, već proloni iz Njegova Srca - koje je toliko ljubilo one, koji su Ga mrzili - proloni, rekoh, posljednja pjesma ljubavi, što se razlila kroz tamu i nadzemaljskim sjajem obasjala svijet, utonuo u mržnji, suzama i krvi. Dok se ovo božansko tijelo trzalo u posljednjim samrtničkim mukama, još je imalo toliko snage da izusti: "Oče! Oprosti im, jer ne znaju što čine!" I tom velebnom pjesmom ljubavi isprati je svoju veliku dušu u Očev zagrljaj, a nama ispisa krvlju svojom posljednju oporuku svoje velike ljubavi.

2. Svećenik - glasnik ljubavi

Znam, znam, što mi hoćete reći. Čitam vam prigovor na licu. Prigovor glasi: "Pa kud ste se vi, velečasni, jutros razvezali! Ta danas nije Veliki Petak, da bi nam govorili o muci Isusovoj. Danas naša župa slavi mladomisnički pir, pa zašto nam ne bi nešto govorili, što je u vezi sa našim mladomisnikom?

a) Dakle: vi mislite, što sam vam do sada govorio, da nema veze s našim mladomisnikom? O, ima, i te kakve veze! Zar ne ćete uskoro pogledati toga vašega mladomisnika kako uzlazi na ovu propovjedaonicu? S početka će vam govoriti plaho i bojažljivo, dok ne će malo po malo doći do svijesti da nije više učenik, već učitelj, jer baš današnjim danom on postaje učenik svoga božanskoga Učitelja. Ali što će duže klečati pred raspelom prije svojih propovijedi, što će dublje dulje njegova mlada čista duša

uronjavati u Boga; što će iz dana u dan osjećati na svojim [illegible] mladim ledjima strahoviti teret odgovornosti za duše, što mu ih je njegov božanski Učitelj povjerio, to će njegove riječi biti smjelije i odvažnije. Čas će one biti, kao ona rosa pred zoru, kada se spušta na skoro uvenuli cvijet, da ga vlagom zamiluje i osvježi, a čas će opet njegove plamene riječi odjekivati ispod svodova ovoga hrama kao tutanj grmljavine, nošene vihorom, kada se čitavi snopovi munja ruše s neba na zemlju. Tko će - pitam vas - stavljati u njegova usta takove riječi? Tko će ih u njegovu srcu podjarivati? Samo ljubav, isključivo ljubav! Jao njemu ako te ljubavi ne bi imao, jer što bi mu vrijedilo da vam s ovoga svetoga mjesta i andjeoskim jezikom govori, kada te ljubavi ne bi imao? Jao njemu, ali i jao vama, ako te njegove riječi ne bi poslušali, jer - kako reče sam Gospod Isus Krist (Iv.8,17.):"Tko je od Boga, riječi Božje sluša", dok za vas - kada ih ne bi poslušali - bio bi očiti znak da nijeste od Boga. Ljubav, samo ljubav, podjarit će u njemu nutarnji žar, iz koga će buknuti plamen, što sve pred sobom zahvaća svojim plamenim virom. Baš ovdje, sa ove propovijedaonice noći će vam uskoro naš mladomisnik doviknuti: "Došao sam, da oganj bacim na zemlju, pa što hoću nego nego da se zapali?

b) Ali, ako je na propovijedaonici svećenik glasnik velike Kristove ljubavi, u ispovijedaonici on je oličenje same ljubavi; on je tamo sama dobrota i milosrdje. U ispovijedaonici roče se na srcu svećenika pravda i ljubav. Neumoljiva Božja pravda i bezgranična Njegova ljubav. A da je to tako, i nikako drugačije, ne treba dokazivati, jer sto vi to, dragi moji vjernici, bezbroj puta na sebi iskusili. Ako ste se kadgod morali u ispovjedaonici zastidjeti radi svojih grijeha, zar tada ne pretpostavljate da se i sam svećenik morao, možda, zastidjeti pred Bogom radi svojih grijeha, i to upravo čas prije no što je slušao vašu ispovijed? Ako ste u borbi za pobjedu dobra nad zlom u sebi, pali i rana dopali, zar ne predpostavljate da i na svećeniku nema ožiljaka, koji ga potsjećaju, da je i on, u borbi za pobjedu dobra nad zlom u sebi, pao i rana dopao? Zar ga ti ožiljci ne upozoravaju da prema vama mora biti jako, jako obazriv, pun dobrote i ljubavi?

Uskoro ćete gledati našega mladomisnika kako satima i satima sjedi u ispovjedaonici. Pitajte ga tada: "Što te je tu, Božji svećeniče, prikovalo? Odgovorit će vam: "Ljubav, samo ljubav!"Pitajte ga dalje: "Tko ti daje nadčovječansku snagu, da za čitava svoga života prevrćeš po ranama ljudske duše i melemon blage riječi zavijaš?"Opet će vam odgovoriti: "Ljubav, samo ljubav!" Da, ako igdje, a to u ispovijedaonici svećenik smije reći: "Došao sam da oganj bacim na zemlju, pa što drugo hoću, nego da se raspali".

c) U nekom selu bila dva susjeda. Volila su se i pazila kao da su dva rodjena brata. Godinama i godinama vladalo je medju njima najiskrenije prijateljstvo. Ali, nažalost, tome prijateljstvu dodje kraj, i to - radi jedne šljive na medji. Krvno su se posvadili.Sud im je morao suditi, I presudio im je. Mladji izgubio parnicu. Stariji dobio. Mladji da se osveti, potpalio protivniku plastove sijena. Plamen buknuo, pa i gospodarske zgrade zahvatio. Unalo što mu i kuća ne nastrada. Kada je spazio ogromnu štetu, što počini susjedu, bi mu od srca žao, pa se od-

važio da ga zamoli za oproštenje. Nije ni slutio da će ga pogorjeli susjed priniti u kuću. Ne samo što ga je prinio u kuću, već ga zagrlio i poljubio, kao da ništa među njima nije bilo. Čak mu i gozbu priredio. Zaklao jedno tele, što ga u štali imao. Pozvao i susjede na gozbuž "Veselite se" - reče uzvanicima - "veselite se, jedite i pijte, jer sam opet našao prijatelja!"

Čudite se, snebivate se, ne vjerujete da bi na svijetu mogla postojati tolika ljubav. Varate se, ljuto se varate! Postoji još veća, još mnogo veća, još neiskazano veća! Pogledajte tamo našega mladonisnika! Za koji čas on će uzaći na oltar. Božji. U svojim će rukama držati presveto tijelo Sina Božjega, te će okrenut prema vama reći: "Evo Jaganjac Božji, evo koji oduzima grijehe svijeta!" Što drugim riječima znači: "Evo božanske gozbe! Pristupite, prilazite, jedite, pijte, veselite se, jer sin bijaše mrtav, pa oživje; jer ovca bijaše izgubljena, pa se našla; jer dragocjena drahma, neocjenjivo blago čovjekove duše, opet se našlo! Veselite se i radujte! Prilazite, pristupite! Evo, evo Jaganjac Božji, evo, koji oduzima grijehe svijeta! Evo božanske gozbe u dokaz da je sve oprošteno i zaboravljeno!"

Je li to ljubav? Je li to bezgranična, neiscrpna, neiskazana ljubav? Jesu li to bezdanke ljubavi? Jesu li to nezajazivi ponori ljubavi? Pitam vas: zar ... bi smio, zar bi mogao, zar bi se usudio svećenik nekoga Kristovom ljubavlju me ljubiti, kada je Njegov božanski Učitelj učinio od ljubavi središte, jezgru, srčiku svoga zakona i obilježio je njo me, kao vatrenim žigom, srce svoga svećenika?

Ako je, dakle, na propovijedaonici glasnik Kristove ljubavi; ako je u ispovjedaonici oličenje i žrtva te ljubavi, onda je on, kao djelitelj svete pričesti veza ljubavi i jedinstva između Krista i vjernika. Po svetom krstu svećenik nas ucjepljuje kao mladice, u Kristu, dok po sakramentu svete pričesti na neki način preko njegovih ruku prostruji životodavni sok božanske milosti s Krista, kao trsa, u nas, Njegove mladice. Svećenik djeleći svetu pričest vjernicima, sjedinjuje u jednu veliku obitelj, u jednu veliku zajednicu, sve duše njemu povjerene, povezujući ih Kristovom ljubavlju. Pred pričesnim klupama Krist Gospodin ostvaruje preko svoga svećenika, svoju zapovijed, da svi u Njemu budemo jedno, kao što je On s Ocem jedno. Ako ikada, a to baš u času kada presvetim tijelom Sina Božjega hrani duše svojih vjernika, svećenik s punim pravom smije reći: "Došao sam oganj da bacim na zemlju, pa što drugo hoću nego da se raspali?"

Peroracija

Kada je to tako, onda glasniče Kristove ljubavi, oličenje i žrtvo Njegove ljubavi, djelitelju Njegove ljubavi, uzadji na svetu goru Gospodnju, u svete dvore Njegove, da prineseš žrtvu ljubavi, po kojoj svi postajemo jedno!

Uzadji, pristupi Božjemu žrtveniku! Pristupi, pjevaj i kliči: "Jer mi je učinio velike stvari Onaj, koji je silan, zato dolazim, da prinesem žrtvu Gospodu; posvetite se i nadjite se sa mnom kod žrtve".

Uzleti, mladi orliću, uzleti u plave visine neba, da bi mogao samo sa tih visina promatrati zemlju, i samo joj odatle odmjeriti pravo mjesto i ocijeniti joj pravu vrijednost.

Uzleti, mladi orliću, uzleti u plave visine neba! Kidaj lance, što te uz zemlju prikivaju! Kidaj lance, što te uz tijelo prikivaju. Kidaj lance, što te uz sjetilnu ljubav prikivaju! Nije to ljubav, što podiže, već je to ljubav, što sažiže! Nije to ljubav, što diže i oplemenjuje, već je to nutni povodanj, što čovjeka u svoje tamne virove sunovraćuje. Tko toj ljubavi služi - robuje. Tko Kristovoj ljubavi služi - caruje.

Van od svijeta, mladi orliću! Van od svijeta srcem i dušom! Od svijeta nijesi, kao što ni tvoj Učitelj nije bio od svijeta. Njegov si! Božji si! A jer si Božji, moraš mnogo trpjeti, da bi mogao mnogo ljubiti. Tebe svatko smije ljubiti, a ti nikoga, osim Boga. Ištom tada tvoja će ljubav činiti čudesa i krotit će najkruća srca.

Neka je zato tvoj pogled u mirnom zanosu uvijek uprt gore u nebo! Neka su tvoje oči pune nadahnuća s visina. Neka su vječne tvoje zvijezde, daleki tvoji pogledi, sveti i visoki tvoji ideali! Besmrtnost neka je tvoja domovina! Ljepota pred kojom ćeš se ti klanjati, neka je ljepota Božja, jedino vrijedna naše ljubavi, jedino kadra, da ispuni naše srce savršenom radošću.

Blago tebi, Božji svećeniče, ako će tvoje srce takvom ljubavlju biti ispunjeno! Blago Crkvi, majci tvojoj, ako će takvom ljubavlju tvoje srce biti ispunjeno! Blago narodu, kome ćeš ti služiti, ako će takvom ljubavlju tvoje srce biti ispunjeno? Blago tebi, blago Crkvi, blago narodu i sada i do vijeka.

Amen.

I S P R A V C I

4.	str.	18	red	odozgo:	mjesto	"za-to" - zato.
5.	"	25	"	"	"	"ne bi bilo" - nema
13.	"	15	"	odozdo:	"	"pred licem" - pred lice
25.	"	21.	"	odozgo:	"	"izabirao" - izabrao
17.	"	12	"	"	"	"oipirati" - opirati
24.	"	8	"	"	"	"nepoznati" - nepoznata
32.	"	4	"	"	"	"životno počelo našega tijela" - životno počelo naše duše.
44.	"	2	"	odozdo:	"	"bezvjerska" - bezvjerstvo
52.	"	22	"	"	"	" Ljubav se do tada nije bojala smrti" - Ljubav se do tada bojala smrti
62.	"	14	"	odozgo:	"	"papirče" - puripče
72.	"	28	"	"	"	"sutrašnjen" - strašnom
8o.	"	1	"	"	"	"sruše" - sruče
1o5	"	9	"	odozdo:	"	"veselina" - veselimo
11o	"	8	"	odozgo:	"	"posret" - posred
113	"	14	"	odozdo:	"	"seb." - sebi
114	"	15	"	odozgo:	"	"po posve" - su posve.
116	"	6	"	odozdo:	"	"dijte" - dijete
117	"	26	"	"	"	"ostrite" - ostarite
117	"	2o	"	"	"	"su" - se
119.	"	25	"	odozgo:	"	"stola" - stopa
123	"	6	"	"	"	"preporoditi Kristu" - preporoditi u Kristu"
129	"	11	"	"	"	"oljudi" - ljudi
13o	"	9	"	"	"	"ne" - na
134	"	6	"	"	"	"lijeo" - lijep
136	"	14	"	"	"	"neokvrnjona" - neoskvrnjena
136	"	21	"	odzdola:	"	"sunačani" - sunčani
138	"	1o	"	odozgo	"	"Ako" - Oko
141	"	1	"	odozdo :	Fali	"tekst: i na vas se odnosi
142	"	2	"	odozgo:	"	"ugadjajte" - ugadjaj
142	"	17	"	"	"	"sveti" - sveto
146	"	22	"	"	"	"postabete" - postanete
6o	"	24	"	"	"	"disi" - si
61	"	1	"	"	"	"odluke odredbe" - odredbe